

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Hz.

HATICE

Düzenleyen: bilginDK
2018-07-12

YAZAR: CEMİL AKINCI

4,90
t

www.kitapyolu.org

Eserin Adı	Hız. Hatice
Yazarı	Ahmet Cemil Akıncı
ISBN	978-975-450-062-2
Yayın Yönetmeni	Mehmet Emin Başpehlivan
Yayına Hazırlayan	Selma Güler
Yayın Danışmanı	Dr. Hasan Hacak
Dizi Editörü	Dr. Osman Aydın
Dizgi, Kapak	Bahar Ajans (0212) 521 03 03
Baskı, Cilt	Barış Matbaası, Topkapı / İstanbul (0212) 674 85 28
İletişim	Bahar Yayınları Vatan Cad. No 26 Fatih / İstanbul Tel. : (0212) 521 03 03 - 532 99 88 Faks: (0212) 621 99 40
İnternet ve Telefonla Sipariş	www.alokitap.com alokitap@alokitap.com (0212) 521 03 03
©	Sinan

HATİCE

A. CEMİL AKINCI

Yayına Hazırlayan
SELMA GÜLER

Bakımlı toprak, dünya nimetlerinin bereketidir. Olgun ve temiz kadın, iyi insanların kaynağıdır.

Bugünün dünyası bazı sapıklar tarafından yalın başarılarla uyutularak karanlıklara sürüklenmek isteniyor. Şımarık, ruhsuz, inançsız bir beşer yaratılmakla neler kaybedileceğinin farkında olmayanlar var. İnsanla diğer yaratıkları bir görmek, hayatı milyonlarca yıl öncesine, medeniyetin başlangıcına itmek, insanlığın batışına kızıl ummanlar hazırlamak değil de nedir?

Gidişi durdurmak için, işlenmiş, yetiştirilmiş, temiz annelere muhtacız. Böyle annelere iyi insan hasletlerini kazandırarak hayır kaynağı evlâtlarımızı çoğaltmalıyız.

Tarihte bu arzuma ışık tutacak kadını aradım. Bulmakta zorluk çekmedim. Hz. Muhammed (sa), Hz. Hatice için "En hayırlı ve Allah katında en makbul kadın" dedikten sonra bir başkasını seçmek inkârdır.

Kararımı yerine getirmek uğruna pek çok eser inceledim. Bu güzel eserler üzerinde titizlikle durdum. Ayıklamalar yaptım. Hepsinden yer yer faydalandım. Kısacası, hiçbir hataya sapmadan, Hz. Hatice'yi bugünün dili ve duyuşuyla, bugünün insanına tanıtmak için uğraştım.

Biliriz, insan nasihatten, dersten, konferanstan hoşlanmaz. Bir hastaya, ilâcı tatlılaştırarak verilir. Bu bakımdan çağımızın öğretim mekanizması içinde gösteriler ön plânda gelir.

Hz. Hatice bir tarih tezi olarak yazılabilirdi. Ama kanaatimce beklenen sonuç tam alınamazdı.

Şükür ki binlerce, on binlerce dinî eser yazılmakta, böylelikle insanlar kolaylıkla istedikleri bilgilere ulaşabilmekteler. Bu eserlerin farklı farklı okuyucuları var.

Öze, tarihe tamamen sadık kalınarak Hz. Hatice dinî bir roman hüviyet ve havası içinde hikâye edilirse daha çabuk anlaşılır, gayeye ulaşılır kanaatiyle bu eseri yazdım.

Eser şu anda en kolay Türkçesiyle, üslûbuyla karşımızda duruyor. Ancak, onun bu basit hâle gelmesi için sarf edilen emek derecesini tariften acizim.

Beni en çok uğraştıran bâzı katı söz ve davranışların Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'ye yakıştırılmış olmasıdır. Okuduklarımda hurafe diyebileceğim yığınlar vardı. Nasıl oluyordu da bunlar sahilfelere geçiyordu? Akul erdiremedim... Esasen bu türlü davranışlar mükemmel dinimizi daima gölgelememişler miydi? Kaynakları tam belli olmayan metinlerden yararlanarak birçok insan dine saldırmadı mı?

Bu bakımdan, yüzde yüz emin olmadıkça Hz. Muhammed'e (sa) tek kelime söyletmekten, şânına uymayan hareketler yaptırmaktan kaçmaya çalıştım.

Bilhassa o zamanki toplum üzerine eğildim. Tarihi tam tutulmamış bir cahiliyet devrini rivayetler dışına çıkarmak elbette zordu.

Bugünün ilmi, rüya ve ilhamı, önseziyi reddetmiyor. Aksine kabul ediyor. Rivayetlerde bunları bıraktım. Diğer akla ve mantığa uymayanları almadım.

Yine çağımızın zevkinde şiirle, müzikle karışık roman ve hikâyelere yönelik vardır. Bu, eskideki iyiye bir dönüştür. Cahiliyet devrinin Mekkelisi ve çöl adamı şiire âşıktı. Daha çok şiirle konuşurdu. Bilhassa bu yönü ihmal etmedim. Eserde çok sayıda şiir ve ilhamla söylenmiş söz mevcuttur. Bunların bir kısmı romanda ismi geçen şairlerin, diğerleri de benim eserdeki kahramanlara söylediğim ilhamlarımdır.

Hz. Hatice, ahlâkın ne olduğunun bilinmediği bir devrin kadınıdır. Ama genç yaşında dul kalmasına rağmen gelenek ve alışkanlıklara kapılmamıştır. Bataklıkta iken kir tutmamış,

tertemiz yaşamıştır. Servetini ihtirasına değil, hayra harcamıştır. O zamanda kadının dişi bir deve kadar itibarı yokken, doğan kızlar kuma gömülürken, bu hasletlerini kendi kendine elde etmiştir. Okumuştur. İlk öğretmen, ilk hemşire, ilk ev kadını kurslarını açan o olmuştur. Senenin, asrın, hatta dünyanın ölümsüz tek kadın annesi mertebesine yükselmiştir. Hz. Ali gibi bükülmez bir irade, bir kahraman ve ilim deryası; onun elinde yetişmiştir.

Cahiliyet devrinde bir tek kadınla evli kalmak tuhaf karşılanırken, bilhassa yaşı Hz. Muhammed'den (sa) on beş yaş büyükken, O'nun tek eşi olarak kalması elbette ki Allah'ın arzusundan ve emrinden başka bir şey olamaz.

Evine, peygamberine, çocuklarına yoksullara bakımı, sıcak davranışı, onların uğurunda rahatını ve malını feda ettiği şüphesiz Allah'ın mükafatına yol açacak birer altın anahtardı. Kitapta bilhassa bunları açıklamaya, mutlu bir yuvanın imkânlarını anlatmaya önem verdim.

Eseri yazarken okurlar tarafından çok desteklendim. Onlara minnettarım. Öyle ümit ediyorum ki her seviyeden insan eseri anlayacak ve etkisi altında kalacaktır. Benim de baştan beri anlatmaya çalıştığım muradım budur.

Elbette ki pek çok hatam olmuştur. Okuyucularımın bunu konunun büyüklüğüne vermelerini, temiz maksadımı göz önünde bulundurmalarını bilhassa istirham ederim.

Günümüzdeki ve gelecekteki din kardeşlerime hayırlı olsun.

Ahmet Cemil AKINCI

HZ. HATİCE

*“Allah Hatice’den daha hayırlısını vermedi... Halk küfür
içindeyken, beni yalanlarken, O doğruladı.
İman etti...”*

Hz. Muhammed (sa)

KALPLERDEKİ ÇÖKÜNTÜ

Mekke'de 555 yılının yaz aylarından bir sabah başlayacaktı yine. Tepeler gerisinden mızrak mızrak ışıklar hızla yükseliyor, çölün gece ayazını rastladıkları yerde yok ediyorlardı.

Böylelikle, şehrin üzerine akşamla birlikte set çeken siyah şal, birdenbire dağıldı. Ferine aydınlıklar doldu.

Evet, Hz. İsa doğalı 555 yıl olmuştu.

Bu yıllar boyunca da güneş, dünya ve çevresindeki diğer gezegenleri peşine takmış, onları uyuta-uyandıra uzayda gezinmesine devam etmişti. Ama aklını, kalbini, vicdanını unutan insan bir varmış-bir yokmuşçasına yaşıyordu. Kendini inkâr etmiş, aslını yitirmişti. İçi, şu tükenen geceden daha karanlıktı.

Kalbinde zaman zaman beliren yıldız aydınlıklar kararıyordu. Kalplerde bir çöküntü vardı.

Bu gidişin sonunu görebilen bir avuç insan kalmıştı ancak. Hislerine, akıllarına, işittiklerine dayana dayana, ümitlerine tutuna tutuna bekliyorlardı.

Ezelden beri âlemlerde dolanan ruhların en kusursuzu, kendisine yakışan bedenine girip dünyayı şereflendirecekti... İnsanı insan yapacaktı yine! Kalplerdeki çöküntü, gözlerdeki perde dağılacaktı!

O'nun gelmesine on beş, insanın derdine derman olmasına daha elli beş sene vardı. İnsan dayanabilecek miydi bu kadar zaman! Davranışının yarattığı çöküntünün altında ezilmeyecek miydi? Yok olmayacak mıydı? Kim bilir?

Mekke'de gün ışımakla beraber, Hâcer sokağındaki en güzel evin üst katındaki orta pencere açıldı. Genç, temiz, sabah yüz-

l , yumuşak davranışlı bir kadın göründü. Gökyüzüne, Kubey's Dağı'na, şehrin görülebilen yönlerine baktı. Daha sonra, başını sokak boyunca çevirdi.

Hâcer sokağında henüz uyanan yoktu. Evler henüz mah-murluklarından silkinememişlerdi.

Genç kadın, kapıların yanındaki binek taşlarının bazılarının üzerinde karartılar gördü. Bunları hangi sabah görmezdi ki? Canı sıkıldı. Yüzünü yıkayan aydınlık dondu. Bakışlarını s sle-yen bahtiyarlık panitları s nd ler.

"Onlar, Affan oğlu Revaha, Esvet oğlu N beyh,  name oğlu R bi. Ah ne yazık! Evlerine girmeden eşiklerde sız mışlar. Koyunlarında da birer fahişe var. Uyansalar artık. Nerdeyse ai-leleri ve gelip geçenler hallerini görecekler. Böylelikle günlerce ağızlarda  iğnenecekler" diye söylendi.

Peşinden ekledi hemen:

"Hurma, o en güzel meyve, eķřiyince, kokunca, suyuna bu zehir nereden katılıyor? İ eni nasıl delirtiyor?"

Sorusuna cevap aramadan, aklına bazı şairlerin şarap hak-ında söyledikleri geldi.

Kays oğlu  sım şöyle dert yanıyordu:

"şarabı faydalı san mıştım, meğer o en uysal insanı bile bo-zarmış. Yeter! Yeter! Artık şarabı, neşe değil, derman için bile içmeyeceğim. Çünkü her içen rezil oluyor."

şair Amr ise bu konuda şunları söylüyordu:

"şarap yalancı bir mutluluk sunar, onun için içiyorum! Son-ra pişman oluyorum ve ondan uzaklaşıyorum. Eğer şarabın lezzeti ve şarkıcıların güzel sesleri olmasaydı, kadehe uzanmaz-dım. şarap sende olanı, hatt  olmayanı ister alır. İ enin aklını, malını giderir, milletleri birbirlerine düşman yapar, büyükleri de alçaltır."

Başka bir ünlü şair olan, sözü her mediste dinlenen şairler-den  st m 'l-Yali daha açık anlatıyordu:

"Kuvvet ve duyguma dizgin takan şarabı bıraktım. Kadından yüz çevirdim. Evime, aileme çekildim. Onlardan uzaklaşmak şereftir. Anneciğim, bu kararında hiç kimseden öğüt almadım. Yaşadım bildim gördüm. Temizlenmek isteyenler bana baksınlar, benim gibi davransınlar."

Genç kadın, şairlerin seslenişlerinden sıyrılınca, binek taşlarına tekrar baktı. Bu açık sözlü, cesur şairler doğru konuşuyorlardı demek? İşte, her binek taşında Mekke'nin en asil yiğitlerinden birisi, kir yığını halinde, şarap ve kadınla kucak kucağa yatıyorlardı.

Kocasını hatırladı.

Onun bitişik odada temiz bir uykuda olduğunu bilmesi, tekrar neşesini kazanmasına yetti.

Ama kadın tedirginliği artık başlamıştı içinde. Evet, kocası Mekke'de bulunduğu sürece, evinin yolundan şaşmıyordu ama... Ya diğer zamanlar? Şam'a, Yemen'e, çöle, savaşa gittiği günler, aylar?... Şaraba kul oluyor, fâhişelerle sabahlıyor muydu?

Genç kadın, bu gidişlerin arifelerinde Kâbe'ye koşar, Naile putu önündeki en son kurbanlık deveyi kestirir, kuyuya hediyelerini bırakır ve putun karşısında yere kapanır, yalvarırdı:

"Huveylid'in canını bağışla" derdi. "Dönerse on deve adağım olsun. Onu kem gözlerden, düşmandan, şaraptan, kadından koru."

Bunu yalnız kendisi değil, bütün kadınlar yapardı. Erkekler, Mekke dışı seferler şöyle dursun, çoğu zaman şehirde harcanırlardı. Panayır-pazar yerleri, sokaklar, dönemeçler, köşeler. Evet, buraları haydutların, sarhoşların, hırsızların, kan güdenlerin, fâhişelerin bekledikleri, pusu kurdukları üslerdi.

Genç kadın, kocasının yine üç-beş gün sonra Şam'a gideceğini hatırladı. Gidiş, geliş, orada kalış üç ay sürecekti. Demek

çocuğunu kocası yokken doğuracaktı. Bunu hiç istemiyordu. Ama Huveylid'e: "Gitme. Çocuğumuzun doğumunda başucumda bulun" diyemezdi ki. Kendisi gibi Mekke'nin en asil âileleri bir yana, sadece bir köle bile söyleyemezdi bunları erkeğine... Yolunu kesemezdi. Yalvarıp yakaramazdı.

Genç kadın için, yine, tek yapılacak şey Nalle putundan yardım dilemektir.

Hem de bunu şimdi yapmalıydı.

Heyecanlanarak içeriye çekildi. El çırpıp cariyesi Zennûbe'yi çağırma hazırlandı. Ama buna fırsat kalmadı. Dışarıda gürültüler duydu. Pencereye koştu.

Sokak boyunca, canını dişine takarak gelen bir adam hızla yaklaşmaktaydı. İki muhafız, bir rahip ve halk onu kovalıyor ve bağırıyordu: "Yakalayın, tutun..."

Evlerin kapıları açıldı. Kaçanın yolunu kestiler. Binek taşlarına sızan fâhişelerle gençler doğrulup, yüzlerini kapatmakla yetindiler.

Kaçan, kurtulmaya çalışırken dert yanıyordu. Kendisini savunuyordu:

"Putum, hiç bir isteğimi yerine getirmedir. Maldan, candan oldum. Onu cezalandırmak haklum değil mi? Kırdım, parçaladım. Bırakın beni, daha büyüğünü, daha alımlısını yapacağım."

Onu yakalayanlar insafsızdı. Linç edercesine vurmaya, hırpalamaya başladılar. Adam, gücünden oldu, yere düştü.

Muhafızlar ve rahip geldi.

Rahip: "İşte duydunuz, suçunu söyledi" dedi.

Halk: "Evet, duyduk!" karşılığında bulundular.

Bu yetti. Muhafızlar, adamı sürüdüler, en yakın binek taşına yatırarak başını kopardılar.

Olayı izleyen genç kadın, dışarıya daha fazla bakamadı. Çekildi. O anda da kocası odaya girdi. Kansına gülümsemekle

yetindi. Pencereye gitti.

Dönüşünde sordu:

"Lebid oğlu Neccar değil mi o, ey Fâtıma?"

"Evet."

"Ne yapmış?"

"Putu parçalamış."

"Cezasını hak etmiş o halde."

"Niçin öyle hüküm veriyorsun Huveylid? Daha geçen ay ben su taşıdım, çamur yoğurdum, sen de put yapmadın mı? Çatlayınca da kızıp ayağının altında parçalamadın mı? Hareketlerimizden fena olanlar ancak başkaları görünce mi suç sayılır?"

Huveylid, karısı Fâtıma'nın bu türlü karşılık vermesine kızmadı. Aksine yanına sokuldu, ellerini omuzlarına bıraktı, gözlerini aradı. Fâtıma kocasının sıcak bakışlarından kızardı. Kırpiklerini yere indirdi.

Huveylid, onu okşarken karısını destekler tarzda konuştu:

"Haklısın doğacak yiğitlerimin annesi. Öyle yapmıştık. Sonunda bol bol gülmüştük bile. Her neyse bunları bırakalım, sana verilecek bir müjdem var."

Fâtıma, az önce sokakta gördüklerini hemen unuttu. Hele Huveylid'in gücenmemesi, müjdeyle yüklü olması... Üzüntüsünden sıyrıldı. Heyecanlanarak sordu:

"Müjde mi? Şihab, ceylânı mı getirdi yoksa?"

"Hayır, gönlümün hurması. Ceylan, ancak yarın gelebilir. Bir rüya gördüm. Böylesini hiç yaşamamıştım. Bak, gözlerimi kapatınca tekrar canlanıveriyor."

Fâtıma kocasının havasına girmişti. İmrendi.

"Ne mutlu sana iffetimin zırhı, kılıcı" dedi. "Ben hiçbir şey görmedim."

Huveylid onu avuttu:

"Zararı yok, rüyam ikimizle ilgili."

"Evet, evet, öyle olmasa bu kadar sevinmezdim."

"Hz. Yusuf'u gördüm... Duyduklarımızdan da yiğit, alımlı ve dosttu. Bir bahçedeydik. Önümde gezindi durdu. Kopardığı hurmalarla eteğimi doldurdu."

"Ohh, çok güzel! Bu kadar mı?"

"Hayır. Bir aralık en iri, olgun hurmayı seçti. Elime değil, dudaklarıma uzattı. İnan bana yaşamamın sebebi, Herve'nin balında, Kays'ın, Züheyr'in Ağşa ve Hatiye'nin şiirlerinde bu tat yoktur."

Fâtıma büsbütün sevindi:

"Evimize bereket yağıacak. Hemen kâhin Müdrike'ye danış."

Huveylid razı olmadı:

"Hiç niyetim yok. Bu açık rüyanın nesini sorayım? Onu yorumladım."

"İçinde hayır var."

"Evet, evet. Sana şimdiye kadar hiç açılmamıştım... Aylardan beri kalbime düşen kurtla savaşıyordum. Bana ne doğuracağını merak ediyorum. Keçiboynuzu gibi bir kız mı, yoksa Harra'nın arslanından ileri bir yiğit mi uzatacaktın kollarıma?"

"Oh, Huveylid! Huveylid! Çocuğumuz kız doğarsa keçiboynuzuna niçin benzesin? Sen ve ben ulu ceddimiz Kusayy'ın kanını taşıyoruz. Soyumuzun kızları, lâcivert geceleri süsleyen yıldızlardan daha çokturlar. Onlardan daha parlaktırlar. Ben, Meryem'e eşit bir zümrüt doğuracağımı umardım. Veya ikinci bir Kusayy."

Huveylid, Fâtıma'yı tekrar okşadı, sordu:

"Gücenmişe benziyorsun."

"Gördüğün rüyaya kapılıp konuştunsa, evet gücendim. Demek bir oğlan arzuluyordun?"

"Ya sen?"

"Ben hayırlısını diledim."

“Bir erkeğin, oğlan istemesi haklıdır.”

“Doğru. Çölde, çadırdaki yaşayan bir bedevî değil, şehirde oturan bir hazerî olduğunu unutmamak şartıyla.”

“İleri gitmiyor musun ey Fâtıma?”

“Beni korkuttun ama.”

Huveylid, sözü bu yolda uzatmaktan fayda görmedi. Tatlıya bağladı:

“Artık o üzüntülerim geride kaldı” dedi. “Çünkü Hz. Yusuf müjdeledi. Bir oğlumuz olacak. Hem de ona benzeyen bir oğul. Adını Yusuf koyacağım. Huveylid oğlu Yusuf! Kelimeler birbirlerine nasıl da yakışlar! Silinip unutulmayacağım. Kuşaktan kuşağa tekrarlanacağım. Şimdi, bana Yusuf’umu uzatan ellerin sahibesini, karımı, Fâtıma’mı daha candan seviyorum.”

Fâtıma, henüz gittiği karamsarlıktan kurtulup dönememişti. Durumu gülerek gizledi.

Huveylid devam etti:

“Yusuf, temiz, güzel, yiğit bir hayat sürecektir. Benim sağ kolum olacak. Seni koruyacak. Ne kadar var daha?”

“Beş ay. Belki daha fazla.”

Huveylid, Fâtıma’nın yanından açıldı. Odada gezindi. Sonra gelip tekrar Fâtıma’nın karşısında durdu.

“Kararımı verdim” dedi. “Haftaya Şam’a sefere çıkarken seni de alacağım.”

Fâtıma şaşırıldı:

“Bu halimle mi?”

“Acele etme Fâtıma. Seni Şam’a götürecektir değilim. Yolda Beni Uzza kabilesine bırakacağım. Sen de, ben de orada emzirilmedik mi? Sütünlere sağ. Cünne’nin havası temizdir, sürüleri semizdir. Yeşilliktir. İyi beslenirsen Yusuf daha gülbüz doğar. Yanına Ceddal’ı katacağım.”

Fâtıma’nın şaşkınlığı büsbütün arttı. Verecek cevap bulmakta güçlük çekti. O zamana kadar Huveylid, geçti sedire oturdu:

"Ben acıktım" dedi. "Bir şeyler hazırla da baş başa yiyelim."

Fâtıma, kocasının bu arzusuna cankurtaran gibi şarıldı. Hem men odadan çıktı. Eşiğe kadar zor tuttu gözyaşlarına yol verdi.

Fâtıma, kahvaltayı hazırlarken, başı bir an kovanı gibi uğulduyordu. Üşüşen düşüncelerin üçünü uzaklaştıracabiliyorsa, yedisi konuyorlardı beynine.

O, kocası Huveylid gibi yorumlamamıştı rüyayı. Hz. Yusuf, kendilerine oğul verecekse, hurma değil, başkasını uzatırdı kocasına. Kılıç, at, ok, arslan yavrusu gibi. Hurma meyvelerin dışıydı. Bunu Huveylid de bilirdi. Az önce Fâtıma'ya: "Gönlümün hurması" diyen kendisi değil miydi? O halde doğacak çocukları kız olacaktı.

Fâtıma, rüyayı yorumlamasında daha da ileriye gidiyordu. Hz. Yusuf, kocasının eteğini hurmayla doldurmuştu. Demek Fâtıma ileride de kızlar doğuracaktı. Veya tek kızı olacak, soy-ları ondan gelecek kızlardan üreyecekti.

Ama niçin Huveylid, böylesine açık bir rüyayı ters yorumlamıştı? Hakikati Fâtıma'dan gizlemişti?

Fâtıma: "Huveylid kız istemiyor. Onu öldürecek" diye söyledi.

Bu kanaatinde de haklıydı. İşte, daha şimdiden, açık hava, bol yiyecek bahanesiyle, Fâtıma'yı çöle, beni Uzza kabilesine gönderiyordu. Hem de en katı yürekli, hilede usta, çöl tilkisi Ceddal'la. Bunun mânası açıktı. Fâtıma kız doğurursa Ceddal çölde gerekeni yapacaktı. Çünkü Huveylid Mekke'de sıradan bir adam gibi kızını yok etmeye pek cesaret edemezdi. Halbuki çölde, çöl kanunları vardı. Bu kanunlar gözyaşı dinlemezlerdi.

Fâtıma, vakit vakit ziyaret ettiği Beni Uzza kabilesinde bunları yaşamıştı.

Çöl, kadını uğursuz sayardı... O, yalnız felâket getirirdi. Çöl erkeği, kuvvetlenmek, korunmak için, bol oğul isterdi. Kız ağırıldı. İşe yaramazdı. Aksine, belki ileride fahişe olur, soyuna

leke sıvardı. Kız çocuğunu evlendirmek güçtü. Sefaletе düşerdi. O halde niçin yaşasındı? Neden boş yere yesin-içsindi?

Fâtıma, sütinesinin kızı Cürhüm'ün nikah merasimini izlemişti. Aynı kabileden birisine veriliyordu. Babası, kızı Cürhüm'e okuduğu şiirle şöyle dua etmiş, öğüt vermişti:

*Çodırına kum değil, yıldızlar yağsın
Yayığının sesi şarkıların olsun
Çok dibek eskitesin,
Yüzünü örmeye yetişemeyesin.
İkiz-üçüz doğur,
Rahba'nın dişi arslanı seni kısıkansın.*

*Ama asla kız doğurma,
Yanılır doğurursan belli etme
Geceye ver uğursuzu.
Güzel, iyi huyu arkadaş et
Dikenlikte dolaşma.
Kocanı say onu kolaylaştır
Temiz ol gülsuyuyla yıkan.*

Fâtıma düşündükçe hatırlıyordu. Kabilede başka bir nikâh daha görmüştü. Bu sefer gelin, kabile dışı bir yere, yabancıya gidecekti. Gelinin babası, dua ve öğüdünde başka türlü konuşmuştu:

"Rahat doğurmanı canım ister, ama asla erkek doğurma... Çünkü doğuracağın her erkek, karşımıza düşman diye çıkacak ve seni bizden uzaklaştıracak. Kocana, yakınlarına, kendini sevdi., Onların gözleri daima üzerindedir, kusurunu ararlar. Buna fırsat verme."

Fâtıma acı acı güldü. Kadın demek, çöldeki kum tanelerinden önemsizdi. O, mirastan pay alamazdı. Mirasın bir parçasıydı. Bölüşülür, gerekirse pazara götürülür, köle diye satılırdı.

Çöldekilere, daha çok, daha iyi yaşamak için vuran-kıran erkek gerekiyordu. Her erkeğin gönlünde yatan arslan başka

olmak, eşsiz olmak hayalîydi. Bu da ancak oğulların çokluğuyla mümkündür. Öyle bir güce ulaşanlar kabilelerinden koparak, yenisini kurup başa geçiriyorlardı.

Çöl kadını, eline düşen her fırsatta atlanıyor, kılıç kullanıyor, dövüşüyordu ama hakkında verilen hükmü, alın yazısını değiştiremiyordu.

Bir baba evlâdına: "Yanılır kız doğurursan belli etme. Geceye ver uğursuzu" diye öğüt yağdırsa, elbet o anne artık bağrına taş basar, denileni yapardı.

Daha geçen yıl, Fâtıma'nın çocukluk arkadaşı Sevde, doğuracağı gece çadından çıkmış, çöle açılmamış mıydı? Dönüşünde boş elleri nasıl tütüyordu? Hele yüzünde uçuşan utanma gölgeleri! Kocasının hakkında vereceği hükmün korkusu! Çadırdakiler onu avutacakları yerde, dudak büküp kınamışlardı.

Fâtıma aklından: "Böyle mi olmalıydı?" diye geçiriyordu. Sevde çadıra bir oğlanla girseydi elbette baş tacı edilecekti. Niçin? Niçin?... Evet, niçin bir anneye evlâdını kuma gömmek azabı yaşıtılıyordu?

Ya Şihab'ın anlattıkları?

Şihab, Fâtıma'nın Beni Uzza kabilesindeki sütannesinin yeğeniydi. Hâle adında güzel bir kızları vardı. Fâtıma onu çok severdi. Kabileler hayatta bırakacakları kızlara bir cübbe giydirir, ona deve, koyun otlatırlardı. Bu kılıktaki kızlara kimse ilişmezdi.

Hâle'nin yün cübbesi yoktu. Fâtıma, günü gelince Hâle'nin öldürüleceğini biliyordu. Ama ne yapabilirdi ki? Çöl kanunları açıktı. Hâle'ye üç-beş senelik bir yaşamı bağışlayanlar, henüz masrafı az diye düşünmüşlerdi. Ufak-tefek göreceği işlerden yararlanırlardı. Ama yedi yaşına gelince? Hesaplarında evlenmemesi, ortaya düşmesi vardı.

Fâtıma, Hâle'yi son gördüğü sabahı unutamıyordu. Süslemişlerdi onu. Babası Şihab, kızına sokulmuş:

"Seni akrabalarına götüreceğim" demişti. Birlikte çöle açılmışlardı.

Bir saat kadar sonra Şihab rahat bir yüzle dönmüş, elinde tuttuğu entariyi ortaya fırlatmıştı. Karısı da pek umursamamış: "Seni yormadı ya?" demekle yetinmişti.

Şihab şöyle cevap vermişti:

"Hayır yormadı. Bana inandı. Kazdığım çukurun başına gelince onu soydum. Akrabasına çukurun içinden gideceğini söyledim. Hemen atladı. Üzerine kum dökerken el salladı! Güldü!"

Fâtıma, yemek sinisini hazırladığı halde, ayakta duruyor, kocasının yanına dönmeyi aklına getirmiyordu. Çölün havası, korkunç hâtıralar, benliğini sıkı sıkı sarmışlardı. Onlardan kurtulmak istedikçe, büsbütün karanlıklarına gömülüyordu.

Sakat doğanları da yaşatmıyordu çöl kanunu. Kız yaratılışlı oğlanların ırzı lekelenecek diye ecelleriyle ölmelerine hakları yoktu.

Fâtıma, çöl kanununun dayandığı tek sebebin "çıkar" olduğunu biliyordu. Her yıl, ilk ve sonbaharda Mekke'ye çocuk emzirmek için çölden kadınlar akın ederlerdi. Bunlar yeni doğan çocuklarını çekinmeden putların önünde kurban ederlerdi. Memedeki çocuğu kurban etmek en makbul işlerdendi. Böylelikle sözde büyük sevap işlerlerdi. Halbuki maksatları o çocuktan kurtularak asil bir âileden emzirecek çocuk bulmak imkânını sağlamaktı.

Çünkü Mekke'de çalacakları her kapıda onlara sorulurdu:

"Çocuğun var mı?"

Cevap verirlerdi:

"Yok. Doğarken öldü."

Veya:

"Kazaya uğradı..." derlerdi.

Nihayet Fâtıma toparlanabildi. Yemek sinisini kavradı. Ama

tekrar bıraktı.

Çok şeyler düşünmüş, hatırlamıştı ama kendi derdine çâre bulamamıştı. Her şey açıktı: Huveylid, Şam'a, Yemen'e, savashlara gide gele "Çöl Kanunu"nu benimsemişti. Bu kanun, Mekke'den sözde kapı dışarı edilmişti. İnsan kurbanı şartlara bağlanmıştı. Yalnız esirler öldürülüyordu.

Dış görünüşüyle böyleydi. Hakikat ise halk tabakası bildiğinden şaşmıyordu. Kureyş'in ileri gelenleri de, hileye sapıyorlardı. Huveylid gibi.

Fâtıma, doğacak çocuğunun kurtulması için tek çıkar yolun şimdiden Beni Uzza kabilesine gitmemek olduğunu anladı.

Çocuğunu Mekke'de doğurursa, Huveylid bir şey yapamazdı. Akraba, eş-dost önlerdi.

Ama Huveylid'e "Ben kalacağım" diye direnemezdi. Sebep, bahane isterdi.

Talihi yaver gitti. Aradığını buldu. Yüzü aydınlandı. Bakışlarına ışık doldu. Siniyi tekrar kavradı ve yürüdü. Kocasının yanına girince, onun pencere önünde ayakta, çöle bakarak keyifli keyifli şîr okuduğunu gördü. Durdu. Dinledi:

*Yusuf'um kardeşlerinin büyüğüdür,
Sevgimi kıskanmazlar.
Kuyuların suları çekilmesin, heveslenip
Onu kimse atamaz derinliklerine.
Hele ben, kanlı gömleğini koklamayacağım
Ağlamaktan gözlerim sönmeyecek.*

*Firavun zindanlar hazırlamasın,
Kadınlar süslenmesinler,
Biter Zeliha olmasınlar,
Yusuf'umun gömleğini yırtmak için,
Tırnaklarını bilemesinler,*

*İftira çiçekleri zehir kokmayacak,
Şehvet tohumlu bahçelerinde.*

*Rüyasını gördüm,
Alinyazısında
Kaderinde
Yok böyle şeyler
Yusuf'um hurma bahçelerinde kalacak.*

Fâtıma, duyduklarıyla sarsıldı. Bir hoş oldu. Yemek hazırlarken düşündüklerinden utandı. O halde, şu dinlediklerine göre, demin Huveylid Fâtıma'yla samimi konuşmuştu. Hile düşünmemişti. Sadece, rüyasını gönlünce yorumlamış, oğlu olacağına inanmıştı.

Fâtıma rahatladı. Huveylid'e doğru ilerledi. Huveylid, belki boşluğa daha da seslenecekti. Fâtıma'nın ayak seslerini duyunca döndü.

Yüzü gülekti. Fâtıma siniyi sedire bırakır bırakmaz, Huveylid koştu, ellerini avuçlarını aldı. Sıktı. Kaldırıp kokladı.

"Biraz daha erken gelmeni isterdim" dedi. "En güzel duygularımı haykırdım."

"Sonunu dinledim."

"Öyle mi? Ne de olsa avundum. Ama sen niçin bir hoşsun Fâtıma?"

"Hayır, iyiyim."

"Suç işlemişlerin hali var üzerinde."

"Sana öyle gelmiştir."

"Belki. Ben karanımı değiştirdim Fâtıma."

"Hangisini?"

"Seni şimdiden, doğumdan önce Beni Uzza'ya bırakmayacağım."

Fâtıma duyduklarına inanamadı, "Sebep?" diyebildi.

"Sebep basit. Doğuma daha beş aydan fazla bir zaman var ama olur ki, erken doğurursun. Ne yaparız o zaman? Şahitsiz, ispatsız doğum olur mu? Oğlumuzu şüphe düşürürüz."

Mutfakta Fâtıma'nın da bulduğu çare buydu. Doğum olur-

ken, kocalar, anneler, babalar, yakınlar, kâhinler hastanın başucunu beklerler, zabıt tutarlardı. Asillerde böyleydi gelenek. Fâtıma çöle giderse, hele Huveylid seferden vaktinde dönmese, hakikaten doğuma gölge düşerdi. Şüphe yayılırdı.

Fâtıma, kendisini tutamadı. Huveylid'in göğsüne kapanıp hıçkırdı. Durulunca, mutfakta aklından geçenleri anlattı.

Huveylid çok içlendi. Fâtıma'yı sofraya çekerken saçlarını okşadı:

"İleride elbet kızlarımız da olacak" dedi. "Ama onlara nasıl kıyanım? Hepsi sana benzeyecekler. Yapamam, yapamam."

Fâtıma hatırlattı:

"Keçiboynuzu demiştin ya!"

"Heyecanımdandı o."

"Anladım."

"Hem, kızlanımızı yaşatmamak için sebep olmayacak ki. Özürsüz, güzel doğacaklar. Varlıklınız, asiliz. Hepsini istediğimizle evlendirebiliriz."

"Ya ilki kız doğarsa?"

"Ben rüyama inanıyorum. Hurma, dişi bir meyvedir ama kuvvet kaynağıdır. Kuvvetse erkeğe ayrılmıştır."

"Üzülmez misin?"

"Üzülürüm elbette. Ama sonra alışırım. Yeni doğacaklarla oyalanırım. Ey Fâtıma, sen bunlara aklını vererek kendini yiyip bitirme. Unutma, iki can taşıyorsun."

"Çok iyisin Huveylid."

Fâtıma ile Huveylid, yemeklerini bitirinceye kadar başka konular üzerinde durdular.

Bir ara Fâtıma, kendisini tutamadı, kocasının o andaki uysallığından faydalanmaya kalktı: "Şam'a gitmesen olmaz mı?" diye sordu.

"Bunu neden arzuladın?"

"Doğumda başucumda bulunman beni sevindirecek."

"Haklısın. Ancak bütün tedarik görüldü. Herkes gideceğini biliyor. Sözümünden dönemem. Yetiyeceğini sanıyorum."

"Öyle."

"Bir de gidişimin asıl sebebini bilmiyorsun. Bunu vakti gelinceye kadar saklayacaktım."

"Yine sakla Huveylid."

"Hayır. Dinle anlatayım. Geçen gidişimde, Şam Panayırında, pembe-beyaz, lekesiz bir inciye rastladım. İriydi. Onu sana almayı çok istedim. Ama satılmıştı. İnci tüccarı söz verdi. Bus-râ'da ondan da irisi, güzeli varmış, peyini ödedim, getirecek."

"Böylesini hiç duymamıştım. Kim bilir ne pahalıdır?"

"Sen her şeye lâıksın ey Fâtıma."

Fâtıma, büsbütün hislendi. Kocasına teşekkür için uygun bir cümle ararken, kapı vuruldu. Oda hizmetçileri Zennûbe içeriye girdi. Bu gece Beni İyad kabilesinin Mekke'nin dışındaki çobanlara baskın verdiklerini, sürüleri alıp gittiklerini haber etti.

Huveylid, Zennûbe'ye: "Peki, sen git" diyerek fırladı.

Zennûbe: "Savaş emri çıkmış, toplanıyorlarmış. Gecikmenizi tembihlediler" sözünü ekledi ve çıktı.

Huveylid, Fâtıma'ya döndü:

"Sanırım savaş kısa sürer. Çok çok ikindiye kalmaz, dönerim" dedi. "Sen evde kapanıp kalma. Çık, dolaş. İstersen yeğenim Varaka'ya git. Sana masal anlatır, oylanırsın."

"Masal mı?"

"Öyle değil mi? Dünya nimetlerine gözlerini kapatmış, hayaller içinde bir hayat sürüyor. Halk artık ona kör diyor. Bu gidişle serveti elden çıkacak."

"Ticaret yapıyor ya?"

"Ne ticareti Fâtıma? Yollarda malını araçlara bırakıp rastladığı manastırlara koşuyor. Rahiplerle, kâhinlerle... Ve onların verdikleri kitaplarla sabahlıyor. Her sefer dönüşü zenginleşece

ğine, büsbütün fakirleşiyor.”

“Çok evlenmedi de.”

“Doğru. Bu defa beraber gideceğiz. Belki, her fırsatta anlatacaklarımla aklını başına toplar. Haydi, hoşça kal Fâtıma. Dedğim gibi yap. Dolaş. Annem dün söyledi. Hamilesin, gezmek iyi gelirmiş.”

NEFRET YAĞMURU

Fâtıma, kocası Huveylid silâhlarını kuşanıp gider gitmez hemen sıkıldı. O tarihte Mekke'nin en büyük ve konforlu üç-beş evinden birisi olan konağı ona dar geldi.

Kocası her gün gider-gelirdi. Evlendikleri iki yıl içinde üç defa da kervanla sefere çıkmıştı. On kadar büyükdü-küçüklü savaflara katılmıştı. Fâtıma, bunların hiçbirisinde, böylesine Huveylid'in peşinden sarsılmamıştı.

Gece çobanlara baskın veren Beni İyad kabilesi, çoğu Kipti olan önemsiz bir kabileydi. Talanla, vurgunla geçinirdi. Yakalanırsa aman diler, çaldıklarını geri verirdi. Fâtıma'ya göre, Kureyşliler'den elli cengâver peşlerine takılsa yeterdi.

Ama en önemsiz sanılanlar umulmadık sonuçlar doğurmaz mıydı? İhtimal, Huveylid'in gördüğü rüya ile bu baskın arasında bir bağlantı vardı.

Fâtıma yarım saat kadar sonra, nedimesi Zennûbe'ye evde yapacaklarını anlatarak, yanında cariyelerinden Rabia'yla Selma olduğu halde dışarıya çıktı. Üç muhafızı, belli-belirsiz çevresini sarmışlardı.

Fâtıma, sokakta ilk önce karşıdaki binek taşına baktı. Sabah boynu vurulan Lebit'in cesedi kaldırılmıştı ama taş ve yer kan içindeydi. Üzerlerine sinekler üşüşüyordu.

Hâcer sokağı derhal kalabalıklaşmıştı. Bu sokağın her yönle bağlantısı vardı. Fâtıma, Kâbe istikametine yöneldi. Giderken acele etmiyordu. Buna aslında durumu da müsait değildi.

Yolunu ilk önce Kipti kızları kestiler. Karşısında şarkı söylediler. Tef çalıp oynadılar. Fâtıma, ellerinden kurtulmak için,

Rabia'ya işaret ederek onlara para serpiştirdi.

Daha sonra bir esirciyle karşılaştı. Esirci artık ezberlediği cümlelerle, peşindeki üç kızı övmeye başladı:

“Ey bize bu mesut hayatı yaşatan, yüzümüzü güldüren idarecilerimizden bir ulunun haremî olduğunu anladığım asil kadın” dedi. “Güneş misâli doldurduğun şu yola bak. Nasıl aydınlandı! Ama biraz dur, beni dinle. Erkeğine güvenme. Onu evine, dinine bağlamak istiyorsan, bol cariyeler edin. Doysun. Bıksın. İşte şu gördüğün kızlar Kafkas'ın dağ çiçekleridirler. Öylesine güzel, öylesine bakirdirler. Onları incele, bir kusur bulursan ne istersen vereceğim.”

Fâtıma kaşlarını çattı. Esirci bunun taşıdığı mânâyı anlayarak çekildi.

Bundan sonra uzun bir zaman Fâtıma'yı kimse rahatsız etmedi. O da, gönlünce çevresini seyretme fırsat buldu.

İlk ulaştığı alanda çocuklar oynuyordu.

Deve güreşleri yapılıyordu.

Kalkan, mızrak hünerleri gösteriliyordu.

Hazırlanan hedeflere ok atılıyordu.

Bir kâhîn yere oturmuş, dertlilere okuyup-üflüyor, muska yazıyordu. Bu hastaların içlerinde gözleri akmış, burun ve dudakları kurtlanmış olanlar çoğunlukta idi.

Yıldızlara bakan bir başkasının önünde, kucağı çocuklu kadınlar kuyruk yapmışlardı.

Tellâllardan birisi yükseğe çıkmış, bir hayır sahibinin arzusunı haykırıyordu:

“Kimin karnı acıkmışsa doyurulmak için,

Kimin korkusu varsa kurtarılmak için,

Kimin bineceği yoksa bindirilmek için,

Hiç durmasın, çekinmesin, Seleme oğlu Nizar'ın yanına gelsin...”

Fâtıma işittiklerinden haz duydu. Cârîyelerine döndü:

“Böyle iyilikler görmek, işitmek istiyorum” dedi.

Rabia'yla Selma hanımlarını tasdik ettiler. Rabia, bununla da kalmayarak Fâtıma'ya sokuldu. Ebu Teman'ın bir şiirini okumak istediğini belirtti. Fâtıma müsaade edince, bu şiiri ona fısıldadı:

*Her akşam karanlık basar,
Şerre karşı kapılar kilitlenir,
Arkaları pekleştirilir,
Köpeklerin zincirleri alınır,
Çeureye deuriyeler çıkar...*

*Ben öyle yapmayacağım,
Çünkü bu yolcular içinden,
Üç-beş şerir çıkacak diye,
Ocağımı gece yolcularına kapamayacağım...
Yoksullara kıyamam.*

*Dostlarım,
Siz de benim gibi dauranın.
Kapınızda büyük bir ateş yakın,
Susuzlar, açlar, yorgunlar görsünler,
Görsünler de, yeniden hayat bulsunlar...*

*En iyi gecem,
En mutlu gecem,
Misâfirlerimi ağırladığım gecedir.
Varsın kapımın tokmağı dinlenmesin,
Yatağım bana katı gelmez...*

Fâtıma, Rabia susunca: “Beğendim, güzel” cevabını verdi. Sözüünü bitirmişti ki, Hristiyan bir rahip önlerine dikildi. İncil'i ezberden okumaya başladı:

“İsa onlara cevap verdi: Size dedim ve iman etmiyorsunuz. Babamın ismiyle yaptığım işler, benim için onlar şahadet ediyor. Ama siz iman etmiyorsunuz. Çünkü koyunlarımdan değilsiniz.

niz. Koyunların sesimi işitirler, ben de onları tanırım ve arkamdan gelirler. Ben onlara ebedi hayat veririm, onlar da ebediyen helâk olmazlar ve kimse onları elimden kapmaz. Onları bana veren babam, hepsinden büyüktür. Babamın elinden kapmaya kimsenin gücü yetmez. Ben ve babam biriz. Yahudiler onu taşlamak için yine yerden taş kaldırdılar. İsa onlara cevap verdi: Size, babamdan birçok iyi işler gösterdim. Bu işlerden hangisi için beni taşıyorsunuz? Yahudiler ona cevap verdiler: Seni iyi işten dolayı değil, fakat küfründen dolayı ve sen insan iken, kendini Allah ettiğin için taşıyoruz...”

Bu sırada Selma, Fâtıma'nın üzerine güneş düştüğünü gördü. Arkalarından gelen hizmetkârları Adnan'a işaret etti. Adnan hemen koştu, kolunun altına sıkıştırdığı büyük bir şemsiyeyi Fâtıma'nın başına tuttu.

Aynı anda rahibe, üç adam sokuldular. Birisi:

“Sen İncil’i bozmuşsun, değiştirmişsin. Okudukların Allah sözleri değil!” diye çıkıştı. Onu payladı, azarladı.

Rahip:

“Yuhanna’ya göre okuyorum. Ben İncil’i nasıl bozabilirim?” karşılığını verdi.

Adam açıkladı:

“İsa, hem Allah, hem de Allah’ın oğlu olduğunu söylememişti. Dini bozan senin gibilerdir. Her rahip İncil’i başka türlü okuyor. Buna ne dersin?”

Fâtıma duyduklarından sıkılmıştı. Onun halini gören Rabia ileri çıktı. Rahibi yanına aldı. Geçtiler.

Tekrar bir sokağa girmişlerdi. Sokağın sol kaldırımını üzerine niyetçiler sıralanmışlardı. Fâtıma en yakındakine sokuldu:

“Kuşlarınla konuş bakalım...” dedi. “Benim için neler söyleyecekler?”

Niyetçi, Fâtıma’ya yem uzattı. Yapacaklarını anlattı:

"Avucundaki yeme niyetini söyle, sonra serp."

Fâtıma doğacak çocuğunu merak ediyordu. Niyetini ona tuttu. Yemi serpti. Kuşlar ötüşerek tanelere saldırdılar.

Niyetçi, onların cıvıldaşmalarını dikkatle dinliyordu. Kuşlar yemi bitirip susunca, niyetçi, Fâtıma'nın beklemediği bir şekilde konuştu:

"Kuşlar niyetini çözmek istemediler."

"Niçin?"

"Sen henüz kararsızsın."

Fâtıma itiraz etmedi. Dudak bükmeyle yetindi. Tekrar yürüdü.

Az sonra ikinci bir meydana gelmişlerdi. Fâtıma hangi tarafa gideceğine karar veremeden, meydana develi ve yaya askerler doldurdular. Önlerinde çalgıcılar, oyuncular vardı. Bir kâhin, mumdan yapılmış iki putu sopalara bağlamış, havaya kaldırıp indiriyordu.

Fâtıma askerlere göz attı. İçlerinde kocası Huveylid yoktu. O halde bunlar başka tarafa gideceklerdi.

Kâhin, meydanın ortasına gelince durdu. Putları yere dikti. Seyreden halk hemen üzerlerine üşüştiler. Ellerindeki iğne, tığ ve dikenleri putların mumdan etlerine batırmaya başladılar. Bu arada bağınıyorlardı da:

"Beni Tavi kabilesi işte böyle delik deşik olsun. Mızraklarımız, oklarımız, yaylarımız, taşlarımız, yumruklarımız altında parçalansın. Ey şanlı cengâverlerimiz, arkanızdayız, saldırın."

Savaş gidiş merasimi bitirince askerler hareket ettiler. Putlar ayakların altında ezilmişlerdi.

Fâtıma, savaşçılar soldaki sokakta kayboluncaya kadar yerinden ayrılmadı. Peşlerinden baktı. Sanki Huveylid'i uğurluyordu. İçlendi.

Belki daha yürümeyecekti. Bir kervan Fâtıma'ya doğru yak-

laşıyordu. Yana açıldı. Öndeki iki deve de gidenler Fâtıma'yı ilgilendirdiler. Başlarını havaya kaldırmış, şahadet parmaklarını şakaklarına dayamışlardı. Neler düşünüyorlardı bunlar? Niçin çevreleriyle bağlantılarını koparmışlardı?

Rabia, sanki Fâtıma'nın aklından geçenleri okumuştı. Sokuldu:

"Ezberden satranç oynuyorlar hanımım" dedi.

Fâtıma inanmadı:

"Ezberden ha? Olur mu öyle şey?"

Rabia sağdaki deveciyi gösterdi:

"Bakın konuşacak."

Fâtıma baktı. Deveci hakikaten arkadaşına seslendi:

"Fili, beyaz sekize sürdüm. At kırıldı."

Fâtıma güldü. Satrancın ezberden oynanması hoşuna gitmişti. O kadar ki dönüşte evde tecrübe etmeye karar verdi.

Selma, bir gölgeliğin altına toplanan halkı gösterdi:

"Çocuğu paylaşacaklar."

"Hangi çocuğu?"

"Öndeki kadının kucağında tuttuğu oğlanı."

Fâtıma onları kınadı:

"Kız olsaydı yüzüne bile bakmazlardı."

"Evet, hanımım, dinlemek ister misiniz?"

"İsterim."

Kalabalığa sokuldular.

Bir kâhin, iki yardımcısıyla ortada duruyordu. Çocuklu kadını karşısına almıştı. Kadının yanında beş erkek vardı. Daha geride de akrabalar. Yakınlar. Komşular. Meraklılar.

Kâhin sordu:

"Dâvanız nedir?"

Erkeklerden biri ileri çıktı:

"Bu çocuk benimdir. Annesini nikâhlamak, çocuğuma kavuşmak istiyorum."

“Delilin var mı?”

Erkek coştı. Ona göre, bir değil, bin delil vardı. Kadınla yaşıyışlarını, hiçbir şey gizlemeden saydı-döktü. Onu doğumundan beri tanıyordu. Beraber büyümüşlerdi. Sonra sevişmişlerdi. Çocuk nasıl başkasının olurdu?

Kâhin, sırayla diğer erkeklere söz hakkı verdi. Onlarda birincisine yakın konuştular. Çocuğun kendilerine ait olduğunu iddia ettiler.

Nihayet kâhin, kadına döndü:

“Bunlara ne dersin?”

Kadın çekineceği, utanacağı yerde övündü:

“Doğru konuştular.”

“Hangi rüzgârın üzerine yağmur yağdırdığını senden başkası bilemez” dedi kâhin.

Kadın cesaretlendi. Kâhini destekledi:

“Evet, ancak ben bilirim. Çocuğuma hayat veren yağmurun rüzgârı Maad’dır.”

Beş erkeğin ortasında duran Maad sevindi. Diğer erkekler hırslandılar. Kadına yumruk sıkıp üzerine yürüdüler. Zorla yatıştırıldılar.

Kâhin yardımcılarına işaret verdi. Yardımcılar çocuğu incelediler. Kuma ayak bastırdılar. Sonra beş erkeğin de ayak izlerini aldılar. Yere çömelip, bu izlere uzun uzun baktılar. Ölçtüler. Hesaplar yaptılar. Tekrar kalktıkları vakit, ikisi birden kadını tuttular:

“Evet, bu çocuğun babası Maad’dır.”

Fâtıma, bir saat daha sağda solda dolaştı. Satıcılarla, sihirbazlarla ilgilendi. Artık Kâbe’nin bulunduğu meydana yaklaşmıştı.

Bir cenaze geçiyordu. Tabutu, sedye taşıyıcıları gibi, dört kişi kollarından kavramışlardı. Üstü açıktı. Süslenmiş iki deve, yular-

lanndan tabuta bağlanmışlardı. Üzerlerine konan işarete göre, ölüyle beraber gömülecekler ve ölen, yeni hayatında, dirilince yaya kalmayacaktı.

Cenazenin önünde, başında beyaz başlık, elinde mızrak bulunan tören başkanı yürüyordu. Sık sık durup ölenin kim olduğunu, kahramanlıklarını, vasiyetini bağıırıyordu.

Fâtıma manzaradan ürktü. Çarşıda-pazarda dolaşması, karşılaştığı olayları yaşaması ilk değildi ama bugün içinde tedirginlik vardı... Kuvvetsizdi.

Tam yürüyeceği vakit, bir adam oturduğu taşın üzerine çıktı. Sarhoştı. Yalpalıyordu. Dili peltekleşe peltekleşe Şair Efve'nin bir şiirini okudu:

*Artık anlıyorum,
Siz de bilin,
Ben aldanmışım,
Bana hep şarap verin,*

*Çünkü çok yakında;
Vücut bağlarım çözülecek,
Gözlerim kapanacak,
Sevap fayda eder mi?*

*İşte soğuk su getirdiler,
Yıkayacaklar beni,
Sonra toprak yığacaklar üzerime,
O halde yıkanmam niçin?*

*Artık anlıyorum,
Siz de bilin,
Ben aldanmışım,
Bana hep şarap verin.*

Kâbe'den bir önceki meydanda uğultular yükseliyordu. Sanki bir şenlik varmışçasına, halk kahkahalar savuruyordu.

Fâtıma, Selma'nın uyarısını kabul ederek kalabalığa sokulmadı. Yüksek bir yere çıktı, yapıları izledi. Meydanın ortasında iri bir hurma ağacı vardı. Dalına urgan atılmıştı. Ucunda boş bir çuval sallanıyordu. Yanında bir erkek duruyordu. Kolları, ayakları bağlıydı. Yere bir kadın gömmüşlerdi. Başını dışarıda bırakmışlardı.

Rabia:

"Zina yapanları cezalandıracaklar. Dayanamazsınız, gidelim hanımım" teklifinde bulundu.

Fâtıma bu ceza çeşidini duymuş, fakat hiç görmemişti. Cevap verdi:

"Hayır. İzlemek istiyorum."

Rabia tekrar konuştu:

"İki can taşıdığınızı unutmayın hanımım."

Fâtıma düşündü. Rabia'ya hak verdi. Sordu:

"Duyduğumuz gibi yapacaklar değil mi Rabia?"

"Evet, önce kadını taşıyarak öldürecekler. Sonra erkeği çuvala sokup, ağaca çekecekler. Oradan yere bırakacaklar. Can verene kadar bu atılış tekrarlanacak."

"Peki, peki, gidelim."

"Eve mi?"

"Hayır, Kâbe'ye."

"Çok yoruldunuz ama."

"Yapacağımız bir iş kaldı."

Fâtıma, Kâbe'ye varınca oyalanmadı. Doğru en büyük put Hubel'in yanına gitti. Selma'ya getirdiklerini hediye kuyusuna atmasını söyledi. Selma, ikinci muhafızdan torbayı aldı. İçindekileri kuyuya bıraktı.

Fâtıma, putun kâhinine sokuldu. Kendisini tanıttı:

"Ben Eseb oğlu Huveylid'in haremiyim. Fâtıma'yım. Doğacak çocuğum için ok çekiniz."

Kâhin, Kan Babası, Su Açma, Ölü Gömme, Sünnet Ay'ı,

Soy Bulma, Savaş Günü gibi gruplara ayrılan oklardan bir kümeye el attı. İki ok aldı. Bunların birisinde (kız), diğerinde de (oğlan) yazıyordu. Kâhin bu iki oku, başkalarıyla karşılaştırarak torbaya koydu.

Fâtıma içini yokladı. Heyecansızdı. Her nedense çocuğunun kız veya oğlan olması onu artık ilgilendirmiyordu. "O halde buraya niçin geldim?" diye düşündü. Evet, niçin gelmişti. Az önce niyetçi de, kuşlarla konuşmuş, Fâtıma'ya, "Kararsızsın" demişti. Hakikaten kararsızdı Fâtıma.

Belki gelişinin tek sebebi, Huveylid'in gördüğü rüyaydı. Onun yorumlanmasında hakikatin payını arıyordu. Her çektiği ok boş çıkıyordu. Ancak altıncı okta çekiş sonuçlandı. Kâhin kararını bildirdi:

"Oğlun olacak. Onun da beş oğlu olacak."

Fâtıma rahatladı. Başını sıkan bir düğüm vardı. Demek bu düğüm çözülmüştü. Kopmuştu.

Fâtıma artık eve dönme zamanının geldiğine hükmetti. Çünkü sıcak bastırmıştı. Kendisi, az da olsa şemsiyeyle korunuyordu. Cârîyeleri, muhafızları düşünmeliydi. Huveylid belki savaştan erken dönebilirdi.

Kâbe meydanının kuzey tarafındaki sırtta şerbetçiler sıralanırdı. Fâtıma, önce oraya uğradı. Kendisinin ve adamlarının hararetlerini giderdi. Şerbetçilerin bitiminde küçük küçük çardaklar kurulmuştu. Önlerinden geçerken Fâtıma kendisine seslenildiğini duydu:

"Uğurlar olsun ey Fâtıma. Aziz yengem. Ceddin Kusayy'dan gelen halamın kızı!"

Fâtıma durdu. Ona seslenen, kocasının yeğeni Varaka'ydı. Doğruydı, hakikaten onunla Kusayy'dan beri akrabaydılar. Varaka, bir çardak altında tek başına oturuyordu. Fâtıma'nın baktığını görünce, kalktı. Yanına geldi.

"Dâvetime uyarsan beni ihya edersin ey Fâtıma" dedi. "Gel şu gölgelikte yan yana biraz içlenelim."

Huveylid, sabah Fâtıma'ya, "İstersen Varaka'ya git, mäsallarını dinle" öğüdünde bulunmuştu. Bunu hatırladı Fâtıma. Esasen Varaka'nın konuşmalarından çok haz ederdi.

Cevap verdi:

"Öyle yapalım, ey dünya görmez, nimetlerine el sürmez kaynım, dayımoğlu. Sen çağırırsın da ben nasıl kabul etmem?"

Varaka öne düştü. Yol açtı. Yürüdüler. Yerlerine gelince, Fâtıma adamlarını arka çardağa yolladı. Hasırın üzerine bağdaş kurarak oturdu.

Varaka sordu:

"Rahatsın ya?"

"Evet."

"O halde ben de oturayım. Geciktin Fâtıma."

"Nasıl, anlamadım?"

"Geleceğini, buluşacağımızı biliyordum. Çok bekledim."

Fâtıma, Varaka'nın sözlerine inanmadı. Güldü. Varaka al-dırış etmedi:

"Üç saattir yoldasın. Mekke'nin dolaşmadık yerini bırakmadın" diye sözüne devam etti. "Dünyayı gördün, nimetlerine el sürdün de ne oldu? Ne kazandın? Ruhun yıkanacağına, kasvetle karardı. Öyle dünya, nimetleriyle beraber batsın. Toprağı kurtlu, havası ateş, suyu zehir, insanları deli o dünyanın. Her an yaşanan hâdiseler akıl durdurucu, göz yaşartıcılar. Benim kör olduğumu söylüyorlar. Hayır, kör değilim. Her zaman gözlerim güzele, iyiye, doğruya açıktır ey Fâtıma. Kör olsam seni görebilir, çağırır mıydım?"

Fâtıma, Varaka'nın havasına girmişti. Düşünüyordu. Varaka, onun gezip dolaştığını nereden haber alacaktı? Demek hakikaten, dedikleri gibi gaipten anlıyordu. Fâtıma'yı beklemişti.

"Haklısın dayımoğlu" cevabını verdi. "Mekke'yi dolandım

ama elime geçen bir yığın dert oldu. Çıktığıma pişmanım. Gördüklerimin tesiriyle, yine günlerce sarsılacağım.”

“Hayır, daima çık Fâtıma. Ama benim gibi yap... İstemediklerini görme veya ibret al. Hikmet ara. Bunların oluş sebeplerini düşün. Çâre bul! Ona yaklaş.”

“Başka şehirler de Mekke gibi mi? O halde çöl hayatını kınamamalı.”

“Hepsi birbirinden beter ey Fâtıma. Lânete uğramış, sapıtmış insanlardan ne beklenir?”

“Ya biz...”

“Biz mi? Bir avuç inciyi çöle serp, ne olur?... ”

O anda beliren bir bulut parçası, boşanarak uzaklaştı. Fâtıma: “Rahmet” dedi. “Birdenbire nasıl yağdı?”

Varaka: “Hayır...” karşılığını verdi. “Yere düşen damlalara dikkat et. İri iri, kof kof. Kuma değer değmez yanıp cızırdadılar. Nasıl rahmet olabilirler. Rahmet değil, nefret yağmuru boşaldı üzerimize. Gökyüzü dünyayı ayıpladı. Ona tükürdü.”

Fâtıma iç geçirdi. Varaka özür diledi:

“Bunu biliyorum, derdine dert katmak için seni çağırmadım Fâtıma. Ama dilimi tutamadım. Hoş gör. Başka şeyler konuşalım. Huveylid nasıl?”

“İyi.”

“Elbette iyi olacak. Senden onun için hoşnudum ya. Keşke her erkeğin senin gibi bir kadını olsaydı. Dünya renk değiştirirdi. Sevgi, vicdan, güzellik, iyi huy, iyi amel, anlayış, merhamet sende. Tek sözle, yarının ümidisin halam kızı.”

“Bunları görebilen de öyledir.”

“Şüphesiz... Seni Huveylid’le niçin birleştirdim. Yakışacaktır da ondan.”

Fâtıma, Varaka’yı tanıdığından beri aklını kurcalayanı açmakta gecikmedi:

“Sen niçin evinle ilgisizsin dayımoğlu? Yaşın kırkı aştı.”

“Gözüm dışarıda mı?”

“Yoksa sevdin de...”

“Hayır hayır. Benim başka bir aradığım, beklediğim var.”

“Kim bu?”

“Söyleyemem... Mekkeliler gibi, seni kaybetmek istemem, düşmanım olursun.”

“Sen bilirsin ey Varaka. Belki yardımım dokunur diye konuşmuştum.”

Varaka gülümsedi. Sonra Fâtıma'nın yüzüne baktı. Bu bakış çok mânalıydı. Uzun sürdü. Fâtıma kızardı.

Varaka, neden sonra: “Sen kendinden habersizsin ey Fâtıma” dedi.

“Habersizim ha? Ne demek bu?”

“Her yüklü kadının karnı şişer. Yüzüne leke basar. Sende bunlar olmadı. Aksine aydınlandın, parladın. Teninde Venüs Bağları'nın havası koktu. Niçin, neden demedin mi? Düşünüp sebep aramadın mı?”

“Hayır.”

“Uyumuşsun sen ey Fâtıma. Huveylid ve Fâtıma, bir istiridye'nin kopup, ayrı düşmüş iki kabuğuydular. Onları buldum, birleştirdim. Yüz yüze getirip kapattım. Nihayet vâdesi erişti. İçlerinde yeni hayat başladı. O hayat bir incidir. Yanna ışık tutacak inci. Karnındakini iyi koru halamkızı. Zira sana verilen emanet Süleyman hazinesinden üstündür.”

Fâtıma, Varaka'nın gaipten ve gelecekte haber almada Mekke'nin en ustalarından olduğunu tekrar hatırladı. Fikirlerinde, sözlerinde ileri gitmese baş tacı edilirdi o. Düşman kazanmazdı. Varaka'ya karşı duranlar sadece kâhinler, rahipler, asillerdi. Varaka'nın putlarla alay edişine sinirlenirlerdi. Halkın ise Varaka'yla bir alacak-verecekleri yoktu.

Fâtıma, Huveylid'in rüyasını konuşsa iyi mi ederdi acaba? Nihayet dayanamadı, anlattı... Mutfakta, kocasına yemek ha-

zırlarken boş yere düşünüp üzüldüklerini de saklamadı. Sayıp döktü. Varaka, rüya ile ilgilendi. Birdenbire heyecanlandı. Sevinci gözbebeklerinde, titreyen sesinde okunuyordu:

"Aman bunu nasıl geciktirdin ey Fâtıma?" diye serzenişte bulundu. "Tamam, bu rüya kitaplara, ilhamlara uyuyor. Nerden bilsam da Cahş oğlu Übeydullah'a, Hüveys oğlu Osman'a, Âmir oğlu Zeyd'e müjdelesem?"

"Kim bunlar ey dayımoğlu?"

"Üç dost... Üç gelecek Allah elçisini bekleyen aydın. Üç Hanif."

"Sen de onlardan mısın?"

"Evet. Biz dördümüz ceddimiz Hz. İbrahim'in Allah'ın birliğini öğreten yolunun yolcularıyız. Allah bir resûl gönderecek, onu bekliyoruz. İnsanları kurtaracak son peygamberdir o."

Fâtıma korktu:

"Yavaş konuş ey Varaka" diye uyardı. "Çünkü sana kimse zarar vermesini istemem. Huveylid'in rüyasını böyle mi yorumladın?"

"Nasıl ey Fâtıma?..."

"Ben beklenen resûle mi hâmileyim?"

"Hayır. Sende o alâmetler yok. O'nu bağrına basacak anne henüz doğmadı. Belki de çocuktur, malûmumuz olmadı. Ancak senin doğuracağın inci, resûlün dostu, kuvvet kaynağı, ruhunun gıdası olacak. Resûle hurma bahçelerinde tok, gölgeli bir hayat yaşatacak. Onu anlayacak. Vazifesini kolaylaştıracak."

"Kız mı?"

"Bilmem."

"Oğlan mı?"

"Bilmem... Bilemem."

"Bir şeyler öyle ey Varaka."

"Sabret, çok şeyler söyleyeceğim. Öyle ki önce aklın kanşacak, sonra aydınlanacaksın."

"Ben hazırım."

"Hazır olduğunu biliyorum. Hazır olmasan ilâhî kuvvet seni bana itmezdi. Buluşmazdık. Ey halamın kızı, şimdiden söz ver, doğacak çocuğunun öğreticisi ben olacağım."

"Veriyorum."

"Bana bu fırsatı hazırlayacaksın?!..."

"Evet."

"Sen de anlatacaklarımla ilgileneceksin. Onları unutmayıp çocuğuna aktaracaksın."

"Yapacağım. Bütün iş Huveylid'te."

"Onu bana bırak. Aynı kanı taşıyoruz. Amcamdır ama iki kat yaşındayım. Vâdesi de geldi. Gelmesi o rüyayı görmezdi. Bu hafta çıkacağımız sefer boyunca Huveylid'i uyaracağımı sanıyorum."

"Huveylid yumuşak başlıdır."

"Bilirim. Ey Fâtıma, istersen artık git. Veya ben seni götürüyüm."

"Hani bana anlatacakların vardı? Çok diriyim. Burasını da sevdim. Öğrenmek, bilmek isterim."

Varaka doğruldu: "İşte bir güzel haber daha" dedi. "Öyleyse ben de hazırım. Ancak, önce yine birer şerbet içelim."

Varaka, Fâtıma'ya şerbet bardağını uzatırken, onun gözlerinin derinliklerine baktı. Fâtıma, bu bakışlardan ürktü... Titredi. Bardağı zorla dudaklarına götürdü.

Şerbet bitince, hâlâ Varaka'nın kendisinden gözlerini ayırmadığını gördü. Ama ürkekliği, titremesi geçmişti. Aksine benliğine bir ferahlık yayılmıştı. O da Varaka'ya baktı. Sevgi, saygı doluydu bakışlarında.

Boş bardağı, Varaka'ya vereceği yerde, onunkini aldı, kendisinininkiyle birlikte geriye bıraktı. "Ben hazırım ey dayımoğlu. Görüyorum, sen rahmet dolu, ak bir bulutsun şu anda. Durma

yağ, içimdeki karanlıkları temizle. Yağışın, deminki nefret yağ-muru gibi kof olmayacak. Damlaların toprağa değince yanıp cızırdamayacaklar” dedi.

Varaka gülümsedi: “Kolay anlaşacağız seninle ey dayım kızı” hükmünü verdi.

“Buna şüphelen olmasın. Ceddiniz Kusayy’dan kanımız bir, elbet anlaşacağız.”

“O kadar değil, daha gerilere git ey Fâtıma. En az iki bin sene geriye. Orada Hz. İbrahim var. Karısı Hâcer’den doğan oğlu İsmail var. Oradan beri kanımız birdir. Hâcer ve İsmail buraya gelmişlerdi. Sonra Hz. İbrahim de geldi. Bize Kâbe’mizi yaptı. Sen bile Hâcer sokağında oturuyorsun. Biz, şu çöllerde dağılıp yok olanlar her fırsatta birbirlerinin kanını akıtanlar anlaşmalıyız. Bir araya gelmeliyiz. Birlikten kuvvet, refah, doğruluk doğar.”

“Bunu kim istemez?”

“Yüreklere bir kere kıskançlık girmiş. Çölü bırakalım, şu anda bizi uzaktan görenler kim bilir birbirlerinin kulaklarına ne-ler fısıldıyorlardır?...”

“Cesaret edemezler.”

“Ederler ey Fâtıma! Hele benim için. Şu anda genç amcam Huveylid, yani kocan gelse, o bile ikimizi bir hasırda görür görmez önce ırkılır.”

“Sanmam. Beni sana gönderen O’ydu.”

“Ama niçin?”

Fâtıma düşündü. Cevap vermekte gecikti.

“Söyle söyle.”

“Hikâyelerini dinlemek için.”

“Hikâye değil, masal demiştir.”

“...”

“Susuyorsun.”

Fâtıma, uygun cevap ararken arkasından bir gürültü duydu.

Baktı. Kocası Huveylid yaklaşıyordu. Sevindi. Varaka'ya haber verdi:

"Huveylid geliyor."

"Evet. Mademki anmıştık, gelecekti. Hayrımızdan faydalanacaktı. İki istiridye kabuğu, bir inci ve dünya nimetlerini tepen Varaka. Artık meclisimiz tamam oldu ey Fâtıma."

Huveylid, çardağa girince koca yeğenin önünde eğildi. Selâm durdu. Onun emrini bekledi.

Varaka bu emri vermekte gecikmedi:

"Otur, canımın yarısı amcam. Tez gittin, tez geldin."

"Öyle oldu yeğenim. Kıptiler biz varmadan pes etmişler."

"Biz de Fâtıma'yla seni konuşuyorduk."

"Belli, eve uğramadan beni çektiniz."

"Biz değil, hayır çekti. Sohbetimizden nasibin varmış."

Huveylid Fâtıma'ya döndü:

"Rüyamı sordun mu, ey Fâtıma?"

Soruya Varaka cevap verdi:

"Bana anlattı."

"Bu işe ne dersin ermiş yeğenim?"

"Hz. Yusuf, eteğine hurma yığmakla, seni vazifelendirdi. Hayırlı vazifeler bunlar. İlk hurmayı da eliyle ağzına uzatmakla, hemen başlamayı diledi."

"Nedir bu vazifeler?"

"Beni dinlemen, anlatacaklarıma inanman, o türlü amel etmen."

"Rüyayı ben oğlum olacağına yormuştum."

"Hayır."

"Öyle mi? Oğlan doğmayacak mı?"

"Ben öyle demedim. Bırakalım bunları. Fâtıma bize ne gösterecek diye düşünmeyelim. Bildiğim bir şey varsa o da insanlığın şereflieneceğidir. Doğacak beden hayra çalışacaktır. Ancak,

o bedeni hazırlamamız gerekiyor. Hz. Yusuf'un sana verdiği vazifeler bunlardır. Çocuğunu koruyacak, yetiştireceksin."

"İyi bir haber."

"Ben, bilgi-görgü dağarcığımda bir sır saklıyorum. Bu sırrın açığa çıkma vaktini hazırladım. Sana onun için Fâtıma'yı aldım. Çevremiz az mı direnmişti? Onlar çıkar uğruna yuva kurmaya kalkıştılar. Yalnız kendi çıkarları üzerine, bense, o yuvayı bütün insanlık için kurmak istedim, Muvaffak da oldum."

Huveylid, Fâtıma'ya baktı. Sonra Varaka'ya döndü:

"Fâtıma Mekke'nin tek incisidir. En asilidir."

"Şüphesiz. Ancak, yakınlarımız bile bunu görmediler. Kâhin Cabi'nin kızını sana alarak, ona hısım olmaya, böylece kuvvetlenmeye yeltendiler."

"Yapamadılar."

"Elbette. Hepimizin gideceği yol, daha önceden çizilmiştir. Oradan ilerleyeceğiz. Nefeslerimizi vere vere ilerleyeceğiz. Habbab ne demişti? Nasıl söylemişti."

Varaka, Şair Habbab'dan okudu:

Ahımın suyunu verdim,
Yemledim,
Tımarı iyi oldu,
Bileklerini oudum,
Nallarını yeniledim...
Gideceğimiz yeri biliyoruz,
Gökten bereket değil, çivi yağsa,
Çöllerin kumları havalsansa,
Vahâların suları çekilse kurusa,
Bir arpa tanesi, bir ot, bir çöp bulamasak,
Yolumuz değişmeyecek.
Gideceğimiz yeri biliyoruz,
Yorulmayacağız,
Oraya ulaşacağız,
Sonsuz sabahlara çıkacağız,
Önümüzden çekilmi artık.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Şiir bitince, Varaka bir an sustu. Sonra içlene içlene konuştu:

"Habbab böyle demişti. Evet, gideceği yeri biliyordu. Oraya ulaşacaktı. Çünkü atına su, yem vermişti. Bileklerini ovmuş, nallarını yenilemiş, zorlu bir tımar yapmıştı. Biz de bir yere gideceğiz sevgililerim. Yol hazırlıklarımızı yapalım. Fâtıma istiyor, sen de istiyor musun?"

"İstiyorum."

"Henüz yorgunsun, bir bardak şerbet bile içmedin."

"İçiyorum ya. Sözlerin Venike Geçidi esintilerinin serinlikleriyle dolu."

"Öyle mi? O halde, düşündüğüm gibi, senin de vâden tamam oldu Huveylid. Artık yükümüzü bağlayabiliriz."

Varaka bir müddet daldı. "Sanırım yirmi yıl kadar oldu" dedi. "Sen iki yaşındaydın ey amcam Huveylid. Sen de ey Fâtıma, beş yıl sonra doğacaktın. Yine böyle bir yaz mevsimiydi. Sabahın erken saatiydi. Ben, Cahş oğlu Ubeydullah, Hüveys oğlu Osman, Âmir oğlu Zeyd bu çardak altında toplanmış, Kâbe'ye bakıyorduk. Halk tıklım tıklımdı. Putlara tapıyor, kurban kesiyorlardı. Oğullarını, kızlarını, ana-babalarını doğruyorlardı. Bir inanç uğruna develerinden, mallarından, servetlerinden oluyorlardı."

Fâtıma: "Şimdiki gibi" diye karıştı.

"Evet öyle. Ama şimdi daha fena. O zaman iki yüz put vardı. Bugün üç yüzü aştı. Yarın ne olacak? Beş yüz, belki de bin!"

Huveylid düşündüğünü açıkladı:

"Sefer dönüşü ben de bir put yapmak istiyorum."

Varaka sinirlenmedi. Üzüldü:

"Demek öyle yapacaksın Hz. İbrahim'in çocuğu. Atamı inkârda kararlısın. Onun putları kıldığını unuttun mu? Şu Kâbe'yi

ne maksatla kurduğunu hatırlamıyor musun?"

"Halka uymak lâzım. Atam o zaman yanılmıştı. Tek Allah, görünmez Allah olur mu? Her işimize, her derdimize-muradımıza bir Allah lâzım. Onu karşımızda bulmalıyız."

Varaka, anlayış gösterdi:

"Peki peki, şimdilik öyle olsun. İşte biz, dört arkadaş yirmi yıl önce burada halkın Kâbe'yi tavâfını seyrediyorduk. Soyumuz sapıklıktaydı. Hiçbir iyilik veya fenalık yaratmaya gücü olmayan putlara inanıyor ve etrafında akılsızca dönüyordu. Biz babamız İbrahim'in dininden dönmemek, hatta eğer varsa daha iyisini bulmak için sözleştik. Dört yana dağıldık."

Huveylid: "Bunları biliyorum" diyerek Varaka'nın sözünü kesti. "Şam, Kudüs, Yemen Habeş seferlerindeki davranışlarının şahidiyim."

"O kadar. Ama edindiğim sırlardan, ulaştığım sonuç ve hakikatlerden haberli misin ey çiğnerparem?"

"Hayır."

"O halde beni durdurma. Dinle. Yıllarca gezdim. Doğruyu aradım. En mahmur şehirlerde yaşadığım gibi, çöllerin esrarına da gömüldüm. Her yerde aynı manzara vardı. İnsanlık şaşkıncı. Kılavuzsuzdu. Bütün inancını korkusuna vermişti."

"Ne korkusu dayımoğlu?"

"Ölmek korkusu. Sefaletle düşmek korkusu. Hayal ettiği ihtirasların gerçekleşmesi korkusu. Herkes bir şeyden korkuyordu. Korkusunu yaratan şeye baş eğiyor, ona tapıyordu. Bir kabile kasırgayla kum tepesinin her şeyini yuttuğunu görünce, kum tepesine taptı. Onu ilâhlaştırdı. Çiftçiler güneşi, toprağı ilâh bildiler, çoraktakiler suyu. Bir aşirette kadının doğum yatağına tapıldığına şahit oldum. Ay, sihirliydi. Vakit vakit kadınları baştan çıkarıyordu. İnsanoğlu şerrinden ona sığındı. Kimisi de ateşin yakıcılığını kendisinden üstün gördü. Bitkilerin, insanlar gibi seviştiklerini sananlara bile rastladım. Tarlalara gidip, daha

iyi ürün almak için, orada sevişiyorlar, bitkileri sözde tahrik ediyorlardı."

Huveylid güldü: "Bunlar amma gerl kafalıymış!"

"Öyle, Allah'tan uzaklaşan her insan geri kafalıdır. Allah'a inanan aydındır. Tökezelemeden ilerler. Her neyse, gördüklerim beni sarsmadı. Manastırları, havraları dolaştım. Rivâyetleri dinledim. Böylece binlerce yıl gerilere gittim. İnsanların çoğu yaratanlarını fazlalaştırmıştı. Onları putlaştırmıştı. Putlar, hayal edilen ilâhların resimleridir. İnsan onlara yalvarıp yakaracak, işi olursa adak sunacak, olmazsa, kızacak, parçalayacaktı. Bunun için önünde istedi onları."

Fâtıma: "Bizim gibi" dedi. "Daha bu sabah Lebid oğlu Nec-car bir putu parçaladı. Boynu vuruldu."

"Duydum. Nihayet araya araya atamız Hz. İbrahim'i buldum. O, her şeyi yaratan tek bir Allah olduğunu biliyordu. Çünkü o Allah tarafından halkı uyandırmaya gönderilmişti. Vazifesini yaptı. Ama çok geçmeden yine eski inançlara dönüldü. Allah bu sefer Tevrat'la birlikte Hz. Musâ'yı yolladı. Yahudiler kendilerini milletlerin en üstünü saydılar. Allah'ın yalnız kendi Allah'ları okduğunu iddia ettiler."

Fâtıma: "Çok saçma. Nasıl üstün olabilirler?" demekten kendisini alamadı.

"Öyle. Bu tutumları dünyanın aydınlanmasını geciktirdi. Sapıklık arta arta devam etti. Nihâyet beş yüz sene önce Hz. İsa İncil'i yaymaya memur edildi. Bu sefer her şey açıldı. İsa bütün insanları doğru yola çağırıyordu. Çokluk koştu. Biz, hakikati aramaya giden dört arkadaş bile Hristiyan olduk. Ama çok geçmeden yanıldığımızı anlayarak ondan sıyıldık. Çünkü aradaki din adamları İncil'i bozmuşlar, değiştirmişlerdi. Hz. İsa'yı Allah yapmışlar, ayrıca ondan yine İsa'nın doğduğunu ileri sürmüşlerdi. Bunlar Hristiyanlığın genişlemesini durdurdular. Çözölmeler oldu."

Fâtıma: "Az önce bir rahip karşıma çıktı. İncil'den bir parça okudu. Söylediklerini aynen tekrarladı ey dayımın oğlu. Yahudiler ona kızıdılar" dedi.

"Hristiyanlarla Yahudiler daima çekişirler. Çekişecekler de. Artık uzatmayayım, şimdi hakikati bulmuş durumdayım. Tek bir Allah'a doğmamış, doğurmamış bir Allah'a inanıyorum. Ona sığınıyorum. Yaratan sadece O'dur. Dünya kurulduğundan beri, saydığım resüllerden başka, milletleri aydınlatmak için binlerce nebî göndermiştir."

Huveylid yumuşamışa benziyordu:

"Hani... Göster O'nu... İnanalım... Tapalım."

"Görüp, kudretini anladıktan sonra inanmak kolay... Çevren O'nun varlığına seni götürmüyor mu? Bütün iş görmeden inanmakta. Yoksa öbür dünyada iyiler ve kötüler nasıl ayrılacaklar?... Mükâfatlar, cezalar kime verilecek..."

"Bizden Hz. İbrahim ne istiyor?..."

"Allah'ın birliğine inanmanızı... Emirlerine göre amel etmemizi."

"Ya tek bir Allah yoksa?..."

"Ya varsa Huveylid?..."

"Evet?..."

"Yoksa ne kaybedersin? Aksine dünyada kötülük yapmadığın için rahat yaşamış kazancındır. Varsa, yanına, huzuruna gittiğin zaman, azaptan kurtulacak, mükafatlanacaksın. Halbuki putlara tapmaya devam edersen, iki dünyada da rahat yüzü görmezsin. Burada kötülükle amel edeceksin, karşılığını başkalarından çekeceksin. Bir zindan hayatı yaşayacaksın. Öbür dünyada cezaya çarptırılacaksın."

Huveylid sarsıldı:

"Bunları yay o halde ağam" dedi. "Mekke'yi uyandır."

"Mekke'de bana yakın inançta olanlar yok mudur sanıyorsunuz? Var, çok var. Allah'ın varlığını, birliğini bilir onlar. Hattâ

ölünce başka bir âleme gidileceğini ve orada dirileceğimizi kabul ederler. Ancak bunlar Nebîlere, Resûllere inanmazlar. Putları aracı yaparlar. Duymadınız mı? Geçenlerde Hâşimîler'den Abdulmuttalib'in yaptığını? Oğlu Abdullah'ın başına çakmak taşıyla vurmuş ve hiç çekinmeden: 'Ya Rab! Sen Mahmud'sun, benim Rabbimsin, yaratan da, iade eden de sensin,' demiş."

Huveylid konuyla yakından ilgilenir gibi davrandı:

"Bunu duymamıştık."

"İşte şimdi duy. Ne ben ve ne de benim gibiler Allah'tan dediğini yapmak için emir almadık. Buna gücümüz yetmez. Okuduğum kitaplar, dinlediğim rivâyetler açık... Allah son bir resûl daha gönderecek. Alâmetini, vaktini bildirmiş. Az kaldı, bekleyeceğiz. O'na hazırlanıp yardımcı olacağız. Bu nur, bizden, Kureyş'ten çıkacak."

"Kim acaba?"

"Henüz doğmadı."

"Öyle demek?"

"Evet. Ben size bunları anlatmayacaktım. Ama ölürüm diye çekindim. O zaman karanlıkta kalırdınız. Yolunuzu şaşırırdınız. Fâtıma'nın taşıdığı yükün değerini bilemezдіңiz. Onu koruyamazdınız."

"Demek çocuğumuz gelecek resûle kolaylık verecek?"

"Fâtıma'ya anlattım. Aynen öyle Huveylid."

"Putlar bize ne fena bakmaya başladılar? Gazaplarında boğulacağız nerdeyse."

Varaka bir kahkaha attı:

"Öyle olsa beni, Yahudileri, Hıristiyanları, Hz. İbrahim'e inananları niçin yaşıyorlar? Göstersinler kudretlerini?"

Fâtıma:

"Ey Huveylid, ben inandım" demekten kendisini alamadı.

Huveylid karşılık verdi:

"Ben de öyle sanıyorum. Ancak yakınlarımıza ne diyeceğiz?"

Bizi yaşatmazlar."

Varaka yol gösterdi:

"Ben nasıl yaşıyorum? Ama sizler güçsüzsünüz.. Tutumunuzu belli etmeyin. Başınız ağrımaz. Putlara inanmadan tapın yine, ameliniz putlarda, kalbiniz Allah'ta olsun."

Huveylid bunu şartlı kabul etti:

"Yakında birlikte sefere çıkıyoruz. O dediğin kitapları göster bana. Tanıştığın rahiplerle beni konuşur."

"İlk adımı attık. Baş başa verip daha çok konuşacağız. O zaman hiçbir şüpheniz kalmaz. Anlaştık mı?"

Cevap verdiler:

"Evet..."

"Anlaştık."

Varaka, rahat bir nefes aldı. Aynı anda her ikisinin omuzlarını okşadı. Hoşnutluğunu açığa vurdu:

"Sizlerden dâima bunu bekliyordum. Gelecek, gönderilecek o mübarek resûlün ruhu ezelden beri makamında yaşamaktadır. Nebî'dir, Resûl'dür. Aramıza karışmak için emir bekliyor. Atamız Hz. İbrahim'in yolundan gidecek. Bizi uyaracak. Elçiliğine şimdiden inanalım."

Huveylid iç geçirdi:

"Sana çok şeyler borçlanacağız sevgili yeğenim. Yalan söylemeyeceğini, bizi hayra götürdüğünü bilirim. Aksini düşünsem, artık her gün ve gece, güneşle ayın tutulacaklarını sanırdım. Seni ve senin gibileri helâk etmeleri için."

"Aksine yiğit amcam. Onlar bundan sonra bize dost olacaklar. Çünkü kendilerini yaratan Allah'a teslim olduk. Artık güneşle ayın Allah'tan emir almadan bir şey yapamayacaklarını biliyoruz."

NİCE NİCE SABAHLARA DOĞRU

Aynı yılın sonbaharıydı. Mekke'den üç gün uzakta, çölde, ikindi, ağır ağır yerini akşama bırakıyordu.

Ufuktan bir kervan görüldü. Yaklaştı, yaklaştı. Solda bir vâha vardı. Gerisine bir kabile konaklamıştı. Kabileden çocuklar dışarıya fırladılar. Kervanı birbirlerine göstererek sevindiler, kumların üzerinde taklalar attılar.

Kadınlar süt sağıyorlardı. Boş kalanlar hayvanları tımar ediyorlardı. Erkekler, gruplara ayrılmışlar, konuşuyorlardı. Ortada deve tüyünden yapılmış, büyük, süslü bir çadır. Çölün sırlarından yaratılmışa benziyordu. Kapısında, kılıçlarını sıyırmış nöbetçiler dolanıyorlardı.

Bir ara nöbetçiler içerde gürültüler duydu. Sokulup dikkatle dinlediler. Çok beklemediler. Çadının kapı perdesi kalktı, birisi dışarıya itildi. Tutunamadı, yere yüzükoyun düştü. Peşinden bir adam çıktı, yerde yatana nefretle baktı. Üzerine tükürdü. Nöbetçilere döndü:

"Şunu sırası gelen iki devriyeye katın, üç gün-üç gece dolandırınlar... Öyle ki; vücudunda yedirdiklerimizden eser kalmasın. Sonra boynunu vursunlar. Misafir indiği, sığındığı ocağa, hıyanet edenin cezası budur."

Nöbetçilerden yakındaki, çadırların gerisine doğru koştu, bağırdı. Silâhlı iki devriye hemen geldi. Başkanın emrini alır almaz, adamı kaldırdı. Önlerine katıp kervan istikametinde yola çıktılar.

Şimdi çalışan kadınlarla, dinlenen erkekler de kervanı görmüşlerdi. Yüzleri parlamıştı. İşte, nihayet günlerden beri yolunu

gözledikleri kervan karşılarındaıydı. İhtiyaçlarını satın alacaklar, ısmarladıklarına kavuşacaklardı.

Çocuktan en yaşlısına kadar, kabiledede neşelenmeyen kimse kalmamıştı. Üç gün-üç gece gezdirildikten sonra boynu vurulacak, hayatından edilecek adamla ilgilenmek, cezasının nedenini araştırmak hiç kimsenin aklından geçmiyordu.

Yakınlarda iri kuşlar dolanıyor, çocukların, çadırların, ağaçların üzerine süzülerek çığlıklar atıyorlardı. Başkanın çadırından genç bir kadın çıktı. Kabile halkının baktığı yöne döndü. İç geçirdi. Çok güzeldi bu kadın. Çölün sırtlarından yaratılmışa benziyordu.

Kervanı, o da gördü. Elini kalbine bastırarak içeriye koştu. Haber verdi:

"Kervan geliyor. Hem de havada Affan oğlu Vaic'in devele-
rinin kokuları var."

Çadırın soldaki bölümünden bir ses duydu:

"Adva, yanıma gel..."

Adva'nın canı sıkıldı. Çaresizlik sardı bedenini. Şûh bir hareketle bölmeye girdi. Yerdeki yatakta yaşlı ve hasta bir kadın vardı. Alnını bağlamışlardı. Adva ona sokuldu. Oturdu.

"Ninem, beni mi istedin?"

"Evet Adva. Kervan göründü mü?"

"Göründü"

"Bunun için mi üç aydır solan yüzüne kan yürüdü?"

Adva, başını önüne eğmekle yetindi. Cevap vermedi.

"Söylesene sarhoş kızım!"

"Ne söyleyeyim?"

"Sevincinin kaynağını öğrenmek istiyorum."

"Kervan ne getirir ninem?"

"Mal getirir ama senin hiçbir eksiğin yok."

Adva, yine konuşmadı. Ninesi devam etti:

"Dikkat et! Çok ileriye gidiyorsun. Babanı, başkanlığını dü-

şün. Belli belli. Kervanda bir beklediğin var. Affan oğlu Vaic'in kervanı üç ay önce buradan geçerken senden bir şey koparmışa benziyor. Nedir o?"

"Kalbim..."

"Sende kalp var mı Adva!..."

"Olmasa böylesine yaşar mıydım?"

"Sus, yavaş konuş. Duyarlar! Bedir'e sözlüsün. Yine ortalığı karıştıрма!"

"Hep 'yine, yine' diye konuşuyorsun. İki kocamın ölümüne ben mi sebep oldum?"

"Eskileri deşme. Hiç rahat durduğunu hatırlıyor musun? Kainın çöl yağmuru gibi kaynıyor. Her aklına eseni yapıyorsun. Az önce Lâfes hakkında babana anlattıklarını duydum. Niçin iftira ettin ona? Gençliğine kıydın? Günlerce çölde ölüm ilâhının kanat seslerini başında duya duya, ürpere ürpere dolaştırılacak. Sonra boynu vurulacak. Bu işkenceyi neden lâyük gördün ona? Lâfes'i seven, baştan çıkaran sendin. Az mı bana koştun? İcini döktün?"

"Oyalanmak istedim."

"Öylesine mi?"

"Bıktım ondan! Beni avutamadı."

"Çekilseydin."

"Peşimden geldi."

"İftira etmek mi gerekirdi?"

"Başka nasıl uzaklaştırabilirdim onu?"

"Danışsaydın..."

"Bana tutkundü. İflâh olmazdı. Yaşamaması daha hayırlıydı. Kurtardım onu."

"Güzel bir savunma."

"Gideyim mi nine?"

"Nereye? Konuşuyorduk. Niçin öğüt kabul etmiyorsun?"

"Bunları yine konuşuruz ninem. Sen uyu. Vaktim daraldı."

Daha süsleneceğim."

"Öyle olsun. Kaptırdığın kalbini kurtarmaya bak. Biz bedevîyiz. Hazerîler'den hayır, vefa umamayız."

"Biliyorum..."

"Anlat o halde... Ben de bileyim."

"Ah ninem! Benden çok sen zevk alıyorsun. Gençliğin mi geliyor aklına?"

"Daha da neler!..."

"Henüz başlangıçtayım."

"Olsun."

"Üç ay önce, şimdi dönmekte olan kervanda bir genç gördüm. Hatırlarsın, o zaman kervan burada konaklamak değil, mola bile vermemişti."

"Hatırladım."

"Gençle ancak şöyle bir bakiştık. O kadar. Sarsıldım, sersemledim. Gözlerim bambaşka bir dünyaya açıldı. Şimdi o genç geliyor. Saate göre, kervan burada konaklayacak."

"Ya yarın sabah?"

"Bana o gencin bir gecesi yeter... Belki de yolundan çekeirim. Ey annem yerine koyduğum, sevgisini verdiğim ninem! Beni kolla. Güneş putumuza, Ay putumuza dua et. Onunla semayı örtü; çölü yatak yapıp sabahlayayım. Yoksa dayanamaz, peşinden giderim, ölürüm."

"Bu kolay, ey kabilemizin seher yıldızı Adva! Ancak, sabah olunca bırak, yoluna gitsin."

"Kolay demek? Bense korkuyordum. Gencin bana yüz vermeyeceğini sanıyordum."

"Olur mu öyle şey? Sana kim karşı durabilir? Seher yıldızının tılsımlarından yaratıldın sen."

"Beni sevindirdin ninem. Korkumu dağıttın. Ürkmek, ve-him, ümitsizlik ne fena!"

"Onlar da birer aşktır."

Adva ayağa kalktı.

"Gidiyorum" dedi.

Ninesi kabul etti:

"Git, süslen. Evet, o gençle bir gece yaşa ve doy. Böylelikle kalbini kurtar. Sözlün Bedir'e dön."

"Onu hiç sevmiyorum."

"Onda çok çıkarlarımız var. Bize yabandan hayır gelmez. Ne çadır bir ev olabilir, ne de, ev bir çadır. Kervandakiyle hiçbir zaman kaynaşamazsınız."

"Söyledim ya, benim de muradım budur."

"Gerisi elinde midir sanıyorsun?"

"Bir yığın tecrübem var. Onlardan kuvvet alıyorum."

"Şehirliye gönlünü kaptıran Hindif'in feryatlarını, sana tekrarlamak isterim."

"Oh, hayır, hayır. Üç ay önce gönlüme ekilen tohum daha şimdi yeşerdi. Onu çölün sâ'm rüzgârlarına kaptırma."

"İbret alırsın. Durumunu ayarlarsın."

"Babam beni sever, kıyamaz."

"Başkanlığını daha çok sever."

"Dulum, serbestim. Eğleneceğim."

"Elbette. Buna kimse karşılamaz, aksine sevinir."

"O halde?"

"Kabilenin rakkaseleri, fâhişeleri kadar ileri gitme... Kendini eskitme. Giydiğin ateşten gömlek çabuk erir. Hele kervandaki gençten kopamazsan en fenası odur. Kovulursun, çadır yüzü görmezsin artık."

"Ben bir Hindif olmayacağım. Sonumu ona benzetmeyeceğim."

"Ninenin istediği de budur. Dinle onu, bahtsız Hindif'i. Şunları söyleyerek ölüme gitti:

"Bir kum çukurunda doğdum diye, çöle esir miyim? Çadırlara mı adandım? Yalnız çobanlar, deveçiler, sihirbazlar, askerler,

yıldıza bakanlar mı gecelerimi dolduracaklar? Bilmiyor muydunuz bir gönül taşıdığımı? O gönüle kim söz geçirdi? Uğraklarda konaklamasaydınız, bana Kudüs'lü Dinar'ı görme felâketini hazırlamasaydınız da, kervanının peşinden koşmasaydım! Beni neden doğduğum çukura götürüyorsunuz? Boğacaksınız değil mi? Yıldızları ağlatacak, kanatacaksınız yine. Suçum ne? İşte söz dinlemez gönlümü, atıyorum önünüz. Gösterin gücünüzü, onu Dinar'dan kurtarın. Evet, kurtarın sizin olayım; çadırıma koyunlanma döneyim. Ey bana sonumu hazırlayanlar, unutmayın, unutmayın. Uğraklara uğramayın; çöl kızına kendinizden gaynsını göstermeyin. O, kuş uçmaz; kervan geçmez yerlerde ağlamayın. Susuyorsunuz. Beni sürükleyen bileklerimiz gevşemedi; bir kum çukurunda doğdum; orada öleceğim. Gelmiş ve gelecek çöl çiçekleri gibi, vakitsiz solacağım, ama bilmiyorum suçum ne?!"

Adva dayanamadı: "Yeter!..." diyerek dışarıya fırladı. Bölmesine geçti. Ayna karşısında süslenirken güzelliğine tutukdu. Hindif'i, haykışlarını unuttu. Hattâ onu kınadı. Alay etti. Çünkü en kuvvetli silâhı gelip geçici gönüllülüğüydü.

Zaman yarım saat ilerlemişti.

Kervan, sanki görüldüğü yerde duruyordu. Ne büyüyor, ne de küçülüyordu. İki devriyenin ortasında çöle açılan cezalı Lâfes kaybolmuştu. Ancak, kuşlar kervanla kabîle arasında uçuşup duruyorlardı. Sahneyi canlandırıyorlardı.

Kervan beş yüz develikti. Beraberinde iki mislinden fazla insan vardı. Ama çıt çıkmıyordu. Çöl, insanı konuşturmuyor, içine kapatarak, düşünmeye sevk ediyordu. Veya birdenbire coşturuyordu. Alabildiğine sürüp giden sessizlikten çıldırmak üzere olan bir başın yardım istemesi, kurtarıcısına sarılması, hiç değilse kendi sesini işitip avınmasıydı bu coşkular.

Lâfes ve devriyeler, kervana ulaşmışlar, geçmeye başlamış-

lardı. Onlarla ilgilenen yoktu kervanda. Arada selâmlaşmakla yetiniyorlardı.

Lâfes'le devriyeler kervanı bitirince son deveci onlara baktı. Lâfes'in nereye götürüldüğünü anlamıştı. El salladı ve: "Kurtulacaksın ne mutlu sana!" dedi. "Kurtulmak! Yükünü atmak. Bundan hayırlı ne vardır? Kışkandım seni ey yolcu!..."

Sonra ileriye döndü. Yaklaşan akşamın hüznünü doya doya içine çekti. Nefes vereceği zaman, ağzından ılık bir hava yerine, kalbi kanayarak boşluğa hıçkırdı. Sesi kervanı sardı. Ortalık büsbütün sustu. Yeni doğan deve yavruları bile, analarına sokulup uysallaştılar.

*Gece yine beni sarmaya hazırlanıyor,
Bilirim onu bekleyenler çoktur;
Ben de beklerdim eskiden,
Ama şimdi bir azap kuyusudur, gece.
Yıldızları Hundul dikenlerinden sıvı,
Ay'ı Cedel'in testeresinden dişlidir.
Gün doğana kadar işkencedeyim!
Feryatlarım seni rahatsız etmeyecek mi?
Yoksa sağır mısın ey gece!*

*Bellii! Yalvarışlarım fayda vermeyecek,
Çünkü dün de, diğer günler de öyle oldu,
Ben bu saatlerde isyân ettim,
Sen güldün üzerime yürüdün,
Ey gece! Ey işkence çadırı! Seni bilirim!*

*Güçsüzüm, yalnızım, zavallıyım,
Sana karşı duramıyorum;
Hiç değilse bana kıymadan,
Son arzumu dinle onu yap!
Kalbime kulak ver, ey ecel şalı gece!*

*Sevgilimin ülkesine sokulmanı istemiyorum,
O sevgilim ki, kalbimi yanında bıraktım.*

*Bilmez bunu bilse de ilgilenmez.
Gündüz uyur seni görünce uyanır
Yeni günahlarına koşar.*

*Ona bu fırsatı verme ey gece!
Yalnız beni sar, acıya at razıyım,
Çünkü karanlığın, dikenlerin,
Sevgilimin içime ektiği kuskançlık tohumundan,
Daha az can yakarlar.*

Kervanın ortasında iki yolcu, develerini iyice birbirlerine yaklaştırmışlardı. Şarkı bitince, genci yaşlısına baktı. Gülümse-di. Yaşlısı: "Hep o hikâye" dedi. "Sevgi. Sevgi. Ama hangi sevgi? Hangi aşk Huveylid? Beden sevgisi. Görünene âşık olmak. Allah sevgisini arayan, ona bakan, ısınan, avunan nerde?"

Huveylid dalgındı. Birdenbire cevap veremedi.

"Susuyorsun amcam."

"Ey ağam! Bilmem ki ne diyeyim. Gözlerimi yeni bir hayata açan Varaka."

"Haklısın, bak, esintilerde Mekke'nin kokusu var... Yani Fâtıma'nın."

"Onu çok merak ediyorum. Sana neler malûm oluyor?"

"Ne üzerine?"

"Kurtuldu mu acaba? Erken mi doğurdu?"

"Hesaba göre iki ay var. Ama belli olmaz."

"Başucunda bulunmak isterdim."

"Ya ben?"

"Evet, evet..."

"Kismetse bulunuruz. Değilse nza gösterir. Nasıl olsa iki tarafın akrabaları çok."

"Gerekenlere tembihlemiştin değil mi?"

"Kaçınıcı soruşun bu ey Huveylid? Şam'dan beri sürüp gelen sıkıntını yalnız Fâtıma'nın kurtulmasına mı bağlayayım?"

"Başka ne olabilir?"

"Bunu ancak sen bilirsin. Yolumuz kıaldıkça, düşünce arttı."

"Sana öyle gelmiştir ey Varaka."

"Hayır, ben Huveylid'i bilirim. Bir sır saklıyor."

Huveylid Varaka'ya baktı. Açılmaya karar verdi:

"Dolandırıldım bilgin yeğenim."

"Öyle mi? Ne zaman? Nerede?"

"Şam'da. Bir tüccar dolandırdı... Sattığı inci özürlyümüş."

"Yakalatsaydın!"

"Hareketten üç konak sonra farkına vardım."

"Bunda da bir hayır var."

"Onu Fâtıma'ya almıştım. Haberliydi. Elimi boş görünce canı sıkılacak."

"Nasıl ki sen etmedin, belki o da özrünü fark etmez."

Huveylid, kuşağına el attı, bir kese çıkardı. İçindekini Varaka'nın avucuna boşalttı. Düşenler bir incinin iki parçasıydı. Varaka onları inceledi. "İnci ortadan kınılmış" dedi.

"Evet, tüccar ustalıkla yapıştırmış."

"Tekrar nasıl çatladı?"

"Onda garip bir sıcaklık duymuştum. İçini görmek isteği sardı beni. Sıktım, ovdum."

"Anladım. Güzel ve ırlıymış de."

"Aylardır rüyâlarıma girmişti. Geçen seferde peşinini öde-miştim."

"Şam'dan fazla mal yüklememenin sebebini şimdi buldum. İnciye çok para yatırmışsın."

"Öyle oldu aham."

"İşte ey Huveylid, değer verdiğimiz bâzı insanlar da bu inciye benzerler. Onları paralayınca kadar severiz. Çatlarlar, içleri görünür. Aradığımızı bulamayız. Yanıldığımızı anlarız."

"Fâtıma'ya ne diyeceğim? Rüyam ters mi çıkacak yoksa?"

"Hakikati söyle."

Huveylid, inci parçalarını Varaka'dan aldı. "Bunu yapamam, Fâtıma'ya gülünç olamam" diyerek çöle fırlattı.

Varaka oralı olmadı. Huveylid, yeğenini sıkıştırdı:

"Buna bir çâre bulmalısın. Fâtıma'ya verdiğim sözü yerine getirmeliyim."

Varaka, Huveylid'in elini buldu, okşadı. "Olur" dedi. "Öyle bir inci alabiliriz."

"Nereden? Kimden?"

Varaka uzaktaki çadırları gösterdi:

"Sefere çıkarken şu kabile yine oradaydı Huveylid."

"Galiba."

"Mazunoğlu kabilesidir o. Başkanını tanırım."

"Bundan ne çıkar?"

"Kızı Adva'nın boynunda öyle bir inci görmüştüm."

"Satarlar mı?"

"Ümitliyim. Alışverişe karışma."

"Beni ihya ettin Varaka."

"Ey Huveylid! İnci meselesi artık hal edildi. Onu bir yana bırakalım. Şimdi cevap ver. Üç aylık yolculuğumuz süresince dediğini yaptım. Seni istediğin manastırlara, havralara götürdüm. Okudum. Gördün, dinledin. Yuvamıza yaklaşıyoruz. Kararını açıkla. Siyah mı, beyaz mı?..."

"Allah'ın birliğine inanıyorum. Gelecek resûlü sabırsızlıkla beklemekteyim. Hiç değilse o zamana kadar yaşamak, dünyadan imanlı göçmek istiyorum."

"Sen yetişirsin Huveylid."

"Ya sen?"

"Görüyorsun ki göçtüm. Yaşım ilerledi."

"İki kadın yaştakiler çalışıyorlar."

"Çalışmak insanı göçertmez, düşünmek göçertir."

Bir saat sonra, kervan kabilenin yanında konağa geçince ortalık karıştı. Sanki çölde bir panayır kurulmuştu. Gece bastır-

madan herkes alışverişini bitirmek çabasıındaydı.

Başkanın kızı Adva ortada dolaşıyordu. Süslenmiş ve dişiliğini takınmıştı. Bakanı hemen çarpıyordu. Sanki gökten bir yıldız düşmüştü. Gece olur olmaz tekrar yerine havalanacaktı. Şimdiden uçarcasına yürüyordu.

Adva, kervanda gezinirken beklediğini aradı. Göremeyince fenalaştı. Yoksa o genç gittiği yerde mi kalmıştı? Sormak, öğrenmek istiyordu. Ama kimden soracaktı? En doğrusu kervanbaşına danışmaktı.

Onu bulmaya karar verdi. Ağaçların altında olmalıydı. O yana yürüdü. Daha, çok gitmeden teyze kızı Berre yolunu kesti. "Baban seni acele istiyor" haberini getirdi.

"Nerede?"

"Çadırın gerisindeki gölgelikte."

"Yanında kimler var?"

"İki yolcu."

"Nasıllar?"

Berre güldü:

"Birisı geçkin ama diğeri çakır."

Adva'nın kalbi ağzına gelir gibi oldu. "Çakır mı?" dedi. Cevap beklemeden koşmaya başladı.

Babası, hakikaten gölgelikte iki kişiyle konuşuyordu. Adva, aradığını orada buldu.

Yaklaşınca durdu. Üstüne çeki-düzen verdi. İçini dinledi, güveni yerindeydi. Düşünüyordu, gençle şöyle bir göz göze gelse yeterdi. Kim Adva'nın yüzüne bakıp da iflâh olmuştu? Bu genç mi kurtulacaktı sihrinden?

Yürüdü yine... Gölgeliğe girince babasını ve misâfirleri selâmladı. Düşündüğünü yaptı. Gence, kalbine işlercesine baktı. Ama çarpılan kendisi oldu. Genç, Adva'nın güzelliğiyle, dişiliğiyle ilgilenmemişti. Toktu.

Babası, Adva'yı tanıttı:

"Kızım Adva" dedi. "Onun için yaşıyorum!"

Sonra misâfirlere geçti: "Kureyş'ten Nevfel oğlu Varaka ile amcası Huveylid. Bize uğur getiren iki yolcu."

Varaka ayağa kalktı, elindeki şişeyi Adva'ya uzattı: "Şam'ın bu güzel kokusu sana kavuşmanın sevinci içindedir ey seher yıldızı!" dedi. "Yaşa ki muhterem baban yaşasın. Gül ki kabilen gülsün."

Adva hâlâ Huveylid'de aradığını bulamayışının perişanlığı ve sinirliliği içindeydi. Varaka'ya uygun bir cevap veremedi. Zorla gülebildi ancak. Babası Adva'ya bakıyordu. Kızının anormalliğini görünce hemen konuştu: "Misâfirlerimiz iyi bir iş teklif ettiler."

"Nasıl ey babam?"

"Varaka seni eskiden görmüş."

Adva'nın içi hoptu. Ümitlendi:

"Benim de gözüm onu ısıyor."

"Boynundaki inciye beğenmiş. Ne istersen verecek."

Adva, ağlamaklı oldu. Ama çabuk toparlandı:

"Ey beni yaratan babam! Bunu nasıl bana açabiliyorsun? Ölen ikinci kocam Cevir'i ne kadar sevdiğimi bilirsin. Hediyesini, hatırasını şu kervana değişmem. Ama emrediyorsan, buyur al."

Adva, elini boynuna götürdü, inciye kopardı, babasına uzattı:

"Emrin hayatımdan üstündür."

Başkan, kızının bu karşılığında, itaatinden gururlandı. "Hayır, sende kalsın" cevabını verdi. "Tecrübe etmiştim. Yoksa ben de satmak niyetinde değildim. Bana anneni hatırlattın. O da çok saygılıydı. Haydi artık git Adva. Pazarı dolaş, eğlen."

Adva, gölgelikten ayrılınca, pazara gitmedi. Yolda durdu. Varaka'yla Huveylid'in geçmelerini bekledi. Gecikmediler.

Adva, çok düşünmedi, karşılarına çıktı. Huveylid'e:

"Ey Huveylid!" dedi. "Seninle görüşmek istiyorum."

"Şimdi mi?"

"Evet, burada."

Huveylid, Varaka'ya baktı. Varaka bunun mânasını anlamıştı. "Görüş amcam" diyerek müsaade etti. "Beni kervanbaşının yanında bulursun."

Varaka uzaklaşınca, Adva elindeki inciye kaşı hizasına kadar kaldırdı. Işığa tuttu. Sordu:

"Bu inciye sen alacaktın değil mi?"

"Evet."

"Reddettiğim zaman düştüğün perişanlıktan anlamıştım. Ona sâhip olmak istiyor musun?..."

"Hiç şüpheden olmasın ey Adva."

"O halde bir bana, bir de ona bak. Farkımız var mı? Hattâ ben daha parlak, sıcak ve ateşliyim."

"Anlamadım?"

"İnciyi vereceğim ama karşılığında mal, para değil, seni istiyorum."

"Hayır, yapamam."

"Düşün. Budalalık etme ey Huveylid! Bedelsiz iki inciye kim sâhip olmuştur? Bunu duydun mu hiç? Ben şu sarı kayanın gerisine gidiyorum. Gördün mü? Yanında iki ağaç var. Üzerinde kuşlar oynuyor. Peşimden gel. Sana ikramlarım olacak. Çöl gecesi dondurucudur. Çöl kızı yakıcıdır. Aralarında sabahla. Eğer sarhoşluğunu atabilirsen, gün ışıyınca tekrar yola çık. Sana unutulmaz bir hâtıra olayım."

Adva, Huveylid'e önce istek dolu bakışlarla baktı. Sonra onu kınayarak tahrik etti:

"Korkak mısın yoksa."

"..."

"Nefeslerimiz ziyan oluyor. Gecikme, birleştirelim."

Adva sözünü bitirince, belli belirsiz gerindi. Döndü kayaya

yöneldi. Huveylid kararsızdı. Adva'nın arkasından bakıyordu. Yanına Varaka geldi.

"Gidelim Huveylid" diyerek onu uyardı.

"Sen burada mıydın?"

"Fikrimi değiştirdim. Bekledim."

"Adva neler konuştu benimle biliyor musun?"

"Tahmin ettim. Seni alacak, inciyi verecekti."

"Evet."

"Yürü. Adva çok kurnaz. Seni o kadar ucuza satamam. Yüzündeki temizlik binlerce inciye bedeldir. Fâtıma o temizliği cihana değişmez."

Huveylid, Varaka'ya uydu. Yürüdüler. Ama Adva'nın çığlığını duyarak geriye döndüler.

Adva nöbetçilere el sallıyor ve bağınıyordu:

"Şurada incimle oynarken yere düşürdüm, kuş kaptı. Vurun! Vurun!"

Huveylid'le Varaka, Adva'nın gösterdiği yere baktılar. Bir kuş, sarı kayaya konmuş, önündekiyle oynuyordu. Oynadığı Adva'nın incisiydi elbette. Nöbetçiler kuşu ok yağmuruna tuttular. Ama gayretleri boşa gitti. Kuş, okların yanından geçmeye başladıklarını görünce havalandı. Ufka doğru süzüldü.

Akşamın loşluğu çölü sarmıştı.

Mazun kabilesi başkanının cezalandırdığı Lâfes'le devriyeler, hâlâ kuzeye doğru yürüyorlardı. Devriyelerin niyeti geceyi, ilerideki çalılıkta geçirmekti. Üzerlerinde kanat hışırtsı duydu-lar. Peşinden de kumlara bir şey düştü. Baktılar. Hepsi birden bağırdılar:

"İnci! İnci! Onu Zümrüdüankâ yumurtladı."

Üzerine koştular. Ama kuş daha gevik davrandı. İnciyi tekrar kaptı, çalılara uçtu. Devriyeler, Lâfes'i unuttular. İncinin câzi-besine kapılıp koşmaya başladılar. Lâfes onları uzaktan izledi.

Devriyeler kuşa yaklaşıp nişan almaya hazırlandıkça, kuş daha gerideki çalılara çekiliyordu.

Nihayet, Lâfes onları göremez oldu. Peşinden de gece bastırdı. Lâfes düşünüyordu: Ne yapacaktı? Nereye gidecekti? Onu öldürecek devriyelerin dönüşünü beklemek delilikti. Hem ne zaman döneceklerdi. İnci gözlerini karartmıştı bir kere.

Aklına, kovulduğu kabileye dönmek geldi. Buna sevindi. Evet, dönmeliydi. Nasıl olsa, er geç bu çöl başını yiyecekti onun. Hiç değilse kendine bu sonu hazırlayandan öcünü almalıydı. Başkanın kızı Adva'dan.

Hem yürüyor, hem de düşünüyordu: Yoksuldu, kimsesizdi. Kan dâvası yüzünden kabilesinden kaçmış, bir hafta önce Mazun kabilesinin başkanına sığınmıştı. İyi-kötü hayatından memnundu.

Ama Adva'nın yaptıkları... Onu sevip bıktıktan sonra iftira etmesi. Bunu kendisine yediremiyordu. Lâfes hâlâ Adva'yı seviyordu. Kendisine yâr olmayanı kimseye yâr etmeyecekti. Öyle yaptı. Kalbine uydu Lâfes. Yürüdü, yürüdü. Kabile yakınlarına ulaştığı vakit gece yarısı yaklaşmak üzereydi.

Uygun bir yere gizlenerek baktı. Kabilenin yanına bir kervan konaklamıştı. Yer yer ateş yakılmış, etler kızartılıyordu. Meşalelerin aydınlattığı meydanda çalgılar çalınıyor, kadınlar oynuyor, kızlar testi testi şarap dağıtıyorlardı.

Lâfes, Adva'yı araştırdı. Görmekte gecikmedi. Adva, yanı sarhoşa benziyordu. İstediklerini yapamamanın krizine tutulmuştu. Lâfes, bu eğlencelerin gerisini bilirdi. Çok geçmez, kabilenin fâhişeleri çöle dağılırlardı. Başka nasıl kervandakiler soyulacaktı?

Elbet Adva da birisini bulacaktı. Lâfes, Adva'nın nereye sığınacağını biliyordu. Onun yatağı sarı kaya gerisiydi.

Lâfes şimdiden oraya gitse daha iyi yapacaktı. Zaman ilerledikçe, bulunduğu bölge kendisine tehlikeli olabilirdi.

Hemen geri çekildi. Sonra kalktı. Sarı kaya yakınlarına gitti. Pusuya yattı. Lâfes, hakikati görmüştü. Adva, yarı sarhoş bir haldeydi. Eğlence yerinde ne yapacağını, nasıl oyalanacağını bilemiyordu. Oynayanları seyreden Huveylid'le Varaka'ya sık sık bakıyordu. Onlar Adva'yı görmez gibiydiler. Yanlarına gitmek için de bahane bulamıyordu.

Adva, dayanamadı. Huveylid'i kendine çekmek için ortaya yürüdü. Oynayan kadınlara karıştı.

Başkan kızının oyuna girişi, çalgıcıları ve seyredenleri coşturdu. Adva, bu gece başka türlü oynuyordu. Üşümüşçesine titriyor, rüzgâra tutulan bir dal gibi sarsılıyordu. Alevden dil oluyor, kırlıp bükülüyordu. Ansızın yılan kadar vahşileşerek kıvrıla kıvrıla yükseliyordu. Oyuna uydurduğu sesi, dinleyenlere şaraptan ileri dokunuyordu.

Oyunu uzun sürdü. İstek üzerine tekrarladı. Meydandan çekilince, onu hazla seyreden babası tarafından çağrıldığını gördü, gitti. Babası kızını tebrik etti, saçlarını okşadı. Elinden şarap istedi. Adva testiye uzandı, tası doldurdu, babasına verdi. Kendisi de içti.

Başkan, Adva'ya sordu:

"Hâlâ mahzun musun Adva?"

"Evet."

"Cevher ilâhı Mona Yıldızı, inciye misâfirlerimize vermeyişimize kızdı. Onu kuşa kaptırarak aldı. Bizi cezalandırdı."

"Her isteneni satmaya mecbur muyum?"

"Değilsin ama bu böyle oldu. Ama üzülme ey Adva! Ben sana daha iyisini bulacağım."

"Çok geç."

"İstersen şimdi."

Adva inanamadı:

"Hani?"

"Ninendekini unutmuşa benziyorsun."

Adva ayağa kalktı. Sordu:

"Emrini söyleyeyim mi?"

"Niçin acele ediyorsun?"

"Gerdanım boş. Alışık değilim. Sinirleniyorum."

"Peki, söyle o halde."

"Çok yaşayasın kudretli babam."

"Sen de çok yaşa. O iki yolcuyu da gör. Gönüllerini al."

"Niçin?"

"İlâhımız Mona onları seviyor. Kızdırmayalım."

"Peki."

"Onlar da inciyi kuşun kaptığını gördüler."

Adva, bu habere sevindi:

"Gördüler demek?"

"Evet. Bana gelip geçmiş olsun dediler. Ne zararı var bunun?"

"Öyle ya, hiçbir zararı yok."

Adva, babasının yanından ayrıldı. Şimdi neşeli ve ümitliydi. Çünkü Huveylid'in sarı kaya gerisine gelmeyişi incinin kaçırılışına vermişti. Çekinmeden Huveylid'le Varaka'nın yanına gitti. Önce hatır sordu:

"Nasıl, sizleri eğlendirebiliyor muyuz?"

Varaka cevap verdi:

"Çok. Çünkü bu âlemin gerilerini de görebiliyoruz."

Adva güldü:

"Gerileri çöl çukurları. Ey ihtiyar, demek öylesine tutuş-tun?!"

"Hayır, yalnız ısındım. Çünkü o çukurları bilirim ateş doludurlar. İçlerinde azap çekecekleri düşündükçe tüylerim ürperir."

Adva yine güldü:

"Kadınlarımız Ateş ilâhının alevleriyle yoğrulmuşlardır. Az sonra çıkacak ay onları sihrine alacak, delirtecek."

"Biliyorum ey Adva! Yakacak ve yanacaksınız."

Adva, Varaka'nın sözlerini hep kendine göre yorumluyor, anlıyordu:

"Bu şerefimiz, hünerimizdir."

"Hayır, amellerinizin azâbıdır."

Adva ancak bu cevap üzerine uyandı. Varaka'ya dudak büktü:

"Ey ihtiyar!" dedi. "Sen, artık sus. Toprağa başını indir ve düşün. Hayatın söndü. Kuruyacağın çukuru hazırla."

"Onu da yaparız."

"Bırak biz gençleri, alevden atlarımıza binelim. Bütün gece doludizgin gidelim. Sabahla birlikte Güneş ilâhımızı karşılayalım. Ona gecedeki amellerimizin müjdesini verelim."

Peşinden Huveylid'e döndü Adva: "Öyle değil mi çakırım?" dedi. "Gözlerindeki lâcivert geceyi kast ediyorum."

"Herkes amelinde serbesttir Adva. Ceza ve mükâfatına katlandıktan sonra."

"Tamam. Niçin peşimden gelmedin öyleyse? Korktun değil mi?"

"Şart mıydı? Veya mecbur muydum?"

"Sebebini biliyorum. İncimi kuş kapınca değiştin. Ama unutma ki, bende ondan daha iyisi var. Onu getirmeye gidiyorum. Sen de elini çabuk tut. Gece ilerledi... Bize bir şey kalmayacak. San kayaya koş."

Huveylid cevap vermedi. Gülümsedi sadece. Adva sarhoştı. Huveylid'in davranışından uygun mâna çıkardı. Kalktı, koşarak çadıra gitti. Adva, çadırda çok oyalanmak niyetinde değildi. Nasıl olsa Huveylid san kayadaydı şimdi. Onu bekletmemeli, geceyi kısaltmamalıydı. Ninesinin başucuna vardı. Uyandırdı. Gelişinin sebebini açıkladı:

"Ninem! Babam incini istiyor."

Ninesi şaşırdı:

"Şimdi mi? Bunun sabahı yok muydu?"

"Bilmem, acele istiyor."

Ninesi Adva'ya dikkatle baktı:

"Sen çok sarhoşsun bu gece."

"Evet."

"Beklediğin geldi mi?"

"Geldi."

"Niçin buralardasın o halde?"

Adva'nın canı sıkıldı:

"Beni bekletme ninem!"

"Anladım. İnciyi ona götüreceksin. Yazık sana! Ne zamana kadar bu aşk ticareti devam edecek? Kabile duysa seni linç ederdi."

"Sus nine. İnan bana, babam istiyor."

"İnanmam! Yalan söylüyorsun sen! Kendisi gelsin. Hem ne-reye koyduğumu bilmiyorum."

"Boynunda o."

"Hayır."

"Bakayım."

"Göstermem."

"Öyle mi?"

"Evet."

Adva doğruldu. Gidecekti. Ama geç kalacağını, Huveylid'in beklediğini düşünerek, tekrar yatağa eğildi:

"Ver nine! Vakit geçiyor."

"Vermeyeceğim."

Adva sinirlendi, kendisini kaybetti. Elini uzattı. İnciyi ninesi-nin boynundan koparıp alsa ne çıkardı? Nasıl olsa babası emir vermişti. Emri yerine getirirdi.

Öyle yaptı. Ninesi direndi. Boğuşular. Aynı anda da babası içeriye gerdi. Koştı, onları ayırdı. Ama olan olmuş, Adva'nın ninesi cansız bir halde yatağa düşmüştü. Babası, hâlâ yatışma-

miş olan Adva'nın saçlarına sarıldı:

"Ninene kıydın ey katil!"

Adva şaşırdı:

"Ben mi?"

"Evet sen. Bunun cezasını biliyorsun?"

Adva yere kapandı:

"Bana kıyma baba! Sarhoştum. Emrini yerine getirmek istedin."

"Bu türlü mü?"

"Düşünemedim!"

"İnciyi kime verecektin?"

"Hiç kimseye."

"Saklama! Belki ninen sana inanmaz diye peşinden geldim... Konuştuklarınızı dinledim. Demek şüphelerim doğrudurmuş. Bu kaçınıcı rezaletin? Aşkı satın alacak kadar alçalmışsın sen. Bırak başkan kızlığını, kadınlığını bile unutmuşsun."

"Bana yardım etseydin babam!"

"Ninene ansızın saldırdın. Söyle kime verecektin onu?"

Adva, bir an düşündü. Babasını bilirdi. Kararından dönmezdi. O halde başına bu felâketi getiren Huveylid'i de yakmalıydı.

"Vereceğim adam sanı kaya gerisinde bekliyor."

"Yalan değil ya?"

"Değil."

Babası el çırttı. Gelen muhafızı sanı kayaya gönderdi. Adva, babasına tekrar yalvarmakla kurtulacağını düşündü:

"Hani ben yaşarsam yaşayacaktın? Gülersem gülecektin?"

Babası yumuşamadı:

"Bunlar Varaka'nın sözleriydi."

"Sen de derdin."

"Kabilemi, şerefimi, kanunlarımı daha çok severim!"

"Hiç değilse hayatımı bağışla?!"

"Öyle olacak. Seni yalnız başına çöle sürgün edeceğim. Yaşarsan sırtlanlara eş olursun."

Çok geçmedi. Dışarıdan izin istendi. Getirilen Lâfes'ti. Baba kız şaşırdılar.

Şeyh sordu:

"Sarı kaya gerisinde bekleyen bu muydu?..."

"Evet."

Başkan, muhafızı savdı. Lâfes'e döndü:

"Yanlış görmüyorum ya? Ey Lâfes ne arıyorsun buralarda? Devriyelerimin elinden nasıl kaçtın?"

Lâfes çekinmedi. Başından geçenleri ve kararını anlattı. Şeyh büsbütün hayret etti. Kızına sordu:

"O halde inciyi başkasına verecektin? Kimdir bu?"

"Huveylid."

"Hani, sana önem vermemiş bile."

Adva değişmişti. Neden bilinmez, üzerine doğruluk kanat açmıştı.

"Öyle yaptı" dedi.

"Ya bu çocuğun anlattıkları gerçek midir?"

"Evet. İftira ettim ona."

"İnci için ısrar eden Huveylid miydi?"

"Hayır. Bana gelsin diye inciyi ümit bağladım."

Başkan, kızını ayağa kaldırdı. Yüzüne baktı:

"Sen birdenbire değiştin ey Adva. Suçları kabullendin. Nedendir bu?"

"Bilmiyorum. İçimde ancak utanma ve pişmanlık var."

"Korku. Ceza korkusu olmasın?"

"Asla. Aksine, sürgüne değil, ölüme gönderilmek istiyorum."

Başkanın da ruhunda yumuşama vardı. Nedendi bu? Bilemiyor, kararsızlık içinde bocalıyordu. Akdına Varaka geldi. Onu istetti. Varaka'ya danışacaktı. Akşamdan beri olağanüstü

hâdiseler birbirlerini kovalıyordu. Düşündükçe ürktü. Odasına geçti. Varaka'yı bekledi. Varaka gelince gün ışıyıncaaya kadar bunları konuştular. Sonunda sordu:

"Tutumumuz ne olacak ey Varaka?"

"Ninesi esasen hastaydı, kocamıştı, ölecekti. Kızınız emrinizi yapmaya çalışırken buna bilmeyerek vesile oldu. Katil sayılmaz. Huveylid'in özürlü inci alacak kadar gözlerinin bağlanmasında, Lâfes'in iftira ve sürgününde, Adva'yla Huveylid'in hâdisesinde, inciyi kuşun kapmasında, Lâfes'in kurtulup geri gelmesinde, ikinci inci meselesinde tek bir sebep var. Nedir o? İlâhî kudret adâlet istedi!"

"İlâhî kudret mi? Kim bu?"

"İnanışınıza göre söyleyeyim. İlâhlarınızla, putlarınız."

"Öyle görünüyor. Kuşun kaptığı inci ganimet değildi, satın da alınmamıştı."

"Belli. Geldiği gibi gitti."

"Evet."

"O gitti, kızınızı kazandınız."

"Kazandım mı?"

"Siz daha iyi bilirsiniz!?"

"Bilmem."

"Uyandı artık. Doğruyu, iyiyi gördü. Çamurdan çıktı."

"Ne yapmam gerekiyor?"

"Adva'nın sözlüsü Bedr'e diyet ödeyin. Adva'yı Lâfes'le evlendirin."

"Adva, Huveylid'e tutkun."

"O bir hevesti. Şeytan işiydi."

"Adva, Lâfes'e doymuş. İftira etti bile."

"Biliyorum, anlatmıştınız. O döndü."

"Şüpheliyim."

"Uyandırın, soralım."

Adva'yı getirttiler. Varaka Adva'ya dikkatle baktı:

"Ateş küllenmiş, kararında" dedi.

Adva ağlamaklı konuştu:

"Bana geçmişin Adva'sı diye bakmayın. Ben o değilim."

Varaka sordu:

"İçini dinle bakalım, Huveylid var mı hâlâ."

"Var. Ama kurtarıcı gibi."

"Lâfes nasıl? Onunla evlenir misin?

"Evet evlenirim."

Sabah olmuş, çadıra ışık olmuştu. Dışanda kervanın son yol hazırlıkları yapıliyordu. Varaka kalktı. Veda etti. Başkan Varaka'yı bekletti. Yan bölmeye geçti. Döndüğünde elinde annesinin incisi vardı. Onu Varaka'ya gösterdi:

"Bunu al ey Varaka. Ganimettir, Huveylid'e ver" dedi.

Varaka inciye aldı dikkatle inceledi. Sonra Adva'ya sokuldu. "Çöl malı çöle yaraşır" cevabıyla inciye Adva'ya uzattı.

Kervan bir saatten beri çölde yol alıyordu. Varaka, Huveylid'e başkanla konuştuklarını anlatmış ve sözünü henüz bitirmişti. Huveylid, Varaka'nın inciye Adva'ya iade ettiğini öğrenince canı sıkıldı:

"Bunu yapmamalıydın ey yeğenim! Beni Fâtıma'ya kara çıkarmamalıydın. Allah da öyle istemişti ki akşamdan beri bize çok şeyler yaşattı."

"Onların sebepleri var. İnciyi niçin almadığımı biliyor musun? Fâtıma'nın hem kucağında ve hem de boyunda inci olursa şaşırır. Çocuğunu ihmal eder. Halbuki doğuracağı yavru Hz. İbrahim'in bize emanetiydi. Fâtıma'nın tek süsü anneliği, tek sevgisi bu emanet olmalıdır."

"Benim sözümü unutuyorsun."

"Fâtıma çocuğunu görünce artık getireceğin inciye hatırlamayacak. Bilir misin Zariyya kızı Mehdet ne der?"

Okumaya başladı:

Bana kocam ziynet giydirmesin,

Hattâ çıplak kalayım!
İçim açlıktan ezilsin,
Eli boş gelsin, boş gitsin.
Çocuklarım taş yesinler.

Hepsine razıyım,
Bunlar beni öldürmezler.
Çocuklarımı kurutmazlar,
Yeter ki içindeki vefa,
Yok olmasın!

Devam etti:

"İşte böyle der ey Huveylid. Belki inciye Fâtıma'ya takabilirsin. Ama onu boynunda gördükçe, bugünleri, Adva'yı, ona yönelen ihtirasını hatırlardın."

"Ben Adva'ya yönelmedim."

"Az kalmıştı. Kendini iyice yokla."

"..."

"Fâtıma'ya vefanı götürüyorsun ya yeter."

"Diğer olanları bir hükme bağlamadın ey Varaka."

"İster misin?"

"İsterim."

"Daha çocuğun doğmadan onun havası iyilikler doğurdu. Özürlü inciye parayı kaptırmadın. Doğacak yavrunun uğurunu saçtın. O para sebebiyle Lâfes ölümden kurtuldu, Adva hidayete erdi. Birleştiler."

"Kuş inciye niçin kaçırdı?"

"Bu işe aracı oldu. Kabilede çalınmış bir inci bırakmadı."

"O kadar mı?"

"Hayır. Bize de gelecekte haber verdi."

"Nedir?"

"Bir kızın olacak ey Huveylid! Çünkü inciye kaçırılan dişi kuştu."

Huveylid cevap verdi:

"Hemen muayene etmişsin ağam."

"İnanmadın demek? Muayeneye lüzum yoktu. İnciyi bir erkek kuş kapacak değildi ya? Kadın gibidir, onun yolunda, hevesindedir bütün dişi yaratıklar."

Huveylid'in hayalleri yıkılmıştı. Muhakkak ki Varaka hakikati konuşuyordu. Alâmetler, çocuğunun kız olacağını haber veriyorlardı. Ne yapacaktı? Eş dostun nasıl yüzüne bakacaktı?

Varaka, Huveylid'in aklından geçenleri fark etti:

"Üç ay önce Kâbe yanındaki çardakta sana neler söylediğimi asla aklından çıkarma Huveylid!" diye onu uyardı. "Doğacak kız bildiklerinden, gördüklerinden olmayacak. Onu herkes kıskanacak. Ona kavuşmak, eşini evlat edinmek için bin oğul fedaya hazırlanacaklar. Eskiden de gördün, bu seferde de gördün. Hayatımızın sebebi olan kadın, bizden hiçbir eksiği olmadığı halde, ayaklarımızın altında eziliyor. Ona değerini vermiyoruz. Kadın, yani analarımız hak ettikleri yere yükselirlerse ancak o zaman insanlık hayra, doğruya yönelir. Bunu başara-cak olan, ha doğdu ha doğacak olan kızıdır."

"Bunları gezdiğimiz yerlerde, okuduklarımda, dinlediklerimde bulmadım."

"Öğrendiklerini birbirine bağla, bana hak verirsin. Daha iki gün gideceğiz. Bu yol sana yeter."

"Ona bir ad bulmamız gerekir."

"Adı hazır ey Huveylid."

"Öyle mi. Nedir?"

"İnciyi kaçırın, kapan kuşu tanıdın mı?"

"Hayır. Ancak gördüm."

"Onun erkeğine HATİC derler. Dişisine de HATİCE."

"Evet?"

"Kızının adını HATİCE koy."

"Sebep?"

"HATİCE o kuş gibi amel edecek. Evlerden kötülükleri kapıp

oraları temizleyecek. Benzerlerine örnek olacak. En önemlisi de beklediğimiz mübârek resûlümüzü, zorlu vazifesinde, kanatlarının gölgesinde serinleterek kuvvet ve kudretini artıracak. Dış kuş hayırlı yuvaların kurucusudur.”

“Beni uyandıran ey iyi ağam! Şimdi kız yerine, oğlum olduğunu söyleseler üzüldüm. Hatice’ mi gözümün bebeği gibi seviyorum.”

“Kuş bize bir haber daha verdi: Hatice sözcüğü, ‘erken doğan’ demek değil midir? Bana sorarsan kızın erken doğacaktır. Bu kuşa da her sabah gün ışımadan uyandığı ve çabuk yumurtadan çıktığı için Hatice denmiştir.”

“Hatice’ m erken doğarsa bunda ancak bir hayır ararım. Üzülmem.”

Varaka, Huveylid’in anlattıklarından memnun oldu. Ona güzel sözler söylemeye, duygusunu pekleştirmeye hazırlanırken, yüzüne ışıklar çarptı. Başını çevirip doğuya baktı. Ona güneş başka türlü yükseliyor gibi geldi. Ürkütücü, yakıcı, yıkıcı değildi. Çölü canlandırmış, renklendirmişti. Yüzyıllardır sürüp giden uykusundan uyanmış, özlediği hayata kavuşmuştu.

Varaka yanlış mı görüyordu yoksa?

Bunu anlamak için Huveylid’e işaret etti:

“Farkında mısın? Çölde bir başkalık var.”

“Farkındayım ey Varaka! Bu sabah sanki inanç, hayır, bereket, hareket yüklü. Nedendir bu?”

“Çöl, aynı çöl ama içimiz dışımıza vurdu. Bakışlarımızdaki karanlıklar yırtıldı. Daima böylesine nice sabahlara doğru koşacağız.”

KARA ÇÖL YEŞİLLER GİYİNİMİŞ

Mekke'de, Hâcer sokağındaki Huveylid'in evinde bir telâş vardı. Bu telâş gün doğmasıyla beraber başlamıştı.

Fâtıma, uyanan kocasına: "Ey Huveylid" demişti. "Hazırlığı yap. Sanırım çocuğumuz bugün dünyaya gelecek."

"Yanılmayasın ey Fâtıma?! Rahatsın. Sende kurtulacakların alâmetleri yok. Hem de en az bir buçuk ayın var."

"Onu ben de biliyorum. Acı çekmiyorum, fakat anlıyorum. Hazırlıklara başla."

Huveylid, Fâtıma'nın alnındaki terleri silmişti:

"Mahcup olmayalım?"

"Hayır, hayır."

Huveylid, artık düşünmemişti. Mademki Fâtıma öyle söylüyor ve istiyordu, bir bildiği vardı demek. Derhal köle ve cariye-lere hazırlıkların tamamlanması emrini verdi. Ayrıca seferden dönerken Varaka'nın anlattıklarını da hatırlamıştı Huveylid. Varaka Hatice kuşunun kendileriyle ilgilenmesinden Fâtıma'nın erken kurtulacağı mânasını çıkarmamış mıydı?

Şimdi vakit ikindiye biraz geçiyordu.

Doğuma çağınlan kadınlar içerde, erkekler avluda ağırlanı-yorlardı. Şairler, oyuncular, çalgıcılar, sihirbaz ve hokkabazlar misafirleri eğlendiriyordu.

Fâtıma'nın başucunda kendisinin ve Huveylid'in anneleri, teyzeleri, Varaka'nın kız kardeşi Bedre ve ebe kâhine iki kadın vardı. Bunlara ve sofayı dolduranlara cariyeler hizmet ediyor-lardı.

Avludaki erkekler arasında Huveylid'in babası Eseb, kardeş-

leri Amr, Nevfel ve Varaka başköşeyi doldurmuşlardı. Köleler misâfirlerin arzularını iki ettirmiyorlardı.

Herkes neşeliydi. Sanki düğün evindeymişcesine eğleniyorlardı. Tek düşünen Huveylid idi. İşte ikindi olmuştu. Hani, Fâtıma kurtulamamıştı daha? Ağrısız, sancısız doğum mümkün müydü? Eğer Fâtıma yanılmışsa, eş-dostun yüzüne nasıl bakacaktı? Esasen henüz vakit de dolmuş değildi. Eve doğru yürüdü. Varaka Huveylid'e seslendi:

"Nereye Huveylid?"

"Ebeye soracağım."

"Bu kaçınıcı soruş? Gitme, bana ve Fâtıma'ya inan."

"Merak ediyorum."

"Sen bilirsin."

Huveylid gitti. Kapıdan girince ebeyi istetti. Merdiven başında konuştular:

"Hâlâ bekleyecek miyiz ey hekime?"

"Az kaldı."

"Fâtıma'nın sesi duyulmuyor. Hatâ olmasın?"

"Vücudu hareketlendi. Doğuracak. Acı çekmeme sebebini bilmiyorum. Belki kendisini tutuyor, belki de utanıyor."

Ebe ayrılıp yukarı gidince, onlara kulak veren yaşlı, kirli suratlı bir kadın Huveylid'e sokuldu. Onu payladı. Kötü konuştu:

"Kâhin Cabi'nin kızı Mennive'nin nesi noksandı? Onunla evlenseydin bir doğumda iki arslan kazanırdın. Böyle şaşırmaz, perişan olmazdın. Bir dişi ki karnı şişmez, yüzü karmaz, sancı çekmez. Öyle değil mi? Ne doğurabilir o? Ancak putların gazabına uğramış bir kan pıhtısı. Sapık Varaka'ya uyduğun için ilâhlarımız seni cezalandırdılar ey Huveylid. Duyduğuma göre gününden önce doğuracaktı."

Huveylid cevap vermedi. Yüzü sarardı. Dudaklarını ısırarak tekrar avluya döndü. Kapıya fakirler birikmiş sabırsızlanıyorlardı. Halkın hâlâ dağıtılmadığını görerek ileri-geri söylüyor-

lardı. Ortada yeni bir oyun başlamıştı. İki şair karşılıklı oturmuşlar, birbirlerini mat etmeye çalışıyorlardı.

Huveylid ne tarafa gideceğini bilemedi. Tek arzusu yalnız kalmak, içini dinlemektir. Evin arka bahçesine doğru yürüdü. Varaka'yla beraber dün seferden dönmüşlerdi. Varaka'nın dediği gibi, hakikaten Fâtıma Huveylid'e inciden söz açmamıştı. Huveylid buna çok sevinmişti. Ancak, şu doğum gecikmeseydi artık! Her erken doğan kan pıhtısı olmazdı ki.

Ya, o yaşlı kadının az önce dediği gibi, Fâtıma insandan başka bir yaratık doğurursa? İşte bu şüpheyi atamıyordu içinden. Huveylid çaresizdi. İnandığına sığınmakta avundu:

"Ey eşsizliğine, birliğine gönlümü verdiğim Allah'ım! Hz. Yusuf'un rüyamda ettiklerini hakikat kıl bana. Göndereceğin resûlün başı için yüzüm kara olmasın! Ocağımız söner, dağılır. Ne ben, ne Fâtıma, hatta ne de Varaka Mekke'de barınamayız artık. Putların maskarası oluruz."

Bu sığınış ve yalvarış, Huveylid'e güç kazandırdı. İçindeki sıkıntı ve şüphelerden kurtuldu. Ferahladı. Tekrar avluya dönmeye başladı.

Yolunu, evin arka kapısından çıkan bir kadın şair kesti. Şarabı fazla kaçırmışa benziyordu. "Dur ey Huveylid!" dedi. "İlhamımı, şair olan yedi ceddimden beri taşıyım. Beni dinle. Sana en güzel şiirimi okuyacağım. Bu şiiri hakemler duysalar oy birliğiyle Kâbe'ye asarlardı."

Huveylid oyalanmak istemiyordu. Kesesine el attı. Para çıkararak kadına uzattı:

"İşim acele, dinlemiş olayım. Bunu kabul et" dedi.

Kadın razı olmadı:

"Beni içerde de dinlemek istemediler. Sarhoşum sandılar. Değilim ey Huveylid! Ağzıma şarabın damlasını koymadım. Beni böyle eden şaraptan ileri bir iksir var. Ne olduğunu ben de bilmiyorum. Evine ayak basmakla beraber değiştim. Çünkü

paranın verdiği tokluk gelip geçicidir, şiiirinki ebedîdir."

Huveylid, kadının konuşmalarıyla ısındı. Güldü.

Kadın devam etti:

"Koy o paraları kesene. Ses ve renkleri, bulunduğumuz havayı zehirliyorlar."

Huveylid kadının isteğini yerine getirdi:

"O halde seni dinliyorum. Konuş, açlığını gider."

"Ben sana doğacak çocuğunun yiğitliğinden, gücünden, ileride dillere destan olacak kahramanlıklarından söz açmayacağım. Ağzını-burnunu, saçını-gözünü, boyunu-posunu, güzelliğini anlatmayacağım. Bunları sofsayı ve avluyu dolduran çığırktan şairlere bıraktım. Onlar yalan söyleyecekler. Böylelikle fazla şarap içecekler, fazla yiyecekler. Ben onlardan değilim ey Eseb oğlu Huveylid! Yalanla başım hoş değildir. Sevgili karının şu anda ne doğuracağını kim bilebilir?"

"Bunlar doğru."

Şair kadın aşağıda, bahçenin nihayetinde hurmalara bağlanmış, süslü develeri gösterdi:

"Ama on deve hazırlamışsın. Çocuğunun oğlan doğacağına kararlısın."

"Değilim, istemiyorum da. Geleneğe uydum."

"İstemiyor musun? Bunu bir erkek ağzından ilk defa işitiyorum."

"Onu demeyi murat etmedim. Kadere rıza göstereceğim."

"Evet, doğrusu budur. Ben de içimden geldiği gibi konuşacağım."

"İlâhî ilhamını hayra yüklesin."

"Ne yüklü olduğundan habersizim."

Şair kadın, Huveylid'den döndü. Ağaçlara, develere, eşinen güvercinlere, yalnız başına duran ceylan yavrusuna baktı. Onlarda aradığını bulamamıştı. Başını semaya kaldırdı. Çok beklemeydi, ilhamını haykardı:

Akşam geç geleceğe benziyor,
Belki geceyi bile görmeyeceğiz,
Siyahlarını örtünmeyeceğiz,
Nedendir?

Sürüler otlaklardan çözülmüyorlar,
Kuşlar dönmekte kararsızlar,
Kırpıklara uyku melekleri konmadı,
Nedendir o?

Güneş toprağa tutunmuş,
Batmak istemiyor,
Tekrar doğmak arzusunda,
Nedendir?

Kara çöl yeşiller giymiş,
Hava hafiflemiş bir hoş kokuyor,
Su bire bin veriyor,
Nedendir?

Yataktaki hasta rahat huzur dolu,
Alnı elleri serin,
Ama teni sıırılsıklam,
Nedendir?

Ben de bu an'ın sıırında boğulmaktayım,
Tükenmesinden korkuyorum,
Uzamasını diliyorum,
Nedendir?

Şair kadın sustu. Huveylid, onun tekrar başlamasını sabırsızlıkla bekledi. Ama kadın, boşluğa, kelimeler yerine, içli bir nefes bıraktı. Sonra Huveylid'e sokuldu:

"İşte böyle ey Huveylid!" dedi. "Artık git, git."

"Sonunu getirmedin."

"Sonu mu? Son yoktur Huveylid! Her son dediğimiz, sandığımız şey, Allah'a gider, değişir, döner."

Huveylid şaşırmişti:

"Sen bendesin, benim yolumdasın. Açıl bana" dedi.

Kadın güldü. "Bilmesem önünü kesmezdim" karşılığını verdi.

"Kim söyledi?"

"Hiç kimse. Bizi yaklaştıranı hatırla!"

"Evet, evet."

"Hâlâ gitmeyecek misin? O halde ben gideyim."

"Avludakilerden zevk almıyorum."

"Misâfirindirler onlar. Bunu unutma."

Şair kadın, bir an durdu. Kendini dinledi. Sonra:

"İçerde bir başlangıç var" dedi.

"Başlangıç mı? Ne demektir bu?"

"Başlangıç işte. Sonun sonucu."

"Haber mi verdiler?"

"Ona gidiyorum. Haberi beklememeli, almalı! Almalı!"

Huveylid, şair kadın eve girince, isteksiz adımlarla avluya döndü. Bir köle onu arıyordu. Karşılaştılar. Köle, vaktin geldiğini haber verdi. Huveylid rahatladı. Yakınlarına koştu. Anlattı. Babası Eseb, kardeşleri Amr ile Nevfel ve yeğeni Varaka kalktılar. Peşlerine iki kâhin de katılmıştı. Eve yöneldiler.

O zamanlar Mekke asileri arasında uygulanan geleneklere göre, topluca Fâtıma'nın odasına girdiler. Fâtıma bir yer yatağındaydı. Başucunda yakunları vardı. Gelen erkekler odayı araştırdılar. Dolapları, yüklükleri incelediler. Sedirlerin gerilerine, altlarına baktılar.

Nihayet Huveylid'in babası Eseb sordu:

"Ben saklı bir çocuk görmedim. Göreniniz var mı?"

Cevap verdiler:

"Yok. Biz de görmedik."

"O halde doğacak çocuk Huveylid'indir. Annesi Fâtıma'dır.

Bizimdir."

"Evet, bizimdir."

Erkekler beklemediler. Odadan çıktılar. Kapı çevresine oturdular. İçerde anneler, teyze, Varaka'nın kardeşi Bedre, ebe ve iki cariye kalmıştı.

Artık sofada, avluda çıt çıkmıyordu.

Huveylid, ayaktaydı. Duvara sırt vermişti. Heyecanı hudutsuzdu. Sık sık Varaka'ya bakıyordu. Varaka sâkindi. Gözlerini kapamış, dünyasına çekilmişti. Beş dakika sonra odanın kapısı açıldı. Cârîye Selma kanı çekilmiş bir yüzle eşikte göründü. Mendiliyle dudaklarını kapamıştı. Belli-belirsiz konuştu:

Huveylid'in babasının kaşları çatıldı:

"Bir kız mı?"

"Evet. Ağır, sıhhatli bir kız."

Huveylid'in babası Eseb ayağa kalktı:

"Kabul ettim" dedi. "Peşinden oğullar getirecektir."

Kalabalık, ona uydular:

"Bu gereklidir."

Huveylid'in babası, orada oyalanmadı artık. Yürüdü. Gelenler ona uydular. Birlikte tekrar avluya inildi. Oturuldu.

Fâtıma'nın kız doğurması bekleyenleri üzmüştü. Bunu gizlemeye çalıştıkları halde başaramıyordular. Sevinenler de vardı. Bunlar, Huveylid'e Fâtıma'yı almak istemeyenlerdi. Nitekim Huveylid'in büyük kardeşi Nevfel ile Amr konuşuyorlardı:

"Ey ağam Nevfel, ne dersin bu işe? İlk çocuklarımız oğlan doğarken, usulü Huveylid bozdu."

"Evet bozdu. Çok kimselerle bahse girmiştım. Kaybettim."

"Ben de."

"Bak, yalnız Huveylid ile Varaka sevinmişe benziyorlar."

"Hayret edilecek şey. Çağıralım, soralım."

Buna lüzum kalmadı. Varaka, dedesi Eseb'in önünde eğildi:

"Yüce dedem, ömrün uzun, aydın ve sıhhatli olsun" dedi.
 "Müsaade edersen misafirlerimize söyleyeceklerim var"

"Neler diyeceksin?"

"İyi, hayırlı sözler."

"Peki."

Varaka, dedesinin elini öptü. Sonra ortaya yürüdü. Sırtını söz taşına verdi. Gözlerini kapadı:

"Üzüldünüz, hepinizin bakışları değişti. Neşeden birdenbire el çektiniz" diye söze başladı. "Doğum düğünümüze sanki kutluk yılının gölgesi düştü. Kimse ne yapacağını bilmiyor. Şerbetler, dağıtılması unutuldu. Köleler, cariyeler gazabımıza hedef olmak için çekildiler. Oyuncular giyindi. Çalgılara kılıfları geçirildi. Kapıda bekleyen yoksullar kismetlerini başka yerlerde aramaya koştular. Kurban develerinin süsleri koparıldı. Ocaktaki yemekler yanmaya bırakıldılar. Daha da çok şeyler yapacağız. Niçindir bu? Kız yerine oğlumuz doğsaydı çöl bile yerinden oynayacaktı. Sevincimiz Mekke'nin sınırlarını aşacaktı. Bana ne dersiniz deyiniz, sözlerimi nasıl karşılırsanız karşılayınız. Ben sevindim dostlarım. Şimdi kınadığımız yavru, ele-dile geldiği vakit hareketleriyle gam dağıtacağız. Sonra evimizi çekip çevirecek. Hele daha ileride, günü gelince o da bir yatağa konacak, doğuma hazırlanacak. Anne olacak. O zaman onu kınayan yüreklerimiz, sevgisiyle dolacak. Annem doğduğu vakit de böyle olmadı mı? Annelerinizi hatırlayın. Uğurlarına canınızı vereceğiniz o kadınlar hayata gözlerini açtıklarında horlanmadılar mı? Yetsin artık onlara kötü davranışımız. Kız doğsun, oğlan doğsun, hayırlısını dileyelim. Şer dolu bir erkekten, uğur dolu bir kadın üstündür. Bana uyar, beni dinlerseniz meclisimizi tekrar şenlendirelim."

Huveylid kendini tutamadı, ortaya yürüdü:

"Koca yeğenim, aydın, bilgin yeğenim doğru konuşuyor" dedi. "Ben de seviniyorum. Çocuğum ağırmış, sıhhatliymiş."

Annesine bir zarar gelmemiş. Yetmez mi? Elbet sevineceğim.”

Huveylid biraz durdu. En çok babasından çekinirdi. Ona baktı. Babası, güleç bir yüzle dinliyordu Huveylid'i. Huveylid, bundan cesaretlendi. Devam etti:

“Mekke'de doğduk. Çölde değil. Aksine çölün karanlık geleneklerini silmekle, düzeltmekle görevliyiz. Unutmayalım, bu geleneklerden sıyrılalı ne kadar oldu? Daha da ileriye gitmeliyiz. Kızı oğuldan ayırmak ne demektir? Hepsı faydalıdır. Hattâ ben daha ileri giderek kız çocuğunun üstün olduğunu savunacağım. Biz aracıyız. Sebebiz. Yaratan Allah'tır. O öyle istedikten sonra üzölmek niçin? Bu yaptığımız Allah'a karşı gelmek demek değil midir? Ey büyüklerim, akrabalarım, yakınlarım, dostlarım! Evimi size açtım. Cümlemenizi bağırma bastırdım. Ne kadar çok eğlenirseniz beni o kadar sevindirirsiniz.”

Huveylid'i dinleyenler, onun etkisi altında kalmışlardı. “Haklı. Doğru konuştu. Öyledir” gibi sözler söylediler. Alkışladılar. Huveylid memnundu... Beklediği sonucu almıştı. İç kapının yanına sığınmış olan azatlılarına, köle ve cariyelerine, seslendi:

“Bahçe geceye hazırlansın. İçki, şerbet dağıtılsın.”

Emri alanlar koştular. Bu arada Huveylid ortadan çekildi, Varakâ'nın yanına geldi. Sordu:

“Oldu mu?”

“Âlâsı oldu. Kızın, hayata gözlerini açar açmaz kadınlığın hayrına ilk devrimi yaptı.”

“Çok mutluyum ey Varaka!”

Huveylid'in kardeşleri Amr ile Nevfel kendi havalarındaydılar. Yalnız Varaka'ya, Huveylid'e değil, bahalarına da kızıyorlardı. Onun bu yumuşak tutumuna sebep bulamamışlardı.

Amr, nihâyet kararını açıkladı:

“Babamız bunadı!”

“Evet ağam. O hasta ve yaşlıdır esasen.”

“Şurada yaşanan rezaleti duyanlar bizimle bol bol alay

edecekler. Kız çocuğu doğdu diye bayram etmek nerede, kimde görülmüş? Bunu düzeltmeliyiz."

"Öyle yapalım Nevfel."

Gecikmediler, Amr ile Nevfel birlikte babalarına sokuldular. Babaları Eseb o anda getirilen tepsiye başını çevirmişti. Kuyuda soğutulmuş şerbet ve içki taslarına baktı:

"Güzel şeyler!" dedi.

Amr, babasının alışkanlığını bildiği için bir içki tasına uzandı.

Babası, oğlunun kolunu tuttu "Hayır oğlum Amr" dedi. "Bana şerbet ver. Sebebini bilmiyorum ama yeteri kadar neşeliyim, dincim. İçkinin vereceği yalan hayatın fazlasıyla yük-lüyüm."

Amr, babasına şerbet tasını uzattı. Sararmıştı... Geri çekildi. "Duydun mu? Ne yapacağız?" der gibi kardeşi Nevfel'e baktı. Nevfel sinirlenmişti. İleri çıktı. Babasıyla sert konuştu:

"Ey koca babam! Geldik, gidiyoruz. Bir ayağımız çukurda. Cedlerimizin bugüne kadar yaşattıkları, korudukları geleneklerimize yüz çevirmek niçin? Emir ver, meclis dağılsın. Soyumuzu gülünç olmaktan kurtar. Evine kapanmak veya Mekke'den göçmek kararında mısın yoksa?"

Babası, Nevfel'e bakmadan cevap verdi:

"Beni oyalama ey oğul! Kalbimin sesi daha ağır basıyor. Annemden yeni doğmuşçasına hayat doluyum. Oğlum Varaka hakikati konuştu."

"Ancak devamız dışı doğurunca böyle oluruz."

"Hayır, insan da dâhil bütün yaratıklar dışı doğurunca."

Nevfel'le Amr buna karşılık bulamadılar. İzin istediler: "Meclisin havasını bozmaktan çekiniyoruz" dediler. "Ey babanız, müsaade et de gidelim."

Babaları Eseb, buna razı olmadı, son sözünü söyledi:

"Topluma uyun. Beni ve kardeşiniz Huveylid'i böyle bir

günde incitmeyin.”

Neredeyse akşam olacaktı. Kadın ve erkek misâfirler, bahçeye gitmişler, ağaçların altında grup grup toplanmışlardı. Oturacak hasırlar kilimler kâfi gelmemiş, bodrumdan yedekleri taşınmıştı.

Köleler ağaç dallarına kandilleri bağlıyorlar, uygun yerlere, üzerindeki ortadan kesik kabaklarda yağ ve kül topacları bulunan meşale sopalarını dikeyyorlardı. Çalışanlara heves gelmişti. Yemek servisi hızla tamamlanıyordu. Çalgı çalıyor, oyun oynanıyor, şiirler okunuyor hikâyeler anlatılıyordu.

Amr, Nevfel ve Huveylid, Varaka babalarının sofrasındaydılar. Amr ve Nevfel henüz yatışmamışlardı. İçlerindeki isyanı söndürmek için durmadan içiyorlardı. Huveylid, Fâtıma'yı merak ediyordu. Hele kızını görmeyi çok arzuluyordu. Ama bunlara kavuşmak imkânına henüz sâhip değildi.

Göz ucuyla bahçeyi tekrar inceledi. Kadınlara baktı. Yaptığı tahmine göre, Fâtıma'nın yanında, teyzeler, anneler, ebe bir de Varaka'nın kız kardeşi kalmıştı. Huveylid elbette şu anda kadınlara bir şey soramazdı. Varaka'nın kız kardeşini aradı gözleri, en doğru haberi ondan alırdı. Çünkü Bedre henüz beş yaşındaydı. Huveylid'le can-ciğer dosttular.

Huveylid'in bu arzusu çabuk gerçekleşti. Bedre kapıda göründü. Sonra uçarcasına koştu, Huveylid'in kucağına oturdu. Onu sardı. İki eliyle yüzünü okşadı.

“Amcam, bebek çok güzel” dedi. “Ağlamıyor. Hep gülüyor. Onu sev, çok sev.”

Huveylid rahatladı:

“Kıskanmaz mısın?” diye takıldı.

“Kıskanmam. Beni seven, bebeğimi de sevmeli.”

“Annesi ne dedi?”

“O da sevdi. Çok sevdi.”

“Demek ağlamıyor, gülüyor.”

"Evet amcam. Serenke masalındaki peri gibi."

Bedre sevincinden yerinde duramıyordu. Bu sefer babası Nevfel'e döndü:

"Bebeği sev, hem de çok sev!" dedi.

Babasının cevabını beklemedi. Amr'a baktı:

"Sen de ey amcam!"

Bedre'nin dedesi Eseb, konuşulanları işitmişti. Torununu çekti aldı. Bedre, dedesine: "Hele sen, canım dedem! Herkes-ten çok sev. Çünkü senin koruduğuna kimse el kaldıramaz. İn-citmez, ağlatmaz."

Varaka Huveylid'e eğildi:

"Kız kardeşimi Allah söyletiyor Huveylid."

"Evet, ey dostum!"

Eseb, oğulları Amr ile Nevfel'e baktı:

"Bedre'yi duydunuz mu?" diye sordu.

Amr, ansızın yumuşamıştı. Cevap verdi:

"Bedre, iyileri görür tanır."

Bir ses işittiler. Çevreye bakındılar.

İki saat önce Huveylid'i bahçede yalnız yakalayıp içini dö-ken şair kadın, sofraları dolanıp şiir okuyordu yine. Huveylid, onu Varaka'ya gösterdi:

"Bu kadın bizden yeğenim. Tanıyor musun?"

"Adını bilirim. Zühre'dir. Ama konuşmadım."

"Gittiği yolda ışık var."

"Bu habere sevindim. Tanışmak çaresini ararım."

Şair Zühre, nihayet onların sofrasına geldi. Yakındaki ağa- ca sırt vererek karşılarında durdu. Bir köle meşale yakıyordu. Onun tutuşmasını bekledi. Boylu-boslu, alımlı, güzel yüzlüydü. Bu yüzdeki gölgeleri meşaleden uzanan alevler yıkayınca, ka- dın büsbütün çekici oldu.

Amr, Nevfel'e sordu:

"İlk defa görüyorum. Kimlerden bu kadın?"

"Fihirlerdendir. Vaktiyle Şam'a göçmüş. Dört ay önceki seyahatimde buraya beraber dönmüştük."

"Dul mu?"

"Sanırım öyledir."

"Hem de dul? Nasıl bırakmışlar? Çok sihirli."

"Hastadır."

"Yazık!"

"Putların gazabına uğramış, çarpılmış. Saçma sapan konuşur durur."

"Hikâyesi nedir?"

"Bilmiyorum. Oğlum Varaka'nın dişisi say onu."

"Sapık o halde?"

"Evet."

Kadın şair Zühre, Amr ile Nevfel'in konuştuklarını duymuş gibi, onlara baktı. Acı acı gülümsedi. Sonra ortaya seslendi:

"Kervan aklını kullanmadı, yıldızlara bakmadı, yularını çene uydu güvenle. Esneye esneye izden çıktı, çölde kayboldu. Kervan aç dolaşüyor, su diye seraba secde ediyor. Belki kendini yiyecek; böylelikle zehirlenecek ve delirecek. Kervanda deve, merkep, at yok. Biz doldurmuşuz onu. Birbirimize binmişiz sırtımıza basa basa, altta kalanın canı çıksın demişiz! Kervan yol aldığını sanıyor, bataklıkta dolandığının farkında değil. Balçık yosun dizini aşmış. Bir sülük var tabanında, kanını emiyor kurutuyor. Kurtuluşu yabanda arama ey yolcu. Gökten ışık sağanağı isteme; onlar gözünü alırlar. Sana elindeki çakmaktaşı yeter, sürt onu kıvılcımına kavuş!"

Şair kadın Zühre konuşmasını bitirince, beklediği gibi, alkışlanmadı. Buna üzülmeydi. Aksine içi sızlayarak baktı çevresine. Amr, Nevfel'e babasını işaret etti:

"Babamız kadına çıkışacak galiba. Bu türlü hitabın yeri midir şimdi? Hepimize açıkça hakaret etti."

Amr aldanmıştı. Babası Eseb, Zühre'ye seslendi:

"Ey şaire, ey güzel kadın!" dedi. "Yüzün bize çok şeyler ilham etti. Ancak, dudaklarına hıçkırık yakışmıyor. Biraz da aşktan haber ver. Aşkın sende büyüyeceğini, renkleneceğini sanıyorum. Kadın gözüyle, kadın diliyle, kadın içiyle, aşkı tanımak istiyorum."

Zühre, Eseb'i kırmadı. Hele Eseb'in teklifi her taraftan desteklenince, cesaretlendi. Huveylid'le Varaka'nın tarafına yürüdü. Baş uçlarında durdu. Eseb'in arzusunu yerine getirdi:

*Tohumun filizinde,
Kara toprağın tozunda,
Gülüşte,
Hiçkarışta,
O serpildi, o döküldü,
Sevdim! Sevdim!*

*Tayfunlarda coşkundu,
Sanemlerde hareketsiz,
Sabah sevâbımdı,
Gece günâhım.*

*İstân dost oldu,
Titreten düşman,
Firavun'un katliği,
İsa'nın uysallığıydı,
Sevdim! Sevdim!*

*Aydınlığında yıkandım,
Karanlığında kirlendim,
Muratlarıma yağardı bol bol,
Hırçnlığında kururdu,
Sevdim! Sevdim!*

*Bedenimi işledi dokudu,
Damarlarımda hayat oldu gezindi,
Bakışlarımda taşlı, fıskardı,*

*Bana cihanımı verdi,
Bütün içim, bütün dışımdı,
Sevdim! Sevdim!*

Susunca, çılgınca alkışlandı.

Amr, Nevfel'e: "Bu kadın sapık değil, kara sevdalı" dedi. "Bana da bir kadın tarafından böyle şiirler okunmasını isterdim."

Zühre, bunları duydu. Kendi kendine: "Zavallı" dedi. "Hâlâ benim kime seslendiğimi anlamadı. Elbet diğerleri de öyle."

Varaka başını kaldırdı, kadına eğilmesini işaret etti:

"Üzülme ey günışığı" karşılığını verdi. "Ben ve Huveylid seni anladık. Kime seslendiğini, kime âşık olduğunu biliyoruz. Biz de O'nun vuslatıyla, hicranıyla yanıyoruz. Seninle dertleşmek istiyorum. Kâbe'deki çardaklarda beni bulabilirsin. Varaka'yım ben."

Zühre sevindi:

"Seni tanıyorum ey Varaka!" dedi. "Bu ilhamın gelmesini sabırsızlıkla beklemekteydim. Sanırım çardaktaki hasırını birlikte eskiteceğiz."

"Beni ihya ettin kardeşim Zühre."

Huveylid Zühre'ye başını kaldırdı. Yavaşça: "Kızımı gördün mü?" dedi.

Zühre: "Doğumunda bulunmak şerefine eriştim. Oda ansızın genişledi. Havasını portakal bahçelerinin çiçekleri sardı. Dilime bir hurma aktı. Damağıma yapıştı. Hâlâ o hurmanın lezzetini emmekteyim."

Huveylid heyecanlandı, Varaka'ya döndü:

"Rüyamda gördüğüm gibi konuşuyor. Hz. Yusuf'un hurmalarından o da nasibini aldı."

Gece bir hayli ilerlemişti. Bahçeye kurulan meclis, bütün sıcaklığıyla, coşkuluğuyla devam ediyordu. Kölelerden birisi

koşarak Huveylid'in babası Eseb'e yanaştı. "Mekke başkanı ve Zemzem suyunun koruyucu ve dağıtıcısı (Abdülmuttalib)' geliyor" haberini verdi.

Oturanlar hemen yerlerinden fırladılar. Sokak kapısına gittiler. Hakikaten gelen Haşimiler'den Abdülmuttalib'di. Bir eliyle bastonuna dayanıyor, diğer eliyle küçük oğlu Abdullah'ı tutuyordu. Yüzü gülekti. Eseb, derhal eline sarıldı:

"Hareketiniz hikmet doludur. Bizi ihya ettiniz ey topraktan rahmet fişkurtan! Hoş geldiniz. Buyurun."

Abdülmuttalib'i görenler, onu alkış yağmuruna tuttular. Haykırdılar:

"Çok yaşa ey iyi insan! Başlanımızın tacı başkanımız! Su babası!"

Abdülmuttalib, kendisine candan yakınlık gösterenlere gülümsedi. Selâm verdi. Sonra Eseb'e döndü:

"Ziyaretim vakitsiz olmuşa benziyor" dedi.

Eseb:

"Sizin için vaktin hükmü geçmez. Sebepler bahaneler çekilir, uzaklaşırlar" karşılığını verdi. "Şöyle gidelim."

Abdülmuttalib tekrar yürüdü:

"Medisinizin sebebi nedir ey Eseb?"

"Doğumumuz var."

"Öyle mi? Hayırlı olsun. Bu gece, sokağınız hayli yüklü."

"Ne gibi?"

"Gelip geçenler fazla."

"Bazen olur. Hele pazar, panayır, tavaf arifelerinde."

"Böylesini görmemiştim. Yolcular gürültü de etmiyorlar."

Abdülmuttalib avluda biraz durdu. Başını kaldırdı. Huveylid'in evini çatısından itibaren etrafı inceledi. Sordu:

"Oğlunuz Huveylid evini sıvamış galiba, bu sıvanın maddesi nedir ki böylesine parlıyor?"

Abdülmuttalib'in sözlerini duyanlar eve baktılar. Şimdiye

kadar fark etmemişlerdi, hakikaten duvarlar ışık saçır gibiydiler. Varaka Huveylid'e sokuldu:

"Bu aydınlık ansızın şimdi oldu. Sebebinin farkında mısın ey Huveylid?"

"Tahmin ediyorum. Doğumu böylesine kutlanan kızımı hayatı boyunca nasıl koruyacağını düşünüyorum. Vazifem çok ağır."

"Allah'a sığın. O yardım eder ey amcam."

"Tek dayanağım Allah'ımdır. Varlığına inanmasam çıldırırım."

"Abdulmuttalib'in sokak hakkında söyledikleri çok ilgi çekici şeyler."

"İstersen bakalım."

"Evet, evet."

Huveylid'le Varaka geri kaldılar. Halktan açılınca döndüler. Avlu kapısını itip dışarıya baktılar. Abdulmuttalib mübalağa etmemişti. Sokak aydınlanmış, genişlemişti. Gelip geçenlerin arasında sarhoş, hırsız uğursuz yoktu. Fâhişeler binek taşlarını mekân yapmamışlardı. Gökyüzünde her zamankinden fazla yıldız kaynaşıyordu. Sanki canlanmış, hareket ediyorlardı.

Huveylid heyecanlandı. Varaka'ya: "Beni önceden hazırlamasaydın, gelecekte haber vermeseydin gördüklerimden ürkerdim" dedi. "Dünya sanki uyumak istemiyor. Bak, dinle ey yeğenim, hani Senye'lerin köpekleri? Ulumuyorlar. Halbuki gecenin başlamasıyla beraber, gün ışıyana kadar susmak bilmezlerdi. Harabkale'nin baykuşları nerede? Onlar da susmuşlar. Bütün bunlar bir tesadüf müdür?"

"Hayır, ey şanslı amcam. Tesadüf değildir. Hümet, muhabbet, sevinç yüklü her şey. Bu gece Kâbe'de kirli putları tavaf zamanı bile gölgelendi."

"Çok değil mi?"

"Hatice'ye yapılanlar nedir ki? Bir de sabırsızlıkla beklediği-

miz resûlü, kurtarcımızı, düşün. O zaman yer yerinden oynayacak demektir."

"Hâlâ kararsızım. Düğümü, meçhulü çözemedim. Hatice'm, resûle, ne derece yakın olacak?"

"Bunu bilmemize müsaade çıkmadı henüz."

"O nuru Hatice mi doğuracak?"

"Kim bilir?"

"Saklama beni aydınlat ey gaipler âlimi!"

"Daha önce söylemiştim. Bildiğim tek şey. Hatice'nin resûle en yakın insan olacağıdır."

"Anne, kardeş. Başka bir ihtimal eş?"

"Beni sıkıştırma ey Huveylid. Bilmiyorum. Henüz malûmum değil. İlhamıyla dolmadım."

"Çok bekleyecek miyiz? Gizleme ey yeğenim."

"Nasıl gizleyebilirim? Bunu benden beklememelisin."

"Hatice'nin sabah doğması daha hayırlı değil miydi? İstenmeyen, uğursuz sayılan vakitte doğdu."

"Akşama yakın gelmesindeki hikmet açıldı. Hatice, karanlıklar yırtacak olayların müjdecisidir."

"Evèt, evet. Şair kadın Zühre'nin dedikleri çıkıyor. Geceyi yaşamıyor gibiyiz."

"Demek sana açıldı?"

Varaka'nın bu sorusuna onlara sokulan şair kadın Zühre cevap verdi:

"Huveylid'e açıldığım doğrudur" dedi. "Beni dinleyen yalnız Huveylid oldu. Arzuluyorsan sana da açılabilirim ey Varaka!"

"Bunu çok isterim."

Şair kadın Zühre aynı şilri okudu:

*Akşam geç geleceğe benziyor,
Belki geceyi bile görmeyeceğiz,
Siyahlarını örtünmeyeceğiz,
Nedendir?!*

*Sürüler otlaklardan çözülmüyorlar,
Kuşlar dönmekte kararsızlar,
Kırpıklara uyku melekleri konmadı,
Nedendir?!*

*Güneş toprağa tutunmuş,
Batmak istemiyor,
Tekrar doğmak arzusunda,
Nedendir?!*

*Kara çöl yeşiller giymiş,
Hava hafiflemiş bir hoş kokuyor,
Su bire bin veriyor,
Nedendir?!*

*Yataktaki hasta rahat huzur dolu,
Alnı, elleri serin,
Ama teni sıırılsıklam,
Nedendir?!*

*Ben de bu an'ın sımnda boğulmaktayım,
Tükenmesinden korkuyorum,
Uzamasını diliyorum,
Nedendir?!*

Varaka, şair kadın Zühre'ye döndü: "Beni yıkadın. İçimde kir, şüphe bırakmadın" dedi. "Bundan sonra dünya yaşamaya değecek."

"Evet, anlayan ve bekleyenlerde bir gaye var çünkü."

"Buna erişeceğiz."

"Hiç şüphe yok."

Huveylid'le Varaka, şair kadın Zühre'den ayrılıp bahçeye dönerlerken Varaka düşüncesini açıkladı:

"Abdulmuttalib buraya boşuna gelmedi Huveylid."

"Onu gönderen kuvvete inanıyorum."

"Elbette. Ancak, sebep başka."

"Nedir o?"

"Abdulmuttalib bir şeyler soracağa benziyor. Geldiği zaman ilk önce beni araştırdı. Bakıştık. Gözlerinde bu karşılaşmanın kıvılcımı yandı."

"Abdulmuttalib'in oturduğu sofraya yakın bir yerde Varaka'nın kız kardeşi Bedre'yle Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah'ın ayakta konuşup güлüştüklerini gördüler."

Varaka, onların yanından geçerken, ansızın ikisinin bileklerini kavradı. Gözlerine baktı. Boylanınca çömeldi. Abdullah'a sordu:

"Kaç yaşındasın ey Abdullah?"

"Dokuzu bitirdim."

"Birbirinize neler anlatıp güлüşüyordunuz?"

Buna Bedre cevap verdi:

"Abdullah, yengeme getirilen ceylânı görmek için babasına takılıp gelmiş."

Varaka:

"O halde Abdullah'ın arzusunu yap" dedi. "Onu ceylana götür."

"Bunun gündüzü yok muydu ey ağam? Bence yukandaki bebeği görsün. Onun yanında ceylan söndü artık."

Varaka güldü:

"Bebegi görür elbette. Önce arzusunu yap. Misâfirini ceylâna götür."

Bedre ağabeyi Varaka'nın dediğini yaptı. Öne düştü. Yol gösterdi. İki çocuk el ele bahçenin derinliklerine doğru uzaklaştılar. Varaka onların peşinden kararsız bir yüzle baktı. İç geçirdi. Huveylid, Varaka'nın davranışını görmüştü. Sordu:

"Bu iki çocuğa önce güldün, sonra üzüldün. Bir ilham mı geldi ey yeğenim!"

"Hayır, ilham gelmedi. Abdullah on, kız kardeşim Bedre beş yaşında. Kalbim bir an onları birbirine yaklaştırdı."

"Güzel!"

"Güzel değil, acı. Ansızın hakikatle yüz yüze geldim."

"Nasıl?"

"Farkına vardın mı bilmem? Abdullah'ın alnı zaman zaman parlıyor. Orada bir aydınlık geziniyor."

"Dikkat etmedim."

"Kız kardeşim de bunu fark etti. Abdullah'a ısındı."

"Olabilir."

"Ama bu ısınma, yakınlık, uzun sürmedi. Yerini kıskançlığa bıraktı. Bedre nasipsizdir. Yüzü gölgelidir. Abdullah'ın alnında ki pırıltıyı elinde olsa çalacak. Kendisini aydınlatacak."

"Belki birbirlerine nasiptirler."

"Olamaz, birleşemezler. Aydınlıkla karanlığın bir arada yaşadığı görülmüş müdür? Geceyle gündüz gibi, birisi gelince diğeri çekilecek."

"Kardeşine yazık ediyorsun."

"Hakikat gizlenemez ki. Bu çocuklar büyüyecekler, doğru. Abdullah yiğit olacak. Kardeşim Bedre fattanlaşacak. Kanı kaynayıp yüreği oynayacak. Abdullah'a meyli artacak. Onu elde etmeye çalışacak. Ama sonu hüsrandır."

Huveylid, konuyu değiştirdi:

"Abdullah'ta bir hüznün yaşıyor."

"Evet, ey amcam! İyi dikkat etmişsin. O hüznün Abdullah'ın başında gezinen bir kurban bıçağının gölgesine benziyor."

Huveylid, Varaka'nın bu açıklamasına karşılık vermedi. Yürüdü. Sofraya geldikleri zaman, Abdulmuttalib onları yanına oturttu. Huveylid'i tebrik etti:

"Bir kızın olmuş. Bereket yağdıran bir ana olmasını, sana yumrukları şimşek saçan torunlar vermesini dilerim."

Huveylid memnun oldu. İşte Abdulmuttalib de, Eseb gibi,

çocuğun oğlan doğmayışından ürkmemiştir. Hayra yormuştu. Varaka bundan faydalandı. Abdulmuttalib'e eğildi. Kulağına fısıldadı:

"Huveylid'in bir müşkülü var. Yardımınızla bunun halledilmesini istiyoruz."

Abdulmuttalib ilgilendi:

"Nedir o?"

"Bana veya Huveylid'e fırsat verin. Çocuğun adını biz koyalım."

"Erken değil mi?"

"Oğlan çocuğu değil ki yedi gün sayalım. Sünnetine adını getirelim."

"Hele biraz zaman geçsin ey Varaka."

"Bu âdeti yıkın."

Abdulmuttalib, Varaka'nın ikazını hoş karşıladı. Eseb'e döndü: "Bu gece kolaylıklar gecesine benziyor ey Eseb" dedi. "Çocuğun adını takalım. Yıldızlar uğurlu haber veriyorlar."

Eseb, tatlı bir rüya âleminde yaşar gibiydi. Teklifi beğendi. Yapılacak dedikoduları aklına getirmede. "Çok münâsip" cevabını verdi. "Bunu sizden bekleriz."

Abdulmuttalib, düşündüğünü hemen açığa vurdu.

"Hay hay. Kızın adını koymak beni ihya eder elbette. Ancak, aile olaylarından habersizim. Hakkımı babası Huveylid'e bırakıyorum."

Huveylid rahatladı: "Ben de bunu yeğenim Varaka'ya havale ediyorum. O şairdir, ileri görüşlüdür. Kızım ile ilgili en iyi adı bulur."

Başta Abdulmuttalib olmak üzere sofradakiler fikri kabul ettiler. El çırttılar. Varaka, düşünür gibi biraz oyalandı. Sonra: "Bana sorar bırakırsanız, Hatice olsun isterim."

Abdulmuttalib ilgilendi:

"Sebep nedir ey Varaka?"

"Sebepte tarih, soy düşünmedim. Aramadım. Bilmem siz de dikkat ettiniz mi? Meclisimizde o kuşun, Hatice'nin şen, şakrak sesi duyulmaktadır. Hatice erken doğan demektir. Kızımız erken doğdu."

"Bu doğrudur."

"Ayrıca Huveylid'le birlikte yaptığımız son Şam seferinin gidiş ve gelişinde, her ne hikmetse bu kuş sık sık yolumuzu kesti. Bize yakınlık gösterdi. Gecemizde bu yakınlığın havası var."

Varaka'nın dedesi Eseb, torununa konan adı sevmiştir. Bunu açığa vurdu. Varaka'ya: "Ey şair torunum, Hatice kabulümüzdür. Kalbimize hemen ışık doldurdu. Onu medise ilân etmeni isterim" dedi.

Varaka fırsatı kaçırmadı, ayağa kalktı. Söz taşına giderek el çırpı. Gürültüler kesildi. Varaka, dedesi Eseb'in isteğini yerine getirdi:

*Bir ağaç görüyorum,
Kökleri yukanda dalları yerde,
Dört mevsim yaprakları solmaz onun,
Esintisi şarkısı eksilmez,*

*Gölgesi serin,
Bereketi sürekli dir!
Bir ağaç görüyorum,
O eskiden de vardı,
Dünyamızdır!
Ama böylesine zümrüt,
Böylesine olgun,
Böylesine yaşanır değildir!*

*O'na bu akşam,
Kanatları içi gibi,
Işık yüklü,
Bir hayat kondur,
Geceyi ötelere itti,
Sabahlara verdi bakışlarımızı.*

*Bir ağaç görüyorum,
Çiçeklerinin kahkahaları,
Damarlarında akan su,
Yapraklarını saran esinti,
Halice'yi söyleşirler,
Biz de onu konuşalım dostlarım.*

Huveylid'in evinde yapılan doğum eğlenceleri sabaha yakın zamana kadar sürdü. Hiç kimse vaktin bu derece ilerlediğinin farkında olmamıştı. Amr ile Nevfel bile, ilk anlardaki tutumlarından sıyrılmışlar, toplantının akışında sürüklenmişlerdi.

Bir ara cariyeye Selma geldi. Eseb'e: "Yukarısı hazırlandı" dedi.

Eseb sordu:

"Erken değil mi?"

"Nerdeyse sabah olacak."

Eseb, ancak o zaman akıl etti, başını kaldırıp semaya baktı.

Şaşırdı:

"Öyleymiş ey Selma! Peki, geliyoruz."

Selma uzaklaşınca, Eseb, Abdulmuttalib'e döndü: "Kızımızı hazırlamışlar. Görmek ister misiniz?" teklifinde bulundu.

Abdulmuttalib: "Bu arzumdu" karşılığını verdi.

Kalktılar.

Abdulmuttalib, çevresini araştırdı. Varaka, geride kalmış, birisiyle konuşuyordu. Abdulmuttalib ona kadar gitti. Koluna girerek tenhaya çekti: "Sana danışacaklarım var ey Varaka!" dedi. "Akşam aratmıştım. Burada olduğunu öğrenince kendim geldim."

"Şeref verdiniz."

"İyi yapmışım ama. Çok eğlendim."

"Size yardım edebilirsem sevineceğim."

"Bunu ümit ediyorum. Ey Varaka, benim gecikmiş bir ada-

ğım var. On yıl önce, Abdullah'ın doğumuna yakın adamıştım. Eğer çocuğum oğlan doğar, böylelikle oğullarımın sayısı ona yükselirse, içlerinden birisini kurban edecektim.”²

Varaka hem şaşırды, hem de üzüldü. Abdullah'ın yüzünde titreyen hüüzün gölgelerini, onların kurban bıçağından doğuşlarını düşündüğünü hatırladı. Abdulmuttalib'e renk vermedi, kuvvetli konuştu:

“Siz en büyüğümüzsünüz, başkanımızsınız?” dedi. “Başkan adaklara uymazsa halk ne yapar? Niçin lüzum gördünüz böyle bir adağa?”

“Hakikati konuşmam gerekirse, adak çok eskidir. Yasaklardan öncedir. Abdullah'ın doğumu perçinledi. Bilirsin, hatırlarsın. Zemzem kuyusunu tekrar açmak en büyük arzumdur. Karşı koydular. Bu arzumu gerçekleştirebilmek için kuvvetli olmam gerekiyordu. Bol bol evlendim. On oğlum olmasını diledim. Onlara kavuştum. Beni korudular.”

“Kuyu da açıldı.”

“Evet. Ama adağımı on yıl önce yapmam gerekiyordu. Oyalandım.”

“Niçin?”

“Oğullarımın hangisini kurban edeceğimi bilemiyorum. Hakem kuraya başvurabilirdi. Ve bu kur'a en sevgili oğlum Abdullah'a isabet edebilirdi. Korktum, çekindim.”

“On yıl beklemişsiniz, biraz daha geciktirin.”

“Ne kazanacağım? Yaşım sekseni aştı. Ecel meleği beni karsa ne yaparım?”

“Adağınızı hiç kimseye açmadınız mı?”

“Hayır. Son günlerde vehme düştüm. Sen çok gezdin, çok gördün... Kâhinlerle düştün kalktın. Bu türlü adakların örneklerinden haberlisindir.”

Varaka güldü:

“Mekkeliler beni kör ve sapık bilirler.”

"Orası öyledir ey Varaka!"

"Siz de aynı fikirde misiniz?"

"Evet. Ancak, gelecekte haber vermede ve hakemlikte en ustamızsın."

Varaka düşündü:

"Sözüme inanacak mısınız? Göstereceğim yoldan gidecek misiniz?"

"Bu muhakkak."

"O halde yine bekleyin. Bir bu kadar sene daha bekleyin. Niçin mi? Çünkü Abdullah henüz çocuktur. Adağınızı çocuklarınıza açtığınız zaman kendisini savunacak yaşta değildir. O yaşa gelsin, oğullarınız baş başa versinler, münâsibi bulsunlar."

"Güzel bir hal şekli bu. Ya ölürsem?"

"Hayır, siz çok yaşayacaksınız."

"Kaza, kin, savaş?"

"Onlardan uzaksınız, çünkü tedbirlisiniz."

"Belki yanılıyorsun ey Varaka?"

"Şüphelerinizin dağılması için söylüyorum: Adağınızı ben devraldım. Size nasip olmazsa, yapacağım."

Abdulmuttalib rahatladı. "Bu türlü olur" dedi. "Beni büyük bir yükten kurtardın."

Eve doğru baktılar. Misâfirler kapıya birikmiş, onları bekliyorlardı. Yürüdüler. Yaklaşınca yol verdiler. Abdulmuttalib öne geçti. Eve girince merdivene yöneldi.

Hatice'yi sofada sedire yatırmışlardı. Başucunda kandiller yanıyordu. Misâfirler yukarıya çıkınca, Abdulmuttalib'in gerisinde sıralandılar. Abdulmuttalib, Hatice'ye doğru yaklaşırken, beşik başında söyleyeceklerini düşünüyordu. Doğum hediyesi parası avucundaydı.

Sedire yanaştı. Hatice'ye sokuldu. Eğildi, baktı. Abdulmuttalib, orada yeni doğmuş bir kız çocuğu göreceğini sanırken

ve ona hazırlanmışken, şaşırdı. Gördüğü yüz, bir bebek yüzü değildi. Hayaldi. Tüle sarılmış bir nefesti. Semadan avuçlanıp bırakılmış bir beyaz bulut parçasıydı. Öylesine temiz, hafif duruyordu. Bakanı sıkıntısından alıyor, aydınlatıyordu.

Abdulmuttalib hazırladığı konuşmayı unuttu birdenbire. Kendi kendine: "Ben bunu tanıyorum" diye mırıldandı. "Eski-den görmüş gibiyim."

Avucunda tuttuğu parayı az gördü. Oğlan çocuğuna yapılan usule uydu. Ceplerinde ne varsa beşiğin yanına açılan tül-bende boşalttı. Abdulmuttalib'in peşinden gelenler; Eseb, Amr, Nevfel, Varaka ve diğerleri de Hatice'ye yaklaşıncı Abdulmuttalib'in kapıldığı hislere düştüler. "Bunu, bunu tanıyorum..." diyerek varlarını yoklarını ona hediye ettiler.

Çok geçmeden Hatice'nin başucunda küçük bir hazine birikmişti. Ama ne bu hazine, ne de kandiller Hatice'nin yüzü kadar çekici, aydın değildiler. Huveylid gerideydi. Olanları hayretle izliyordu. Kendisine sıra gelince büsbütün heyecanlandı. Kızına bakmakla kalmadı, eğildi. Kokladı. Hatice'nin havasında, Hz. Yusuf'u gördüğü rüyadaki bahçenin bereketi, kokusu, rengi vardı.

Huveylid, Hatice'nin üzerinden açılınca ona tekrar baktı. Nerede olduğunu unuttu. Yakın hâtıralarına uçtu. Şam'da tüccardan aldığı İnci, Adva ve ninesinde gördüğü inciler gözlerine serildiler. Hatice'nin yanında çakıl taşlarından farksızdılar. Huveylid, neden sonra geriye döndü. Misâfirler merdivene yönelmiş gidiyorlardı. Onlara uymadı. Karısının bulunduğu odaya girdi.

Fâtıma yalnızdı. Uyuyordu.

Huveylid başucuna koştu, diz çöktü. Fâtıma o zaman gözlerini açtı. Karşısında kocasını görünce gülümsedi: "Kızımızı, incimizi gördün mü Huveylid?" dedi. "Onu bana verdiğin için mutluyum."

"Sana Şam'dan da bir inci getirecektim ey Fâtıma."

"Sus, ondan hiç bahsetme Huveylid."

"Bilmeni isterim. Onu ne unutmuş, ne de kaybetmişim."

"İnanıyorum. Son günlerde içime bir korku düşmüştü. Sabırsızlıkla beklediğim inciye görmek istemedim. Ezilip parçalanmasını diledim."

"Öyle oldu. Ama niçin?"

"Kızımızın yüzünde bunun cevabını okumadın mı?"

"Evet, okudum. Varaka da senin gibi düşünmüştü."

"Fikirleri, sözleri doğru çıktı. Sen bana hiçbir dünya kadınına nasip olmayacak bir inci bağışladın. Bahtiyarım. Annelerin en mutlusuyum."

"Bunda senin de rolün büyük. Varaka'nın anlattıklarını unuttu mu? Biz iki kabuktuk. İki istiridye kabuğu. İncimizi birlikte işledik."

"Evet. Adı kondu mu?"

"İstiyor muydun?"

"Bana öyle geldi de."

"Kondu ey Fâtıma! Hatice kondu. Sana sebep ve hikâyesini ileride anlatırım. Fazla konuşup yorulma! Uyu."

Fâtıma gülümsedi. Gözlerini kapatırken konuştu:

"Hatice! Hatice! Çok sıcak bir isim. İçimi doldurdu. Sevdim, sevdim. Erken doğan manası da yerinde. Uygun."

ÇİRKİNLER YİĞİN YİĞİN

Ne acıdır ki, Hatice'nin doğumu üzerinden hafta geçmeden, ona ilk saldıran amcası Amr oldu.

Amr, bir kız çocuğuna bu derece önem verilmesini onuruna yedirememişti. İçiyile mücâdele edip duruyordu. Sanki bir suçluydu da kendisini savunuyordu. Hemen hemen her mecliste, çevresindekilerin davranışlarından mâna çıkarıyor, beklemeden konuyu Hatice'nin doğum gününe getiriyordu. "O gece doğum evine bir sihirbaz, bir büyücü girmiş olacak" diye söze başlıyordu. "Yoksa babam, kardeşlerim, Nevfel'le Huveylid, hatta yeğenim Varaka, soylarına gölge düşürücü hareketler yapmaktan daima sakınmışlardır. Bu, cümlenizin mâlumudur. Koca, yüce Abdulmuttalib bile başkalaşmış, benliğinden çıkmıştı toplantı yerinde. Nedendi bu? Niçin değişmiştik? Çünkü kim olduğunu bilmediğimiz sihirbazlarla büyücüler dilimizi Darra Aygır'nın kuyruk kılıyla bağladılar. Konuşamadık. Gözlerimiz Lût çamuruyla sıvandı. Göremedik. Bileklerimizi Serser mezarlığının sırtları dişledi. Onları hareket ettiremedik. Aklımıza giden yola Memlik dikenleri serpildi. Düşünemedik. Tabaklarımıza baykuş eti konsaydı, ceylan niyetine hazla yememiz işten bile değildi."

Mecliste bulunanlardan biri kurnazca sorardı:

"Ey Amr!" derdi. "Duyduklarımıza çok üzüldük. Ama hakikati senden dinlemek ve ona göre davranmak daha doğru olacak."

Amr anlatırdı:

"Kardeşim Huveylid'in bir kızı doğdu. Ama biz, sanki üçüz oğlumuz olmuşçasına sevindik. Eğlendik."

"Bunu işittik ey Amr!"

"Hiç değilse bir yıl beklenecekken, hemen orada adı kondu. Bu kime yapılmıştır? Babam hakkını Abdulmuttalib'e bıraktı. O da Huveylid'e devretti. Bizi idare eden görünmez bir sihir kuvvetiyle sanlıyorduk."

"Olacak iş değil. Başka?"

"Zemzem Şerifi Abdulmuttalib'i gece oraya çeken nedir? Hâcer sokağı insan doluydu. Evimiz, yol, avlu, bahçe tanımadığımız renkler içinde yıkanıyordu. Yıldızlar bile üzerimize geliyor, düşecek gibi oluyordu."

"Evet, bütün bunlar büyüden. Hepinizi bağlamışlar."

"Dahası var. Çocuğu görünce çarpıldık. Üzerimize, onu eskiden tanıyormuşuz gibi bir hal geldi. Tül gibi ince, pamuk gibi hafifti. Ama havası ağırdı, saydırıcıydı. İrademiz dışına çıktık, üzerimizde ne varsa ona verdik."

"Bu hal ne kadar sürdü ey Amr?"

"Ben ve kardeşim Nevfel hemen fark ettik. İçkiden medet umduk. Ama o da kâr etmedi. Ben, sabah evden çıkınca uyan-dım. Sihrin tozlarından silkinemedim. Diğerlerini bilmiyorum. Sanırım Huveylid hâlâ bocalıyor. Çünkü ortalıkta görünmüyor. Ve yirmi deve kurban etmiş."

"Yirmi deve mi? En büyük adakta olmadı bu. Kara salgın bitince kesilmedi bu kadar hayvan. Huveylid delirdi galiba?"

"Öyle görünüyor."

"Acele etmelisin ey Amr! Her çareye başvurarak büyüyü çözmelisin. Soyunuza yazık olacak."

"Evet, böyle davranmam gerekli."

Amr'ın ileri-geri konuşması, çeşitli kalıplara girerek ve değiştirilip büyütülerek Mekke'de çabucak yayıldı. Günün en önemli konusu oldu. Geleneklerine sıkı sıkıya bağlı olan halk sınıfı, homurdanmaya, söylenmeye başladılar. Kınadıkları insanlar, başkaları ve zemzem kuyusu şerifi Abdulmuttalib'le, onun yakın

akrabası, Huveylid tarafı olmasa, belki daha ileri gideceklerdi.

Haberler, fikirler yıldırım hızıyla kulaktan kulağa ulaştırılıyordu: "İsmail oğullarından ne beklenirdi esasen? Kadına gerekenden fazla yaşama hakkı verilmesinin sonucu budur. Bizi her doğan kızı bağrımıza basmaya zorlayanlar onlar değil miydi? Yiğitlik, erlik elden gidiyor. Şimdi kızları doğdu diye böylesine bayram edenler, yarın bizi onların hükmü altına verirlerse şaşmayalım. Dünyanın sonu yaklaştı. Bu gidişle her kadın yakında bir Saba Melikesi Belkıs olacak. Biz de zincirli köleleri... Kulları."

Kadınlar da bilmeyerek bu dedikoduları destekliyorlardı. Onları kiskançlıktan doğuyordu. Çünkü ne kendi, ne de çocuklarının doğumlarına, Hatice'de olduğu kadar itibar edilmemişti.

Kâhinler, sihirbazlar, büyücüler meydanı boş buldular. Söylentileri körüklediler. Ne de olsa Varaka, Hatice'nin yakınıydı. Varaka'ysa putlara inanmaz, alay ederdi. Sapıktı. Hristiyan olmuşken dönen bir dinsizdi. Halbuki bütün bu insanlar Varaka'yı için için çekemezlerdi. Varaka okumadık kitap bırakmamış, hatta Tevrat'ı, İncil'i Arapçaya çevirmişti. Akılda, geleceği haber vermede, yıldıza bakmada üzerine yoktu. Ellerine fırsat düşmüşken niçin Varaka'nın durumunu sarsmasınlar, süründürmesinlerdi onu?

Nihayet dedikodu Mekke asillerinden bâzılarının kulaklarına gitti. Bunlar öteden beri Kusayy torunlarına karşıydılar. Mekke'nin idaresini Abdulmuttalib'ten ve yakınlarından koparmaya uğraşıyorlardı. Ellerine bir fırsat geçmişti. Bunu değerlendiren ondan faydalanmalıydılar. Öyle yaptılar. Gizliden gizliye çalıştılar.

Aradan iki ay daha geçti.

Bir ikindi vakit Varaka, inanç arkadaşlarından bir kısmı-

la Kâbe karşısındaki çardakta oturuyor, onlarla çeşitli konular üzerinde konuşup tartışıyordu.

Bu arkadaşları Çahş oğlu Ubeydullah, Amr oğlu Zeyd ve Ümmiye idiler.

Varaka, Hatice'nin doğumunun ertesi günü aklına uymuş, Mekke'den ayrılarak, henüz yeni dönmüştü. Amr oğlu Zeyd sohbele karışmıyor, başını önüne indirmiş, arkadaşlarını dinliyordu.

Neden sonra doğruldu. Sinirli bir sesle: "Yeter, susun!" dedi. "Ne yazık ki her üçünüz de benim yolumdan uzaklaşınız. Birleşeceğimize gittikçe ayrılıyoruz."

İlk soran Ümmiye oldu:

"Ben de mi?"

"Evet, bilhassa sen Ümmiye!"

"Olamaz, ben Allah'ın birliğine, yakında bir resûl göndereceğine inanıyorum."

"Ama gelecek resûlün kendin olacağını vehmediyorsun."

"Şüphemdir. Arzumdur. O kadar."

"O halde mağrursun."

"Değilim. Kuvvetliyim."

"Allah'a inancımız arasında derin farklar var. Benim Allah'ım en hayırlı olana peygamber gönderecek. Sen ise, Allah'ınla pazarlığa girişmişsin. Onu seni peygamber yapması için zorluyorsun. Kul nasıl Allah'ın işine karışır? İşte senin düşündüğün Allah, öyle birisi. Ey Ümmiye! İhtiras gömleğini soyunmadıkça, sen peygamber değil, kul bile olamazsın!"

Çahş oğlu Ubeydullah da Zeyd'in sözlerinden alınmıştı. Kendisi için meraklıydı. "Ey Zeyd!" dedi. "Bana verdiğin hükümün dayanağı nedir?"

"Hâlâ Hristiyanlıktan çıkmadın. Demek gelecek peygamberin yine İsa olacağına inanıyorsun."

"Kitaplar öyle yazmıyorlar mı?"

"Hayır. Sen yanlış yorumluyorsun. İşte Tevrat ve İncil'i dilimize çeviren Varaka karşımızda duruyor. O söylesin."

Varaka Zeyd'i tuttu:

"Zeyd haklıdır. Ben de bunun için Hristiyanlıktan çıktım ya. Bir peygamber bekleniyor. Ama asla o tekrar İsa olmayacaktır."

"Duydun mu ey Ubeydullah! İstersen Varaka sen kitapların ilgili yerlerinden okusun. Tekrar dinle ve müjdelere göre hareket et. Karar ver."

"Kaçınıcı olacak?"

"Tekrarda iyilik saklıdır. Oku ey Varaka!"

Varaka: "Önce Eş'iyâ'dan müjdelere vereyim" dedi. Ve ağır ağır konuştu:

"İşte elini tuttuğum kulum, canımın hoşnut olduğu seçkinim. Ruhumu O'nun üzerine koydum. Tâifelere Hakk'ı ilân edecektir."

Zeyd, Varaka'yı durdurdu:

"Görüyorsun ey Ubeydullah! Her şey açık. Gelecek resûl insanlığa bir hak devri açacaktır. İsa yapamadığına göre, yapacak bir başkasıdır."

Varaka devam etti:

"Hakkı yeryüzünde pekleştirinceye kadar gücünü yitirmeyecek, yılmayacak ve insanlar getireceği ilâhi kanunları bekleyecekler."

Zeyd, bunu da açıkladı:

"İsa gücünden çıktı. İlâhî kanunları uygulayamadı. Yapabilseydi ilk gelişinde yapardı. İkinci defa gelmesine lüzum ve sebep yoktur. O halde güçlülük, yavuzluk, ilâhi emirlere elçilik vasıfları bir başkasında aranmalıdır. Oku ey Varaka!"

Varaka, Eş'iyâ'dan iki âyet daha okudu:

"Ben Allah, seni adâlete çağıracağım. Elinden tutacağım, koruyacağım. Kavme ahit, tâifelere nûr olarak vereceğim. Kör-

lerin gözlerini açasın. Mahpusları hapishaneden, karanlıktakileri zindandan çıkarasın.”

Zeyd Ubeydullah’a döndü, sordu:

“Bu iki âyet Hz. İsa’nın (as) hayatına uygun mudur? İsa aldığı vazifeleri başarcıya kadar yaşadı mı? Birisi var. Gelecek. Allah, ona adâleti teslim edecek, koruyacak. O, eski ahitleri uygulayacak. Milletlere kurtuluş yollarını gösterecek. İnsanı gaflet uykusundan uyandıracak. Yaşayanlar zulümden hürriyete çıkacaklar, aydınlığa ulaşacaklar.”

Ubeydullah, Zeyd’in sorusuna karşılık: “Ben sonda konuşacağım” demekle yetindi.

Varaka: “İsa’nın İncil’den verdiği haberler büsbütün açıktır. Onları hatırlamak ister misiniz?” teklifinde bulundu.

Dinleyenler baş sallayınca okudu:

“Ben Allah’a yalvaracağım. O size başka bir avutucu, hakikat ruhu verecektir.

Bana halef olmak üzere gönderilecek avutucu hakikat ruhu size her şeyi öğretecektir.

O avutucu hakikat ruhu benim hakkımda da şahadet edecektir.

Benim gitmem size faydalıdır. Çünkü gitmezsem avutucu hakikat ruhu size gelmeyecektir. Geldiği zaman günah, kurtuluş, adâlet hakkında kitap getirecektir.

O hakikat ruhunun göstereceği doğruluk yoludur. Çünkü kendiliğinden değil, Allah’tan aldığı emirleri söyleyip açıklayacaktır.

Avutucu hakikat ruhunun şimdiden geleceğini söylemenin sebebi, geldiği zaman iman edesiniz dıyedir.

Artık sizinle çok şeyler konuşamayacağım. Çünkü bu dünyanın hakikî başkanı geliyor ve onun bende hiçbir şeyi yoktur.

Gerçi ben sizi tövbe için su ile temizliyorum. Ama beden sonra gelen daha kudretlidir. Ben onun pabuçlarını taşımaya

lâayık değilim. O sizi Ruhü'l-Kudüs'le ve ateşle temizleyecektir.

Onun yabası elindedir. Harman yerini tamamen temizleyecektir. Buğdayını ambara toplayacak, fakat samanı sönmez ateşle yakacaktır."

Varaka okumasını bitirince, Zeyd gülümsedi. Ubeydullah'ın konuşmasını bekledi.

Ubeydullah fikrini şöyle açıkladı:

"Bütün bunlar doğrudur. Beklenen, müjdelenen peygamber gelecektir. O gelene kadar kime tapalım? Ya ömrüm vefa etmezse? İmansız mı göçeyim?"

"Ben İncil'i ve İsa'yı inkâr etmiyorum ki, bozulan bir dini desteklemek niçin? Gönderileceğe inanmak, yüreği pek olanların şansıdır. Bence imansız değil, aksine tam imanlı göçersin."

"Hayır. Şimdilik Allah'ın birliğine inanmam yeter."

"Gelecek resûle de inan ey Ubeydullah!"

"Asla! Henüz bana ne diyeceğini bilmiyorum."

Zeyd, daha fazla ısrar etmedi.

Varaka, Zeyd'in kendisi hakkındaki şüphesini düşünüyordu. Zeyd neden Varaka'nın da yoldan ayrıldığını sanıyordu? Çünkü Varaka Allah'a ve göndereceği resûle cânı gönülden inanıyordu. Varaka dayanamadı, sordu:

"Hükmün beni de kavıyor ey Zeyd! Ama sebebi meçhulümdür."

"Dinle anlatayım. Sende kalp başka, dil başka konuşuyor ey Varaka! Bilhassa şeytana uyup gaipten haberler veriyorsun."

Varaka kendisini savundu:

"Böyle bir iddiam yok. Yanlış anlaşılışım. Ben elde ettiğim bilgileri temel tutarak gelecek hakkında, olacak hakkında hüküm verirsem suç mudur? Meselâ şurada bir çukurun olduğunu bilsem ve oraya koşan çocuğu uyarsam, bu gaipten haber vermek demek midir?"

"Yıldızlara bakmak, rüya yorumlamak?"

"Ben, canlılar üzerinde yıldızların maddî tesiri vardır kanısındayım. Rüya da öyle."

"Bunlarda aynıyız."

"Olabilir."

"Sen gelecek resûl için telâştasın ey Varaka! Onu şimdiden keşfetmeye çalışıyorsun. Halkı inceliyorsun."

"Fena mı? Keşke ilk yakını ben olabilsem. Kitaplarda bildirilen, nakledilen alâmetler açıktır, birbirlerini tutuyorlar. Elbette arayacağım."

"Bana öyle geliyor ki, sen resûlü kadınlar içinde arıyorsun."

Varaka birdenbire şaşırды. Sarardı. Şimdiye kadar hiç böyle bir şey düşünmemişti.

Kızdı: "İftira!" diye bağırdı.

Zeyd alınmadı. Sakin cevap verdi:

"Yalnız kalınca düşün. Beni bu şüpheyi iten sebepleri bulursun sanıyorum."

Zeyd, sözlerini bitirince sırtını Kâbe'ye döndü. Yüksek sesle şehre seslendi:

"Ey Kureyşliler! Bütün canlıların sahibi olan zâta yemin ederim. İçinizde benden başka Hz. İbrahim (as) dinine bağlanan kalmadı. Allah'ım, sana ne türlü ibadet edeceğimi bilseydim, öyle ibadet ederdim. Ama bilmiyorum. Bilmiyorum."

Zeyd'in gelip geçenlere bu türlü feryadı Ümmiye'yi de coşturdu. "Beni anlamalısın dostum" diyerek elini Zeyd'in omzuna bıraktı. Ona şu şiirle içini döktü:

*Allah'ım var,
O'na sığınıyorum,
Şükür dilimde tespihtir,
Hayatım boyunca çekeceğim,
Hamd edeceğim.*

*Allah'ım üstünde bir ilâh düşünmedim,
Hayatta yakınıni benzerini,
Ortağını bile,
Bunlar aydınlığın kirleridir.
Reddederim.*

*Ey insan balçığa bulanma,
İçini dışını dolduracak çamuru,
Belki bizim kör gözlerimiz görmezler,
Ama bir Allah var ki kudrettir!
Ondan bir şey gizleyemezsin.*

Ümmiye'den sonra, Ubeydullah'la Varaka da bâzı şiirler söyleyerek, az önceki tartışma dolayısıyla soğuyan toplantı havasını tekrar ısıttılar. Vakit bir hayli ilerlemiş, her tarafa akşamın hüznü yayılmıştı. Ubeydullah, Zeyd ve Ümmiye kalktılar. Varaka'yı beklediler. Varaka: "Ben biraz daha kalacağım" diyerek onları uğurladı. Tekrar hasıra bağdaş kurup, çadırın direğine sırtını verdi.

Varaka üzgündü, Zeyd'in yaptığı suçlamalar içindeki gâipten habercilik, yıldızlara bakma, rüya yorumlama üzerinde durmamıştı. Ama onun: "Bana öyle geliyor ki sen, resûlü kadınlar içinde arıyorsun" demesi Varaka'yı incitmişti.

Varaka, Zeyd'i bu hükme sürükleyecek ne yapmıştı? Düşünüyor, bulamıyordu. Varaka, Zeyd'e inanırdı. O halde Zeyd'in bir bildiği vardı. Veya seziyordu.

Olur muydu öyle şey? Resûl kadınlar arasından nasıl çıkar-
dı? İşte, binlerce yıldan beri nebi ve resûller hep erkekler için-
den gönderilmişlerdi. Anneler ancak vâsita olmuşlardı.

Varaka, düşündükçe derinlere indi. Meğhullerde çırpındı durdu. Allah istedikten sonra, neden bir kadın resûl olmasın-
dı? İşte erkekler tecrübe edilmişlerdi. Hiçbirisi kılavuzluk, elçi-
lik, kurtarıcılık görevlerini tamamlamamışlardı. Belki bu sefer

görev kadına verilir.

O kadın ki dünyaya indiği günden beri çok çekmişti. Erkeğin zulmü altında inlemişti. Kadın, dünyayı saran karanlığın sebeplerini daha iyi bilirdi. Ayrıca kadın, terbiyeciydi. Çocuğa ilk öğütleri veren, hayata hazırlayan o idi. Çocuk cezayı, mükâfatı kadından tadardı. Kadında duygu alabildiğine gelişmişti. Önsezisi fazlaydı.

Varaka, düşündüklerinden korktuğu halde, onlardan çözemedi. Zeyd 'Kadın Peygamber' fikrini ortaya atmakla, Varaka'ya yeni bir dünyanın penceresini açmıştı. Varaka şimdi bu pencereden uzanmış bakıyor, araştırıyordu. Aklına, beklenen resûl için söylenen beden alâmetleri geldiler. Bunların içinde erkeklik-dişilik vasfı yoktu.

Varaka'nın araştırmacılık huyu tutmuştu. Eğer gönderilecek resûl kadınsa yine İsmail oğullarından olacaktı. Kim lâayk-tı buna? Rütbe hangi kadına tevcih edilecekti? Aklı ve gönlü, yaklaşı yaklaşı Hatice'ye sokuldu. Varaka ürperdi birdenbire. Doğruldu. Hatice'nin doğumunda çok şeyler olmuştu. Ayrıca, ortada Huveylid'in gördüğü rüya vardı. Hz. Yusuf kadınlardan çok çekmişti. Onun Huveylid'e rüyada görünmesi, kadınlarla bağlantılı değil miydi?

Varaka, doğum gününden beri Hatice'yi görmemişti. Gitmeye, vücûdunu, saçını, yüzünü yoklamaya karar verdi. Mührü, nuru bulacak mıydı onda? Kararsızdı. Zeyd'i bu türlü söyleten belki de Allah'tı. Varaka, doğruyu veya yanlışını hemen bulmalı, aklındakilere yön vermeliydi.

Kalkmaya hazırlanırken şair Kuss'la beraber kadın şair Zühre ona geldiler. Varaka yer gösterdi. Tekrar oturdu. Karşılıklı hal-hatır soruşturulduktan sonra, kadın şair Zühre: "Sen bir hoşsun ey Varaka" dedi. "Batmışsın. Kurtulmaya çalıştıkça dibi boylamışsın. Anlat, belki, yardım edebiliriz."

Varaka, teklifi reddetti:

"Henüz hazırlıksızım. Yarına kalsın ey Zühre."

"Hayhay. Sen dayanabildikten sonra, beklemek bize ancak üzüntü verir."

Şair Kuss: "Bana kalırsa, Varaka'da görülen hal şu anda bizde de belirliyor" diye söze karıştı. "Akşam kadar ruhları sarısan ne vardır? Akşam, insandaki bütün direnme gücünü emer. Sonra onu gecenin koynuna iter. O gece ki korkunçtur. Ancak rüyalara sığınır, sabahlarız."

Varaka: "Ya o inançtan yoksunlar, Allah'ı bilmezler ne yap-sınlar?" dedi. "Böyleleri sefildirler."

Şair Zühre onayladı:

"Sefil olan bütün bir insanlıktır."

"Evet."

Hanif şair Kuss: "Ben şükür ki Allah'la doluyum. Allah tek tapılandır. Doğmamış, doğurmamıştır. Yaratıklar onundur. Ona döneceklerdir" fikrinde bulundu.

"Gece de Allah'ın eseridir. Ondan korkma ey Kuss."

"Korkmuyorum. Gece bana, günahlarımın karşılığı üzerime yığdınlaacak azap karanlıklarını hatırlatıyor. Bu yüke nasıl dayanaçağımı bilemiyorum."

Kadın şair Zühre, Kuss'a şu şiiri okuyarak yol gösterdi:

Güzel az,
Çirkinler yığın yığın.
Ben, sen, o güzeliz,
Çok gezelim çok görünelim,
Çok söyleşelim,
Çirkinlikte boğulacağımızı düşünmeyelim
Sevgimiz bizi korur.

Çirkin bir zindandır,
Orada doğdu orada büyüdü,
Orada yaşamakta,
Işıktan aydınlıktan habersizdir,

Güzeli temizi bilmez tanımaz,
Pash demirleri ısıra ısıra,
Kaderinde çırpınır.

Varsın keskimiz çekicimiz olmasın,
Bileklerimiz bükemesin,
Yumruklarımız parçalayamasın,
Dişlerimiz kemiremesin,
Açmayalım kilidini
Zindan parmaklıklarının.

Güzellik en büyük güçtür,
Onu dilimize,
Sesimize, nefesimize verelim,
Buzdan daha çabuk erir demirler,
Karanlık dağılır,
Çirkin kabuğundan çıkar,
İnsanlığına kavuşur.

Kuss, şair Zühre'yi hazla dinliyordu, Şiir bitince: "Bana ümit verdin ey Zühre!" dedi. "Hakikaten az da olsak vazifelerimizi unutmamalıyız."

Bir cenaze geçiyordu. Varaka onlara kalabalığı gösterdi. Şair Kuss, derhal ilgilendi. Ona ağlayanların tutumu dokunmuş olacaktı. Kalktı. Çardağın ilerisine çıktı. Heyecanlandı. Gidenlere doğru ağır ağır yürüdü ve haykırdı:

Ey hıçkıranlar, ağlayanlar!
Onu yolundan döndüremezsiniz artık,
Gideniniz toprakta yatacak,
Dünya malından ne götürüyor,
Bir bez parçası mı?
O da emanettir pürüyecek!

Belli sizi istemiyor,
Hayata yüz çevirdi,
Ağacında çürüdü düştü,

Daha doğrusu hamlıktan olgunluğa döndü,
Bırakın gitsin hevesince,
Başını dinlestin.

Günü gelince siz değil,
Sahibi uyandıracak onu.
Huzuruna çağırarak,
Konuşacak hesap isteyecek,
Geciktiremez bu günü,
Hayatını gizleyemez.

İyileri güzellik örtecek orada,
Havalarını güller saracak,
Bakışlarından haz fışkıracak,
Fenalara gelince onlar,
Çıplaklığın çirkinliğinde utanacaklar,
Ateşten buza,
Buzdan ateşe itilip savrulacaklar.
Gidene niçin peşin peşin ağlıyorsunuz?
Düşününün yaşayışını belki güleceksiniz.

Kuss, uzaklaşmıştı. Neredeyse cenaze merasiminin kalabalığına karışacaktı. Varaka'yla şair kadın Zühre şiirin gerisini işitemiyorlardı artık.

Şair Zühre, Varaka'nın kendi kendisine gülümsediğini görünce ilgilenip sebebini sordu. Varaka anlattı:

"Kuss'un neler konuştuğunu duydun. Akli sıra yolcunun yerini, orada karşılaşacaklarını açıkladı. Ama yine tabutun peşinden koştu. Şu anda Kuss'u görür gibiyim, yol boyunca cenazenin yanında gidecek. Kulağını ona verecek. Sır perdesini aralayıp bir şeyler görmeye çalışacak. Ama heyhat, perdeyi henüz açmaya kimse muktedir olamadı. Olacağı da benzemiyor."

Şair Zühre, konuyu değiştirmek fikrindeydi:

"Kuss'un gittiği, bizden ayrıldığı iyi oldu ey Varaka!" dedi.
"Öyle mi?"

"Baş başa kalmak fırsatını ele geçirdik."

"Bunu arzuluyordun demek?"

"Seninle Mekke'nin ahvalinden konuşmak gerekiyor."

"Ne var Mekke'de?"

"Kulağına çalınmadı mı?"

"Ben iki aydır dışarıdayım, bugün döndüm."

"Seni yine çöllere kim itti veya sürükledi?"

"Bir şüphe, bir heves. Belki de bunaldığımdan dolayı. Bugün döndüm."

"Kazandın mı?"

"Onu zaman gösterecek."

"Ey Varaka! Ben az önce bir meclisteydim. Orada iyi şeyler konuşulmadı. Karanlıklar, Hatice için harekete geçmeye hazırlanıyorlar."

Varaka duyduklarına inanamadı, sordu:

"Henüz dudakları bile oynamayan bir çocuktan istenen nedir?"

"O bahanedir. Sana ve Başkan Abdulmuttalib'e saldıracaklar."

"Çok şey!"

"Kurtlar fırsattan faydalanıp sizi kemirecekler!"

"Kim bunlar?"

"Halkı kışkırtan kâhinler, rahipler ve Kusayyoğulları dışında kalan asiller."

"Mümkündür. Örnekleri çok yaşandı."

"Amcan Amr kışkırtıcı ve boşboğaz. Bilerek veya bilmeyerek durumu hazırlayan odur."

Varaka sinirlendi:

"Yazıklar olsun Amcam Amr'a! Hep böyle yapar. Çabuk parlar, sonra pişman olur, dövünür. Ama iş işten geçer. Bu seferki niçindir? Neye, kime kızmış?"

Şair Zühre duyduklarını anlattı. Varaka'nın canı büsbütün

sıkıldı.

"Bunlar iyi haberler değil" dedi. "Düşmanlarımız ne yapmak fikrindeler?"

"Hatice'ye kıyacaklar."

"Nasıl?"

"Çölden sütannelik için gelecek kadınların zamanı yaklaştı. Elbet Hatice de bunların birisine verilecektir. O kadınla uyuşacaklar."

"Cesaret edemezler ey Zühre."

"Olmazsa buradan kaçıracaklar."

Varaka, cevap vermedi. Şair kadın Zühre'nin gözlerine baktı ve: "Ey dost, ey gönül yoldaşım!" dedi. "Üzölmüşün sen."

"Hatice'yi korumak için canımı verebilirim."

"Çok değil mi?"

"Doğumda başıma gelen hallerden habersin. Artık ümitsizlikten sıyrıldım. Hatice'de henüz bilmediklerimiz, anlayamadıklarımız var."

"Doğrudur."

"Ben o gece bir ara çok ileri gitmişim. Düşünölmeyeni düşünmüşüm. Beklediğimiz, gönderilecek kurtarıcının o olduğunu sanmışım."

Varaka heyecanlandı, ancak: "Demek öyle yaptın?" diye sorabildi.

"Beni kınama ayıplama ey Varaka! Belki bu bir ilhamdı, arzuydu. Erkeklere karşı kadınlığın bir isyanıydı. Onlarla savaşmak için başvurduğu, ümitlendiğı silâhtı."

"Evet, evet!"

"İçimi dökmeden yapamayacağım. Beni dinlemelisin:

Yine akşamın acısı eşiklerden sokuldu. İçeride yorgun bir kadın var. Onun elleri, kolları, bacakları ve sırtı tutmuyor. Gözlerinden batman batman uyku sızıyor. Kim görebilecek halini? Kim yakınlık gösterecek? Erkek kadının eşikten atlayan acısıdır.

Bütün gün işine koştuğu kadının, şimdi de yatağında bir şehvet buhurdanı olmasını isteyecek."

"Sus ey Zühre! Devam etme. Neler söyleyeceğini bilmekteyim."

"Kadın, bu kadın kurtulursa insanlık kurtulabilir."

"Öyledir. Konuyu geç. Sonra ne yaptın?"

"Hatice doğarken, baştan sona kadar onu izledim. Ama yandıgımı derhal anladım. Çünkü Hatice'de söylenen, açıklanan alâmetler yoktu."

"Emin misin ey Zühre?"

"Adım kadar."

"Bu fikrini veya ilhamını, kadın resûl arzusunu hiç kimseye açtın mı?"

"Hayır. Ancak, doğumda yanımda Zeyd'in kız kardeşi vardı. O sezdi sanırım. Peşimi bırakmadı. Konuşmadı ama bol bol gülümsedi."

"Evet?"

"Bahçeye indiğimizde bir ara seni tanıyıp tanımadığımı sordu."

Varaka, Zeyd'in, kendisine: "Bana öyle geliyor ki sen resûlû kadınlar içinde anyorsun" demesindeki sırı bulmuştu. Rahatladı, şair kadın Zühre'ye açıldı:

"İlham, arzu ve düşüncelerin benden bilindi" dedi. "Zeyd'in kız kardeşi davranışlarından, bahçede benimle konuşmalarından şüphelenmiş ve kardeşine yetiştirmiş olacak. Buraya yarım saat önce gelseydin, Zeyd'in beni nasıl payladığını görürdün."

"Çok üzüldüm."

"Üzülme ey şair! Ben sevindim. Çünkü başına giren fikir kirlî olamaz. Esas, gelecek resûlün beden şekli değil, ruhu ve görevidir. O, erkek veya kadın olabilir. Bunu ancak inandığımız Allah takdir eder."

"Zaman o zaman mı ey Varaka?!"

"Bilinmez."

"Şam'dan Yemen'e, Busrâ'dan Akdeniz'e kadar uzanan çölü sen de gezdin. Bu yüzyıl çok uğursuz. Her günü kötülük yüklü geçiyor. İnsanlar başlarına buyruk olmuşlar, kum deryası içinde çalkanıp duruyorlar. Birleşecekleri yerde, birbirlerini kınıyorlar. Biz de niçin bir Roma, bir Sasânî, bir Habeş devleti kuramayalım? Nemiz eksik?"

"Körüz, gözlerimize kum dolmuş. İçimiz karanlık. Yikanmamız gerekiyor."

"Çocukları, anneleri yıkar ey Varaka!"

"Doğrudur. Ancak, kudurmuş insanlar anneyi bir dişi deve sanıyorlar. Onu dinlemezler. Resûl, erkek bir bedenle gönderilirse daha çabuk sonuç alır."

"O bile kim bilir nelerle karşılaşacak?"

"Hangi nebi, resûl karşılaşmadı ki?"

"İçimde bir his durmadan kanat çırpıyor. Hiç değilse resûlün en yakınının kadın olacağını müjdeliyor."

"Erkeğin en yakını kadın değil midir? Ama elindeki hazineden faydalanan, onu gören kim?"

"Resûl bunları yapacak."

"Elbette. Kadının Hatice olacağı ilhamıyla yüklüyüm."

"Anlaşıyoruz ey Varaka, o halde Hatice'yi korumak, hazırlamak bize düşüyor. Ama Hatice için tertiplenen kötülüğü nasıl yeneceğiz?"

"Üzerine giderek."

"..."

"Her sabah güneş ne yapar? Gecenin üzerine yürür ve karanlıktan kaçırır. O anda güneş bir yumruk, gece bir devdir. Kim gecenin yenileceğini sanır? Bütün iş saldırışta. Saldıran daima irileşir, güneş gibi cihana sığmaz."

"Güzel bir fikir."

"O derece tehlikeli de. Amcam Huveylid'e durumu anlata-

cağım. Bundan sonra kapısını ardına kadar açık tutsun. Mekte' de davet etmedik kimse bırakmasın. Bu davete düşmanlarımız koşa koşa geleceklerdir."

"Fırsat sanacaklar?"

"Ama Hatice'yi görünce ihtiraslarından sıyrılacaklar. Hatice'ye böylece yakınlarına, dost olacaklar."

"Gözlerine çekilen mil fırsat verir mi?"

"Verir ey Zühre. Hatice çok kuvvetli."

"O kuvveti, sihir, büyü sanıyorlar."

"O zaman sanmazlar."

Varaka, şair kadın Zühre'den ayrıldığı zaman ortalık karar-mıştı. Dalgın dalgın çevresine bakınarak yürüyordu. Günün tükenip, yerini geceye bırakması Varaka'yı çok ilgilendirdi. Kendisini tutamadı. İçliliğini, hislerini kelimelere döktü:

"Kandilin yağı bitti. Karanlıktayım! Bir avuç iyilik kuytuya çekiliyor. Yine neredeyse meydana, sırtlanlar dolduracak. Varlığı eşeleyecekler, güzele uluyacaklar! Onlar ışık selinden korkarlar. İçinde boğulacaklarını sanırlar. Önerine atılacak beyaz bir kemikten bile kaçarlar! Geceye dostturlar. Karanlık işlerine, kör ihtiraslarına ancak siyahlar yaraşır.! Ben de acele edeyim, varlığımdan rahatsız olmasınlar. Bu bir nöbet değiştirmede, iyilerle kötüler arasında devreder durur. Ne zamana kadar? Görülmez, anlaşılmaz, bilinmez! Ey sevgili, artık yağı tükenmeyecek, fitili bitmeyecek kandilimizi gönder. Onu yükseğimize as. Öylesine nur yağdır ki içinden, sırtlanların gözleri kamaşsın, inlerine çekilsinler, tükensinler."

Varaka'nın içlenişi Hâcer sokağına kadar sürdü. Sokağa girince, sırtında var sandığı ağırlığın bağları koptu. Yükü düştü. Rahatladı. Adımlarını sıkılaştırdı. Umduğu gibi, evde amcası Huveylid'le Fâtıma yalnızdılar. Karı-koca karşılıklı oturmuş, yemek yiyorlardı. Varaka'nın gelişine sevindiler. Sofraya aldılar.

Varaka, yemek süresince onları başka konularla oyaladı.

Kadın şair Zühre'nin anlattıklarını açmadı. Çünkü işte görüyordu. Fâtıma ile Huveylid'in yüzlerinde engin bir saadet gezinmekteydi. Davranışlarından, söz ve bakışlarından kavuştuklarını hazinenin değerini anlamış oldukları belliydi. Hizmet eden cariyeler bile aynı hava içindeydiler. Yemeğin sonuna doğru Huveylid, Varaka'ya sordu:

"Doğum sabahı, haber bile vermeden Mekke'den ayrılışın bizi çok düşündürdü" dedi. "Seni ansızın uzaklaştıran sebep nedir?"

"Ey amcam, içim sıkıldı!"

"Artık sıkıntı bizden uzak değil midir?"

"Elbette. O sabah sevinçliydim. Haykırmak, bağlamak, çok şeyler söylemek istiyordum Mekkelilere. Bunun nasıl karşılanacağını bilmiyordum. Sevincimin sıkıntısı altında kaldım. Kendimi çöllere zor attım. Orada boşaldım. Öyle ki, var oldukları günden beri su yüzü görmeyen kumlar sırsıklam oldular. Topraklaştılar ve hemen hayat verdiler. Çöl artık yemyeşildir ey Huveylid!"

Fâtıma güldü:

"Kalbindeki muradlar serabın olmuş."

"Öyledir ey Fâtıma! Ama hakikatte yaşıyor gibiyim."

"İstenen de budur."

"Hatice'miz nasıl?"

"Halimizden fark etmişsindir, o büyüyor, biz küçülüyoruz. Görmek ister misin?"

"Sanırım, uyumaktadır. Beklerim."

Huveylid, kendisini konuştu:

"Olanlar bana oldu" diye söze başladı. "Hatice'nin aramıza karıştığı iki aydan beri evden çıkmadım desem yalan söylemiş, mübalağa etmiş sayılmam. Ancak üç defa, o da zorda kalarak, sürülere kadar gittim, o kadar."

"Gelenleriniz çoğaldı mı?"

"Hem de nasıl? Hatice'yi her gören, düşman gelmişken dost ayrıldı. Başkalarını gönderdi."

"Sebeb?"

"Bunu sen benden daha iyi bilirsin ey yeğenim! Hatice'de bir çekicilik var."

Fâtıma şüphelerini döktü:

"Eksik olmasınlar ama korkuyorum. Hatice'ye nazar değerse ne yaparız?"

Huveylid ona hak verdi:

"Ben de aynı kuşkudayım. Hatice'yi bir an önce sûtanneye verip göndermeli. Geciktik sanıyorum. Bilmem ayrılığına katlanabilecek miyiz?"

Varaka, konuşmaların istediği şekle yöneldiğini görünce beklemedi. Kadın şair Zühre'nin anlattıklarını açıkladı. Huveylid'le Fâtıma çok şaşırdılar. Varaka, düşündüklerini anlatarak onları yatıştırdı. Huveylid kararını bildirdi:

"O halde yarından tezi yok, halkın arasına karışmalıyım. Bilhassa sihirbaz ve kâhinlere dost görünmeliyim. Onlara Hatice'yi görmek zemini hazırlamalıyım."

Fâtıma:

"Ya daha sonra?" diye sordu.

Buna Varaka cevap verdi:

"Sanırım bir ay geçmeden, bu türlü davranışımız bize düşmanlarımızı kazandırır. Hatice her kalbe yerleşir. Taht kurar, kötülükleri eritir. Ben Hatice'yi sûtanneye vermenize taraftar değilim."

Huveylid bunu beğenmedi:

"Hatice'ye temiz hava, iyi su, taze yiyecek gereklidir. Fâtıma da daha fazla ezilmeden dinlenmelidir."

"Yakın bir kabileye birlikte gidelim. Fâtıma Hatice'yle orada kalsın. Biz döneriz. Aradaki fırsatlarda yoklarız."

Huveylid cevap vermekte gecikti. Varaka, onun Fâtıma'yı

düşündüğünü anlamıştı. Hatırlattı:

"Gayretlerimizin sebeplerini unutmaya ey amcam! Hatice yalnız bizim değildir. Toplumundur. Her türlü fedakârlığı edecektir."

Huveylid kendine geldi:

"Evet, bu çok gereklidir. Ancak yakın kabilelere güvenemem."

"Ben Asî Uyuğu'ndaki kâhine danıştım. Mahzumoğlu kabilesi Hatice için hayırlıymış."

"Ey Varaka! Öyle anlaşıyor ki sen kendini rahatlatmak için değil, Hatice uğruna seyahat etmişsin. Yıldızına baktırdın mı?"

"Bunu diledim. Ama kâhin çocuğu görmek istedi. Mahzumoğlu kabilesinde dostlarım var. Onlarla konuştum. Bizi bekliyorlar. Asî Uyuğu da yolumuz üzerindedir."

Fâtıma: "Ey dayımoğlu!" dedi. "Senden ilerisi var mıdır ki, yıldız için başkasına danışıyorsun? Hatice'mize sen bak yeter."

"Elbet ben de bakacağım. Esasen geleceğini biliyorum. İyi olur, diğerleri de baksınlar. Birbirimizi tamamlamak, eksik bırakmamak gönlümüzü rahatlatır."

Huveylid, Varaka'ya uydu:

"Varaka doğru konuştu ey Fâtıma! Hz. Yusuf bana nasıl görünmüştü, neler vermişti unutmaya, hatırla. Yediğimiz hurmalar amelimizdir. İyi, güzel amelimiz. Onların çekirdeklerini harcamayalım, toprağa yani halkın içine gömelim, yeşersinler. Her insan bir hurma ağacı olsun."

Varaka, Huveylid'in sözlerini beğendi:

"Güzel konuştun ey amcam!" karşılığını verdi. "O halde artık anlaştık demektir. Yapacaklarımızı özetleyelim! Düşmanlarımızı kapımızı açacağız. Onları bir an için Hatice'yle baş başa bırakacak, temizlenmelerini sağlayacağız. Nasıl Hz. Yusuf'u gören kadınlar meyveleri soyarlarken parmaklarını doğramışlardı, aynen Hatice'yi görenler de beyinlerindeki kurtlardan kurtula-

caklar.”

“Bu muhakkak.”

“Sonra Mahzumoğlu kabilesine gideriz. Yakındır. Hatice’yle Fâtıma orada buradakinden çok rahat ederler. Gelişirler. Emniyette, huzurda yaşarlar. Biz de, ey amcam! Sık sık ziyaretlerine gideriz. Ayrılığın, hasretin, bambaşka bir lezzeti vardır. Şair İbşir’in bir şiiri bunlarla ilgilidir. Sevgilisini ne güzel uyarır! Sevgilisine şöyle seslenir İbşir:

*Arada arada, kaç benden,
Naz et gelme!
Beklet, oyal,
Haberini bile almam güçleşsin,
Başkasına gider görün,
Beni kskandır!
Bunları yap sevgilim!
Aşk çiçeğimizin kurummasını istemiyorsan
Çok sokulma bana,
Kendini eskitme
İnsanım, ben de her an değişirim, bikanım,
Az gel, taze, yeni gel!*

*Ayrılık, hasret
Kıskançlık, şüphe,
Muhabbeti beslerler kıyasıya,
Açıl sevgilim açıl kaç benden,
Çiçeğimizin yaprağına toprağına,
Bol bol gözyaşımız damlasın.*

BEYAZLIK, GECEYE SON VERİR

Sene 569'du. Kasım ayı gireli iki gün olmuştu. Sabah ışıkları Hâcer sokağına düşmeden, gölgeleri silip götürmeden, Huvelid'in kapısı açıldı. On dört yaşında bir kız dışarıya çıktı. Sokak boyunca ilerlemeye başladı.

Beyazlar giymişti. İnceliği, güleç yüzü ve temiz havasıyla yeni çiçek açmış bir bahar dalından farksızdı. Onu görenler yol veriyorlar ve içten gelen davranışlarla selâmlıyor, hatır soruyorlardı. Genç kız, henüz pek ilerlemeye fırsat bulamadan, kendisine seslenildiği duydu. Durdu, bakındı. Sokağın en güzel evlerinden birisinin binek taşı üzerinde oturan genç bir erkekti ona seslenen. Kız, bu erkeği görür görmez gülümseyerek yanına gitti. Erkek, ayağa kalkmıştı.

"Ne anyorsun burada Atik?"

"Şaşırdın değil mi Hatice? Artık hazerî oldum."

"Çok güzel! Beni sevindirdin. Sanırım bize geliyordun."

"Evet, fakat öğleden sonraya kararlıydım. Ey çocukluk arkadaşım Hatice! Eğer vaktin varsa, gel yanıma otur. Biraz konuşalım."

"Bunu isterim."

Hatice, binek taşına sokuldu. Kendini yavaşça üzerine çekti. Atik de karşısına geçti.

Hatice sordu:

"Kabiledekiler nasıllar? Fehma, Harima, Semmî ne yapıyorlar? Hepsini göreceğim geldi. Dört yıl az mıdır ey Atik?! Hiçbirinizi unutmadım."

Atik sitem etti:

"İsteseydin bu mümkündü."

"Evet, mümkündü. Ancak, gün geçtikçe çöl daha korkunç oluyor. Savaşların arkası kesileceği yerde fazlalaşıyor. Hele fırtınalar. Annem, babam beklememi söylediler hep."

"Haklıdır! ey Hatice! Sordukların evlendiler."

"Öyle mi? İşte buna sevindim. Ya sen?"

"Ben yalnızlığa mahkûmum."

"Annen çok isterdi."

"Onu da kaybettim."

Hatice şaşırdı, inanmadı:

"Nasıl olur? Öylesine genç, öylesine hareketli, huyu, dili tatlı bir kadın? Hayır, hayır."

"İnan bana Hatice. Yalnız kaldım."

Hatice'nin göz pınarları ıslandı. Başını çevirerek sildi.

"Seni istemeyerek üzdüm Hatice."

"Öyle konuşma Atik. Derdin derdimdir. Çadırlarda beraber büyüdük, beraber oynadık. Güldük, ağladık, canımız yandı. Seni kardeşim bilirim. Hakikaten temelli mi geldin Mekke'ye."

"Evet. Dört gündür buradayım."

"Dört gün demek? Bana uğramadığına şaşıtım. Annem, babam seni görünce çok sevinecekler. Burada ne yapmak karındasın?"

"Her şeyimi sattım. Ev alıp yerleşeceğim. Hem de şu evi."

Hatice. Atik'in gösterdiği kapıya döndü:

"Beğenirim onu. Güzeldir. Aman ne iyi komşu olduk."

"Sevineceğini biliyordum Hatice! Sen niçin evlenmedin? Kime sordumsa, çıkan taliplerini istemediğini söylediler. Yoksa büyükler razı olmadılar mı?"

"Hayır, onlar bana bıraktılar. Ama ben baba ocağından kopmaktan korkuyorum. İçimde evlenmek için hiçbir heves yok."

"Eğer anne ve babanın yalnız kalacaklarını düşünüyorsan

hatâ ediyorsun.”

“Yalnız değil, bensiz kalacaklar. Kâfi miktarda kardeşim var ama bana başka türlü bağlilar.”

“Evlenmeni daima murat etmişlerdir. Her anne-baba gibi.”

“Sanmıyorum.”

Sustular. Atik, çekinerek konuştu yine:

“Sana bir koruyucu gereklidir Hatice” dedi. “Görüyorsun, büyüklerimiz, sığındıklarımız, ansızın dünyadan çekiliyorlar.”

Hatice güldü:

“Önce kendini düşün Atik. Bu evi satın aldın ama onu çekip çevirecek, sana hizmetini görececek birisi gerekli. Köle, cariye yetersizdir.”

“Bu muhakkak.”

“Yoksa var mı böyle birisi?”

“Var, lâkin kabul edeceğinden ümitsizim.”

“Nasıl olur? Seni bana sorsun o.”

“Teşekkür ederim. Cesâret bulursam açılacağım. Kabul ederse sevineceğim. Etmmezse havasında yaşamakla avunacağım.”

“O halde bu sokakta oturuyor. Hangi evde Atik?”

Atik kızardı. Hatice'nin kapısını gösterdi ve başını önüne eğdi. Hatice bunu hiç ummuyordu. Atik'in omuzlarından tutarak onu sarstı:

“Çılgınlık olur bu” dedi. “Seni, kardeşimi kaybetmek istemem.”

“Niçin kaybedeceksin Hatice? Görüyorsun ki kimsesizim. Belki Karun kadar zenginim ama bunlar değersizdir. Çok kadınlar, kızlar, teklif ettiler. Isınamadım. Çocukluk arkadaşım Hatice'yle bir çatı altında yaşarsam mesud olurum ancak. Hatice, sen bana göre apayrı bir dünyasın. Evlenmemiz de şart değil. İmkân olsa, seninle baba ocağında aynı çatı altında hakikaten bir kardeş gibi yaşamak bile bana yeterdi. Durumumu

görüyorsun, bedbahtım. Seni de bedbaht etmek istemem. Eğer beklediğin birisi varsa, onu seviyorsan, bağırma taş basarım. Çekilirim. Geleceğini gölgelemek istemem.”

“Yok böyle birisi.”

“O halde?”

“...”

“Susuyorsun. İleride seveceğin kimse mi düşündürüyor seni?”

“Hayır, hayır! Bu kadar kendini bırakma Atik. Zavallılaşıma.”

“Durumumu anla Hatice.”

“Evlenmek kararında değildim. Beni buna zorlayan yalnızlığın ve dürüstlüğüün olacak. Sen, hakikaten benden başka kiminle evlenirsen bedbaht olursun. Çünkü hiçbir kadın senin davranışlarının nezâketten ileri geldiğini anlamaz, bunu zavallılığına verir. Seni hırpalar, yıldırır.”

“Bunu ben de biliyorum. Sonucumun karanlığını görerek sana sığınışımın sebebi budur. Sanırım kabul ettin Hatice? Sevineyim mi?”

“Sevin ey Atik. Sana kaderimiz boyunca kanat açacağım. Rahat ettireceğim. Kısacası çocukluk arkadaşlığımız, kardeşliğimiz, devam edecek.”

“Yakınların ne derler acaba?”

“Sanırım babam, annem, amcamoğlu Varaka beni kırmazlar.”

“Amcaların Amr ile Nevfel?”

“Ben de onları düşünüyorum. Duyduğuma göre doğduğum zaman bana etmediklerini bırakmamışlar ama sonra baş taçları olmuşum. Beni uçan kuştan bile kskanıyorlar. Üzerime titriyorlar. Taliplerim çıktıkça içlenirlerdi. Ben de reddettikçe bayram ederlerdi.”

“Deden Eseb sağ olsaydı?”

"Evet, sözünden çıkmazlardı. Ama sanırım tatlılıkla onları yola getiririm. Beni kırmazlar."

"Oh Hatice, sende hiç kara denilen şey yok mudur? Galiba beyaz denilen temizliğin özü sensin. Varlığında her beyaz giymiş madde başkalaşıyor. İster misin sana şu sevinçli, mutlu anımda beyaz'ı anlatayım? Seni, sende dile getireyim?"

"Konuş Atik, açılırsın. Rahatlırsın."

"O halde dinle ey Hatice! Ey hayat arkadaşım!"

*Beyaz canlanır, güler, taşar erik dolında,
Dağ başında dolanır okur gurur türküsü,
Şeref, iffet destanı yazar açık alında,
Beyaz barış çağrısı düşündürür her küsü.*

*Beyaz, geceye son verir, özüdür sabahların!
Kanatta ümit taşır, gergefte hülya işler,
Ak saçlarda olgundur, genç bileklerde yarın
Köpüklerde ferahtır, kitaplarda genişler.*

*Beyaz oyada sabır, kahkaha papatyada.
Beyaz fikirde dua, mabette huzurdan iz.
Beyaz pamukta ılık, sedefte nurdan ada.
Beyaz ana sütünde, Meryem'den daha temiz.*

*Beyaz, yelkende hoppa, sakızlarda şımarık.
Beyaz bulutta serin bir ilkbahar yerinde,
Beyaz daima güzel, beyaz daima ank,
Hatta son elbisede, son evin mermerinde.*

Atik şiirini bitirince, Hatice hissini açıkladı:

"Güzel şeyler düşünmüşsün ey Atik! Şiire devam etmeni, bırakmamı isterim."

"Senin arzulaman, sevmen, tek ilham kaynağım, gücüm olacaktır."

Hatice, verdiği karar altında durgunlaşmıştı. Binek taşından

indi. Gitmeye hazırlandı. Atik sordu:

"Yola hazırlandın?"

"Evet, amcamoğlu Varaka gelmiş. Ona gidiyorum."

"Dışarda mıydı?"

"Dört aydır Yemen taraflarına gitmişti. Gece döndüğünü haber aldım."

"Anlaşmamız bozulmayacak değil mi Hatice?!"

"Hayır."

"İstersen kabilemize dönebiliriz. Orada yaşarız. Hatıralarla dolu çölde."

"Hâtıralara dönülmek belki bizi sarsar. Onlarla tekrar yüz yüze gelmeyelim Atik. Hem de baba ocağına yakın bulunayım."

"Nasıl istersen öyle olsun ey Hatice! Ben Mekke'nin içini çölden daha karanlık gördüm de."

"Öyledir. Alışırım. Bana bu karanlığı yırtmada yardıma olursun."

"Arzun arzumdur."

Hatice, Varaka'nın evine vardığı zaman Varaka'yı Abdulmuttalib'le konuşur buldu. Bir kenara çekilerek onları dinledi. Varaka, Abdulmuttalib'e seyahatini rapor ediyordu. Telâşlı bir tutumu vardı:

"Ey başkanımız, ben görüşümde aldanmam. Habeşlilerin Yemen'deki valisi Ebrehe Mekke'yi almaya karardır. Şimdi den hazırlık yapmalıyız. Baharda yola çıkacağını sanıyorum."

Abdulmuttalib pek inanmışa benzemiyordu: "Şebep?" dedi. "Şebep göremiyorum ki. Sonra Kâbe'nin dokunmazlığı var. Bütün devletler garanti vermiş durumdalar."

"İhtiras, çıkar hiçbir şey dinlemez ey Şerif! Siz bizim başkanımızsınız. Kuvvet toplayın. Bize garanti veren devletleri uyarın. Kabilelere haberciler gönderin."

"Yapamam. Kuşkumuza gülerler. Hem de putlarımız Ebrehe'ye imkân vermezler. Ona gazap ederler."

"Gazabı putlar değil, ederse Hz. İbrahim atamız, Allah'ına yalvararak ettirir."

"Sus ey Varaka! Konuyu başka yollara, istemediğim yerlere, götürme."

"Buna mecburdum. Ebrehe, Yemen'in San'a şehrinde bir kilise yaptırdı. Hristiyanları oraya çekmeye, böylelikle ticaretini geliştirmeye çalıştı."

"Biliyorum. Hristiyanlar düşünsünler onu."

"Ama Kâbe'yi tavaflı önleyemedi. Hacılar yine buraya geliyorlar. Güvenilir yerlerden duydum. Kâbe'yi yıkacak, putları parçalayacakmış."

"Buna putlara düşman olanlar sevin sinler. Yani sen."

"Ben İbrahim makamını düşünüyorum. Eğer Ebrehe haki katen Mekke'ye girer, Kâbe'yi yerle bir eder, mukaddes emânetleri San'a'daki kilisesine taşırsa mahvoluruz. Çöl insanı buraya değil, Yemen'e hacca gider. Mekkeliler aç kalır. Ölürüz, sürünürüz."

Abdulmuttalib hâlâ direniyordu:

"Putlar istemedikçe Mekke'ye kimse giremez."

"Eskiden nasıl, niçin girildi?"

"Putlar müsaade ettiler. Ben o Ebrehe denilen dinsizin asıl maksadını biliyorum. Zemzem kuyusundan çıkıp Kâbe'ye koyduğum iki altın geyik boynuzuna göz dikti o. Ama avucunu yalayacak."

"Öyle olsun. Zamanı gelince bana hak vereceksiniz."

"Fikirlerimizin ayrılığından sakın kınılma ey Varaka!"

"Hayır, hayır!"

"Ben sabah sabah bambaşka bir düşünceyle sana uğramış-
ım."

"Buyurun."

"Şu kızın, Hatice'nin, doğumunda söylediklerini unutmadın sanırım? Aradan on beş yıl geçti. Hâlâ adağımı yapmadım. Oğullarımdan birisini kurban etmem gerekli artık."

"Bunu konuşmuştuk."

"Abdullah büyüdü. Kendisini kardeşleri içinde savunacak bir yaşa geldi. Dün oğullarımı topladım. Adağımı anlattım. Kur'a çekmeye karar verdik. Kime isabet ederse talihine küssün."

"Ey Abdulmuttalib! Bu kurallar ekseriya en sevilene düşer."

"Ona da hazırlandım. Eğer Abdullah'a düşerse diye kör bir bıçak hazırladım."

"O halde bana neyi danışacaktınız?"

"Adaktan kurtulmak için belki yeni bir çâre öğrenmişsindir diye düşündüm."

"Diyetini verirsiniz."

"Olur mu?"

"Olur. İsterseniz sorunuz."

"Bu iyi bir fikir. Görüyorsun ey Varaka! Belki Necâşi valisi Ebrehe'nin Kâbe'yi talan edişi bu adağımla ilgilidir. Putlarımız bana kızdılar. Cezalandıracaklar. Durmayıp gideyim."

"Diyeti nasıl yapacağınızı öğrenmediniz ey başkanımız! Onu da anlatayım."

"Kâhin bilir."

"Bilmez. Ben, bu seferimde Hicaz'da Hayber taraflarında bir kâhin kadına rastladım. Kan pahasını şöyle çözdü: Kan pahası kadar deve kurban etti. Yine kur'a çekti. Tâ ki kur'a develere göre boş çıkana kadar. Siz de öyle yapınız. Eğer kur'a Abdullah'a çıkarsa, bizde kan pahası on devedir. Bu miktan kabul ediniz. Kâhin tekrar ok çeksin. Bu hal boş ok çıkana kadar devam etsin. Ya hep dolu çıkarsa diye düşünmeyin. Her seferinde on deve artırsın."

"Abdullah için bütün servetimi vermeye hazırım."

"Diğerleri için de öyle düşünmenizi beklerdim."

Abdulmuttalib cevap vermedi. Varaka onu tekrar uyardı:

"Halk özürsüz ve sebepsiz yere oğlunuzu kurban etmenizi hoş karşılamayacak" dedi. "Eski bir âdeti canlandıracaksınız."

"Buna mecburum. Hem de kan pahasını ödeyeceğim ya?"

Varaka sustu. Karşılık vermedi. Abdulmuttalib hemen ayrıldı. Varaka, Abdulmuttalib'i uğurlayıp dönünce, bir zaman Hatice'yle konuşmadı. Hattâ yüzüne bakmadı. Dalgın ve üzünlüydü. Nihayet Hatice dayanamadı. Sordu:

"Ey amcamoğlu, Abdulmuttalib seni çok sıkı galiba?"

"Yalnız o olsa! En güvendiklerimiz, ummadıklarımızı yapıyorlar."

"Kim bunlar?"

"Başta sen ey Hatice."

"Ben mi? Hayır, yanlışın var."

"Olamaz. Gece gelir gelmez ilk haberi aldım."

"İftiradır."

"Ben gittikten sonra, her gün putları birer birer dolaşıp ibadete başlamışsın. Hattâ tozlarını almışsın. Bâzılarının kinklarını onarmışsın."

Hatice rahatladı. Oturduğu yerden kalkarak Varaka'ya geldi. Yüzünden öptü. Ellerine sarıldı:

"Evet, bütün bunları yaptım" dedi. "Ama sebebi üzerinde niçin durmadın? Hani bana elmas diyen kimdi? Doğru, doğduğum vakit bir elmastım ama bugüne kadar beni işleyen, tıraş eden sen oldun ey amcamoğlu! Bana öğretmedik şey bırakmadın. Okuyup, yazıyorum. Bütün dinleri, kitapları biliyorum. İlimleri öğrendim. Bilhassa Allah'a inanıyorum ve göndereceği resûlü sabırsızlıkla bekliyorum."

"Beni de üzen senin gibisinin yanlış işler yapmasıdır."

"Ben, putları dolaşırken, onlara ibadet etmedim. Birer birer karşılarında durup zavallılıklarını yüzlerine vurdum. Eğer kudretleri varsa bana dilediklerini yapmalarını istedim."

"Öyle mi?"

"Evet. Tozlarını alıp, kırıklarını onarmamın sebebiyse, barmışkadır. Halkı hareketlerimle uyarmak arzusundaydım. Putların bir kudreti olsa üzerlerine toz kondururlar mı ey amcamoğlu! Bunu insanlara, beni seyredenlere gösterdim. Putlar, üzerlerine yağın tozu-toprağı silkeleyememek kadar âcizdirler."

"O muhakkak."

"Taş ve odun parçaları!"

"Ey Hatice! Seni kaybettim sanıyordum. Tekrar kavuşmamın sevince içindeyim. Ama yanlış düşünmüşsün. Keşke benim gelmemi bekleseydin. Bana danışsaydın. Halk çok cahildir. Senin onlara ne demek istediğini anlayamazlar. Aksine, sevip saydıkları Hatice'nin putlara gönülden bağlı olduğunu sanırlar."

Hatice üzüldü. Varaka'ya hak verdi:

"Bunu düşünmemiştim. Şimdi ne yapacağım?"

"Hiç. Yavaş yavaş putlardan çözülm."

"Olur amcamoğlu. Bana inandın değil mi?"

"Sana daima inanırdım. Senden çok şeyler beklemekteyim."

"Bunlar en büyük avunmam olacaklardır. "

"Şiirini yazdın mı?"

"Evet. Ancak ilk şiirim biraz garip oldu. Ben, hiç bir şeyi methedemedim. Ne kadar kendimi sıkımsa olmadı. Kalbim, dilim, elim bambaşka şeylere gittiler."

"Şiirin doğrusu budur. Oku bakalım ey Hatice!"

Hatice çekiniyordu. Varaka ısrar etti. Nihayet ağır ağır okudu:

*Kimi bilgiye eğildi sardı sabahı sabahı,
Kimi ondan yüz çevirdi giydi siyahı siyahı.*

*Kimi arını korudu nurla donandı donandı,
Kimi balçığa sokuldu bol bol harcandı harcandı.*

*Kimi akıttı terini aldı varlığı varlığı,
Kimi yayıldı gölgeye buldu darlığı darlığı.*

*Kimi dertliye uzandı eli öpüldü öpüldü,
Kimi yoksula hor baktı beli büküldü büküldü.*

*Kimi şükürle yetindi bahtı şahlandı şahlandı,
Kimi hırstan kanat taktı hemen ahlandı ahlandı.*

*Kimi öğretti okuttu erdi rahmete rahmete,
Kimi ilmini kışkandı girdi zahmete zahmete.*

*Kimi savaşta can verdi yattı bayrakta bayrakta,
Kimi sırtından vuruldu kaldı toprakta toprakta.*

*Kimi Allah'a inandı çıktı yüceye yüceye,
Kimi putlara kul oldu düştü geceye geceye.*

Hatice, şiirini bitirince Varaka'ya baktı. Varaka elleriyle yüzünü kapamış ağlıyordu. Arada da: "Çok güzel, çok güzel" diyordu.

Hatice cesaretlendi:

"Hakikaten güzel mi ey amcamoğlu?"

"Hem de nasıl?"

"Ben senin eserimim. İftihar et."

"Hayır, benim değil, Allah'ımızın eserisin. Seni bir mutlu güne hazırlıyor O."

"Bir mutlu güne ha? Bu günü bilmek isterdim."

"Daha vakti var ey Hatice! Ey gözümün akan nuru yavrum, sen olmasan bu dünyanın kahrı çekilmez. Bakışlanımı renklendiriyorsun."

Hatice'nin o anda aklına Âbid oğlu Atik gelmişti. Varaka'dan

saklayıp, onu ikinci bir kere incitmek istemiyordu. Açıldı:

"Mahzumoğlu kabilesinden Âbid oğlu Atik'i tanırırsın ey amcamoğlu. Unutmadın sanırım?" dedi.

"Tanımaz olur muyum? Çok severim de. Ne oldu? Başına bir hal mi geldi yoksa?"

"Hayır. Annesi ölmüş."

"Öyle mi? Sen ve o sağ olun. Büsbütün yalnız kaldı."

"Evet."

"Nerede gördün?"

"Buraya gelmiş. Sabahleyin karşılaştım. Anlattı. Artık Mekke'de yerleşecekmiş."

"İyi davranmış, güzel düşünmüş. Bir dost daha kazandım."

"Ben de ey amcamoğlu."

"Şüphesiz. Küçükten beri onunla iyi anlaşırdınız."

Hatice artık konuşmadı. Başını önüne indirdi. Hatice'nin durumu Varaka'yı çabuk uyandırdı. Onu dikkatle süzdü. Hatice'nin konuşmadığını görünce sordu:

"Bana anlatacakların bu kadar mı?"

"Yetmez mi? İçimi okudun."

"Demek öyle?"

"Evet. Bunca taliplerimi reddetmişken, ona uymam nasıl oldu anlamadım."

Varaka da düşünceliydi:

"İlham var Hatice" dedi sadece.

"Belki. Atik'i yalnızlıktan kurtarmak istedim."

"Duyan oldu mu?"

"Hayır. Doğru sana geldim. Annemle babam akşama seni bekliyorlar."

"Gideriz. O zamana kadar kalacaksın sanırım?"

"Evet. Önce ihtiyaçlarını göreyim. Sonra bana seyahatini anlat. Güzel sesinden dinlemek, yeni bilgiler edinmek istiyorum."

"Olur ey Hatice! Abdulmuttalib'e anlattıklarımı duydun. İnanmak istemedi, kaçtı. Adağından başka düşündüğü yok. Burası ne olacak?"

"Hakikaten Ebrehe geliyor mu? Buna kararlı mı?"

"Mecburdur. Gelecek ve eğer Allah bizi korumazsa, bu şehir bir varmış bir yokmuş olacak."

"Allah bizi korur ey amcamoğlu?"

"Gazabından çekiniyorum."

"Bize şefaet edecektir."

"Hangi yüzle O'na yalvaracağız? En yakınımız, kız kardeşim Bedre bile simsiyah. Varlığından utanıyorum. Gelir gelmez yaptıklarını duydum. Yerin dibine geçtim."

"Haklısın amcamoğlu. O kızın aklı noksan galiba?"

"Keşke öyle olsaydı. Dişi ve muhteristir. Evlendirdik. Çocuğu oldu. Ümmü Kattal adını aldı. Şereflendi. Ama bu ona yetmedi. Anneliğin makamını bilemedi. Kocasını ayı kalarak onu cezalandırdı. Yemininde de durdu. Bir kadın için kocasından ayrı kalıp boşanamamak ne demektir Hatice? Esirden farksız olur. Ama duydum ki kocasını kandırmış, boşanmış. Şimdi bol bol içkiye ve erkeklere râm oluyormuş."

"İçki doğru ama erkekler yalan amcamınoğlu."

"Sen bilmezsin Hatice, O, hanidir Abdulmuttalib'in oğlu Abdullah'ın peşinden koşar durur."

"Bunu ilk defa senden işitiyorum."

"Bu hali bana leke sürüyor. Belki başkaları için hoş görünür ama dayanamıyorum."

"Yalnız kardeşi sen misin? Amcaları, babası var."

"Doğru. Onu unutmalıyım. Yaptıklarını görüp, duymamalıyım."

"Benim de, senin kadar, yakınımıdır. El ele verelim, onu içkiden kurtaralım."

"Boşuna zahmet ederiz."

Hatice, ikindiye yakın zamana kadar, Varaka'nın evinde kaldı.

Hatice'yle Varaka, bu iki amca çocukları, birisi altmışına gelmiş, diğeri on beş yaşa yürümüş insan daha çok ticaretten konuştular. Bu suretle Hatice, ticaretin önemini öğrenmiş oldu. Biriktirilip küp küp yere gömülen altının faydasızlığını, işlenmemiş bir toprak kadar değersizleşeceğini anladı. Para hareket etmeli, el değiştirmeliydi. Bundan bereket doğardı. Refah artar, zengin parasını çalıştırır, ticarete kullanırsa, hem kendisi daha zenginleşir, hem de birçok boş gezene, yoksula iş alanları açılırdı. Sefahat ve sefaletin kökü kazınırdı.

Sarhoşlar, kumarbazlar, aylaklar, haydutlar ve cânîler niçin ürüyorlardı? Onları doğuran kanırlar, işsizlik, can sıkıntısı, ihtiyaç.

Hatice, Varaka'yı dinlerken bütün bunları aklından geçiriyordu. Varaka dersini ve öğütlerini bitirince Hatice'ye: "İşte böyle ey amcamkızı" dedi. "Atalarımız doğan çocuğun başucuna para bırakma geleneğini sebepsiz kurmadılar. Hem çocuk daha dünyaya gözlerini açar açmaz para sesini duyuyor, hem de ileride işletecek bir sermayeye kavuşuyor."

"Doğru konuştun ey amcamoğlu! O halde Allah'a inanmak yeterli değil. Emirlerini yapmalı."

"Şüphesiz. İşte bütün sabırsızlığımız o emirlerin neler olduğunu öğrenmekten doğuyor ya. Bunları bize tebliğ edecek resûlü niçin heyecanla beklemekteyiz?"

"Evet. Ne yazık ki erkek değilim! Derhal alışkanlıkların ve sevginin en dürüstü olan güzel bir ticarete başlardım. Mallarım, kervanlarım, dükkânlarım, pazarlarım olurdu. Bunlarda yüzlerce insan çalıştırır, onlara kötülük yapma zamanı bırakmazdım. Böylelikle zenginleşirlerdi."

Varaka, Hatice'nin sözlerini hazla dinledi. Bitirince sordu:

"Zenginlik paranın çokluğuyla mı orantılıdır ey Hatice'm?"

"Öyle değil midir?"

"Hayır. Asıl para kazanma şekliyle orantılıdır. Bir çuval altın düşün, içinde alın teri yoktur... Kıymeti bilinmez, ahlıdır, göz-yasıdır. Böyle para geldiği gibi gider. Bereketsizdir. Hayra harcanmaz. Bir de iki mangırın olsun, o kadar az bir paran. Mayası ekmekle yoğrulmuşsa harcana harcana tükenmezler."

Varaka, konuşmasının sonuna doğru ayağa kalkmıştı. Hatice de ona uydu. Giyinirken sordu:

"Gidiyoruz sanırım ey amcamoğlu?"

"Evet. Ama birlikte gitmemiz beni düşündürüyor."

"Neden?"

"Anne ve babana Atik'le evlenme kararını önce ben anlat-sam, onları hazırlasam daha iyi olacak galiba."

Hatice bu fikri beğendi:

"Öyle yap amcamoğlu" dedi.

"Sen nereye gidersin?"

"Ben mi? Amcalarım Amr ve Nevfel'e uğrırım. Bu işte onların rızasını almam, kalplerini kırmamam gereklidir."

"İyi düşündün Hatice! Hiç durma, dediklerine git. Ben de hazırlanıp size koşayım."

Hatice, Varaka'nın ellerini öptü: "Karanımda yanılmadım ya?" diye sordu.

Varaka: "Hayır, şu anda bana yağan ilhamlarda rahatlık var" diye cevap verdi.

Hatice'nin son şüpheleri de dağıldı. İzin isteyip ayrıldı.

Varaka, bir zaman Hatice'yi pencereden izledi. Sanki Hatice, sokak boyunca giden bir insan değildi. Havasını lffet, fazi-let, güzellik sarmış bir nur uzaklaşıyordu. Varaka, Hatice'yi gö-remez olunca yere diz çöktü. Ellerini semaya kaldırdı. İnandığı Allah'ına içini döktü:

"Sen, ey her şeye güçlü Allah'ım!" dedi. "Evet, sen beni

görüyor, yaptıklarını kolluyorsun. Hareketlerimin kaynağı sensin yüce Allah'ım. Davranışlarımda sadece verdiğin ilham var. Sabırsızlıkla yolunu beklediğim sevgili resûlüme Hatice'yi kismet ettiğini yalnız bana açıkladın. Ben de görevimi hazla yapmaktayım. Hatice'yi doğduğu günden beri nakış gibi titizlikle işledim... Bana ne verdinse ona aktardım. İlhamım onun üç defa evleneceğini söylüyor. Ancak üçüncüsünde mertebesini bulacakmış. Böylelikle, gelmiş gelecek kadınların en mesudu, en hayırlısı olacak. Bu senin emrindir Allah'ım! Hatice'nin üç defa evlenmesindeki hikmeti de buldum. Onu, kurtarıcıya ham değil, olgun vermek muradındasın. Hatice, iki evliliğiyle koca kadrini, itaatini öğrenecek. Naz ve kıskançlık alevlerine sanlmayacak. Eşine yük değil, arkadaş olacak."

Varaka bunları söylerken ağlıyordu. Kör sanılan gözlerinden parlak, temiz yaşlar süzülüyordu. Şöyle devam etti:

"Beni affet Allah'ım! Eğer yanlış düşünüyorsam, istemediğin yollarda dolaşıyorsam bu günahsız kulunu uyar, aydınlat. Hatice'ye çıkan talipler Mekke ve dolaylarının en seçkinleriydiler. Hatice niçin bunlara istemedi? Biliyorum, reddedişi senin hikmetinle doludur. Sen emretmedikçe ne olabilir? Ulu Allah'ım, sabrım tükenip taşmıştı. Sevgili peygamberin gelmeden, onun toprağına yüzümü sürmeden, hükümlerini öğrenmeden dünyadan göçeceğimin vehmi içindeyim. Bu maksatla Hatice'nin evlenmesini çabuklaştırmaya yeltendim. Senin emir ve ilhamlarına ulaşmak için çöllere açıldım. Gezmedik, aramadık yer bırakmadım. Hiçbir bucakta Hatice'ye ilk eş olacak insana rastlamadım. Nihayet, dönüşte ayaklarını beni, Mahzumoglu kabilesine sürükledi. Hiç şüphe yok ki bunu sen, ey yüce Allah'ım sen yaptırdın bana. Öyle istedin, öyle arzuladın. Hatice'nin çocukluk yıllarını geçirdiği bu kabilede onun arkadaşı Atik'le karşılaştım. Aradığımı bulmuştum. Âbid oğlu Atik'i işledim. O da Hatice için muratlıymış. Beraberimde buraya sürükledim.

Şimdi görüyorum ki, rıza ve muvafakatınle ektiğim tohum yeşeriyor. Hatice, Atik'e yakınlık duydu. Onu reddetmedi."

Varaka, derin bir iç geçirmeden sonra sözlerini şöyle bitirdi:

"Şimdi en zor yere geldim. Karşımda Hatice'yi uçan kuştan sakınanlar, gözlerinden kıskananlar, üzerine Hz. Süleyman hazinesi kadar titreyenler var. Bunlar Hatice'nin anne-babası, amcaları Amr ve babam Nevfel'dir. Bu yakınların gözlerini kapat Allah'ım! Dillerini bağla. Böylelikle işimi kolaylaştır. Atik'in hasta yaratılışı, güçsüz, olduğunu ileri sürmesinler."

Varaka'nın istediğini Allah uygun görmüş olacaktı. Hatice, amcaları Amr ile Nevfel'e, Atik'le evlenme kararını açtığı zaman, sevindiler. "Biz de sana Atik gibi hassas, ince yaratılışlı, temiz bir eş düşünüyorduk ey Hatice'miz!" dediler. "Atik'ten gayrı bir mahfazada incimiz korunamazdı. Parçalanır, dağılırdı. Hemen koşalım anne ve babanı müjdeleyelim. Muvafakatimizi açıklayalım."

Hatice, amcalarını uğurlarken çok mesuttu. Gelecek mutlu günleri sanki kanatlanmışlar, başucunda çırpınarak onu serinletiyorlardı. Ne yapacağını, akşama kadar neyle vakit geçireceğini düşünürken sokağın diğer ucundan Varaka'nın kız kardeşi Ümmü Kattal görüldü. Hatice elini kalbine bastırdı. Çünkü amcakızı Ümmü Kattal dövünüyor yalpalıyordu. İşte belliydi, gizlice içmiş olacaktı.

Ümmü Kattal yaklaştı, yaklaştı. Kapıya gelince Hatice'yi görmedi bile. Söylenerek eve girdi. Merdiveni çıktı. Hatice onu bu durumda bırakmak istemedi. Peşinden gitti. Ümmü Kattal odasına çekilmiş, saçlarını yola yola bağınyordu:

*Sevdiğim inandığım yıldızı tutamadım,
Onu başkasına kaptırdım,
Düşüğüm kuyuda,
Tabanındaki bir avuç suda,*

Ancak o yıldızın aksini görüyorum,
Bu bir avuç su ümidimdi!
O da kuruyacak,
Nasıl avunacağım?

Kirliyim,
Nefesimden saman değil,
Tutuşmuş dikenlerin isı fışkırıyor,
Dağılmadan üzerine yaşıyorlar,
Çeuremin rengini siliyorlar,
Dünyam karanlıktır artık,
Beni firavunun Nil'ine değil,
Şarap ummanına olsalar, yıkasalar,
Paklanamam, avunamam!

Şifam, mezarlık yılanlarının,
Harâbe okreplerinin, kum çayanlarının,
Zehrinde aramalıyım.
Kanımı tutuşturur,
Beynimi dondurur,
Ufkumu siler,
Böylelikle küçülür, eririm, biterim,
Hayır, sarhoşluğumda âbideleşirim yükselirim.

Hatice, ha ağladı ha ağlayacaktı. Eşikte kalakalmıştı. Sabırsızlıkla Ümmü Kattal'ın sızmasını bekliyordu. O zaman kapısını çevinip gidecekti. Hatice'nin düşündüğü olmadı. Ümmü Kattal ansızın sustu. Başını çevirdi. Hatice'yi görünce gülümsedi. "Gel ey Hatice, bahtlı kız" dedi.

Hatice hemen koştu. Ümmü Kattal'ı kucakladı. Sedire çekti.

"İçme ey amcamkızı" öğüdünü verdi. "Seni ne kadar çok sevdiğimi bilirsin. Şarap iyi değildir. Hurma, üzüm, elma ve benzerleri meyveler kendilerinden şarap denilen zehir yapıldığı için yaratıldıklarına pişmanlar.

Şair Hassan şu şiiriyle onların feryatlarını ne güzel dile getir-

miştir! Dinle beni, ders al. İbret al.”

Ümmü Kattal bir garip dudak bükmeyle yetindi. Hatice bundan faydalandı. Şiiri okudu:

*Hani ben bir salkımdım, gölgemdi zümrüt yaprak,
Buğumla canlanırdı nemlenirdi her dudak.
Hani şarkıya benzer altınlaşmış gülüşüm,
Kuru boş dudaklara kan olup dökülüşüm.*

*Nerde bağa hür girip, esir ettiğim gönül,
Nerde her seher vakti yer yer parçalanın tül.
Daha yeni uyanmış bir salkımın başında,
Bana uzanan elin yaşama savaşında.*

*Ne oldu çardak havuz? Ne oldu dikenli çit?
Gelenler görünmüyor kapandı mı tek geçit?
Ya ne oldu başımda çırpınan kahkahalar?
Filiz veren emeller serpilene hayat bahar?*

*Niçin artık zehirim değdiğim her dudağa?
Niçin kadeh içinden bakıyorum o başa?
Üzerimden ne zaman hangi sam yeli gezdi?
Kim özümü yok etti, ayakaltında ezdi.*

*İnsan mı? Evet, evet, bunu başka kim yapar?
Şifa veren meyveden zehir bulmaya sapar,
En şerefli yaratık olmasıyla övünür,
Şeytana uyunca da acı acı dövünür.*

*Ancak odur hırsına boyun bükene ve kanan,
Şuurunu alacak kadehlere uzanan,
Sonunda sefil olan yuva yıkan yıkılan,
Anlık neşe uğruna zindanlara tıklanan...
Dünya bir cennet bağı, onu bozan kendisi,
Nimeti zehir yapan sonra tozan kendisi,
Canlıların en korkuncu, yüzkarasıymış meşer,
İnsandan başka kime gönderilir peygamber!*

Ümmü Kattal yani Bedre, Hatice'yi kesmeden, dikkatle dinledi. Şiir bitince, uysal bir sesle: "Galiba ayrı yollardayız ey amcamkızı?" dedi.

Hatice, Ümmü Kattal'ın ne demek istediğini kavrayamadı: "Nasıl?" karşılığını verdi.

"Beni yanlış görmüş, anlamışa benziyorsun."

"Bunu isterdim ey ablam."

"Öyle mi? Ben şarap içmedim. İçmem de."

Hatice şaşırdı:

"Durumun açık. Saklama ey amcamkızı."

Ümmü Kattal, konuşacağı yerde, nefesini Hatice'ye verdi: "Kokla" dedi. "Şaraptan eser var mı?"

Hakikaten Ümmü Kattal'ın ağzı temizdi. Hatice hayretini gizlemedi:

"O halde seni sarhoştan beter eden nedir? Yoksa yeni bir içecek mi buldun? Kokusuz bir içki?"

"Öyle olsa, şimdiki gibi, istediğim anda durulmazdım."

"Doğru."

"Beni çileden çıkaran, şuursuz eden bir nurdur."

"Anlat ey amcamkızı! Çocukluk arkadaşım Bedre! Güzel Kattal'ın güzel annesi! Sınn sınnıdır. Öyle bilesin."

"Bunu arzulamasan da anlatacaktım. Yüzüme iyi bak ey Hatice. Ne görüyorsun?"

"Seven ne görür? Pırl pırl bir çehre."

"Doğru mu bunlar?"

"Değil mi? Bir insan iyiliklerde yaşadığı sürece içi dışına vurur."

"Peki peki. Dinle beni amcamkızı. İstirabım senin doğuşunla başladı. Henüz beş yaşındaydım. O akşam seni görünce çarpıldım. Kışkırandım. Melek, peri seyrediyorum sandım. Daha orada sana benzemek istedim. Bahçeye inince, başkanımız

Abdulmuttalib'in oğluyla karşılaştım. Abdullah'la. O da on yaşındaydı. İki kaşı arasında ısııl ısııl bir aydınlık vardı. Hani düğün ve eğlencelerde, misafiriğe giderken alnımıza yapıştırdığımız pulları düşün. Binlercesini bir araya koy. İşte o aydınlık öylesine parlıyordu. Yıllarca bu nurun kulu-kölesi oldum. Abdullah'tan onu çalmak istedim. Yapamadım. Sen görmedin mi?"

"Abdullah'la birkaç kere karşılaştım ama dikkat etmedim."

"Yazık! Onunla evlenirsem nuru ele geçiririm sanıyorum. Ama bütün tekliflerimi Abdullah reddetti."

"Ağabeyin Varaka bundan haberdirdir."

"Öyle mi? Demek beni zorla evlendirişinin hikmeti Abdullah'ın peşini bırakmam içimmiş."

"Belki."

"Evlendim. Ama aklım yine Abdullah'ın nurundaydı. Kocamı ezdim-üzdüm. Boşanmaya muvaffak oldum. Tekrar Abdullah'a koştum. Beni iyi dinle ey amcamkızı."

"Dinliyorum."

"Bu sabah Abdullah'ı gördüm. Babası Abdulmuttalib'le Kâbe'ye doğru gidiyordu. Babası elinde bir bıçak tutuyordu. Yüreğim ağzıma geldi. Peşlerine düştüm. Meğer Abdulmuttalib'in adağı varmış. On oğlu arasından kur'a çekmiş. Kur'a Abdullah'a çıkmış. O'nu kurban etmeye götürüyordu. Sevindim. Belki kurban sırasında alnındaki nur uçardı. Ben de yakalardım."

"Hayal bunlar ablam."

"İhtiras kasırgaları esmeye başladı mı ey Hatice, insan çok şeylere esir oluyor."

"Sonra?"

"Abdulmuttalib kumaz davrandı. Kâhine Abdullah'ın kan bahasını ödeyerek oğlunu kurtardı."

"On deve mi kesti?"

"Hayır. Çekilen kur'a oku boş çıkıncaya kadar kan bahasını kat kat artırdı... Ancak yüz devede boş çıktı."

"Acı şeyler! Benim bunlara aklım yatmıyor."

"Belki öyledir. Abdulmuttalib sonuçtan sevindi. Abdullah'ı alarak uzaklaştı. Arkalarından yetiştim. Abdullah'ı çevirdim. Tekrar evlenme teklif ettim. Kabul etmedi. Babasına takılıp gitti. Büyülenmiş gibiydim. İki kaşı arasındaki nur ha uçtu ha uça-
cağa benziyordu. Dönemedim... Onları izledim. Baba oğul bir eve girdiler. Sabahtan şimdiye kadar orada bekledim. Nihayet çıktılar. Ama Abdullah'ın alnındaki nur yok olmuştu. Meğer o evde Abdullah, Veheb kızı Âmine ile evlenmiş ve gerdek olmuş. Nur Âmine'ye geçmiş."

"Âmine'yi gördün mü?"

"Görmeye lüzum yok ki. Belli her şey! Artık o anda düştüğüm hali düşün ey amcamkızı! Bütün hayatım boyunca kurduğum hayaller yıkılmıştı. Kendimden geçtim. Dışarıda olduğumu unuttum. Ağlaya, bağıra buraya geldim. Beni görenler, elbette senin gibi, halimi sarhoşluğuma vermişlerdir."

"Şimdi nasılsın ey ablam?"

"Açıldım. Düşünebiliyorum, konuşabiliyorum. Galiba buna senin ziyaretin sebep oldu. Hatta inanır mısın, nuru unuttum? Yaptıklarına pişmanım. Utanıyorum."

"Bu ne güzel bir haberdir. Sevindim."

"Kocama ve çocuğuma dönmek istiyorum."

"Bunu yap ey amcamkızı."

"Yapacağım."

Hatice, Ümmü Kattal'ın yanında biraz daha kaldıktan sonra ayrıldı. Önce kocasına giderek Ümmü Kattal'ın son durumunu, pişmanlığını anlattı. Karı-kocanın arasını buldu. Oradan kendi evine yöneldi.

Beklediği gibi, bütün yakınları, sevdikleri baş başa vermişler, konuşuyorlardı. Konuları Hatice'nin Atik'le evlenmesiydi. Sesleri odadan dışarıya taşıyordu. Hatice sofada durdu. İçeriye

girmesinin münâsip olup olmayacağını düşünüyordu. O anda Hatice'nin babası Huveylid, Varaka'ya sordu:

"Bütün anlattıkların doğru ama bizim yıllar önce verdiğimiz kararlar vardı. Benim gördüğüm rüyalar vardı. Bunlar ne olacak? Hatice'den çok şeyler bekliyorduk. Kanaatimce Atik ne resûl, ne de resûl babası olabilir. Gayet zayıf ve yumuşaktır."

Varaka güldü:

"Haklısın ey kardeşim!" diye cevap verdi. "Ben de tamamen senin kanaatindeyim. Ama Hatice'ye ilham geldiğini, bu kararını hiç kimsenin etkisi altında vermediğini aklımızdan çıkarmayalım. Hatice'nin resûlümüze ne derece yakın olacağını bilmiyoruz. Diyelim ki eşi olacak. Fena mı? Geleneklerimize göre en makbul kadın kimdir? Dul kadınlar değil mi? Eski kocalarında ev idaresini, bilhassa eşliği öğrendiği için, kısır olup olmadığı belli olacağı için, kızıdan çok, dul kadın istemez miyiz?"

İçerden: "Varaka haklıdır" sesleri yükseldi. Varaka devam etti: "Sana başka çocuklar edinmeni söyleyen de benim. Hatice'yi pek uzaklara göndermiyoruz ama ayrı çatıya çıkıyor. Kardeşleri seni oyalar."

Hatice, artık duramadı. Yanlarına girdi ve Varaka'ya müjdesini verdi: "Ey amcam Nevfel! Ey amcam Amr! Amcam oğlu Varaka! Annem, babam beni dinleyiniz" dedi. "Ümmü Kattal içki kullanmıyormuş. Dışına vuran hali şaraptan değilmiş. Bir derdi varmış. Onu içinden attı. Tekrar kocasıyla barıştı. Cümlemize müjdeler olsun."

Habere en çok sevinen Varaka oldu. Cevap veremedi ama gözlerinden tekrar yaşlar boşandı.

HEP ÖYLE DÜŞLERİM ÇOCUĞUM

Yedi aya yakın bir zaman daha geride kaldı. 570 yılının Haziran sonlarında bir akşam vaktiydi. Mekke'de olağanüstü bir kaynaşma vardı. Varaka'nın Abdulmuttalib'e aylarca önce verdiği haber doğru çıkmış, Ebrehe'nin Yemen'den hareket eden ordusu Mekke'ye doğru ilerliyordu.

Buna çare arayanlar, doğruyu görenler bir avuç aydınlı. Gerisi aldınış etmiyorlardı. Aksine seviniyorlardı. Ebrehe'nin ordusunun Mekke'de putlar tarafından nasıl karıncalar gibi ezi-
leceklerini şimdiden hayal ederek bayram yapıyorlardı.

Abdulmuttalib, durumun vehametini anlamıştı. Mekke için garanti veren, onun dokunulmazlığını kabul eden komşu devletlere haberciler göndermişti. Ancak, geç kaldığı apaçıktı. Ebrehe ordusu, üç gün sonra Mekke'deydi. Abdulmuttalib, kabileleri yardıma çağırmıştı. Bunlar da pek umursamamışlardı. Esasen Mekkelileri tutan, ona dost kaç kabile vardı ki? Çoğu bunu fırsat bilmiş, açıktan açığa cephe almışlardı.

Halk, çöl savaşlarına isteyerek, severek giderdi. Çünkü ganimetten pay alırdı. Şimdi Mekke'de savaş olacaktı. Halk bu savaştan ne ganimet alabilirdi? Herkes ancak evini korumayı düşünüyordu. Çağlara aldınış etmiyorlardı. Bilhassa Ebrehe'nin ordusunda bir filin varlığı Mekkelilere savaş değil, o fili seyretme merakı veriyordu. Fili hangi putun ezeceği üzerinde iddialaşıyorlardı. Halkın bir kısmı da, Mekke kapıları kapanmadan dışarıya çıkmışlar, yol almışlar, vadi tepelerini tutarak Ebrehe'nin ordusunun geçişini uzaklardan seyre hazırlanmışlardı. Bu seyretmekten çok, ordunun geride, yollarda bırakacaklarını

talat etmek sevdasıydı.

Evet, 570 yılının Haziran sonlarında bir akşam vaktiydi. Mekke'de olağanüstü bir kaynaşma vardı. İçki, nara, sarkıntılık-lar karanlık bastırmadan başlamıştı. Kureyş idaresinden bıkmış olan halk, isyan eder bir durumdaydı. Hümiyetlerine sanki yeni kavuşmuşçasına coşmuşlardı. Başta Abdulmuttalib olmak üzere, bütün idareciler, günlerden beri halkın disiplin dışına çıkış-larını önlemeye çalışıyorlar, fakat muvaffak olamıyorlardı. Aydınlarla kâhinler birbirlerine düşmüşlerdi. Sık sık münâkaşalar yapılıyor, sonunda cinayetler işleniyordu. Muhafızlar suçluları yakalamak şöyle dursun, olay yerine gitmiyorlardı bile.

Varaka'nın sokak kapısı açıldı. İçeriden şair kadın Zühre çık-tı. Peşinden Varaka göründü. Ona yalvarıyordu:

"Gitme ey dostum Zühre! Bu sarhoşlar sürüsüne öğüt kâr etmez. Evlerimize kapanıp bekleyeceğiz."

"Hayır. Ben ümitliyim. Söz, şiir, çok kere silâhtan ileridir."

"Bunu ben de biliyorum, fakat?!"

Şair kadın Zühre Varaka'yı dinlememiş koşarak uzaklaşmış-tı. İlk meydana varınca bir deveyi yerden kaldırdı, üzerine sıç-radıktan sonra onu ortaya sürdü. Kız-erkek meydanı dolduran, kendiden geçmiş, sarhoş gençlere bağırdı:

*Seni bir gece vakti,
Sokak başında nara atarken değil,
Sınırdaki zafer şafakları sökerken,
En öne çıkmış
Düşmana kükrete kükrete
Saldır görmek isterdim!
Hep öyle düşlerdim çocuğum,
Ve rahat uyurdum yatağımda.*

*Yalpalamak ne demek?!
Al kısırağın perçinlenmiş
Doludizgin uçacaktın sen!*

Sancaklar arkasında
Onları tutan bilekler koptukça
Atılıp sarılacaktır gönderlerine sancakların,
Hep öyle düşlerdim çocuğum!
Ve rahat uyurdum yatağımda.

Ağızdan dökülenler nedir?
Hele o havan.
Arslan sesleri köpürecek
Değil miydi dudaklarında?
İnanç şerbeti,
Kokamayacak mıydı nefesin?
Hep öyle düşlerdim çocuğum!
Ve rahat uyurdum yatağımda.
Başım böyle mi dumanlanacaktı?!

Gözlerin bulamık mı bakacaktı görmeden?!
Halbuki gövden irileşecek,
Omuzların daha dikleşecek,
Bakışlarından şeref fişkıracaktı,
Düşman bozuldukça!
Hep öyle düşlerdim çocuğum,
Ve rahat uyurdum yatağımda.

Şu kaldırım taşları mıydı düşeceğin yer?
Çamurlara mı bulanacaktın?
Perçeminden kan süzüle süzüle alınına,
Vuruşacaktın er meydanlarında son nefeste bile,
Üzerine papatyalar gelincikler kapanacaktı,
Bayrak bayrak örteceklerdi seni!
Hep öyle düşlerdim çocuğum,
Ve rahat uyurdum yatağımda.

Şair kadın Zühre şiirini okurken kendinden geçmişti. Bitirdiği zaman, gözlerinden akan yaşları sildi ve çevresine baktı. Halk susmuş, onu dinlemişti ama yüzlerinden nefret fişkırıyordu. Nitekim derhal onu kustular:

"Bu kadın bizi hakaret yağmuruna tuttu. Çamur olduk! Kör olduk! Saldırın! Öldürün! Paralayın! Sürüyün! Putlara götürün."

Varaka, kadın şair Zühre'nin peşinden gitmiş, meydanda bir köşeye çekilerek, oradan okuduğu şiiri dinlemişti. Halk şair Zühre'ye saldırınca, ne yapacağını bilemedi. Şaşırıldı. İşte on beş yıldan beri tanıdığı, inanç birliği ettiği bir Hanif'ten olmak üzereydi. Kudurmuş kalabalık onu ya şurada linç edecek veya Kâbe'ye götürecek putların önünde lime lime doğrayacaklardı.

Varaka çevresine bakındı. Muhafızlardan bir tekini bile göremedi. Güveneceği, söz geçireceği tanıdıkları da yoktu. Kendini bilenler akşamla beraber evlerine çekilmişler, meydanı yarasalara bırakmışlardı. Şair Zühre, devenin üzerinde hareketsiz duruyordu. Garip bir havası vardı. Her yerinden sanki gurur damlıyordu. Dudaklarına, kendisine saldıranlara acıyan, onları küçümseyen bir ifade takınmıştı.

Varaka çâresizlik içinde söylendi: "Zühre kararlı. Sonuna hazırlanmış. Yolculuğunu yadırgamıyor, ürkmüyor. Halinde günâhlarından temizlenmenin rahatlığı var. Evet, kararlı. Yoksa yalvarır, sözünden dönüş yapardı."

Halk, deveyi büsbütün sarıp sıkıştırmıştı. Etini mızraklarıyla dürtüyorlardı. Hâlâ, kadın şair Zühre'ye uygun ölüm şeklinde anlaşılamamışlardı. Bir kısmı: "Kâbe'ye! Kâbe'ye!" derken, diğer bir kısmı: "Uzatmayır., saldırın! İndirip, paralayın!" diyorlardı. "Başımıza ne geliyorsa putlarımıza dudak büken, onlarla alay eden gericilerden geliyor!"

O esnada orta yaşlarua bir kadın binek taşına çıktı: "Yahudiler, Hristiyanlar yetişmedi de, şimdi de İbrahim'in yolunda giden Hanifler türedi. Kırk oldular. Belki yarı yüz bin kırk olacaklar. Ben bu fahişe şairi tanırım. Gece-gündüz sapık, kör Varaka'yla zina eder."

Başka bir kadın onu doğruladı. Sarhoştı. Erkekleri tahrik etti. "Bizden başka kimseyi bırakmayalım, öldürelim" diye söze başladı. "Onlar ölürlerse putlarımızın gönülleri hoş olur, gazapları yatışır. Ebrehe'nin ordusunu üzerimize saldırtan tanrılarımızdır. Kızdılar. Mekke'de bizden gayrısını yok edersek, bu ordu çekilir gider. Mekkeliyiz! Zenginiz! Kazanıyoruz! Elbette içeceğiz. Kadın-erkek eğleneceğiz. Bu gençlik bir daha geri gelir mi? Ey erkeklerimiz! Sizlerde taban kavuran kumdan ileri bir ateş var. Bu ateşi söndürecek biz kadınlarız. Helâl olsun! Sekiz-on-kırk değil, yüz cariyeye edinin. Kuskanmayız. Mahzenlerinizi şarapla doldurun. Kim ne karışır? Para sizde, gençlik sizde. Bizim gibi teninden istek fışkıran kızlar sizde."

İlk konuşan kadın, kendisini bu türlü sözlerle destekleyen kadına cevap verdi:

"Oyun, çalgı, şarkı da bizde. Erkeklerimizin bir dediğini iki etmeyeceğiz. Ne var ki yolumuza çıkıp ayaklarımıza dolanan dikenleri temizlesinler."

Fahişelerin bu türlü tahrikleri kalabalığı büsbütün çıkırından çıkardı.

Varaka: "Ey ulu Allah'ım!" diye yalvardı. "Şu insan şeklinde yarattığın canavarları görüyorsun! Sırtlandan beter oldular. Biliyor ve inanıyorum, vakti gelince onlara gazabını yağdıracaksın. Ama ben ve benim gibiler ne olacaklar? Şefaata et! Bize, hele şu Zühre'ye kıyma. Bağışla! Hikmetine sığınıyorum."

Halk arasındaki tartışma bir zaman daha sürdü. Nihayet kadın şair Zühre'yi Kâbe'ye, putlara götürmeye karar verdiler. Oynaşa-gülüşe, naralar ata ata yürümeye başladılar. Devenin yular ve kuyruğunu yakalamış ileri-geri çekiyor ve kadın şair Zühre'ye tükürüyorlardı. Bilhassa fahişeler etmediklerini bırakmıyorlardı. Belliydi, Zühre'nin güzelliğini, temizliğini ve şiirdeki ilhamını kuskanmışlardı.

Kâbe'ye giden kalabalık Hatice'nin sokağından geçecekti.

Varaka, ara yollardan Hatice'nin evine gitti ve kalabalık bir
dan geçerken, pencereden bir ok atsa ne çikardı? Varaka'nın
ruhu acı duymadan bedeninden kurtulurdu. Varaka, bu kadar
Varaka'nın. Göz yaşartıcıydı. Hâtırası daima kalbini tutuyordu
ama Varaka bunu yapmaya mecbur görüyordu. Varaka, bu
men yan sokağa saptı. Koşarcasına ilerlemeye başladı. Varaka
ma, arkada bıraktığı kalabalıktan yayılan, kendileri, Varaka'nın
şarkılar geliyordu:

*Çirkin mi sakot mı özürlü müyüm?!
Tenime sam yeli mi vurmuş?!
Kamburum mu var?!
O mu görünecek?
Yok böyle şeyler değil mi?!
O halde niçin giyindim?!
Örtündüm?!
Neden güzelliğimi kopadım?!
Sakladım?!*

*Baksana! Putlar da çıplak.
İnsandan gayri ne varsa açık saçık,
Öylesine dökülüp serpilmişler,
Gizlenmemişler!
Şüphe uyandırmamışlar!
Bakışları tırmalamak yerine,
Cana can katmışlar!*

*Demek aldatıldım ben!
Pişmanlık ânı geçmeden,
Boş verelim titizliğine toplumun,
Soy beni sevgilm!
Dikkat et! Elbisem bir Hind inciri kadar
Dikenlerle doludur!
Sen de soyun!
Kobuğumuzdan çıkıp,
Doğuşumuza dönelim!*

*Alev almış dudaklarımızdan
Damlayan şarabı karşılıklı yudumlarken,
Aramızda bir şey olsun istemem!*

Hatice, o esnada pencerede oturuyordu. Karşısında annesi Fâtıma vardı. Hatice'nin Atik'le evlenişi altıncı ayını sürüyordu. Atik'in Hâcer sokağında satın alıp dayayıp döşediği eve taşınmıştı. Atik, Hatice'nin önüne varını-yoğunu sermişti. Hatice, bir eli yağda, bir eli balda misâli bir hayat sürüyordu.

Atik, Hatice'nin beklediği gibi, kocadan gayrı, Hatice'ye her şey olmuştu. Dost, arkadaş, koruyucu. Hatice'yi inciteceğim, kıracağım, içlendireceğim diye ödü kopuyordu. Atik, bir aydan beri kabilesindeydi. Mağzumoğlu kabilesiyle olan son bağlantılarını çözecek, kalan hesaplarını kesecekti. Hatice, Atik'i düşünürken, bir aralık iç geçirdi. Annesi bunu akşamın yayılan hüznüne verdi. Ama Hatice ikinci kere iç geçirince sordu:

"Değıştın ey gözümün nuru kızım!"

"Atik aklıma geldi."

"İlk ayrılıkta böyle olur Hatice."

"Keşke gitmeseydi. Baksana Yemenliler yoldalar. Halk umursamıyor... İplerini kopardılar. Ebrehe Mekke'ye girerse sonumuz çok kötü olacak ey annem Fâtıma!"

"Sözlerinin Atik'le ne bağlantısı var?"

"Erkektir. Mal ve mülkünün başında bulunması gereklidir."

"Baban Huveylid her tedbiri aldı."

"Biliyorum."

Sustular.

Hatice bir zaman dışarıyla oyalandıktan sonra sordu:

"Niçin çocuğum olmayacak ey annem?..."³

"Bu hükmü nereden çıkardın?"

"Hani? Aylar geçiyor, bende bir değışiklik yok. Belki de özörlüyüm."

"Sus ey Hatice! Şeytanı bağına bastırma! Sen nasıl özörlü

olabilirsin?"

"O halde Atik mi?"

"Bilmem, acele etme, sabırlı ol."

Hatice, kısa bir düşünceden sonra, çoktandır aklını kurcalayan meseleyi açtı:

"Atik'le sözüm kesileceği gün konuştuklarınız bir türlü aklımdan çıkmıyor" dedi. "Sen, babam, amcam ve Varaka oradaydınız. Ben sofaya çıkınca sizi işittim. Babam, Atik'in zayıf ve yumuşak olduğunu ileri sürdü. Bir rüyadan ve beslediği ümitlerden bahsetti. Amcamoğlu Varaka onu doğruladı. Benim, beklenen resûle en yakın olacağımı, fakat derecesini bilmediğini söyledi. Belki annesi, belki eşi olacaktıymış."

Annesi Fâtıma, Hâtice'ye doğruyu açmadı. Sadece: "Varaka sana anlatmadı mı?" diye sordu.

"Anlattı ama kapalı konuştu. Hep bunları düşünüyorum. Atik, beklediğimiz resûl olamayacağına göre, doğacak çocuğumdan ümitliyim. Halbuki görüyorsun, bu ümit de yıkılacağı benziyor. Aklıma kötü kötü ihtimaller getiriyorum. Yoksa ben dul mu kalacağım anne?"

Fâtıma ürperdi: "Düşüncelerin seni saadetinden uzaklaştırdılar, gölgelerler... Onları aklından at!" öğüdünde bulundu. "Seni Mekke'de ve kabilelerde kimlerin istediğini hatırla. Biz seni kararlarında daima serbest bıraktık. Kalbinden gelecek ilhama karışmadık. Sen de Atik'le evlenmeyi diledin. Ona meyllettin. Elbet bunda bir hayır vardır."

"Böyle düşünerek avunacağım şüphesiz."

"Atik'i seviyorsun sanırım?"

"Bunu anlatmak çok zor annem. İçinde ona karşı sadece saygı, güven ve çocukluğumuzda geçen arkadaşlık renginde bir yakınlık var. Yalnız kalmıştı, onu kurtardım. Şiir ve şarkılarda dinlediğim hislere kalbim yabancı. Atik'in yüzüne bakınca kalbimden değil, gözlerimden ılık ılık yaşlar boşanmaya hazırla-

nıyorlar. Niçin? Niçin oluyor bu? Atik'i kocam değil de misâfir sanıyorum. Öyle ağırlıyorum."

"Alışsın, değişsın ey Hatice'm!"

"Ayrıca kuşkulaniyorum."

"Niçin."

"Kaç kere şahit oldum, bunun sayısını unuttum. Beni isteyenlerden çoğu Atik'e dış biliyorlar. Hattâ bana bile. Haberleri kulağıma kadar geldi. Sözde, kendileri gibi asîl, kahraman, yiğit erkekler varken, onları bırakmışım da, bir çöl tilkisiyle evlenmişim. Davranışım onlara hakaretmiş."

"Zamanla yatışırlar."

"Bunu bilhassa arzuluyorum."

"İftihar etmelisin."

"Hayır, hayır! Sükûnete muhtacım."

"Sabret!"

"Bir kötülük yapmalarının tedirginliği içindeyim."

"Dışarda gezerken muhafızlarını artır Hatice'm. Atik'e de tembih et, öyle yapsın."

"Hele hayırlısıyla gelsin de."

Hatice sözünü bitirmişti ki, sokaktan geçmekte olan bir genç onu gördü. Durdu. Hatice'yle annesi Fâtıma çekildiler. Fâtıma: "Bu genç Kasım oğlu Cehil değil mi?" diye sordu.

"Evet anneciğim. O ve başkaları, reddettiğim bütün taliple-
rim sık sık buradan geçerler. Sitem ederler bana."

Kasım oğlu Cehil, Hatice'nin pencereden çekilmiş olmasına aldırmadan ona seslendi:

Niçin yalnızsın yine?

Neden bakışların hüsn dolu?

Hani dostun sevgilin?

Koruyucun nerede?

Sığındığın gölge kime düştü?

Kimi serinletiyor?

Sen ey ilâhe! Ey sanem!
 Kuşların yuvalarına döndükleri,
 Eşleriyle buluştukları saatte,
 O muhabbet vaktinde,
 Bakışlarını didikleyen,
 Çıplak tepelere kayalara,
 Mağaraların aç ağızlarına,
 Bakmaya mı mahkûm edilecektin?

Ey Havva'dan önce doğan!
 Seni izledikçe içim kan ağlıyor.
 Çöl oğlarından hayır gelmez.
 Dostluk beklenmez şifa umulmaz,
 Gönül gözü kördür onun
 Sende gezinmez.
 Arzularından habersiz yaşar
 Katıdır çölde dirilen,
 Bakışlarından diken fışkırır,
 Topraktan değil kumdan yaratılmıştır.
 Dişlerinde hangi filiz kemirilmedi,
 Gösterebilir misin?

Üzülme gün aşmadı daha ümit tepelerini,
 Gecikmedi çöl malını yurduna sal,
 Bana gel!
 Hem de koşa koşa,
 Önüme çıkan dilberler çok güçlü,
 Kalbimin kapılarını çevirmeden,
 Seni sevgime alayım.
 Orada tek mevsimli baharda gezin,
 Renk renk bir masalda yaşa.

Bekliyorum bekliyorum,
 Pişman olmazsın,
 Âdem'i yaratabiliriz istersen.

Kâsım oğlu Cehil, bu türlü bir şiir daha okuduktan sonra,
 ağır ağır uzaklaştı. Hatice'yle Fâtıma tekrar pencereye sokuldu-

lar. Hatice: "İşte hep böyle oluyor ey annem!" diye dert yandı.

Fâtıma onu avuttu:

"Olur böyle şeyler, adettendir. Hoş göreceksin. Aranmak, hatırlanmak, unutulmama kaç kadının nasibinde yazılıdır..."

"Ben de hoş görmek istiyorum ama içim elvermiyor. Mekke, çölden daha bozuk. Çöldekiler hiç değilse yalan söylemez ve sözlerinde durmamazlık etmezler. Şehir öyle midir?"

Çok geçmeden odaya Hatice'nin babası Huveylid girdi. Canı sıkılıyordu. "Kötü günlerdeyiz, sokaklarda ihanet fırtınaları kol geziyor" diye dert yandı. "Bu gidişle Ebrehe'nin ordusu değil, kendi davranışlarımız bizi yıkacaklar. İp koptu. İdare elden çıktı."

O sırada Hatice dışarıya bakıyordu. Varaka'nın koşu koşu yaklaştığını gördü. Anne ve babasına haber verdi. Onlar da baktılar. Huveylid ilgilendi:

"Varaka'nın telaşında, bir hikmet saklı" dedi. "Pek hayra yorulacak gibi değil."

Varaka gelince, nefes nefese kendisini sedire bıraktı. Zorlukla: "Henüz geçmediler değil mi?" diye sordu.

Fâtıma: "Kimler ey kaynım?" dedi.

"Kimler olacak? Yarasalar. Felâket seli."

Buna Hatice cevap verdi:

"Geçmediler. Bir şey mi var ey amcamoğlu?"

Varaka dinlenmişti. Anlattı:

"Uzun meydanda Zühre, halkı uyarmak için bir şiir okudu. Alındılar. Hakaret etti sandılar. Devesiyle beraber önlerine katıldılar. Kâbe'ye götürüyorlar. İşkence edecekler. Onu kurtarmalıyız. Hiç değilse işkence edilmesine fırsat vermemeliyiz. Bana bir okla yay getirin."

Huveylid yumruklarını sıkı:

"Beni, cesedimi çiğnemedен Zühre'ye bir şey yapamazlar" diye bağırdı.

Varaka onu yatıştırdı:

"Sakin ol ey amcam! Yaparlar. Bir de senin için mahzun olmayalım. Dediklerimi yerine getirin. Zühre'nin ruhu dost elinden âzad olsun."

"Onu vuracaksın demek?"

"Tek çare budur."

Huveylid, sinirli sinirli odada gezindi. Bir şey yapamamanın acı içinde ağlamaklı olmuştu. Geldi Hatice'nin karşısında durdu. Çenesini tutup kaldırdı. Gözlerinin derinliklerine baktı: "Zühre'yi senin doğum gününde tanımıştım" dedi. "Yine akşamın bu saatleriydi. Bahçede beni çevirdi yavrum. Doğuşunu müjdeledi:

*Akşam geç geleceğe benziyor,
Belki geceyi bile görmeyeceğiz,
Siyahlarını bile örtünmeyeceğiz
Neden?!*

diyerek konuştu. Ama ne acı ki, aradan on beş yıl geçmeden dediği olacak. Artık onun için akşam, gece karanlıklar yoktur. Bir yıldız doğdu geceye, bir yıldız söndü geceden."

Dışarıda uğultular duyulmaya başlamıştı. Huveylid baktı. Geliyorlardı. Hemen odadan çıktı. Döndüğünde, elinde iki yay ve oklar vardı. Birisini Varaka'ya uzattı. "Pusuya yatalım buradan atıldığını fark etmesinler" dedi.

"Onlar burunlarının ucunu göreceк halde değiller."

"Biz tedbiri elden bırakmayalım da."

"Demek sen de bana yardım edeceksin?"

"Zühre'yi selâmete daha çabuk ulaştırmak istiyorum."

Hatice odanın ortasında kalakalmıştı. Olanları üzüntüyle izliyordu. Annesi Fâtıma ise köşedeki putlara bakıyordu tiksili-

nerek. "Niçin Kâbe'deki dört yüze yakın puttan gayrı, bir de evlerimizde bu putları bulundurmamak zorundayız?" diye düşünüyordu. Cevabını yine kendisi veriyordu. "Köle ve cariyelerimiz için mecburuz."

Fâtıma, nihayet isyan etti: "İnsanlığımdan utanıyorum!" diye bağırdı. "Yakınlarımı düşünmesem şu iki maymun suratlı putu kapar, halk geçerken başlarına fırlatırdım."

Huveylid penceredeydi. Başını içeriye çevirdi. Fâtıma'ya seslendi:

"Hatice'yi al, orta odaya geç ey Fâtıma!"

"Burada kalalım."

"Olmaz! Dayanamaz, çığlık atarsınız."

Fâtıma, Hatice'yi aldı, odadan çıktılar. Varaka'yla Huveylid, yaylarını tecrübe ettikten sonra, onları atışa hazırladılar. Birer pencereye sokulup siper aldılar.

Kalabalığın başı, önlerine gelmişti. Kadın şair Zühre ortadaydı. Kendisine yapılanları duymaz, görmez bir haldeydi. Zaman zaman yüzüne savrulan kumları bile fark etmiyordu. Gözlerini yukarıya kaldırmış bakıyordu sadece. Daha şimdiden hayattan kopmuş, mertebesine gidip yerleşmişe benziyordu. Halka şarap dağıtan fahişelerin birisi koştu, devenin önüne geçti. Testiden tasa şarap boşaltıp Zühre'nin başına savurdu.

Deve, mızraklara mızraklara birçok yara almıştı. Her yerinden kan akıyordu. Düştü-düşecek kadar sendeliyor, güçlüğüle yürüyordu. Varaka'yla Huveylid, zamanın geldiğini hesaplayarak oklarını gerdiler. Birisi Zühre'nin kalbine, diğeri başına nişan almıştı. Tek korkulan, Zühre'nin son anda kendilerine bakması ihtimaliydi. O zaman elleri titreyerek, yapacaklarından vazgeçeceklerdi şüphesiz.

Ama işaret verilmiş gibi, ansızın halk durdu. Gürültüler kesildi. Sokak sessizliğe gömüldü. Başlar sözleşmişlercesine, kalkmıştı. Gözler aynı yere bakıyorlardı. Bu yer Hatice'nin evinin

balkonuydu. Varaka'yla Huveylid, ihtiyatsız bir hareketle balkon araştırdılar. Huveylid, perişanlıkla haykırdı:

"Ah yavrum! Ne yaptın? Niçin balkona çıktın? Canım Kızım Hatice'm! Bunlar sana da kıyarlar."

Varaka koştu hemen, Huveylid'in ağzını kapadı. "Olan oldu ey amcam" dedi. "Sus! Hatice'yi ilhamıyla baş başa bırak."

Fâtıma odaya girdi. Çılgın bir haldeydi. "Hatice'yi tutamadım. Balkona çıktı" haberini verdi. Varaka onu da yatıştırdı. Hatice, balkonun orta yerinde ayakta duruyordu. Kimildamıyor, konuşmuyordu. Bakışlarını ısrarla ağır ağır halkın üzerinde gezdiriyordu sadece.

Varaka, bir kere daha Hatice'ye ve halka bakınca hazırladığı yayla oku odaya savurdu. Heyecanlıydı. Bakışlarında ümit kıvılcımları parlıyordu. Halkı gösterdi: "Şunları gözden geçirin" dedi. "Sarhoşluklarından eser kalmadı. Annelerinden doğdukları an kadar temizler. Hele fahişeler! Utanç ve pişmanlıklarının renkleriyle kızardılar. Ey Huveylid, ey Fâtıma! Şu anda islesem onları peşime takar Kâbe'ye götürür, putları parçalatabilirim. Çünkü Hatice'nin temizliği, içinin nuru durmadan benliklerini yıkıyor."

Fâtıma'nın gözü, kızı Hatice'deydi. "Ah ne güzel bir manzara seyrediyorum!" diye söylendi. "Hatice canlanmış bir şiire benziyor. Sanki balkonda duran bir nur. Sokağa ve içindekilere sabah aydınlığı saçıyor."

Huveylid daha ileri gitti: "Hatice'min vücudunda anlatılan âlâmetler olsa, koşar resûl diye ayaklarına kapanırdım" dedi.

Hatice hâlâ hareketsizdi. Ne düşünüyor, neler yapmak istiyordu? Kararıysa niçin oyalanıyordu? Hatice, nihayet elini kaldırdı, halkı selâmladı. Gülümsedi. Parmakları bir yelpaze gibi açılmıştı. Sokaktaki yangına, onu söndürecek kudreti yağdıracak bir yelpazeydi. Gülüşlerinden Belkas Bahçeleri'nin çiçekleri yağıyordu. Kokuları ruhlara siniyordu.

Hatice sıcak sesiyle konuştu ağır ağır:

"Ey dostlarım, hemşehrilerim!" dedi. "İçimizde babalar, anneler, kardeşler, ablalar, kocalar var şüphesiz. Siz şu anda onlar kadar bana yakınsınız. Sevgilisiniz. Nereye gidiyorsunuz? Bütün gün çalıştınız, emek verdiniz, ter döktünüz. Kazancınızla eğlenmek, yorgunluğunuzu gidermek elbet hakkınızdır. Ama buna biraz ara verin. Başınızı çöle çevirin. Bir karanlık ordu geliyor. Bu ordu ne yapmak istiyor? Düşündünüz mü? Şehirde taş taş üstünde bırakmayacak. Annelerinizi, kız kardeşlerinizi, gönül eğlendirdiğiniz şu bahtsız kadınları önüne katıp götürecektir. Yemen'in, Habeş'in, Roma'nın pazarlarında satacak. Erkeklerimizin kollarına paslı zincirler vuracak. Kul-köle yapacak kendine, ilâhlara elbette sığınacak, onlardan yardım dileyeceğiz ama önce kendimiz bir şeyler yapmalıyız. İlâhlar ancak çalışanlarla, kahramanlarla beraberdirler. Sefillerle, korkaklarla, sefahat içinde ömür tüketenlerle değil. Gelen orduyla Nuh'un üzerine yağın tufan arasında fark var mı? Veya Taun hastalığıyla? Ben hiç bir fark görmüyorum. Bunların hepsi ilâhların gazaplarıdır. İlâhlar o zaman kimleri korudular? Kimlerden yana oldular? Birlik kuranlardan, saldıranlardan, tehlikeye karşı koyanlardan yana değil mi?"

Hatice sustu. Başını semaya kaldırdı. Birkaç yıldız titreşe titreşe doğmak üzereydi. Onlara baktı. Sonra yine sokaktakilere döndü, sordu:

"Yalan yahut yanlış var mı sözlerimde? Paslı zincirleri mi, yoksa bahar bahçelerini mi istiyorsunuz."

Çok geçmedi, kalabalık dalgalandı. "Doğru konuştun. İlâhlar kahramanları severler, tutarlar!" sesleri yükseldi. Hatice, devam etti:

"Her göntüde bir arslan yatar yakınlarını!" dedi. "Kimimiz Hristiyan, kimimiz Yahudi, kimimiz putperestiz. Hz. İbrahim yolunda olanlar da var. Varsın herkes inandığına tapsın. Ni-

hayet hepimiz insanız, Âdem soyundanız. Gönül, hepimizin doğru dinde olmamızı gerektirir ama sabır lâzım. İnanç ayrılığı dağılmamızı, hele düşman olmamızı gerektirmez."

Sokak uğuldadı, çalkandı:

"Öyledir. Gerektirmez."

Hatice, kadın şair Zühre'nin bindiği deveyi gösterdi:

"Şu her yanından kanlar sızan devenin taşıdığı kadın ne yaptı? Benden başka türlü mü konuştu ki onu sürüp götürüyorsunuz? Üzerine hakaretler yağıdırıyorsunuz? Bu yaşa kadar nasıl geldiniz? Size kim süt verdi? Korudu? Üzerinize tıttı? Kim? Kim?! Anneniz değil mi? O, hayata gelişinize sebep oldu ayrıca. Üzerinizde kimin hakkı anne hakkı kadar çoktur? Hangi kadın anne değildir? Şu kadın belki bir annedir. Ona nasıl kıyabiliyorsunuz? Her kız, her kadın, bir gün gelecek anne olacaktır. Bunu düşünmeniz gerekmez mi?"

Kalabalık pişmanlık getirmişti. Deveye yakın olanlar kadın şair Zühre'yi aldılar. İncitmemeye çalışarak en yakın binek taşına oturtular. Sevip, okşadılar, gönlünü hoş ettiler. Hatice, yapılanları izlerken gözyaşlarını tutamamıştı. Hislendi, cesareti arttı. Son sözlerini şiir gibi şöyle tamamladı:

"Babam! Ağam! Kardeşim! Kocam! Beni dinle! Haykırışma kulak ver. Uluyanlar var dışarıda. Korkuyorum. Korunmak istiyorum. Kılıcını, mızrağını, zırhını, yayını, gürzünü, kuşan artık. Uluyan sese koş, karşıla, bana saldırmasına fırsat verme.

Elbette vurulacaksın. Arkandayım yararı sararım. Aç kalırsan, ekmeğini taşırım. Dudakların çatlırsa, suyunu yetiştiririm! Yorulunca terini siler, bileklerini ovarım. Dertlendiğin anda, şarkılarımla oyununla, tükenmez masallarımla avuturum içini. Vuruştukça silâhların körenecek. Bilirim, onları taşla çala çala okun kalmayacak belki de. Tırnaklarımla kirpiklerimi sökerim. Öürsen şükran yaşlarımla yıkanım seni. Kara toprağa değil, kalbime gömerim. Hatıran dağlaşıp orada, gönlümden taşan

çağlayanlarda, Yarathğın destan köpürür.

Ey babam, ağam! Ey kardeşim, kocam! Ben kızım, ablanım, nişanlın, sevgilin, eşinim. Bana kıyma hor bakma incitme, başın üstünde gezdır. Üzerime titre koru. Daima kulak ver çevre-ne, uluyanlar var dışanda."

Hatice, sözlerini bitirince, büsbütün boşandı. Derhal içeriye çekildi. Halk uyanmıştı artık. Şarap testilerini yerlere çaldılar. Aralarından birisi omuzlara çıktı. Oradan bağırdı:

"Dönün! Geriye dönün! Abdulmuttalib'e gidelim. Bize çeki düzen versin. Savaşa hazırlasın."

İki hafta sonra, bir sabah vakti, Hatice muhafız ve cariyele-riyle birlikte evden çıktı. Ağır adımlarla Mekke dışına yürüdü. Kervanların uğurlanıp karşılandığı yere kadar gitti. Oradaki göl-geliklerden birisine oturdu.

Çok dalgın ve düşünceliydi. Halbuki engin engin sevin-meliydi. Bütün Mekkeliler gibi. Çünkü Ebrehe'nin filli ordusu şehre girememişti. On gün kadar önce vadiler arasından şehre doğru yaklaşırken hazırlanan halkın savaşmasına lüzum kalma-dan kınılmıştı.

Anlatıklarına göre Yemen ordusunu bir taraftan çiçek has-talığı yemiş, diğer taraftan denizde değil çölde patlak veren tayfunlar orduyu ezmişti. Üzerine taş, kum, toprak yağdırmış-lardı. Dağlardan kayalar kopmuştu. Ebabil kuşlarının attıkları sivri uçlu ateş parçaları askerlerin beyinlerini oymuştu. Hepsi, başları kara böcekler tarafından kemirilmiş tarlaya dönmüş-lerdi.

O günden beri Mekke, ne zaman biteceğı bilinmez bir bay-ram hayatı yaşıyordu. Bu şenliklere uzak-yakın kabileler de katılıyorlardı. Şehir, hac mevsimini gölgede bırakacak kadar kalabalıktı.

Bugünlerde Mekke'ye Mahzumoğlu kabilesinden gelenler

olmuştu. Bunlardan birisi Varaka'yla görüşmüştü. Getirdiği habere göre Hatice'nin kocası Atik ağır hastaydı. Hatice'nin babasıyla Varaka, hemen haberi aldıkları gün Mahzumoğlu kabilesine gitmişlerdi. Kabileden akşam gelen bir atlı, onların sabah şehre ulaşacak olan kervanla döneceklerini söylemişti Hatice'ye. Hatice, bunun için erkenden uyanmıştı. Mekke dışına çıkmıştı. Kararsızdı. Üzülüyordu. En çok Atik'in hastalanmasına mâna veremiyordu.

Atik, ince yaratılışı, zayıf vücutluydu ama Hatice onu çocukluğundan beri bilirdi. Sırım gibiydi. Öksürdüğü bile duyulmamıştı. Hatice, Atik'in böylesine hastalanmasını bambaşka sebeplere yoruyordu. Belki bilmediği, henüz Atik'in Hatice'ye anlatmaya fırsat bulamadığı bir kan davasının kurbanı olmuştu. Veya Hatice'yle evlenmesini çekemeyenlerin kinlerine uğramıştı.

Atik'i Hatice'den koparmak isteyenler, gayelerine ulaşmak için açıktan açığa çalışmamış, sinsice hareket etmiş olacaktı. Bilinmez, anlaşılmaz, görünmez bin bir çeşit zehir ve zehirlenme usulü vardı.

Hatice: "İyiler, güzeller neden talihli oluyorlar?" diye düşünenekti. Derhal toparlandı. İnandığı Allah'ından hesap sormak, bu, onun yapacağı iş değildi.

Evet, Atik zehirlenmiş olacaktı. Ama Hatice'ye ağır hastalandığı söylenmişti. Hatice böyle düşünüyor, kuruyor ve üzülüyordu. Atik elbette iyiydi. Bilhassa huyu güzeldi. Fildişi beyazlığında duygular taşırdı daima. Ama nihayet o da bir yaratıktı. Her yaratık gibi, ona şekil, ruh ve hayat veren Allah'ıydı. Dünyaya misafir gelmişti. Sahibine dönecekti. Ama erken, ama geç.

Hatice: "Belki ben fazla kuruntuluyum, Atik, henüz sağdır" diye düşündü. "Böylesine kendimi bırakmayayım. Üzülme-yim. Esasen Atik'le aramda ne vardı? Bir yığın çocukluk hâtrası. Onları tekrar yaşama hevesi. O kadar."

Hatice'nin az ilerisindeki kaya üzerine çıkmış olan gözcü o sırada bağırdı:

"Kervan göründü!"

Hatice, diğerleri gibi kalkıp bakacağı yerde, aksine başını önüne indirdi. Gözlerini kapattı. Bu hali beş-on dakika, niha-yet yarım saat sürdü. Onu kervanın gelişi gürültüleri, bağırıp çağurmalar, eşyaların indirilişi hiç ilgilendirmedi. Çevresi eski sessizliğine döneceği sırada Hatice'nin omzuna bir el dokundu. Elin sahibi seslendi:

"Yeter artık ey amcamkızı" dedi. "Başını kaldır, gözlerini aç. Sana Allah'ın tarafından hazırlanan hayatına dön."

Hatice istenenleri yaptı. Ona öğüt veren Varaka'ydı. Hatice, etrafına bakındı, babası Huveylid'le Atik'i göremedi. Varaka hakikati açıkladı:

"Baban kabilede kaldı. Malları getirecek."

Hatice: "Klmin mallarını?" diye sormadı. Ne lüzum vardı böyle bir suale. Atik'in malları, mirasıydı onlar elbette. Ya Atik? Hatice'ye sığınan, biraz olsun Hatice'nin havasında yaşayarak bahtiyar olduğunu sanan genç? Neredeydi?

Açıktı her şey. O genç Hatice'den kopmuş, aslına dönmüş, sahibinin emrettiği ülkelerde yaşıyordu şimdi. Soyunduğu el-bisesi bir mâna ifade etmezdi ki. Varsın gömüldüğü çukurda çürüsün, dağılsın, erisindi. Başka yaratıkların özü olmaya hazırlansındı. Bunlar Hatice'yi ilgilendirmezlerdi.

Varaka, Hatice'yi bir kere daha uyardı:

"Hatice'm, gönlümün aydınlığı amcamkızı! Artık kalk. Kendini yalnız bu ayrılığa değil, gelecektekilere de hazırla, alıştr."

Hatice şaşırdı:

"Dahası var demek?"

"Olmasın mı? Yok mudur?"

"Evet, evet."

Hatice kalktı. Varaka'nın eline elini verdi. Yürümeye baş-

ladılar. Hatice, Atik'in ölüm sebebini merak ediyor, fakat soramıyordu. Düşündüğü gibi, kan dâvası veya kışkanchık mı rol oynamıştı? Hangi silâh kullanılmıştı. Ok, kılıç, yumruk... Veya zehir mi. Belki de boyuna mengene gibi geçen parmaklar. İhtimal hakikaten hastalanmıştı. Hangisi olursa olsun, hayat ağacından kopmuştu ya Atik. Niçin kopuş şeklini düşünüyor, bulmaya çalışıyordu sanki Hatice?

Hatice, bunları düşünmekten vazgeçti. Yalnız Varaka'ya: "Çok acı çekti mi?" diye sordu.

"Hayır ey Hatice'm. Allah'ına dönüşünü ne biz, ne de kendisi fark etti. Yüzündeki rahatlık, dudaklarındaki gülüş toprağa verinceye kadar devam etti."

"Nereye yatırdınız?"

"Mezarlığın doğusuna. Kuyu hizâsına."

Hatice bir garip güldü. Ama rahatlamıştı:

"Orada Atik'le ne çok Hind inciri yemiştik!" dedi. "Bir gün gelip aldıklarımızı fazlasıyla vereceğimizi hesaplamamış, aklımızdan geçirmemiştik."

Varaka gülmüseddi. Benliğinde gezinen duyguları açıklamadan edemedi:

*Bir pazardayım,
İnsan pazarında.
Dört yanı ufuksuzdur onun,
Tavanı basık,
Toprağı oynak,
Duranışı kaypak!
Buraya nasıl geldim!
Neden geldim!
Kim getirdi bilemem!
Alıcı mıyım satıcı mı?!
Yoksa orta malı mıyım?!
Habersizim kendimden,
Diğerleri gibi.*

Bir pazardayım,
Akşamı sabahı,
Önü arkası,
Başı sonu yok bu pazanın.
Yapılan alışverişe aldanma,
Çıplak gelir pazara,
Çıplak gider,
Kazanç görünmez!
Çünkü dışta değil içtedir o!
Kimi ezilir altında sürünür,
Kimi kanatlanır genişler.

Ben de ne alıp sattığımı bilmeden,
Malsam, onu bile anlamadan,
İtile kakıla bir yere geldim nihayet,
Artık direnmem boştur,
Sıramı sandım,
Pazardan kopacağım,
Yerimi bir başkası alacak,
Bıraktıklarımla,
Bir hoşça vakit geçirecek,
Oyalanacak!

Üzülmeyin bana pazar komşularım!
Dostlanm arkadaşlarımla!
Hele hiç gözyaşı dökmeyin arkamdan,
Ayrılışımız sürekli değildir.
Bir ülke var son duraktır bize,
Orada buluşacağız,
Ben inanıyorum buna,
Siz de inanın,
İnanmak güzeldir insanlarımla!

BATMAYAN GÜNEŞ

Hatice, önceden cariyesi olan, sonra azat ettiği ve can yoldaşı yaptığı Nefise'yle evini dolaşıyordu. Hatice, yuvasını yeniden onartmıştı. İçini, dışını arzu ve zevkine göre süslemişti. Sedef işlemeli mobilyası Şam işiydiler. Sergiler Acem'den getirilmişti. Mutfak takımı Yemen gümüşünden hazırlanmıştı. Giyecekleri Hind dokumasıydılar.

Evde yaptıkları dolaşma esnasında Hatice ne kadar neşeliyse, Nefise o kadar durgundu, düşünceliydi. Üst kattan sonra, birlikte alt kata indiler. Cârîye ve kölelerin odalarını, durum ve ihtiyaçlarını gözden geçirdiler. Bahçıvanın bahçede çalışmasını gördüler. Ona fikir verdiler. Tekrar yukarıya çıkıp odalarına çekildikleri vakit Hatice, Nefise'ye sordu:

"Evimi böyle titizlikle hazırlamamın, iyi giyinmemin sebebi ni hiç düşündün mü Nefise?"

"Zevk alıyorsun, hilkatinde var hanımım."

"Doğru."

"Çevreni, kalbin gibi aydınlık görmek istiyorsun."

"Muhakkak. Başka?"

"Şu anda bulamayacağım."

"Ey arkadaşım Nefise! Mekke'nin sokakları, evleri, bunlar da yaşayanlar ne haldeler? Düşün biraz. Hemen bulursun. Her şey kir ve pislik içinde yüzüyor. Bu pislik, kirlilik hastalıklara yataklık yapıyorlar. Bakışları karartıyorlar. Ruhları çökertiyorlar. Böylelikle iş ve düşünceler de kirleniyor."

"Haklısın hanımım."

"Ben, çevreme, örnek bir yuva nasıl olur, onu göstermek

istiyorum. Kadınlarımız, süste, sözde değil, önce evlerinin tertip ve temizliğinde birbirleriyle yarışmalılar. Her kadın, varlığı ve gücü yettiği oranda da olsa çok şeyler yapabilir. Bunları bir alışkanlık haline getirebilir. O zaman erkekler evlerine koşarlar. Hangi erkek sürekli bir bahar içinde yaşamak istemez? Kısa zamanda sefahatin arkası kesilir. Hele kadınlarımız evde oyalanacak işler bulacakları için aylak aylak dolaşıp dedikodu yapmazlar. Veya can sıkıntılarını gidermek için şehvetlerini âlet etmezler. Kazançlar, alın teri, bilek emeği, avuçtaki nasır karşılığı elde edilenler, içkiye harcanmazlar.”

“Hayali bile sarıyorsun insanı.”

“Öyledir Nefise. Temiz, güzel yuvalar çoğalınca, o zaman gözler, şehre çevrilip kendiliğinden, sokaklar, yollar, alanlar derhal pırl pırl olurlar. Mademki insanlığımızı savunuyoruz, karakterimizin arzuladığı hayatı yaşamalıyız.”

“Ne güzel şeyler bunlar!”

“Ben, bu örnek yuvayı kurdum sayılır. Evimde uzak-yakın, fakir-zengin ayrımı yapmadan toplantılar düzenleyeceğim. Bu toplantılarda kadınlar bildiklerini diğerlerine öğretecekler.”

“Hırpalanırsın.”

“Önce daima öyle olur. Sonra her şey yoluna girer.”

Nefise cevap vereceği yerde, iç geçirdi. Buğulanan bakışlarını gizlemek için, başını duvardan yana çevirdi. Nefise’nin hali Hatice’nin gözlerinden kaçmadı. Sordu:

“Sen sabahtan beri durgunsun Nefise. Ne kadar çalışsan içindeki sıkıntıyı yok edemiyorsun. Nen var?”

“Bir şeyim yok. Size öyle gelmiştir. Sayenizde rahatım, bah-tiyarım. Her arzum yerine getiriliyor.”

“O kadar mı?”

“Kendime değil, sana üzüliyorum çok kere. Bir kadının sadetini yuvasındaki erkek tamamlar sanırım. Şu ev, evet küçük bir saraydır. Ama cansızdır. Ona ses, hayat verecek erkektir.

Doğacak çocuklardır. Ancak o zaman yuva diyebiliriz ona."

Hatice, Nefise'nin sözleriyle sarsılır gibi oldu. Yüzü gölgelendi. Cevap vermekte gecikti.

Nefise ona sokuldu: "Seni incittim, küllenmesini beklediğin yararı değtim" dedi. "Bana kırılma, danılma. Bütün bunları sevgimden, bağlılığımdan yapıyorum."

"Seni anlıyorum Nefise. Saklama tekrar evlenmemi arzulamaktasın."

"Bunu bilhassa istiyorum. Hiçbir engel de yok. Mekke gençleri gözlerinin içine bakıyorlar. Rüyalarna giriyorsun."

Hatice gülümsedi:

"Bu yaştan sonra mı?" demekle yetindi.

"Otuz yaşına geldin ama on beşinde bile göstermiyorsun. Herkes güzelliğine, tazeliğine, doğru yolda oluşuna tutkun."

Hatice içini döktü:

"Belki görünüşte sen haklısın Nefise" karşılığını verdi. "Her ne hikmetse, evlendiklerim çok çabuk ecel şerbetine sarılıyorlar. İlk kocam Atik'le bir yıl bile yaşamadım. Peşinden hemen Temimoğlu kabilesinden Ebu Hâle'yle hayatımı birleştirdim. Evlenmemizin ayında savaşa gitti, geri dönmedi. Doğan kızım Hind de yaşamadı. Bu iki evlilikten bana ne kaldı. Bir yığın servet. Esasen, sebebini bilmiyorum, kocalarımla bir kalp bağlantısı kuramamıştım. Bu bakımdan tekrar evlenmekten korkuyorum. Yeni bir kurbanıma ecel şerbeti uzatmak istemiyorum."

"Onların erken ölümü bir tesadüftür. Kendine iftira etme. Mekke'de değil, yalnız şu Hâcer sokağında üç beş kere evlenen kadınların sayısı hudutsuzdur. Hastalıkların, hele savaşların arkası kesilmediği müddetçe kadınların sık sık dul kalmaları kaderleridir."

"Belki öyledir Nefise. Ancak aklımdan çok, kalbim yalnızlığı arzuluyor. Gururlu olmadığımı bilirsin. Evlenmek istemeyişimden, erkeklerimizi beğenmediğim anlamını çıkarma. Takdir et-

tiğim birçok genç var."

"O halde çekingenliğin sebebi, üzerine başka kadınların geleceği korkusudur. Evet, erkeklerimiz beş-on hatta kırk kadınla yaşıyorlar ama bu senin için değildir. Hanımım Hatice'yle evlenecek erkek onu bir sabahyıldızı görecek. Üzerine evlenmek fikri aklının köşesinden bile geçmeyecek, aksine kaybetmekten endişe duyacak Hz. Süleyman, gelmiş geçmiş firavunlar, Roma, Acem imparatorları karşına çıksaydılar, aynı şekilde davranırlardı. Baş başa bu kadar kitap okuduk, bu kadar hikâye dinledik. Tarih olmuş kadınlar içinde senin gibisi var mı?"

Hatice yine güldü: "Demek bana bu kadar hayransın Nefise" dedi. "Temiz kalbin beni anlattığın şekilde görüyor."

"Ben yanılmam, hele hiç mübalâğa etmem."

"Belki de seni sıkıştıran birisi var."

"Hayır, hayır. Ne haddime? Ama imkân versem, bir değil, yüzlerce erkek tarafından sıkıştırılırdım."

Hatice, Nefise'yle konuşurken, pencereye gitmişti. Döndüğü zaman Nefise'ye: "Vakit bir hayli ilerlemiş" dedi. "Sen geciktin. Ebil Hamza oğlu Abdullah, gelmediğini görünce beğendiğimiz kumaşları bir başkasına satmasın?"

Nefise: "Ah, evet" karşılığını verdi. "Unuttum. Şimdi hazırlanır giderim. Şair Mazlum'un bir şiirini elde ettim. Öğrenmek ister misin?"

"Güzel mi? Ne hakkında?"

"Güzel. Konusunu, bırak da söylemeyeyim."

Hatice şüphelendi:

"Yoksa şiirini o mu sana verdi Nefise? Konusu ben miyim?"

Nefise kızardı. "Takdirine bırakıyorum" dedi. "Senden bir şey istemiyor. Tek tesellisi şiirlerini okuduğunu bilmesi olacaktır."

"Seni sıkıştıranların varlığı yavaş yavaş meydana çıkıyor

Nefise."

"Nefise'ye inan hanımım. Bu şair öylesi değildir."

Nefise, koynundan bir kağıt çıkararak Hatice'ye verdi. Okumasını beklemeden, müsaade istedi. Aynıldı.

Hatice, Nefise gittikten sonra, bir süre odada gezindi. Elinde tuttuğu kağıdı henüz açmayı arzulamamıştı. Şair Mazlum'u tanır, şiirlerini beğenirdi. Hıristiyan'dı o. Birkaç kere Hatice'nin yolunu kesmiş, çekinmeden içini dökmüştü Hatice'ye. Hatice nihayet kâğıdı açtı ve göz gezdirdi. Daha ilk satırlara bakınca ilgilendi:

*İsa doğalı beş yüz seksen beş yıl oldu,
Felek bir yel değirmenidir,
Dünya kanadadır,
Yıllar keskin dişli taşlardır onda,
Çift çift çalışıp dönerler,
Eskidikçe atılırlar,
Biz insanlar aralarında eziliriz,
Kınır öğütülürüz,
Oluktan torbaya akışımız kısa sürer.*

*Beni döktükleri teknede,
İsa'nın mayasıyla hamur ettiler,
Nimet olacağımı sanıyordum,
Ama pişmanım.
Talihime lânetler yağdırıyorum,
Çünkü ey dost ey sevgili,
Sende İsa'dan ileri bir şeyler var,
Bunları artık görebiliyorum,
Tekneye eğil,
Beni ayır al.
Mayandan özüme olgunluk kat,
Yaşamakla övüneyim.*

*Yanlış anlama beni.
Senden seni,*

Hürriyetini istemiyorum.
 Kalbini beklemiyorum,
 Arzuladığım tek şey,
 Sabah aydınlığıyla yıkanan yüzündür.
 Onun bana dönmesidir,
 Bilirsin her sabahta kurtuluş saklıdır,
 Yolunu şaşırانların, bakar körlerin kurtuluşu,
 Çevir bana şafak yüklü gözlerini,
 Böylelikle içimdeki ağırlığı sök at,
 Ruhumu vicdânımı günahlarımı yıka,
 Sahibime, doğuş temizliğimle gidebileyim.

Şüri bitirince, Hatice: "O halde şair Mazlum'u yanlış anlamışım" dedi kendi kendine. "Ne iyi, Hanifler bir dost daha kazandılar. Bunu Varaka'ya müjdelemeliyim."

Peşinden, "İsa doğalı beş yüz seksen beş yıl oldu" mısrasını birkaç kere tekrarlardı.

Evet, İsa doğalı beş yüz seksen beş yıl olmuştu. Ne kazanmıştı insanlar?

Nefise'nin açıkladığı gibi, Hatice şimdi otuz yaşındaydı. Kendini bildiği, düşünmeye başladığı on beş yıldan beri, dünya bir tarafa, yalnız Mekke'de olanlar iç açıcı değildiler. Ümit yerine karamsarlık veriyorlardı hatırlandıkça.

İnsanlar gitgide çığırından çıkmışlardı. Ova yerine, uçurumlarda gezinmekten hoşlanıyorlardı. Işıktan çok çamurla oynuyorlardı. Fil Savaşı'ndan sonra ancak iki yıl durulmuşlardı. Ama Ebrehe ordusunun bozgununu putlaştırdıkları ilâhların kudretlerine vererek şımarmışlardı tekrar.

Mekke'de ve Hicaz'da artık Hristiyan, Yahudi ve Hanifler için bir korku devri başlamıştı. İşte, Hatice haber alıyordu, kabileler de ara vermeden birbirleriyle savaşıyorlardı. Sebepsiz, gagesiz savaşıldı bunlar.

Nihayet en büyük iki kabileye de bulaşmıştı savaşma hastalığı. Kureyş halkıyla Hevazin kabilesi arasında beş yıldan beri

can cana, diş dişe bir savaş yapıliyordu. Hem de bu savaş, dövüşmenin yasak edildiği haram aylarda olmuştu. Ficar Savaşları⁴ denmişti adına. Bir ara kesilmiş, lâkin ikinci safhası tekrar başlamıştı. Gece-gündüz oluk oluk kan akıyordu. Gidişe göre, belki bir beş yıl daha devam edecekti bu savaş. Sonunda ele ne geçecekti? Kim ne kazanacaktı? Bilen, düşünen yoktu.

Hatice: "İyi ki annem Fâtıma'yla babam Huveylid bu günleri görmediler, Ficar Savaşları'ndan önce göçtüler. Çok üzülceklerdi" diye içinden geçirdi.

Anne ve babasını hatırlayışı, Hatice'yi onların son sözlerine götürdü. Babası Huveylid, hasta yatağında ateşler içinde yanarken, Hatice'yi çağırması, öpüp bağrına bastırması ve şunları fısıldamıştı kulağına:

"Güzel kızım, Hatice'm! Senden sonra kardeşlerin de oldu ama senin kalbimdaki yerin başkadır. Orası yalnız Hatice'yle doludur. Hz. Yusuf bana müjdelemişti. Biliyorum sen en hayırlı kadınsın. Sık sık dul kalışından dolayı üzülme, ürkme. Sonun nurludur. O günlerine ulaşmayı, görmeyi çok isterdim. Ümit ve emelim sendin. Ama genç yaşında beni senden isteyen Allah'ımın elbette bir bildiği var. Ona isyan ne mümkün! Kendine daima yeğenim Varaka'nın ilhamlarını rehber et. Annen Fâtıma'yı kolla. O bir elmas parçasıdır. Koru, ezdirme, sev say."

Babası Huveylid'in ayrılık ateşine dayanamayıp yataklara düşen annesi Fâtıma da, son nefesinde Hatice'yle zorlukta konuşmuş, duygularını dökmüştü.

"Gidiyorum yavrum. " demişti. "Allah'ım, asıl sahibim beni çağırıyor. Onun meclisinde baban var. Deden var. Daha eskiler, atalarımız var. Şimdiden görüyorum, iyiler bir aradalar Hatice. Hz. İbrahim'in yolunda yürüyenlerin ümmeti toplanmış. Mesutlar, rahatlar. Sen de günü gelince bize katılacaksın. Baban ve ben gönlümüzün istediği kadar insanlığın hayrına çalışmadık. Ama sen öyle olmayacaksın. Sen bizde beslenen,

kalplerimizi sağan bir incisin. Biz birer kabuktuk. Kuruduk. Ortada sen kaldın. Işığını, özünden fışkıran nuru esirgeme. Bol bol saç. Karanlıktakilere yollarını göster.”

Bu acı, fakat gerçek hâtıraları tekrar yaşarken Hatice'nin gözleri nemlenmişti. En yakın sevgililer, dostlar kopmuşlardı hayattan. Daha da kopacaklar olacaktı. Esasen candan kimi kalmıştı Hatice'nin? Amcaları, kardeşleri, teyzeleri, hatta dedesi vardı ama onlarla inanç ve gönül birliği kurmamıştı.

Tek dost Varaka vardı. O da yetmişini sürüyordu. Hatice Varaka'nın kolay kolay hayat toprağından sökülüp atılmayacağı kanaat ve ümidini besliyordu. Böylesine bilgin, ileriye gören, Allah'ının ilhamıyla beslenen bir vücut elbette uzun yaşamalıydı. Allah müsaade ederdi. Hatice böyle avunuyordu. Yine avundu. Ama peşinden kadın şair Zühre'yi hatırladı.

Üç ay önce onu da kaybetmişti. Fil olayı sırasında, onu kurtardığından beri dosttular. Hatice, kadın şair Zühre'den çok şeyler öğrenmişti. Şair Zühre'nin ölümüne bir yılan sebep olmuştu. Evinin avlu gölgeğinde uyurken sokmuştu.

Hatice'nin gayreti, hatta zehri emmesi fayda etmemişti. Zühre ölüm yolculuğuna çıkarken cesaretini elden bırakmamıştı. Acısını açığa vurmamış, gülmüştü hep. Hatice'ye çıkacağı yolculukla ilgili şiirler okumuştı. Şüphesiz bunlar, Zühre'nin o andaki hisleri inanışlarıydılar. Hatice, şimdi de bu seslenişleri duyuyordu yine:

“Elbisemden çıkıyorum, onu ödünç almıştım bırakıyorum. Kaşım, gözüm, başım, saçım, kolum bacağım, gövdem, ayaklarım, kemiklerim, damarlarım, sinirim, kanım meydanda. Hepsi tamam, siz de sayın. Eskidi ama eksigi yok elbisemin. Elbisemden çıkıyorum. Ruhum soyunuyor. Meğer ne kadar güçlüymüşüm. Gezmediğim, görmediğim yer kalmadı şimdiden. İşte dağları bir anda aşılıyor, ummanları karıştırıyorum bir tas su gibi. Bulutlara basıp, yıldızları tutuyorum, bir avuç ateş böceği

misâli; oynuyorum onlarla!

Sonsuz bir hayattayım. Ruhum zincirlerini kopardı, azad oldu. Asıl hüviyetime büründüm. Mekân, mesafe, zaman sona erdi. Düşüncenin üstüne çıktım, insanlığım eridi dağıldı. Büyüyorum sığamıyorum çevreme. Hayır, hayır öyle değil, anladım tanıdım buldum kendimi. Hakikati ele geçirdim. İnançlarıma kavuşuyorum, Allah'ıma kavuşuyorum ben."

Hatice'yi bir türlü ayrılamadığı acı hâtralardan kurtaran amcası Amr oldu. Odaya ansızın girdi ve Hatice'ye sitem etti:

"Üç gündür görünmedin ey Hatice! Her ne kadar iyilik haberlerini alıyorsam da gönül serî görmek istiyor. Sensiz edemiyor."

Hatice cevap vermedi. Koştı amcasının elini öptü, yer gösterdi. Amcası Amr sordu:

"Sen ağlamışsın sevgili kızım."

"Ağlamadım. Ayrılan yakınlarımla hâtralarında yaşadım."

"Öyle mi? Sıkılmıyorsun ya?"

"Hayır. Sizin varlığınızı düşündükçe niçin sıkılayım?"

"Evin güzel olmuş Hatice. On parmağında on hüner var. Erkekler peşini bırakmamakta yerden göğe kadar haklıdır."

Hatice güldü. El çırpı, gelen cariyeye içecek ısmarladı. Amcası Amr, vakitsiz gelişinin sebebini kısaca anlattı:

"Sâbit Mahzumoğlu Kîs'den başka, Ebu Hamza oğlu Abdullah ile Sâib de seninle ortaklaşa ticaret yapmak istiyorlar" dedi. "Ayıracak sermayen varsa çekinme. Doğrudurlar."

"Beni düşündüğüne teşekkür ederim ey amcam. Derhal onlarla çalışırım."

"Bakıyorum, ticareti çok seviyorsun Hatice."

"Severim. Daha çocukluğumda arzulardım. Göçüp giden kocalarım bana çok şeyler bıraktılar. Bunları işletmek, üretmek zevklidir. Hele hayırda kullanmak daha da güzel. Benim yüzümden birçok insan iş buluyor. Yoksullar seviniyor, erkek ol-

saydım daha büyük ticaret yapardım.”

“Haklısın Hatice. Hele yalnızsın. Bu türlü bir işle oyalanman güzel bir yoldur. Devam et.”

“Kararlıyım.”

“Bu günlerde seni benden isteyenler yine bir hayli çoğaldılar. Reddediyorum ama senin için üzülüyorum.”

“Yoksa kıramadığın hatırlından çıkamadığın birisi mi var?...”

“Yok Hatice’m.”

“O halde daima reddedin.”

“Niçin böyle davranıyorsun kızım? Seni servetin için mi istiyorlar şâniyorsun?”

“Bunu düşünmedim. Evliliği iki kere tecrübe ettim, yetmez mi?”

“Bilmez misin ki biz erkekler dul kadını kıza tercih ederiz. O tecrübelidir. Çocuğu olup olmayacağı bellidir.”

“Bunlardan haberliyim ey amcam. Ama bana öyle geliyor ki evlenmeye kalkışırsam Mekke erkekleri birbirlerine düşecekler. Kan akacak. Atik nasıl öldü, hâlâ meçhulümdür. Ebu Hâle savaşa gitti ama ne malûm bir kiskancın hilesine kurban gitmediği? Çocuğum da yaşamadı.”

“Bunlar doğru Hatice.”

“Erkeklerimizi birbirine düşman etmektense bu türlü yaşamak daha iyi. Esasen her nedense gönlüm penceresiz yaratılmış. Erkeğe zaafım yok. Ticaretim, dostlarıım, kitaplarıım, hayır işlerim beni bol bol oyalıyorlar. Bunlar bana yeter ey amcam.”

“Seni anlıyorum temiz yeğenim. Henüz dünya kurulalı beri Hatice’m kadar lekesiz, hayatı düzgün, iffet ve namus örneği ikinci bir kadın doğmamıştır. Seninle övünüyorum ey alnının yıldızı Hatice’m!”

Aynı günün gecesinde, sabaha karşı Hatice bir rüya gördü. Uyandığı zaman, yıllardan beri içinde gezinen tedirginlik ve avarelikten, bilhassa yalnızlık endişesinden sıyrılmış olduğunu fark etti. Yeni bir hayata doğmuş gibiydi. Dünden geride kalan otuz yılı artık yabancıydı ona. Kalbi, başı, tatlı bir sıcaklık içindeydi. Gözlerine ilişen her şeyi başka türlü görüyor ve seviyordu. Onda anı bir güzellik ve zenginlik buluyordu.

Nihayet yatağından çıktı. Pencerenin önünde oyalandı. Sabahın bitmesine, sokağın canlanmasına vakit vardı. Bekledi. Ama ne yapsa gördüğü rüyadan kopamıyordu.

Babası Huveylid, Hatice doğmadan önce Hz. Yusuf'u, gördüğü rüyayı, nasıl hayatının sonuna kadar unutmamış, ondan kuvvet almışsa, galiba Hatice de rüyasına öyle bağlanacaktı. Hatice, gördüğü rüyayı tekrar tekrar düşünüyor, ona mânalar vermeye, sakladığı sırrı çözmeye çalışıyordu ama tatmin olmuyordu.

Rüyasında Hatice, şimdiki gibi pencere önünde oturuyordu. Her taraf zifirî karanlıktı. Gök, lâcivert değil, simsiyahtı. Bir tek yıldız yoktu. Hatice, karşı evi bile göremiyordu. Bu dehşet veren manzara içinde korkmuyordu. Neyi seyrettiğinden habersizdi. Ansızın, her gün doğan güneşten yüzlerce defa büyüklükte bir güneş gökten düştü ve Hatice'nin evine girdi. Evi nura boğdu. Işıklarıyla yıkamadığı yer bırakmadı. Gündüzden ileri bir sabah başladı evde.

Hatice, sevinmişti. Güneşe bakıyor, onu ağırlamak isteği geçiyordu içinden. Bu isteğini yapmaya vakit kalmadan, güneş evden çıkmış, Mekke'yi aydınlatmıştı.

Ne demekti bu? Gelen, yatağına kadar giren güneş kimdi? Allah Hatice'ye neyi haber veriyor, müjdeliyordu? Hatice'nin sâkin hayatını renklendiren, ona yepyeni bir heyecan, tat katan bu rüyada nasıl bir tılsım saklıydı.

Hatice, sorularına cevap bulmanın çabasıındaydı. Onu hiç

kimseye anlatmamak kararındaydı. Ama aklına amcasının oğlu Varaka geldi. Rüyasını ona danışabilirdi. Varaka, Hatice'nin öğretmeni, inanç arkadaşı, sır ortağı değil miydi?

Sevindi Hatice. Ona artık vakit ağır ilerliyor gibi geldi. Niçin şehir hâlâ uyuyor, sokaklar insanlarla dolmuyordu? O an gel-se hemen yola çıkacak, Varaka'ya koşacaktı. Az sonra, çeşitli işler için cariyelerini çağırttı. Her odaya giren cariyeye, Hatice'ye bakar bakmaz başkalaşıyordu. Bakışlarına hayret ve hayranlık doluyordu.

Hatice, dayanamadı, sebebini sordu onlara. Aldığı cevaplar aynıydı. "İçinizdeki ışık dışınıza vurmuş. Bir elmasa bakarcasına gözlerimiz kamaşıyor" diyorlardı.

Kahvaltıda Nefise de öyle konuştu ve sordu:

"Hanımım, böyle değişmenin hikmeti nedir? İyi güzel kararlar vermişe benziyorsun. Sıkıntını atmışsın."

Hatice, sebebini sakladı. "İhtimal, sen beni öyle görmek istemişsin" demekle yetindi.

Yemekten sonra, Hatice de aynaya bakmadan edemedi. Anlatılanlar doğruduydu. Evde daha fazla kalamadı. Varaka'ya gitti. Varaka bir kitap okuyordu. Başını kaldırıp Hatice'yi görünce şaşırdı. Ayağa kalktı. Hatice'nin ellerine sarıldı. "Galiba sen beklediğim en hayırlı haberle yüklüsün ey amcamkızı!" dedi. "Durma konuş aydın kızım. Bedeninde olan bu büyük değişikliğin hikmetini anlat."

Hatice, Varaka'yı bekletmedi. Gördüğü rüyayı açıkladı. Varaka yere diz çöktü. Ellerini semaya kaldırdı. Gözlerinden sicim gibi yaşlar boşanıyordu. Hıçkırığa hıçkırığa Allah'a seslendi:

"Ey yüce Allah'ım!" dedi. "Sana binlerce şükürler olsun ki bana bugünleri nasip ettin. Şu günahkâr kuluna sırrını fâş eyledin."

Varaka, oturduğu yerden Hatice'ye döndü: "Bana kulak ver, sözlerimi iyi dinle ey mübarek kadın!" diye söze başladı.

"Sanırım eskiden sana bir kısmını anlatmıştım. Tekrar edeyim. İlhamımı açıkladığım zaman üç kere evleneceğini söylemiştim. Üçüncü evliliğinde mertebeni bulacaktın."

"Bunları hatırlıyorum amcamoğlu. Babam Huveylid'in gördüğü rüyaya dayanarak, annem Fâtıma da öyle ümit taşırdı."

"Ama mertebenin derecesini ve şeklini kesinlikle bilmiyorduk. Ben herkesten üç kere evleneceğini gizli tutmuştum. Artık bu gece yaşadığın rüya her şeyi gün yüzüne çıkardı. Gökten inen ve hareket eden güneş, beklediğimiz resûlümüzdür. Doğdu o güneş ve kâinat var oldukça batmayacaktır artık. İlk önce evine girmesi, seninle evlenecek, ondan sonra peygamber olacak demektir. Yalnız Mekke değil, bütün cihan emirleriyle amel ederek aydınlanacaktır. Ey Hatice, sevgili kızım! Ahlâkın, ıraden, servetin ve her şeyinle sen en emin olana aitsin. Allah seni insanların yücesine saklıyor. Bu halini terk etme."

Hatice susuyordu. Üzerine bir ağırlık gelmişti. Göğsü daralıyor, boğazı tıkanıyordu.

Varaka devam etti: "İzin ver ey kızım" dedi. "Sana ilk önce ben Hazreti Hatice diye hitap edeyim."

Hatice: "Yanılmayasın ey amcamoğlu?" diyebilirdi ancak.

Varaka: "Hayır hayır, nasıl yanılabilirim ki yıllardan beri olayların içindeyim. Allah'ım beni ilhamımla bu yöne sürükledi. Hepimizin gözü aydın... Müjdelers olsun ey Hazreti Hatice!"

Varaka ağlıyordu doya doya. Hatice de boşanmıştı. Şaşkınlığından yanaklarından süzülen yaşları silmeyi akıl edemiyordu.

Sık sık: "Ben nasıl Hazreti Hatice olabilirim?" diye kekeliyordu.

Varaka sitem etti:

"Bana inanmıyorsun o halde?"

"İnanıyorum. Ama erken değil mi? Sonra ben hazret olacak ne yaptım veya ne yapacağım? Bir Meryem, bir Âsiye olamam

ki.”

“Hâlâ durumunu kavrayamadın ey Hazreti Hatice, çok şeyler yapacaksın sen.”

“Mademki Allah'ım beni aziz resûlümüne kısmet etmiş. Yazmış. Niçin başka erkeklerin haremine girmeme izin verdi? Hattâ çocuğum da oldu.”

Varaka güldü:

“Düşün, sebeplerini sen de bulursun” karşılığını verdi.

“Heyecanlıyım, toparlanamıyorum.”

“Haklısın ey Hz. Hatice! Sana okuttuğum kitapları, anlattığım geçmiş olayları hatırla. Hangi resûl veya nebi kolaylıkla sapık ümmetini yola getirebilmiştir? Daima onlarla pençeleşmiştir. Hareket görmüş, taşlanmış, kovulmuştur. Şüphesiz sapıklar, âhir zaman peygamberimize de aynı muameleleri reva göreceklerdir. O'na bu anlarda kim yardım edecek, cesaretini artıracak, bağrına basacak? İşini kolaylaştırıcı öğüdü verecek? O'nun muhakkak ki bir kadın şefkatine, gıdasına ihtiyacı olacaktır. Bir anne bunu yapamaz. Çünkü anne, kalbinin sesine uyar, oğlunu tehlikelere atmaz, önüne bile yatar, bırakmaz. Aldığı görevi zorlaştırır. Genç bir kız, değil peygambere, her hangi bir erkeğe eş olunca, tecrübe kazanıncaya, naz ve işvesinden sıyrılıncaya kadar kocasına etmediğini bırakmaz... Öyle değil mi?”

“Doğrudur bunlar. Esasen erkekler neden dul kadını tercih ederler?”

“Tamam. Allah, sana iki evlilik nasip etmekle seni tecrübe sahibi kıldı. Hattâ evlat acısını tattırdı. Kemâle erdin. Bilgin, tecrüben, kadınlığın ve servetinle artık bir resûlün vazifesini kolaylaştıracak mertebeye ulaştın.”

“Servetimle mi?”

“Elbette. Sana kocalarından kalan miras en büyük hayra sarf edilmek için adanmıştır. Resûlümüze insanları yola geti-

ırken çok gerekecek. Bu mirası işleterek artıran sensin. Bu da Allah'ın sana ilhâmıdır. Allah, resûle doğrudan doğruya gerekli parayı vermez. İşte böylece araçlar yaratır."

Hiz. Hatice, Varaka'nın sıraladığı sebepleri benimsedi. Esasen bunları eskiden de aşağı-yukarı biliyordu. Kendini tutamıdı:

"Beni durup dinlenmeden yetiştirmenin sebebini şimdi daha iyi anlıyorum ey amcamoğlu!" dedi. "Üzerimdeki hakkın çok büyük."

"Bunlar vazifeydi. Aldığım ilhâmın gerektirdiği vazifeler. Şükür ki mükâfatını gördüm."

"O halde sevgili resûlümüz, şu anda, kendisine yaraşan bedenine girmiş, aramızda dolaşüyor."

"Bunu nereden çıkardın ey Hatice?"

"Ben otuz yaşındayım. Onun da eşi olacağıma göre."

"Evet, evet. İyi düşündün. Resûlümüz hayattadır. Ama senden küçük veya büyük olduğunu bilemeyiz."

"Bana kalırsa evlidir de."

"Bu olamaz."

"Doğrusu öyledir sanıyorum."

"İlhâmın beni başka türlü düşündürüyor."

"Bekleyeceğiz ve göreceğiz."

Varaka: "Doğrusu budur" diyerek ayağa kalktı Hiz. Hatice'ye: "Dışarı çıkalım mı?" teklifinde bulundu.

"Nereye gideceğiz?"

"Dolaşırız. Duyduğuma göre Ficar Savaşı tekrar başlamış. Halkı savaşa hazırlayan şairlerin hutbelerini dinleriz."

"Sebepe yalnız bu mu? Bana öyle geliyor ki sabırsızsın ey amcamoğlu! Bir an önce resûlü tanımak, keşfetmek istiyorsun. Mademki kitap ve rivayetlere göre İsmail oğullarından çıkacak, böylese Mekke'dedir o."

"Kabileleri unutuyorsun."

"Kabileler yakındır. Mekke'ye sık sık gelirler."

"Çok zekisin amcamkızı!"

"Zekâmı şana borçluyum. Olur, gidelim."

"Sen de O'nu ara. Beni yalnız bırakma."

"Şüphesiz arayacağım."

"Rüyanı, hele yorumunu gizli tut ey Hatice!"

"Bunu ben de senden dileyecektim."

"Kalp, fikir ve düşünce birliği ne güzeldir!"

"Bütün arzum insanların öyle olmasıdır."

H z . Hatice'yle Varaka, evden çıkmışlar, şehirde dolaşmaya başlamışlardı. Hakikaten her tarafta halk kaynaşıyordu. Şairler Mekkelileri, bilhassa Kureyşlileri başlatan Ficar Savaşı'nın ikinci safhasına hazırlayıcı şiirler okuyorlardı.

Bunları haz ve ilgiyle dinlediler. Kulakları şairlerdeydi ama gözleri çevrelerindeydi. Birbirlerine haber vermeden her yüze dikkatle bakıyorlardı.

İnandıkları, işlerinde sığındıkları Allah'la müsaade etmeden elbette ki aradıklarını bulmaları mümkün değildi. Ama kalplerinde bu müsâadenin verildiği inancı ve ümidi vardı.

H z . Hatice ile Varaka, nihayet çarşıya gelmişlerdi. Çarşı hıncahınç doluydu. Halk durmadan birisini alkışlıyor, konuşmaya zorluyordu. H z . Hatice ile Varaka bu adamı görmekte gecikmediler. Şair Kuss'tu o. Halkın arzusuna dayanamayan Şair Kuss, önüne getirilen kızıl bir deveye bindi ve ortaya ilerledi. Konuşmasını yaptı:

"Ey ahâli! Geliniz, yaklaşınız. Dinleyiniz, belleyiniz. Sözlerimden ibret alınız. Her yaşayan ölecek. Ölen fena bulacak. Olacak olur. Olacak budur.

Yağmur yağar. Yağar da otlar biter. Çocuklar doğar. Büyür, serpilirler. Ana-baba yerini tutarlar. Bu bir devrandır. Olayların ardı kesilmez.

Kulak veriniz! Duymaya çalışınız! Gökten haberler var. Toprakta ibret verecek şeyler geziniyor. Yeryüzü bir karış elvan. Gökyüzü yüksek bir tavan. Yıldızlar yürür, ummanlar durur. Gelen kalmaz, giden gelmez.

Niçin gelmez? Vardığı yerden hoşnut mu? O'nu bilmem. Ancak şunu bilirim ve yemin ederim: Allah'ın yanında bir din vardır ki deniz dolusu sudan sevgilidir o. Allah'ın bir de aziz peygamberi var. Gelmesi pek yaklaştı. Gölgesi başımızdadır. Ne mutlu o kimseye ki peygambere iman edecek. Ve vay o bedbahta ki baş kaldırıp karşı duracak! Ey topluluk! Nerede babalarınız? Nerede atalarınız? Süslü köşkler, taş binalar yapan Âd ve Semûd hani? Ne oldu dünya malından şaşırıp milletine ilahlığını ilân eden Firavun'a?

Onlar ve onlar gibilerini, toprak, değirmeninde öğüttü. Toz etti. Evleri yıkıldı, ıssız kaldı. Yerlerinde, yurtlarında köpekler eşiniyor.

Sakin onlara uymayın! Onlar gibi gaflette gezmeyin! Tek kalacak ancak ulu Allah'tır. Birdir, eşi, benzeri yoktur. Doğmadı, doğurmadı. Tapılacak ancak O'dur.

Ölüm ırmağındayız. Girişi var, çıkışı yoktur. İrmaktan büyük küçük göçüp gider. Giden geri gelmez. Biliyorum, inanıyorum: Herkesin başına gelen bana da gelecektir."

Şair Kuss konuşmasını bitirince alkışlanmadı. Çarşıyı bir sessizlik kapladı. Belliydi. Bu güzel hutbenin tesiri altında kalmıştı dost ve düşman. Havası dağılmadan kendilerine gelemeyeceklerdi.

Sessizliği bozan, fikir yürüten bir Hristiyan oldu:

"Beklenen peygamber, tekrar dirilecek olan İsa'dır" dedi.

Bir Yahudi onu yalanladı:

"Tevrat'tan sonra kitap beklemek deli saçmasıdır" karşılığını verdi.

Putu tapanlar durgundular. Şair Kuss, onların putlarına hor

bakmış, yeni bir dine çağrı yapmıştı ama hutbesinde bir lezzet vardı. Doyamamışlardı.

Neden sonra birisi ileriye çıktı: "Ey Kuss!" diyerek, şaire selamlendi: "Biz senden bunları değil, savaş destanları dinlemek istiyorduk. Düşman tekrar baş kaldırdı. Öyle konuş ki kundaktaki çocuklarımız bile silâha sarılmak arzusuyla yansınlar."

Şair Kuss: "Haber verdiğin düşman önemsizdir" karşılığında bulundu. "Önce içimizdeki karanlıkla mücadele edelim. En büyük düşman odur."

Halk, Kuss'un bu çıkışına içerledi. Bağırıp çağırarak protesto başladılar. Ortalık karıştı. Hz. Hatice şair kadın Zühre'nin başına gelenleri hatırladı. Ürperdi. Karışıklık kısa zamanda arttı. Hz. Hatice, Varaka'dan ayrı düştü. Muhafızlarını, cariyelerini kaybetti. Nerdeyse ezilecekti. Bir kurtuluş çaresi araştırırken, on beş yaşında var-yok bir gençle göz göze geldi.

Nerde olduğunu, durumunu unuttu. Sebebini bilemeden, o gözlerin derinliklerindeki âlemlere sürüklendi. Penceresiz sandığı kalbinden sevgi ülkelerine, bir değil binlerce pencere açılmıştı. Parmaklarında muhabbet kuşları cıvıldaşıyorlardı. Hz. Hatice, o genci ilk defa görüyordu. İnsan olduğundan şüphelendi. Öylesine bir güzelliği vardı ki, her zerresinden sadece nur fişkınyordu. İhtimal, ilhamına uyan bir hayaldi Hz. Hatice'nin gördüğü. Geldiği gibi, uçup gidecekti ansızın yine.

Öyle olmadı. Genç, Hz. Hatice'ye bahar gibi gülümsedi. "Elinizi müsaade buyurun, sizi selâmete çıkarayım" dedi.

Hz. Hatice çekinmedi, elini verdi. Parmaklarından içine yayılan ılık duygular gittikçe ısınıp ateşlenirken, Hz. Hatice kendisini kalabalığın dışında buldu. Toparlanıp sağına baktı. Yardımcısı genç, onu bırakmış, dönmüş, tekrar kalabalığa karışmıştı. Hz. Hatice ona teşekkür etmiş miydi? Hatırlamıyordu.

Ne vardı bu on beş yaşındaki gençte? Niçin Hatice ona meyletmişti. Onda ne bulmuştu? Daha yeni yeni yaşamının zevkini

tatmıştı. Başında gezinen bu türlü soruları cevaplandıramadı. Ancak, yüzünün kızardığını, düşüncelerinden utandığını hissetti. Varaka'nın müjdesi, Hz. Hatice'nin kulaklarında çınlayarak onu uyarıyordu:

"Ey Hatice, sevgili kızım! Ahlâkın, iraden, servetin ve her şeyinle sen en emin olana aitsin. Allah seni insanların en yücesine saklıyor. Bu halini terk etme!"

Hz. Hatice, nihayet güçlkle toparlandı. Haz ve hüznün karışık bakışlarını çevresinde gezdirdi. Genci göremedi. Döndü: "Allah'ım beni affet! Doğru yolu göster. Şaşırtma bu kulunu!" diyerek yürüdü.

Ama adımlarını iradesiz atıyordu. Çünkü kendinde değildi. Hâlâ o gencin havasındaydı. Sanki genç önündeydi de Hz. Hatice ona yetişmeye çalışıyordu. Bu hali eve gelinceye kadar devam etti. Hatice'yi Nefise karşıladı: "Bugün ikinci özelliği yaşadım bu evde, hanımım" dedi. "Bakışlarına sevgi renkleri karışmış."

Hz. Hatice sarsıldı:

"Allah'ımın sevgisidir o" karşılığını verdi.

Nefise kabul etmedi:

"O sevgi her zaman vardı. Bu öylesi değil. Hayırlı olsun demek için can atıyorum."

Hz. Hatice, Nefise'ye er geç açılacağını, hatta yardım isteyeceğini biliyordu. Konuşmayı ortada bıraktı. "Henüz ne olduğumu veya ne olacağımı kendim de bilmiyorum. Gerekirse vakti gelince anlatırım" dedi.

TÜKENMEZ GÜZEL

Hız. Hatice, uzun bir süre o genci aklından çıkaramadı. Her gözlerini kapayışında, Ukâz çarşısındaki kurtarılış sahnesini tekrar yaşıyordu.

Yavaş yavaş o genci eskiden de gördüğünü, ona yabancı olmadığını sanıyordu. Ama nerede, nasıl, ne zaman görmüştü? Bunlara cevap bulamıyordu. Eğer gördüyse, tanıyorsa, yakınıysa niçin o zaman kalbi harekete geçmemişti?

Hız. Hatice ilk günlerde, genci tekrar görmek ümidiyle sık sık Mekke'yi dolaşmaya başlamıştı. Ama bu gezintilerin her seferinde elleri boş, gönlü üzgün dönüyordu. Hız. Hatice'yi, genci aramaya zorlayan sebepler, başına gittikçe yerleşen bazı fikirlerden doğuyordu.

Hız. Hatice'ye göre, gördüğü rüyayla bu genç arasında sıkı bir bağlantı vardı. Rüveyı aynı günün gecesi görmüş, ruhu aydınlanmıştı. Gence gündüz rastlamış, böylelikle donmuş sandığı kalbi ılımıştı. Varaka gibi, rüya yorumlamakta ün yapmış bir insan, Hız. Hatice'ye beklenen peygambere eş olacağını müjdelere de, Hatice buna nasıl inanmazdı?

Yine o gün geleceğin sevgili peygamberini birlikte aramaya çıkmışlardı. Ne bulmuş, ne ele geçirmişlerdi? Ancak şair Kuss'un güzel bir hutbesiyle ruhları yıkanmış, inançları pekleşmişti.

Başka? Bir de o genci görmüştü Hız. Hatice. Kalabalığın karıştığı anda ezilecek diğer bir kadın yok muydu ki, o genç yalnız Hız. Hatice'ye elini vermiş, onu selâmete çıkarmıştı? Şüphesiz yüzlerce kurtarılacak kadın vardı.

O halde?

Hız. Hatice, nihayet kesin kararını verdi. O genç bir gün gelecek resûl olacaktı. Allah'ın emirlerini insanlara duyuracaktı. Ama ne zaman? Daha çocuk sayılırdı. Yıllar geçecek, olgunlaşacaktı.

Hatice, bekleyeceği yıllar içinde, kendisinin de yıpranacağını hesap ediyordu. Bu en büyük üzüntüsüydü. Ama başka kadınlar beş yıl eskirlerse, Hatice ancak bir yıl eskidiğini düşünüp avunuyordu. Aramaların hiçbir fayda vermediğini gören Hız. Hatice, her şeyi olurluna bıraktı.

Hele bir gün, kendisinden geçmiş düşünürken, ilhâmının belirli bir şekilde Hız. Hatice'yi uyarması, verdiği kararın doğruluğunu açığa çıkardı.

İlhâmı ona şöyle sesleniyordu:

"Ey Hatice, gördüğün rüya hakikattir. Varaka da onu açık bir şekilde yorumladı. Sen âhir zaman peygamberimizle evleneceksin. Ancak, bir zaman sonra peygamberliği tebliğ edilecek. Onu şimdiden boşuna arama. Sen kendisiyle tanıştın. Ukâz çarşısında karşılaştığın gençtir o. Bekleyeceksin. Allah'ın sana şimdiden O'nu karşına çıkarması bir lütuftur. Böylelikle için aydınlandı. Bekleme gücün arttı. Bekle ey Hatice."

Bu ilham, Hız. Hatice'nin saadet ve sevincinin temeli oldu. Tekrar eski temiz, fakat hareketli hayatına döndü. Durgunluktan kurtuldu. İlhamı en büyük ve kıymetli sımydı. Ondan Varaka'ya bile bahsetmedi. Esasen Varaka, her nedense, Hız. Hatice'ye rüyasından ikinci bir kere daha bilgi vermemişti.

Ficar Savaşları'nın ikinci safhası bütün şiddetiyle devam ediyordu. Ticaret yolları tehlikeye düşmüştü. Kervanlar hareket edemiyorlardı.

Halbuki Hız. Hatice, ticaretini genişletmek istiyordu. Böylelikle serveti artacaktı. Vakti gelince, bu serveti hak dinin yayılmasında harcayacaktı. Hız. Hatice sık sık: "Acaba o genç şimdi nerede?" diye aklından geçiriyordu.

Ficar Savaşı sebebiyle Mekke'ye gelmiş çöl kabilelerine mensup sanıyordu onu. Her halde şimdi, yine kabilesine dönmüş veya savaşa yardımcı olarak katılmıştı.

O da Hz. Hatice'yi düşünüyor muydu? Yoksa bunların hiçbirisi olmamış mıydı? Hz. Hatice'yi unutmuş muydu? Başka kadınlarla düşüp kalkıyor muydu?

Bu türlü sorular Hz. Hatice'yi rahatsız ediyorlardı. Ama çabuk sıynlabiliyordu onlardan. Her şeyin Allah'ın arzusuyla olduğunu, cereyan ettiğini hatırlaması, inanması tek dayanağıydı.

Böylelikle yıllar, Hz. Hatice'nin havasını kirletmeden, birbiri peşine akıp gittiler.

Aradan dört sene daha geçti. Ficar Savaşları'nın ikinci safhası da sonuçlandı. Ticaret canlandı. Kervan yolları açıldı.

Bu suretle şüphesiz Hz. Hatice de otuz dört yaşını doldurdu ama yıllar ona tesir edemediler. Hz. Hatice hâlâ yeni açmış bir bahar dalı gibiydi. Güzelliği azalacağına artıyordu. Değil dört yıl, dört bin yıl geçse bu güzellik tükeneneceğe benzemiyordu. Öz, Hz. Hatice'nin ruhundaki nurdaydı. Bu nur, bilgi, iyi huy, iffet, temizlik, iyilik ve inançla yoğrulmuştu. İçinde kin, kıskançlık, sapıklık, cehalet, gericilik yoktu.

Elbette böylesine çiçeklerden derlenmiş olan demet solmazdı. Solmayacaktı da. Hz. Hatice, kısaca tükenmez, güzelliğin ta kendisiydi. Bu güzellik her gün iyi amellerle beslenerek gelişiyor, sahibine sunulmak için titizlikle hazırlanıyordu.

Ficar Savaşları'nın bitmesiyle Mekke'de normal hayata çabuk dönüldü. Ama Fil Savaşı gibi, iki safhasının toplamı dokuz yıl süren Ficar Savaşı da halkı uyarmamıştı.

İnsan, kötü, karanlık günleri çabuk unutuyordu. Yine ihtiraslarına âlet oluyor, bataklıklara atılıyor, sefâhat denizinde boğulurcasına yüzüyordu. Savaş, ibret ve birlik yerine, Mek-

kelilere bir vurdumduymazlık getirmişti. Ölüm çok basitleşmişti gözlerinde.

Mademki hayattan böylesine olur olmaz bahanelerle çok çabuk kopuyorlardı. Niçin günlerini gün etmesinlerdi? İçki, kadin, kumar ve oyuna bol zaman ayırmasınlarıdı?

Öyle yapıyordu halk. En küçük fırsatı kaçırmadan, sözde eğleniyorlardı. Mekke, yüzlerce putuyla bin bir çeşit sefâhat yerleriyle nerdeyse Hz. İbrahim'in kurduğu mukaddes şehir hüviyetinden sıyrılmak üzereydi.

Bu duruma üzülenler, o sırada miktarları elliye yükselmiş olan Hanifler'di. Yahudi ve Hristiyanlar, bozulan dinleri sebebiyle buna karşı duramıyorlardı. Varlıkları aksine putperestlerin inançlarını kuvvetlendiriyordu. Nihayet, bazı rahipler hakikati halka duyurmak zorunda kaldılar. Bir âhir zaman peygamberinin gelmesinin çok yaklaştığını müjdelediler.

Bir gün Hz. Hatice, Nefise'yi yanına alarak Kâbe'ye gitti. Hz. İbrahim makamını ziyaret ettikten sonra, gölgeliklerde dinlenen kadınların arasına karıştı. Uygun bir yer bularak oturdu.

İleride, yol olduğu halde bir Yahudi, kadınların içinden geçmek istedi. Kadınlar sinirlendiler. Yahudi aldırış etmedi. Hem yürüyor, hem de yüksek sesle konuşuyordu:

"Allah'ımın beni dinlemesi, O'na baktığımı görmesi, en büyük bahtiyarlığımdır! Günahım bağışlanır, ıstırabım diner, dualarım dudaklarımda hıçkırırken; böylesine bir koruyucum olsun da, niçin boş yere üzülsünüm, saadetimden olurum. Düşerim sendelerim, bataklıkta çırpınırım!"

Yahudi, bir ara durup kadınlara dikkatle baktı ve gülümsedi. Bilhassa Hz. Hatice'yle çok oyalandı. Ama birdenbire kızardı, başını yere indirdi. Bir şeyler söylemek arzusuyla çırpındığı belli oluyordu.

Nihayet cesaretlendi. Sordu:

"Âhir zaman peygamberinin gelmesi yakındır. Acaba içiniz-

den hangisi O'na eş olmaya hazırlanıyor?"

Kadınlar putperestti. Yahudi'nin böyle konuşmasına sinirlendiler. Hep birden üzerine saldırdılar. Yerden topladıkları taşları başına savurdular.

Yahudi güçlükle canını kurtardı. Bu saldırıya Nefise bile katılmıştı. Çünkü Nefise, Hz. Hatice'nin böylesine yakını olmakla beraber henüz Hanifler'e katılmamıştı. Putlarına sıkı sıkıya bağlıydı.

Hz. Hatice olay süresince yerinden kılmıdamadı. Heyecanlanmıştı. Çünkü tanımadığı bir Yahudi aynı müjdeyi vermişti Hz. Hatice'ye. Böylelikle Hz. Hatice büsbütün iman getirdi. Son şüphe ve tedirginliği de dağıldı. Artık hayatı başka türlü görüyordu. Hz. Hatice durmadı. Nefise gelince, ayağa kalktı. Birlikte yola çıktılar. Nefise yaptıklarından pişman görünüyordu. Özür diledi:

"Senden müsaade almadan kadınlara uydum. Beni kim bilir ne kadar ayıplamışsındır?"

"Davranışın hakikaten hoşuma gitmedi Nefise."

"Putlara sataşılınca aklım gitti."

"Yahudi belki de doğru konuştu."

"Öyle mi dersin hanımım? Senelerden beri duyarım, bir âhir zaman peygamberi gelecek diye tutturulmuş. Ağızlarda öyle çiğnendi ki çürüdü artık. Duydukça sinirlerim oynuyor. Yalan bunlar. Gelecekse nereden nasıl haber yollamış. Olamaz, putlarımızla alay ediliyor bence. Hristiyanların, Yahudilerin işleri bunlar."

Hz. Hatice, Nefise'nin düşüncelerini yolda çürütmekten bir fayda ummadı. Ancak: "İstersen sana, inanç üzerine bazı hakikatleri açıklayabilirim" dedi.

Nefise ilgilendi:

"Bunları benden esirgeme hanımım" karşılığını verdi. "Çoktandır farkındayım, eskisi kadar putlarımıza bağlı değilsin. On-

ları temizlemek, onarmak şöyle dursun. Karşılarında eğilmiyor-
sun bile."

"Bir sebep düşünmedin mi Nefise?"

"Sormaya cesaret edemedim."

"O halde akşam hatırlat da konuşalım."

"Seni merakla dinleyeceğim."

"Bana inanacak mısın?"

"Ona şüphe mi var hanımım?"

"Teşekkür ederim."

O gece, Hz. Hatice, Nefise'yi geç saatlere kadar yanında tuttu. Onunla konuştu, tartıştı, meseleleri uzun boylu anlattı. Nihayet, zorluk çekmeden Nefise'nin içini hakikat nuruyla yikamaya muvaffak oldu.

Artık Nefise de tek bir Allah'ın varlığına inanıyor, O'nun göndereceği peygamberi sabırsızlıkla bekliyordu.

Her yerde olduğu gibi, sonbahar, Mekke'de de düğünler mevsimiydi.

Bir sabah Ümmü Kattal Hz. Hatice'yi ziyarete geldi. Onu Cerrah kızı Â'yes'e'nin düğününe davet etti.

Hatice, yıllar oluyor ki düğün ve eğlencelerden elini eteğini çekmişti. O çağda kadın-erkek birlikte eğlencelere katılırdı. Ama ne yapıyorsa içki yapıyor, sonunda da bol bol kan akıyordu. Yıllar boyu aileler birbirlerine düşman oluyorlardı.

Başı dumanlananlar çalgıcıların, oyuncuların veya şarkı söyleyenlerin herhangi bir davranışından alınarak rezalet çıkarıyorlardı. Çok kere de aile kadınlarına sataşılıyordu. O zaman hemen hançerler sıynlıyordu kınlarından.

Hz. Hatice, anlayamadığı bir hissin tesiri altında kaldı. "Peki, ey Ümmü Kattal gelirim" dedi.

Ümmü Kattal, Hz. Hatice'nin daveti kabul etmesine çok sevindi. "Ey amcamkızı, beni ihya ettin" karşılığını verdi. "Senin

hakkin benim üzerimde pek büyüktür. Yıllardır eğlencelerden çekilip konağına kapandığın için üzülyordum."

"Seni kıramadım ey amcamkızı!"

"Göreceksin, hoşça vakit geçireceğiz. Beni hislerim aldatmazlar."

Ümmü Kattal gittikten sonra, Hz. Hatice akşamı iple çekti. Sanki evlenecek kendisiymiş gibi heyecanlandı. O derecede de süslendi. Vakıt gelince Nefise'yle birlikte yola çıktı, düğün evine gitti. Karşılایıcılar onu başköşeye oturtular. Ağırlamada yarışmaya başladılar.

Düğün bahçede yapılıyordu. Mehtap vardı. Semada yıldızlar kaynaşıyordu. Çok geçmeden Ümmü Kattal da geldi. Hz. Hatice'yle buluştu. Gülüşüp konuşmaya, eğlenceleri izlemeye koyuldular.

Kadın olsun, erkek olsun, her aklına esen, kendisine güvenen, meydana yürüyordu: Şiir, hikâye, oyun, şarkı, hiciv ve komedide hünerini gösteriyordu.

Erkeklerin çoğunun gözleri Hz. Hatice'nin üzerindeydi. Ne erişilmez, elde edilmez bir varlıktı Hz. Hatice! Ona baktıkça sarsılıyor, küçülüyorlardı. Kendilerinden geçmiş gibiydiler. Herhangi bir emrini yerine getirmek için, çekinmeden canlarını vermeye hazırladılar.

Hz. Hatice, bu ısrarlı bakışlardan sıkılmıştı. Ama belli etmedi. Sabrıyla onları mahcup edeceğini hesapladı.

Ortaya oyuncu kızlar yürümüşlerdi. Karşılıklı hem söylüyor ve hem de oynuyorlardı. Oyunları kıvrak, sözleri çekiciydi. O zamanın dertlerini dile getiriyordu. Hz. Hatice oyuna ve şarkılarına kendisini kaptırdı. Zaman zaman gülmeden edemedi. Ama bu gülüşte kadınlığın talihine üzülen çok şeyler vardı.

Hz. Hatice, oyunun sonuna doğru başını kapıya çevirdi. Aynı anda da kalbi dudaklarına geldi. Dört yıl önce, Ukkâz çarşısında Şair Kuss hutbesini verirken karşılaştığı genç içeri gir-

mişti. Dügün yerine doğru yaklaşıyordu. Geçen dört yıl içinde daha da serpilmiş, güzelleşmişti. Halinde, kendisine pek yaraşan bir onur ve heybet vardı. Yüzü pırıl pırıldı. Serbest yürüyor görünüyordu ama utanıyordu. Üzerine suç veya günah işleme-ye hazırlananların heyecanı düşmüştü.

Genç yaklaştı. Yaklaştı. Hz. Hatice'nin tam karşısındaki ağaçta durdu ve oturdu hemen. Sırtını ağacın gövdesine verdi. Yanına gelen ağırlayıcılardan birisi içki ikram etmek istedi. Genç, tatlı bir tebessümle bunu reddetti.

Hz. Hatice, kalbe bu kadar işleyen, bakana haz veren bir tebessüm daha olamayacağını düşündü. Sanki bahar saçılmıştı o tebessümünden. Hz. Hatice nerede olduğunu, sağında-solunda oturan Ümmü Kattal ile Nefise'yi unutmuştu. Kendinden geçmişti. Hep o gence bakıyordu.

Ağacın altı gündüz gibi aydınlanmıştı. Orada oturan insan değil de, yıldız kümesiymiş gibi geldi Hz. Hatice'ye. Genç, çevresiyle kısa bir zaman oyalandıktan sonra, Hz. Hatice onun düşündüğünü sandı. Ama çok geçmeden uyuduğunu anladı.

Ümmü Kattal gülmüştü o esnada, Hz. Hatice sırnın farkına vandığını sanarak kızardı.

Ümmü Kattal genci gösterdi. "Abdullah oğlu Muhammed'e bak ey amcamkızı!" dedi. "Babasının oğlu olduğu her halinden belli."

Hz. Hatice anlamaz görünerek sordu:

"Kimden bahsediyorsun?"

"İşte şu oğlandan. Tanıyor musun?"

"Hayır."

"Nasıl olur? Beni şaşırtıyorsun ey Hatice!"

"İnan ki tanımıyorum."

"O, rahmetli başkanımız Abdulmuttalib'in torunudur. Dördüncü atamız Kusayy'dan sen ve ben amca çocukları oluruz Muhammed'le."

H z. Hatice o zaman kendine geldi. "Çocukluğumda rastlamıştım" dedi. "Demek amcamoğlu olan budur... Muhammed'dir?"

"Bir zamanlar babası Abdullah'ı anlatmıştım sana. Kaşların arasında bir nur vardı da hani kapmak istemiştim. Ama Abdulmuttalib onu Âmine'yle evlendirmişti?"

"Hatırladım. Bunları konuşmuştuk."

"Dikkatle bak. O nur şimdi de Muhammed'e geçmiş."

"Görüyorum."

"Ey Hatice, bana sorarsan şunu söylerim: Muhammed'in başının içi yekpare altındır. Öyle olmasa ağırlığı altında ezilmez, uyumazdı düşün evinde."

H z. Hatice'yle Ümmü Kattal'ın konuşmalarını dinleyen Nefise söze karıştı:

"Abdullah oğlu Muhammed hakkında gizliden gizliye çok şeyler söyleniyor."

H z. Hatice ilgilendi:

"Nasıl şeyler."

"İyilik, güzellik. Ama ne yazık ki kimsesiz bir genç. Babası Abdullah, doğumundan önce ölmüş, Annesi Âmine ise Muhammed beş yaşındayken göçmüş. Birkaç sene de dedesi Abdulmuttalib ilgilenmiş onunla. Muttalib de ölünce Muhammed'i koruma işi amcalarından Ebu Talib'e kalmış."

"Ne iş yapıyor?"

"Ticaretle uğraşıyor. Deve otlatıyor."

H z. Hatice içlendi:

"İyilik, güzellik dediklerin bunlar mı ey Nefise?"

"Hayır. Doğumunda olağanüstü şeyler cereyan etmiş."

"Ne gibi?"

"Doğduğu ev nurlanmış. Süt ninesinin sütü çekilmişken, Muhammed emmeye başlayınca bollanmış. Gittiği kabileye bereket yağmış. Çocukken başının üzerinde daima bir bulut bekler,

gölgelik yaparmış."

"Şimdi?"

"Şimdi de civarında olağanüstü şeyler oluyormuş."

"Nefise, sen yakın zamana kadar putlardaydın. Bunları ne zaman öğrendin?"

"Siz beni uyardıktan sonra merak sardım. Âhir zaman peygamberini bulmak, öğrenmek istedim. İşte bu sırada Muhammed'i tanıdım."

Hz. Hatice'nin kanı çekildi. Demek halk da kurtancılığı arayıp duruyordu. Bir an önce O'na kavuşmak, kurtulmak istiyordu bu hayattan? Hem de Hz. Muhammed (sa) üzerinde duruyorlardı. Bütün bunlar Allah'ın vicdanlarına sunduğu ithamlar değil miydi?

Sordu yine:

"Sonra?"

"Annesi Âmine, ölüm döşegindeyken Muhammed'in yüzüne bakmış ve şu son sözleri söylemiş:

*Her diri ölür,
Her yeni eskir,
Ben ölürsem gam yemem,
Çünkü adım bakidir,
Böyle bir hayırlı evlât bırakıyorum.*

Hz. Hatice, Nefise'nin hep anlatmasını istiyordu. Yine soru:

"Başka?"

"Geçen hafta işittim. Muhammed de senin gibi yapıyormuş hanımım. Kâbe'yi tavafla yetiniyor, fakat putlara secde etmiyormuş."

Hatice kendisinde değildi. "Güzel!" karşılığını verdi.

Nefise devam etti:

"Bilhassa Şair Hassân, Muhammed'e âşık. Muhammed ge-

çerken, durup şöyle seslendiğini işitmişler:

*Hiçbir göz,
Senden daha güzelini görmedi!
Hiçbir kadın,
Senden daha güzelini dünyaya getirmedi!
Sen hiçbir ayıbı olmayarak,
Dünyaya getirildin,
Sanki,
İstedğin gibi hâlk edildin!*

"Hakikati konuşmuş şair Hassân. O kadar mı?"

"Aklımda kalanlar bunlar."

Ümmü Kattal da, kendisini tutamadı, bildiklerini anlattı:

"İçki, kumar nedir bilmiyor. Sözü'nün eridir. Yalandan nefret eder. Daha şimdiden O'na Mekke'nin en emniyetli genci diye bakıyor. Çok yakında tüccarlar kendisine büyük işler vereceklermiş. Yaşının biraz daha ilerleyip, tecrübe kazanmasını bekliyorlarmış."

Artık Hz. Hatice'nin içi içine sığmıyordu. En yakın iki arkadaşı, Ümmü Kattal'le Nefise, durmadan ne güzel şeyler anlatıyorlardı! Acaba Hz. Muhammed'e (sa) meylini fark etmişler miydi? Bunun artmasına mı çalışıyorlardı?

Hz. Hatice, Nefise'ye hatırlattı:

"Gizli şeylerden de bahsetmiştin ey Nefise! Onlar nedir?"

"İyi ki hatırlattın hanımım! Sana bunları da hikâye edeyim."

Nefise, uzun uzun duyduklarını saydı döktü.

Bunlara göre, Hz. Muhammed (sa) daha dokuz yaşında iken amcası Ebu Tâlib'le sefere gitmişti. Kervan bir gün, Şam yakınlarında Busrâ mevkiinde konaklamıştı. Orada bir manastır vardı. Manastırın sahibi rahip Bahîra koşmuş, kervanı karşılamış ve Hz. Muhammed'in (sa) elinden tutarak bağırmıştı:

"Bu çocuk âlemlerin en yücesidir. Âlemler yaratıcısının elçi-

sidir. Allah onu âlemlere rahmet olarak gönderecektir."

Kureyşliler, rahip Bahîra'ya sormuşlardı:

"Sen onun, anlattığın özellikleri kendisinde toplamış olduğunu nereden biliyorsun?"

"Siz şu yokuşa geldiğiniz zaman, bütün ağaçlar O'na secde ettiler. Ağaçlar ve taşlar ancak peygamberlere secde ederler. Bu çocuğun arka kaburgalarının aşağı tarafında elma şeklinde bir mühür olması gerekir. Var mı?"

Ebu Tâlib cevap vermişti:

"Var."

"Tamam. Ben de ilk fırsatta bakacağım."

Rahip Bahîra hemen kervanın yanından ayrılmıştı. Az sonra dönmüş, misâfirlerini yemeğe çağırmıştı. Hz. Muhammed (sa) o sırada develeri otlatıyormuş. Başının üzerinde bir bulut dolaşıyormuş. Hz. Muhammed (sa) sofraya gelince, güneşte kalmış. Ama ağaçlardan birisi derhal eğilerek onu gölgelemiş.

Durumu dikkatle izleyen rahip Bahîra, Kureyşlileri tekrar uyarmış:

"Allah adına and içerim ki bu çocuk beklenen âhir zaman peygamberidir. Onu Rumların idaresindeki yerlere götürmeyin. Kitaplarda yazılı vasıflarından tanırırlar. Öldürürler."

Bu sırada Roma İmparatorluğu memleketlerinden yedi yolcu gelmiş. Bahîra onlara sormuş:

"Buraya ne maksatla geldiniz?"

Cevap vermişler:

"Allah tarafından gönderilecek peygamber, bu aylarda görünecektir. Her tarafa dağıldık. Onu arıyoruz."

"Siz aranızda kendinizden daha hayırlı olacak birisini bıraktınız mı?"

"Orasını bilemeyiz."

"Peki, Allah'ın istediği bir işe mâni olabilir misiniz?"

"Hayır."

"O halde vazgeçin âhir zaman peygamberini aramak ve öldürmek sevdasından."

Yolcular, rahip Bahîra 'nın nasihatlerine uyup çekip gitmişler.

Rahip Bahîra, hemen Kureyşlilere koşmuş ve yalvarmış:

"Rica ederim. Bu çocuğun velisi kimse onu geri çevirsin."

"Ebu Tâlib, rahip Bahîra 'nın isteğine uymuş. Muhammed'i, Bekir'le Bilâl'a emanet ederek Mekke'ye göndermiş."

Hız. Hatice, o gece düğünde sabahladı. Saatlerin nasıl geçtiğinin farkında olmadı. Hız. Muhammed (sa), gün ışıyana kadar, oturduğu ağaç altından kalkmamış, uyumuştı. Nihayet güneş, ışıklarını Hız. Muhammed'in (sa) üzerine düşürünce, gözlerini açmıştı. Şaşırmış bir hali vardı. Hemen kalktı. Koşarcasına düğün evinden uzaklaştı.

Hız. Hatice onun bu utanmasından hislendi. Hız. Muhammed (sa) gidince, Hız. Hatice için düğünde oyalanmanın mânası, câzibesi kalmamıştı. Düğün hâlâ devam ediyordu. Hız. Hatice, ev sahiplerine saadetler dileyerek izin istedi. Eve dönünce uyuyamadı. Odasına çekilerek gönü ve düşünceleriyle baş başa kaldı.

Şaşırmıştı. Beklediği, aradığı, kalbini verdiği genç bu kadar yakınında olsun da, o fark etmesindi? Mâna veremiyordu buna Hız. Hatice. En garibi, üstelik Hız. Muhammed (sa)'le amca çocukları oluyorlardı. Soy birdi ama varlık, yıllardan beri aileleri birbirlerinden uzaklaştırmış, görüşmez, tanışmaz yapmıştı. Hız. Hatice, o anda servet içinde yüzdüğü halde, servete, paraya, altına düşman olmuştu hemen.

Ümmü Kattal'la Nefise'nin anlattıklarını ezberine almıştı Hız. Hatice. Bunları tekrar birer birer gözden geçirdi. Okuduğu kitaplarla, Varaka'nın öğrettikleriyle karşılaştırdı. Hepsini birbirini tutuyordu. Şüphesi kalmadı. Amcası oğlu Hız. Muhammed (sa), Hız. Hatice ile evlenecekti. En önemlisi de, Allah'ın emrettiği

gün peygamber olacak, şu bahtsız insanlara yollarını gösterecekti.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'in (sa) dokuz yaşındayken Şam seferinde başına gelenleri iştmişti. Ama o gencin Hız. Muhammed (sa) olduğunu bilmiyordu. Bir ara aklına Varaka geldi. Varaka, şüphesiz her şeyden haberliydi. O halde niçin Hız. Hatice'den gizlemişti olayları?

Hız. Hatice, düşünne düşünne, neredeyse Varaka'ya kırılacaktı. İşte azatlı arkadaşı Nefise bile çok şeylerden haberliydi. Kendisinden saklamak niçindi?

Hız. Hatice, Varaka'nın karakterini hatırladı. Varaka, bir yemek pişmeden tencerenin kapağını açmaz, içinde ne bulunduğunu göstermezdi. Demek henüz anlatılanlar gün yüzüne çıkmamıştı. Hız. Hatice'nin şu andaki sevincini gölgeleyen bir eziklik de vardı içinde.

Allah'ın, resûlünü yetim ve yoksul bırakmasına, ona çobanlık yaptırmasına neden lüzum gördüğüne aklı yatmamıştı. Ama uykusu iyice dağılınca, bunun sebebini buldu. Halkı idare edecek bir insanın, hele bir peygamberin, öksüz ve yoksulların, halk tabakasının dertlerini anlayabilmesi için, elbetteki onların dünyasına girmesi, hayatlarını aynen yaşaması gerekirdi.

Hız. Hatice artık rahattı. Yıkandı, temizlendi. Kirpiklerine uykunun en küçük bir ağırlığı düşmediği halde, sağlığı bakımından yatması gerekliydi. Yatağına girdi. Bir zaman, gelecek günleri düşündü. Yapamadı onlarda. Geçmişe döndü. Çok uzaktaydılar ve Hız. Hatice'yi oyalayacak hatıralardan yoksundular. Her şey bu günde vardı. Bugünü yaşamalıydı.

Bir bilgin de insanları öyle uyarmıyor muydu?

"Dünü düşünmek niçin? Geri gelmez ki! Hep gidecek uzaklaşacak. Esasen onda ne yaşadım, ne gördüm. Sabahında ümid vardı, akşamında hüznün, o kadar. Ey hayal ettiğim, sen yoktun!

Yarını anlatma bana. Yaklaştığını haber verme. Ne taşıdığını bilemem. Belki gözyaşlarıyla sınısıklamdır, belki kahkahalarla süslüdür. Şimdiden nasıl sevinirim veya üzülürüm. Çünkü senden habersizim!

Dün kaçsın benden, yarın sokulmasın yanıma. Bana başlayan gün yeter. Onda yaşıyor, onda çalışıyorum, didinip terliyorum. Elbet emeğim yeşerecek. Düşündüğüme kavuşmak üzereyim. Nasibimi arzu dolu gözlerinde okuyorum..."

Hz. Hatice, düğünde Hz. Muhammed (sa) hakkında, kendince çok kıymetli bilgiler edinince, duramadı ertesi gün. Bunları hemen Varaka'ya yetiştirdi. Beklenen resûlün Muhammed olacağı üzerinde durdu.

Varaka da aynı fikirdeydi: "İlhâmım beni, bu keşfine çoktan alıp götürmüştü" karşılığını verdi. "Alâmetler, Muhammed'de açıkça var. Küçük yaşından beri yakından izledim. Sevgili Allah'ımızın onu vazifeye çağırması gününü beklemekten başka yapacak işimiz yoktur. Ancak şehrin halini biliyorsun. Sağ gözünün, sol gözüne bile güveni olmasın. Dilini tut ey kızım! Kalbindeki sırrı açıklama!"

"Ama Muhammed hakkında bizim gibi düşünenler var."

"Olabilir. Sen öğüdüme göre hareket et."

Hz. Hatice, her ne kadar artık ileride olacıklardan da haberi idiye de, nihayet bir kadındı. Şuuru sabretmesini isterken, Hz. Muhammed'le (sa) yanan kalbi söz dinlemiyordu.

Ümmü Kattal'la Nefise belki bilerek, belki bilmeyerek Hz. Hatice'nin hislerini sık sık tahrik ediyorlardı. Her yalnız kalışlarında ona Hz. Muhammed'den (sa) söz açıyorlardı. "Birçok kadın Muhammed'i elde etmek için yarıya" diyorlardı. Veya: "Muhammed, en zengin tüccarlar tarafından korunmaya başlandı. Çeşitli bahanelerle ona iş veriyorlar. Para kazanmasını sağlıyorlar. Bu davranışlarının altında Muhammed'i damat edinmek emeli yatıyor galiba" fikrini yürütüyorlardı.

Hız. Hatice, o an için bu türlü haberlere kendisini kaptıracak üzülyordu. Ama yalnız kalıp, gördüğü rüyayı hatırlayınca yüreğine su serpililiyordu. Hemen diz çöküp semaya kollarını kaldırıyor, içini döküyordu:

"Ey ulu Allah'ım! Kalbimde yanan Muhammed ateşi senin emrinle, izninle tutuşturuldu. Ya beni hemen resûlüme kavuştur veya tahammülümü arttır."

Bu türlü olaylarla yüklü birkaç yıl daha geçti. Hız. Hatice kırk yaşına yaklaştı.

Bir sabah, yine böyle dua edip ağlarken, Nefise odaya girdi. Hanımının durumunu görünce o da ağlamaya başladı. Çok üzülmüştü. Bu üzüntüsü isyan haline geldi. "Ey yaratılmış ve yaratılacak kadınların en temiz! Ruhların incisi!" dedi. "Sabrın, tahammülün de bir hududu vardır. Ne kadar gizlemeye çalışsan, fark etmemek için kör olmak gerekir. Sen Muhammed aşkıyla yanıyorsun. O'na kavuşmak için beklemek doğru değildir. Başka kadınlar alttan alta çalışıyorlar. Saadetini kaybedeceksin bu gidişle."

Hız. Hatice, sırrının öğrenildiğini anlayınca direnmeyi bıraktı. "Benim için neler düşünüyorsun?" diye sordu.

"Emredeceğin her işi yaparım. Hattâ bu yola canımı koyarım. Bence en güzel ve doğru çâre, her derde devâ bulan amcan oğlu Varaka'ya açılmandır."

"Bunu yapamam."

"Mecbursun hanımım. Müsaade et çağırayım."

"Hele çağırarak hiç olamaz. Onu ayağına davet saygısızlıktır."

"Sen git."

"Düşünmem gereklidir."

"Muhammed'i elinden kaçıracaksın."

"Esasen elimde değildi ki. Benimle ilgisiz görünüyor. Her gençten evlenme teklifi aldım da ondan almadım."

"Sebebi açıktır."

"Nasıl?"

"Muhammed yetim ve yoksuldur. Ayrıca on beş yaş küçüğüdür. Sana talip olursa paran için talip olduğunu sanacağından çekinir. Şüphesiz bu konuda onurludur da. Sen ona yaklaşı. Talip ol."

Hız. Hatice: "Hayır, bunu hele hiç yapamam" diyerek ayağa kalktı. "Düşündüğün çare sevgimi gölgeler."

Nefise, Hız. Hatice'nin sözlerine hak verdi. Ama bir şeyler yapmalıydı. Nefise, o gün öğleden sonra aklına uydu. Varaka'ya gitti. Yol boyunca çok şeyler düşünmüş, anlatacaklarını âdeta ezberlemişti. Ama Varaka'nın karşısına çıkınca dili tutuldu. Söyleyeceklerini unuttu. Arzu etmediği kelimeler dudaklarından döküldüler:

"Hanımım sizi bekliyor ey efendim!"

"Niçin?"

"Bilmiyorum."

"Hasta mı yoksa."

"Değil."

Varaka, Hız. Hatice'nin bu türlü davranışına canı sıkılmış göründü. Hiç istemediği halde ona şöyle bir haber yolladı:

"Büyük şeyler pahalıdır. Kendisi gelsin, bekliyorum."

Nefise, dönüşte çok perişandı. Eve gelince, Hız. Hatice'nin önünde yere kapandı. Olanları anlattı, af diledi. Hız. Hatice, Nefise'ye kınlanmadı. Nihayet o, Hız. Hatice'nin çektiği ıstıraba dayanamamış, aklına uyarak bir cahillik etmişti.

Nefise'ye birkaç güzel söz söyleyerek, onu yatıştırdı. Hız. Hatice daha çok Varaka'nın kınlan kalbini düşünüyordu. Gitmeli, hakikati anlatmalıydı Varaka'ya.

Öyle yaptı.

Varaka, her zamanki gibi Hız. Hatice'ye güleç bir yüzle ve saygı göstererek karşıladı. Hız. Hatice'nin anlatmasına fırsat bi-

rakmadan kendisi konuştu:

"Ey Hz. Hatice!" dedi. "Senin beni ayağına çağırma-ya çağını bilirim. Hakikaten çağırmış olsan koşar gelirdim. Ama haber Nefise'nin uydurmasıydı. O türlü cevaplayarak bir ders verdim."

Hz. Hatice rahatladı. Varaka'ya teşekkür etti. Varaka sokulup Hz. Hatice'nin bileklerini tuttu. Gözlerine ısrarla baktı. Görüklerini söyledi:

"Çok ızdırıp çekiyorsun."

"..."

"Tahammülün azaldı."

"..."

"Gönlünden geçenlerden haberliyim. Seni Muhammed'e yaklaştıracak sık sık buluşturacak sebepleri hazırlamalıyız."

"Bunun faydası nedir?"

"Birbirinizi tanır, anlar, açılırsınız. Hayırlı sonuç kendiliğinden doğar."

"Bunu nasıl yapacağız?"

"Hazreti Muhammed'e bir iş verebilir misin?"

"O'ndan hazret diye bahsettiniz."

"Unutma ki Hazreti Muhammed iki cihanda da vardı. Elçiliğine başlayınca O'na daha nasıl hitap edeceğimi duyacaksın. İlhamlarım büyük olacak. Yeter ki Allah'ım bana o günleri nasip etsin."

"Doğrudur."

"Sualimi cevaplandırmadın ey Hatice! İştin bahsetmiştim."

"Şam'a yakında bir kervan göndereceğim. Bu kervanı kendisine teslim edebilirim."

"Çok güzel! Gerisini bana bırak. Hiç üzülme. Kalbini ferah tut."

Aynı gün Hz. Hatice yine bir düğüne davet edilmişti. Bu dü-

ğüne gitmek arzusuyla yandı hemen. Halbuki son bir ay içinde en az yedi düğün davetini reddetmişti.

Gönlünün seslenişlerine uydu Hz. Hatice ve düğüne gitti. Düğün, Hz. Hatice'nin arzuladığı şekilde geçti. Kötü hiçbir hâdise olmadı. En önemlisi de, bu düğüne Hz. Muhammed (sa) de gelmişti. Yine bir ağaç altı bularak gün ağarıncaya kadar bol bol uyumuştı.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) davranışındaki sırrı çözemedi. Mademki eğlenmeyecekti, niçin geliyordu düğünlere? Evinde uyusundu. Hz. Hatice dayanamadı. Kölesi Meysere'yi çağırdı. Ona Hz. Muhammed'i (sa) gösterdi:

"Şu gence dikkat et ey Meysere!"

"Evet hanımım?"

"Uyanınca arkasından git. Yapacaklarının haberini getir."

Az sonra Hz. Muhammed (sa) gözlerini açtı. İlk yaptığı gibi şaşırdı ve utanarak düğün evinden ayrıldı. Hz. Hatice'nin kölesi Meysere hemen Hz. Muhammed'in (sa) peşine düştü.

Hz. Hatice de evine gitti. Hz. Hatice, kölesi Meysere'nin geç döneceğini hesapladığı bir sırada onu karşısında buldu. Sordu:

"Çabuk döndün ey Meysere! Sebep nedir?"

"Öyle oldu sahibem! Genci kaybettim."

"O kadar mı?"

"Ama bazı şeyler işittim."

"Nedir onlar?"

Köle Meysere anlattı:

Bu anlatışa göre, Hz. Muhammed (sa)'i Meysere iki sokak öteye kadar takip etmişti. Orada Hz. Muhammed (sa) bir arkadaşına rastlamış ve aralarında şöyle bir konuşma geçmişti:

"Sabahlar hayr olsun ey Muhammed!"

"Sabahlar hayr olsun ey Ziyad!"

"Nereden geliyorsun?"

"Bir düğünden."

"Öyle mi? İyi eğlendin mi ey Muhammed?"

"Ne gezer! Nasibimde böyle şeyler yok galiba? Son beş yıl içinde bu ikinci düğüne gidişimdir. Otlattığım develeri bir çoban arkadaşına bırakıp akşamdan şehre indim. İlk karşılaştığım düğün evine girdim. Ama eğleneceğim yerde, üzerime bir hal geldi. Uyudum. Ancak doğan güneşin tesiriyle uyandım. Anlıyorum, kötülük benden uzaklaşıyor, kaçıyor. Bir daha böyle şeylere baş vurmayacağım."

Hız. Hatice, kölesi Meysere'yi dinlerken, göz pınarlarına yaş birikmişti. Hemen Meysere'yi dışarıya gönderdi. Gözyaşlarına yol verdi.

HARAM, KİRLİ BİR DENİZDİR

Ertesi gün, akşama doğru, Varaka, inanç arkadaşlarından Hâris ile Kâbe'de geziniyordu. Her zaman olduğu gibi, meydan kalabalıktı. Gölgelekler doluydu.

Varaka, üç-beş kadının oturduğu bir gölgeliğe baktı. Kadınların içinde Hz. Muhammed'in (sa) halası Atikâ'nın bulunduğunu gördü.

Aradığı fırsatın çıktığına hükmederek Hâris'e: "Yorulduk, şurada biraz dinlensek fena olmayacak" teklifini yaptı.

Hâris, Varaka'ya uydu. Kadınların solundaki boşluğa oturdular. Hz. Muhammed'in (sa) halası Atika, onların gelişinden memnun olmuştu. Komşusu kadınları uyardı:

"Yanımıza oturanların birisi meşhur Varaka'dır. Susalım, dinleyelim. Kim bilir ne güzel şeyler konuşacaktır?" dedi.

Kadınlar hangisinin Varaka olduğunu sordular. Atike: "Uzun, geçkini" cevabını verdi.

Atika yanılmamıştı. Çok beklemediler. Hâris'le Varaka konuşmaya başladılar.

Hâris: "Şu yığın yığın insanlar, aynı şeyleri görüp yaşadıkları halde, her biri başka başka zevklenir" dedi.

Varaka onu doğruladı:

"Bu inanç ve yetişme perişanlığından doğuyor."

"Nasıl?"

"Hepimizin içinde aynı inanç ateşi yakılsa, tek yolda yetiştilsek birleşirdik. Fikirde, duyguda, davranışta böylesine dağılmazdık ey Hâris!"

"Bizim hareketlerimiz birdir."

"Öyle olmasa seninle bağdaşabilir miydim?"

"Aynı gözle görmek, aynı kalple hislenmek! Ne güzel? Değil mi?"

Varaka biraz düşündü. "Bu yolda hikmet dolu bir hikâye vardır. Bilmem işittin mi?" diye sordu.

"İşitmiş olsam da tekrarı bana ancak fayda verir."

"O halde dinle şu rivâyeti:

"İki adam suya eğildiler. Birisi çakıl taşlarında oynayan al benekli balıklar gördü. Diğer balıklarla karşılaştı, bakışları bulandı. İki adam hurma ağacına çıktılar. Birisine eteği az geldi, koynunu da doldurdu. Diğer tutunacak dal bulamadı, kısmeti kurudu. İki adam geceye baktılar. Birisi hislendi içi taşlı, şarkılar söyledi yıldızlara. Diğer körlendi, üşüdü karanlıktan. İki adam uyudular. Birisi sakindi, beyaz rüyalarda gezindi. Diğer hırçındı, boğazı sıkıla sıkıla sabahladı. İki adam bahçede dolaştılar. Birisi gül topladı, demet yaptı yüzlerce. Diğer yumruk savurdu fidanlara, diken ayıkladı etinden. İşte ey insan! Cahil, bilgili; çirkin, güzel; fena, iyi; gerici, ilerici; sapık, doğru hikâyesidir bu dinlediğin! Bizim hikâyemiz, uyur gezer, bakar körlerin hikâyesi... Nasibimizi kendimiz yaratırız. Kime kimi şikâyet edelim? Hıçkırık ve kahkahalarınımızın kaynağı, davranışımızdır."

"Hakikatlerden başka ne anlatır bu bize ey Hâris?"

"Doğru."

Afika, kadınlara sordu:

"Duydunuz değil mi Varaka'yı? Nasıl?"

"Güzel konuştu" dedi herkes.

Varaka, başını yoldan tarafa çevirmiş bakıyordu. Birden doğruldu. Geçenlerden birisine seslendi:

"Akşamlar hayrolsun ey Melâme!"

"Akşamlar hayrolsun ey Varaka! Sana hizmet etmek isterim. Arzun nedir?"

"Sana bir iş vereceğim."

"Buyurun, şeref bilirim."

"Amcam kızı Hatice, bugünlerde Şam'a kervan göndermek kararındadır. Emniyetli, idareci, becerikli bir adam anyor."

"Kaldı mı böyle insanlar?"

"Sen bulursun ey Melâme!"

"Evet, evet, arayacağım."

Melâme uzaklaştı. Varaka, Hâris'le biraz daha sohbet ettikten sonra, izin istedi, ayrıldı. Varaka, oyalanmadan doğru Hz. Hatice'ye gitti. Hz. Hatice, yalnız başına dikiş dikiyordu. Varaka'nın gelişine çok sevindi. Varaka, onu bekletmedi. Müjdeyi verdi:

"Az önce Muhammed'in halası Atika'ya rastladım. Bir kervanbaşı aradığını ona duyurdum ey Hatice!"

Hatice, sevineceği yerde, telâşlandı:

"Kendisiyle mi konuştun ey amcamoğlu?"

"Önünden geçen Melâme'ye seslendim. Atika da işitti. Bir kervanbaşı aradığını Atika'nın kulağında ya, bu yeter. Muhammed'e ulaştırır."

Hatice rahatladı: "Öyle umuyorum ki" dedi. "Mübarek ellerinle diktığın tohum çabuk yeşerecek."

"Sevgili Allah'ımız diledikten, müsaade buyurduktan, sonra ne mümkün değildir ki?..."

Aynı akşam, Atika hem yemek hazırlıyor, hem de sık sık sokağa bakıyordu. Erkek kardeşi Ebu Tâlib yıkanıyordu. Atika ona: "Ey kardeşim! Muhammed gecikti" dedi.

Ebu Tâlib: "Daha erken, o saatini bilir" karşılığını verdi.

Ebu Tâlib'in ailesi kalabalıktı. Gerek Hz. Muhammed (sa) ve gerekse amcası Ebu Tâlib, diğer tüccarlar gibi, yalan ve hile ile iş görmedikleri için az kazanıyorlardı. Ama hepsi kanaat sahibiydiler. Hallerine şükrederler ve durumlarından şikâyetle kalkışmazlardı.

Yatakları, içi hurma lifi dolu deri kılıflardı. Her şeylerini

kendileri hazırlarlardı. Temizliğe önem verirlerdi. Çok zaman sofralarında hurma ve arpa ekmeğinden başkası bulunmazdı. Karınları doymadan kalkarlardı.

Atıka, kardeşi Ebu Tâlib'in soğukkanlılığına öteden beri hayrandı. Ancak, Ebu Talib'in Hz. Muhammed'i (sa) bu kadar sevdiği halde, meraklanmamasını yadırgadı.

Kendisini tutamadı, Ebu Tâlib'in yanına geldi: "Gönlünün, yeğenin Muhammed'le dolu olduğunu her fırsatta söyler durursun. Ama ona telâşlanmazsın. Nedendir bu?" diye sordu.

Ebu Tâlib, kız kardeşine gülümsedi: "Dünyada düşmanı olmayan bir kimse varsa o da Muhammed'dir" karşılığında bulundu. "Niçin üzerinde durayım? Hep güler, tatlı konuşur. Söz kesmez, fenalık etmez. Gururludur ama sert değildir. Boş konuşmaz. Dinleyeni kendisine bağlar. İyilere, bilginlere mertebesine göre saygı gösterir. Adamlarından çok yemez. Onlardan ayrı giyinmez. Böyle insanın düşmanı olur mu ey kardeşim Atıka?"

"Doğru konuştun. Ben de Muhammed'in tok sözlülüğüne, el açıklığına, cesaretine ve yumuşak başlılığına hayranım. Benimle şakalaşmaya da bayılır."

"Öyledir."

"Ben Muhammed'i kışkırtılardan sakınmanı istiyorum. Servet sahibi olmadığı halde Fazıllar Demeği'ne üye seçilmesi az şey midir?"

"Bu amelinin hakkıdır."

"Dışarıdan gelen haberler, rahip ve kâhinlerin kanaatleri, Mekke'de dolaşan rivayetler Muhammed'in ileride çok büyük bir adam olacağını gösteriyorlar."

"Buna bilhassa inanıyorum. Hatırlarsın, sana da yıllarca önce anlatmıştım ey Atıka! Muhammed'i dokuz yaşındayken sefere götürdüğüm zaman Rahip Bahîra neler söylemişti."

"O halde siper olsana yeğenine. Rumlar ona kötülük etme-

sinler."

"Daha nasıl koruyabilirim Muhammed'i, eve kapatıp üzerine kilit vuramam ya?"

Atika, kardeşi Ebu Tâlib'in bu haklı cevabı karşısında ne konuşacağını bilemedi.

Ebu Tâlib, kız kardeşini yanına çekip oturttu. Saçlarını okşadı. Şöyle konuşarak teselli etmeye çalıştı:

*Kaderimde varsa toprak rahmete kanar,
Tarlam yeşerir,
Bire bin verir.*

*Nasibimse eğer,
Batalıkta gezinirken,
Ayağıma inci takılır.*

*Arpayı tek tek ayıklayıp öğütsem de,
Talihim istemedikten sonra,
Yine dişime taş dokunur.*

*Hepsi alın yazısıdır bunların,
Kartal kapar savurur da incinmem,
Düzde düşerim ayağım kırılır.*

Atika, Ebu Tâlib'i dinlerken dışarıya bakıyordu. Yüzü güldü: "Muhammed geliyor" diyerek ayağa kalktı.

"Sana söylemiştim. O vaktini kaçırmaz."

"Bak ey Ebu Tâlib! Muhammed öyle gelişti, güzelleşti ki."

"Farkındayım."

"Yaşı yirmi beşe yaklaştı. Hâlâ niçin evlenmesine müsaade etmiyorsun?"

"Ben mi?"

"Değil mi? Sanırım yanından uzaklaşır diye korkuyorsun."

"Hayır, hayır. Tek arzum Muhammed'in evlenmesidir. Akli-ma geldikçe neşem dağılıyor."

"Ey kardeşim! Sen müsaade et yeter. Gelini ben bulurum."

"Gelin kolay. Evlenmek para ister. Halimiz ise malûm. Hele bu sıralarda işler iyi gitmiyor."

Atfika biraz düşündü:

"Az önce Kâbe'de duydum. Huveylid kızı Hatice, Şam'a bir kervan hazırlıyor ve teslim edecek emniyetli bir adam arıyormuş. Muhammed'den daha emniyetli kim var? Eğer münasip görürsen gideyim, Hatice'ye anlatayım. Böylelikle tanışmış da olurum."

Teklifi Ebu Tâlib benimsedi:

"Durumumuz icabı Hatice'yle içli-dışlı değiliz ama Hatice yakınımızdır. Muhammed'le atamız Kusayy'dan amca çocukları olurlar. Elbette Muhammed'in nasıl bir insan olduğunu işitmiştir. Umarım ki kervanı memnuniyetle Muhammed'e teslim eder. Muhammed gelince konuşayım da Hatice'ye gitsin, bu işe tâlip olsun."

Atfika, Ebu Tâlib'in kararına sevindi, yarıda bıraktığı yemek hazırlama işine çekildi. Az sonra Hz. Muhammed (sa), amcası Ebu Tâlib'in yanına girdi. Yemek hazırlanana kadar, amcayla yeğeni günlük işlerden konuştular. Hz. Muhammed (sa), epeydir sürüp giden işsizlikten dert yandı.

Ebu Tâlib bunu fırsat bildi: "Ey sevgili yeğenim Muhammed!" dedi. "Amcam kızı Hatice bu günlerde Şam'a göndereceği kervan için adam arıyormuş. Sana bir deve vereyim. Hatice'yle tanışmanın yolunu bul, kârlı çıkarsın."

Hız. Muhammed (sa) tatlı bir dille amcasının teklifini reddetti:

"Eğer Hatice isterse kendisi bana haber yollar" dedi.

Atfika, Muhammed'in amcasına verdiği bu cevabı işitmişti. Yemekten sonra, Ebu Tâlib'le yalnız kalınca sordu:

"Ey kardeşim! Muhammed asla kendiliğinden bu işe girişmez. Onuru mani olur. Ne yapacağız?"

"Sen nasıl bir çâre düşünüyorsun?"

"Eğer müsaade edersen Hatice'ye ben gideyim. Kendimi tanıtayım. Kadın kadına daha iyi anlaşırsınız. Böylelikle Muhammed için düşündüklerimiz olur."

Ebu Tâlib, Atıka'nın fikrini beğendi.

"Öyle yap ey kardeşim Atıka!" dedi. "Yarın görüş."

"Geç kalmaz mıyız? Belki Hatice başkasına söz verir. Şimdi gideyim."

Ebu Tâlib kardeşine hak verdi. Atıka derhal hazırlandı ve akşamın alaca karanlığı içinde Hz. Hatice'nin evinin yolunu tuttu.

Hz. Hatice yemeğini yemiş, istirahatata çekilmeye hazırlanıyordu. Bir ziyaretçisi olduğunu haber verdiler. Hz. Hatice geleni misâfir odasına almalarını söyleyerek tekrar giyindi.

Düşünüyordu. Gelen kimdi acaba? Merak da ediyordu. Misâfirin erkek mi, kadın mı olduğunu sormadığına pişmandı. Varaka'nın ektiği tohumun bu kadar çabuk filizleneceğini ümit etmemekle beraber heyecanlandı. Ya gelen Hz. Muhammed (sa) ise diye şüphelendi.

Sonra, Hz. Muhammed'in (sa) dul ve yalnız başına yaşayan bir kadını gece vakti rahatsız etmeyeceğini düşünerek vazgeçti. Misâfir odasına yürüdü. Atıka ayakta duruyor ve saraydan farksız çevresini zevkle, hayretle seyreliyordu. Bu kadar güzel, zengin döşenmiş bir yeri hiç görmemiş, ancak masallarda dinlemişti.

Ama Hz. Hatice odaya girince Atıka'nın gözleri büsbütün kamaştılar. Onun güzelliği, alımı, temizliği, sıcaklığı yanında dalgın dalgın seyrettiği eşyalar söndü. Hz. Hatice, misâfirine hemen yer gösterdi:

"Buyurun, şöyle oturun. Dinlenin."

Atıka, Hz. Hatice'nin sesinde bir şarkı yumuşaklığı buldu.

Havasındaki kokuyla ferahladı. Gözlerinde ne çok kıvılcım vardı öyle! Hepsi de bakını yakına, yakınlığa çağınıyorlardı.

Atıka, kendi kendine: "Bu nasıl güzellik?" diye söylendi. "Bir kadın mı, yoksa bir elmas mı seyrediyorum? Kim Hatice'nin kırk yaşında olduğunu iddia edebilir? Yirmi yaşına gelmiş ve orada kalmış. Bundan sonra da kalacak."

Hz. Hatice hafızasını yokluyor, karşısındaki kadının kim olduğunu çıkarmaya çalışıyordu. Kadın orta halli giyinmişti ama üstü başı temizdi. Yakıştırmıştı. Yüzünde bir asâlet vardı. Hz. Hatice, bu kadına, Atıka'ya ısındı hemen. Kanı kaynadı.

Atıka, neden sonra toparlandı, kendisini tanıttı:

"Ben rahmetli başkanımız Abdulmuttalib'in kızı Atıka'yım."

Hz. Hatice sevindi. Varaka, kervan işini işte bu Atıka'ya duyurmuştu. Şöyle konuşarak Atıka'yı cesaretlendirdi:

"Öyle mi? Gelişin beni ihya etti. Çünkü dördüncü atam Kussay'dan halam olursun."

Atıka, Hz. Hatice'nin bu alçak gönüllüğünü ve yakınlığını boş geçiştirmede. Hislendi. Gözleri buğulandı. Hz. Hatice sordu:

"Bir arzun mu var ey halam? Anlat, yapmaktan ancak sevinirim."

"Yeğenim, yani amcaoğlun Muhammed için konuşacaktım. Sanırım tanırırsınız."

"Bir kaç kere gördüm. Ama hiç konuşmadım. Ficar Savaş'ın ikinci safhası başlarken, şair Kuss'un meşhur konuşması üzerine çıkan ayaklanmada, beni kalabalık içinde ezilmekten Muhammed kurtarmıştı. Ayrıca son beş yıl içinde iki düğünde de karşılaştık. Ama düğünü seyretmedi, eğlenmedi. Uyudu."

Atıka, Hz. Hatice'nin Hz. Muhammed'i (sa) kınadığını sanarak onu savunmaya kalkıştı. Ama Hz. Hatice fırsat bırakmadan tekrar konuştu:

"Uyuması bir ilhamdır ey halam Atıka! Allah onun, doğru

yoldan ayrılmamasını istiyor."

Atıka, Hz. Hatice'nin Hz. Muhammed (sa) hakkında verdiği hükümden memnun oldu. "Muhammed, iyilik ve fazilet örneğidir" dedi. "O, bugünün insanı değildir."

"Birçoklarından Muhammed'in methini işittim. Şehrin en emin erkeği imiş."

"Öyledir ey yeğenim Hatice! Yalan, hile bilmediği için kazanmıyor. Ekseriya işsiz kalıyor. Ona işverenler haram yemek ve bu yoldan çabuk zengin olmak arzusundalar. Halbuki Muhammed şerre değil, hayra bakar. Lokmasına fakir fukaranın âhını kaşıtmaktan çekinir."

"En güzel ahlâk budur işte."

Atıka büsbütün rahatladı. Şöyle bir iç geçirdikten sonra hislerini bir şiirle anlattı:

*Bana ağaca çıkmamı teklif ediyorlar,
Topladıklarımı bölüşecekmişim onlarla,
Başkasına sırt versinler,
Ben yapamam.
Çünkü ağacın sahibi var,
Değil dallarını yolmak, sıyırmak,
Gölgesinde uyumaktan korkarım.*

*Hayat yolunda bir kuyruktayız,
Zemzem kuyusundaki su sırasına benzer bu,
Bekleyeceğiz yorulmadan sıkılmadan,
Vaktimiz gelince nasibimizle yetineceğiz!
Öne geçmek, belki mümkündür,
Ama haram, kirlî bir denizdir,
Damlası bile boğulmamıza yeter.*

Hz. Hatice, Atıka'yı hazla dinledi. Atıka susunca: "İşte en büyük zenginlik, mal-mülk budur" dedi. "Temizler, doğrular ancak serbest konuşabilirler. Başları yerde değil yukardadır."

"Er veya geç bunun mükâfatını da görürler."

"Evet, ey halam! Amcamoğlu Muhammed ile çalışmak isterdim."

İşler kendiliğinden yoluna giriyordu. Atıka'nın gözleri parladı. Hz. Hatice devam etti:

"Yakında Şam'a bir kervan göndermek istiyorum. Bilmem Muhammed bana yardım eder mi? Hakını fazlasıyla verirdim. Ona kervanı teslim etmek fikrindeyim."

Atıka: "Ben de bunu ricaya gelmiştim" karşılığını verdi. "Bir adam aradığımı duydum da."

"Öyle mi? Kalp kalbe karşıymış demek. Muhammed gelişinizden haberi midir?"

"Hayır. Amcan Ebu Tâlib, ona seni görmesini salık verdi. Ama Muhammed, sen kararlıysan kendisini çağıracağını söyleyerek reddetti."

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) düşünme şeklinden haz duydu. Hayâlindeki erkek işte böyle gururlu olmalıydı.

Atıka: "Kervan işi üzerine düşmemizin sebebi, geçim sıkıntımızdan doğmuyor" diye devam etti. "Muhammed yirmi beş yaşına yaklaştı. Evlenmesi gerekli. Evlenme de parayla olur."

Hz. Hatice'nin kalbine bir ok saplandı o anda. Demek Muhammed'i evlendireceklerdi. Ve buna gerekli parayı onu ilâhî bir ilhamla seven Hz. Hatice temin edecekti öyle mi? Yalnız olsa hiçkara hiçkara ağlayacaktı. Kendisini güçlüğüle tuttu. Sordu:

"Hayırlı olsun. Gelinimiz kimlerden?"

"Henüz böyle bir şey yok. Amcası Ebu Tâlib'le benim arzu ve emelimizdir. Kim bilir belki Muhammed evlenmek istemez."

Hatice sarındığı karamsarlıktan kurtulmuştu. Tebessüm etti:

"Niçin evlenmesin? Nihayet bir erkektir."

"Yanımda büyüdü. Henüz en küçük bir taşkınlığını, kadına düşkünlüğünü görmedim de."

"Olabilir. Demek bana gelmeyi istemedi?"

"Hakikat budur ey yeğenim."

"Erkek denilen insan, başka şeylerde değil, işte böyle meselelerde gururunu, şerefini korur. O halde kendisine söyle ey halam, zahmet edip yarın buyursun. Kervan işini konuşalım."

Hz. Hatice, sevinç ve heyecandan, o gece gözünü kırpmayacağını sanırken, aksi oldu. Hemen uyudu. Sabah gün ışıırken uyandı. Cârîye ve kölelerine iş başı yaptırdı. Esasen temiz ve tertipli olan konağını elden geçirtti. Her yer gönlüne göre olunca rahat bir nefes aldı.

Bugüne kadar ziyaretine çok kimseler gelmişti. Ama bu seferki misâfir en büyüğüydü gelmiş ve geleceklerin. İnandığı Allah'ın peygamberlikle görevlendireceği Hz. Muhammed'den (sa) önce kim vardı şu dünyada? Ve kim olacaktı? Dağlar onun gururuyla dumanlanıyor, ırmaklar gönlündeki beyaz hislerden ilham alarak köpürüp çağlıyorlardı. Yıldızlar ona yağıyorlardı. Güneş parlaklığını Hz. Muhammed'in (sa) yüzünden alıyordu. Ağaçların yeşili, toprağın bereketi, gökyüzünün rahmeti Hz. Muhammed'di (sa). Hz. Muhammed'siz (sa) bir dünya, bir hayat, balı alınmış arı peteğine benzerdi.

Hz. Hatice'nin yüreği pır pırdı. Telâşlanacağından, böylelikle herhangi bir kusur işleyeceğinden tedirgindi. Bu hali devam ederse Hz. Muhammed (sa) ile konuşmak şöyle dursun, karşısına bile çıkmayacağını biliyordu. Giyinir ve süslenirken, dudaklarından duayı eksik etmiyordu. Nihayet Allah ona gülmüş, iradesini, soğukkanlılığını tekrar, hem de fazlasıyla vermişti.

Hz. Hatice, değişen durumunu hayra yordu. Şükranlığını Allah'ına sundu. Bütün işleri bitmişti. Oyalanmak için Nefise'yi çağıracağı sırada, penceresine dışardan ışık çarptı. Rüyasını hatırlayarak koştu, baktı.

İşte Hz. Muhammed (sa), rüyasındaki o güneşler güneşi, yaklaşmaktaydı. Demek her sabah dünyayı uyandıran aydınlık aldatıcıydı. Çünkü Hz. Muhammed (sa) yürürken, o aydınlığın

binlerce katı, fazlası saçılıyordu sokağa.

H z . Hatice, H z . Muhammed'i (sa) inceliyordu. Hızlı, fakat kolay bir adım atışı vardı H z . Muhammed'in (sa). Yanında olup, ona adım uydurmak bir meseleydi. H z . Hatice, H z . Muhammed (sa) avlu kapısından girinceye kadar pencerede kaldı. Sonra çekildi. Dolaptan el aynasını çıkardı. Yüzüne bir daha baktı ve aynayı telâşından sehpanın üzerinde bıraktı.

En kıymetli kumaşlarla süslü sedire oturup oturmamakta kararsızdı. Gelenek oturmayı, erkek misâfirî öyle karşılamayı emrediyordu ama H z . Hatice: "Tıpkı rüyamdaki gibi oluyor" diyerek elini kalbine bastırdı ayaktaiken.

Kapı vurulmuştu. H z . Hatice zorlukla "Buyurun" dedi. Kapı açıldı ve H z . Muhammed (sa) girdi.

Yüzünde hoş, sıcak bir gülümseme vardı. Ne yapacağını, neler söyleyeceğini şaşırان H z . Hatice'ye ilerledi. Hatır sordu:

"Sabahlar hayır olsun ey amcamkızı!"

H z . Muhammed'in (sa) insana yakınlık veren sesi, Hatice'nin toparlanmasına yetti:

"Sabahlar hayır olsun ey amcamkızı!"

"Lütfetmiş, bana itimat buyurmuşsun. Dileğim, yüzümün kara çıkmamasıdır."

"Ondan hiç şüphem yok ey Muhammed. Sen İbrahim soyunun en güvenilir gencisin. İyi amellerini duydukça gururlanıyorum. Şöyle buyur, istirahat et. İşimizi de konuşuruz."

H z . Muhammed (sa), emin adımlarla sedire yürüdü, oturdu. H z . Hatice de karşısına geçti.

H z . Muhammed (sa) sordu:

"Gidecek mal çok mudur ey amcamkızı?"

H z . Hatice, H z . Muhammed'in (sa) derhal işe girişmesine üzüldü. O halde pek az kalacaktı. Üzülmekle beraber, bir taraftan da H z . Muhammed'e (sa) hak verdi. Henüz birbirleriyle hiç bir yakın münâsebetleri yokken, uzun uzun sohbet edecek

değildiler ya?

Hız. Hatice cevap verdi:

"Ne az, ne fazladır."

"O halde dört günde hazırlanabiliriz."

"Kölem Meysere sana yardım eder."

"Bu gereklidir."

"Şimdiye kadar Meysere kervanlarımı teslim alırdı. Ancak nihayet bir köledir. Aldatılıyor, sayılmıyor."

"Muhakkak. Payımız ne olacak?"

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'in (sa) bu açık konuşması karşısında sendeledi. Ne diyeceğini bilemedi. Ona kalsa "Bütün kazanç senin olsun ey sevgilim, Muhammed'im!" diyecekti. Gururunu incitmekten çekindi. "Başkaları ne veriyorlarsa iki mislini veririm" cevabıyla yetindi.

Artık sohbetleri yoluna girmişti. Uzun uzun, kervan hazırlıkları üzerinde durdular. Böylelikle Hız. Hatice, Hız. Muhammed'i (sa) yakından incelemek fırsatını eline geçirdi.

Hız. Muhammed (sa) çok güzeldi. Hakikaten o çağın insanı değildi. Her tarafı birbirine denk ve biçimliydi. Endamında bir hoşluk vardı. Alnı, göğsü, omuzları genişti. Boynu uzun fakat dikti. Etleri sıkı görünüyordu. Teni parlak, ipek gibi yumuşaktı. Başı büyüktü. Hilâl kaşlı, çekme burunlu, değirmi yüzlüydü.

Hız. Hatice, bilhassa bakışlarını Hız. Muhammed'in (sa) yüzünden alamıyordu. Hız. Muhammed'in (sa) kirpikleri uzundu. Gözleri iri ve siyahtılar. Kaş arası açıktı. Rengi ne kireç gibi beyaz, ne de kara yağızdı. Kendine has bir ten rengi vardı. Gülümserken ağzı hafifçe açılıyor, inci beyazlığındaki dişleri ışık saçıyorlardı. Saçları hafif kıvrıktı. Sakalı sık ve tamdı. Bir tutamı geçmeden kesilmişti. Teninden yayılan koku, Hız. Hatice'nin sürdüklerini eritiyorlardı. Öylesine hafif ve hoştu bu koku.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'in (sa) bir çocuğun başına elini koysa, o çocuğun aylarca güzel kokacağını düşündü. Hele Hız.

Muhammed'in (sa) bakışları öylesine keskin ve canlıydılar ki, çok uzak mesafeleri gördüğü şüphesizdi.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed (sa) ile konuştuğça, gittikçe ona hayran oluyor ve şaşınıyordu. Yüzündeki asillik, sözlerindeki rahatlık bambaşkaydı. Bilmediği, anlamadığı yoktu. Sırası geldikçe ticaret, ahlâk, tarih, memleketler hakkında kesin fikirler atıyordu ortaya. Bunların hepsi doğrudu. Çünkü Hız. Hatice kitaplardan okuduğu gibi, anne ve babası ile Varaka tarafından hayatı boyunca eğitilmişti.

Hız. Muhammed (sa) çok kolay, açık konuşuyordu. En zor meseleyi basitleştirerek akla sokuyordu.

Hız. Hatice, kısa zamanda, ayrı ve insanüstü bir varlığın karşısında olduğunu anladı. Şair Hassân'ın onun hakkında söylediklerini hatırladı:

*Hiç bir göz,
Senden daha güzelini görmedi.
Hiç bir kadın,
Senden daha güzelini dünyaya getirmedir.*

*Sen hiç bir ayıbı olmayarak,
Dünyaya geldin,
Sanki
İstedüğün gibi hâlk edildin.*

Hız. Hatice, bu duygularla Hız. Muhammed'i (sa) karşılaştırdı. Şair Hassân güzel konuşmuştu ama Hız. Hatice'ye göre yine de Hız. Muhammed'i (sa) anlatmakta acze düşmüştü. Hız. Hatice, konuşmalarının bir yerinde, izin isteyerek kalktı. Dışarı çıktı.

Ne kadar hislerine hâkim olmaya çalışmışsa da başaramamıştı. Cariyelere oturduğu yerden el çırpmasına gönlü razı olmamıştı. Hız. Muhammed'e (sa) sunacağı şerbeti kendisi getirecekti. Öyle de yaptı.

Hız. Muhammed (sa), şerbeti içtikten sonra biraz daha oturdu. Yapılacakları özetledi. Gitti.

Hız. Hatice, arkasından pencereye koşamamıştı. Saadetinin verdiği ferahlıkla, odada gezinip duruyordu. Oturduğu yeri kokluyor, dayandığı arkılığı okşuyordu. Gülerken, gözlerinden sevinç yaşları boşanıyordu.

Hız. Hatice'nin bu saadetini tek bir düşünce gölgelemekteydi. O kadar dikkat ettiği halde, Hız. Muhammed'in gönlünden geçenlerden haberli olamamıştı.

Allah'ın kendisine yaptığı gibi, niçin Hız. Muhammed'e (sa) Hız. Hatice'yi rüyada olsun ilham etmemişti? Belki de etmişti de, Hız. Muhammed'in (sa) çelik iradesi altında saklanmıştı. Hız. Hatice böyle düşünerek avundu.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'e (sa) az sonra kölesi Meyse-re'yi göndereceğini söylemişti. Bunu hatırlayınca el çırpı. Mey-sere'yi istedi. Meysere hemen geldi.

Hız. Hatice, ona şöyle dedi:

"Şam'a gidecek kervanı amcamoğlu Muhammed'e teslim ettim. Hemen koş görüş. Sen de onun emrindesin. Hizmetini, saygını esirgemeyeceksin. Bana gösterdiğin itaatten fazlasını ona göstereceksin. Yol boyunca, bindiği devenin yularını çekeceksin. Rahatını, emniyetini sağlayacaksın."

Hız. Muhammed (sa), büyük bir maharet, idarecilik ve titizlikle, kervanı bir gün önce hazırladı. Bu arada Hız. Hatice'yle iki kere daha görüştü. Nihayet kervanın hareket edeceği gün gelip çatı.

Her kervanın karşılanış ve uğurlanışında olduğu gibi, o gün de Mekke'nin dışında yer alan meydandaki gölgelikler halkla dolmuştu. Hız. Hatice, Varaka, Nefise, Hatice'nin amcaları Amr ve Nevfel oradaydılar. Çok gecikmeden Ebu Tâlib, Atika, Hız. Muhammed'in (sa) diğer amcası Hamza ve Hâşimoğullarından

yakınlar geldiler.

Halk hem seviniyor, hem de üzülyordu. Çünkü kervanda her birinin bir akrabası vardı. Onlardan ayrılıyorlardı. Ama bu akraba para kazanacak, onlara bir şeyler getirecekti...

Hele Hz. Hatice'nin bütün bir geçmişi gözlerinde canlandı uçsuz bucaksız çöle baka baka. İlk kocası Atık'ı işte yine burada beklemiş ve Varaka'dan ölüm haberini almıştı. İkinci kocası Ebû Hâle, kızı Hind, sevgili annesi Fâtıma, babası Huveylid, dedesi Eseb, şair kadın Zühre... Bütün bunlar, bu dostlar yoktu artık. Nereye gitmişlerdi?

İşte bir Muhammed'i kalmıştı. Bir de kocamış çınar gibi, ölümle pençeleşe pençeleşe yaşayan Varaka.

Şu çöl. Susuz deniz, cehennem, bugün Muhammed'ini kournuna alacaktı. Bir ölüm kalım savaşı başlayacaktı. Muhammed dönebilecek miydi? Yoksa?

Hz. Hatice'nin kalbi duracak gibi son çırpınışlarına başlamıştı. Nerdeyse Hz. Hatice, kervanı yola çıkarmaktan vazgeçecekti. Hz. Muhammed'in (sa) ayrılığına, hasretine dayanmak imkânsız görünüyordu Hz. Hatice için. Onun bu en zayıf ânında, yaşlı bir kadın ortaya yürüdü. Göğsünü paralaya paralaya feryada başladı:

"Ey uğursuz çöl! Ey bin ağızlı alev dilli dev! Sen kimleri yutmadın? Firavunlar nerede? Süleyman, Yusuf, İbrahim hani? Musa'ya, İsa'ya ne oldu? Oğlum Mansur, zavallının birisiydi. Hâlâ cevap vermeyecek misin? Onu ne yaptığını! Etini yak-tın, kemiklerini kuruttun, değil mi? Acı çekti mi? Son nefesinde adını çağırdı mı? Hiç değilse saatini söyle! Sabah mı öğle mi, yoksa akşam mı yedin onu? Söyle de o vakitte sana lânetler yağdırayım."

Bu çığlıklar karşısında, Hz. Hatice'nin son direnişi de yıkıldı. Varaka, Hz. Hatice'nin durumunu izliyordu. Hemen yanına koştu. Uyardı:

"Allah'ına inanıyorsun değil mi kızım?"

"Oh! Evet! Evet!"

"O halde üzölmek neden? Muhammed gidecek ve dönecek."

"Sonra?"

"İlhamımız, rüyan gerçekleşecek."

"Doğru, öyle olacak."

"Daha şimdiden, basit bir ayrılığa tahammöl edemiyorsun. Muhammed peygamberlik görevini alınca karşılaşacağı bin bir zorluk önünde ne yapacaksın? İşini kolaylaştırmak böyle mi olur? Hislerine hâkim ol. Allah'ını gücendirme! Sana gazap etmesin. Saadetin yıkılır."

. Hz. Hatice, hemen toparlandı. Kendine geldi. Üzüntüsü dağılarak yüzü güldü. Kervanın başında Meysere duruyordu. Onu çağırttı. Son emrini verdi:

"Söylediklerimi unutma ey Meysere! Amcamoğlu Muhammed'i rüyasında bile kolla. Manastırlarda olacıklara kulak ver. Ne görür ve ne duyarsan ezberle. Gelince bir bir anlatacaksın."

Meysere, bunları yapacağına yemin etti. Hz. Hatice artık bahtiyardı. O kadar ki, kervanı Hz. Muhammed'e (sa) teslim ettiği için kuskananların sataşmalarına, şiiirlerine önem vermedi. Hepsini gülerek dinledi. Ama o kıskançlardan birisi şöyle konuştu:

"Ne servet ihtirasıdır bu? Gözünüzü toprak doyursun! Şehirde açlar varken, bu kervanlar yüklenip nereye gider? Ne getirir? Ne götürür? Ekmeğimizi çalar, yerine kına bırakır. Mekke'yi yabanlara sattınız. Bizi onlar idare ediyor. Yarın uykumuza bile kanşacaklar. Niçin sen tok, ben aç olayım? Hani insanlık? Hani eşitlik?"

Hz. Hatice onu tanıdı. Verdiğı bütün işlerden kaçan, çalışmadan onun-bunun sırtından geçinmek isteyen serserinin biri-

siydi.

Hız. Muhammed'in (sa) diğer amcası Hamza dayanamadı. Konuşanın üzerine yürüdü. "Haydi, sen de kervana katıl, kazan" dedi. Adam hemen sindi, oradan kaçarken: "Ben çalışmasını bilemem, dayanamam. Siz çalışın, bana payımı verin" demekten utanmadı.

Bu sırada Hız. Muhammed (sa), yola çıkacaklar için âdet olduğu üzere Kâbe'deydi henüz. Yolcularla beraber tavaflarını yapıyordu. Nihayet görüldü. Hiç oyalanmadı. Yakınlarıyla ve seyircilerle çabucak vedalaştı. Kervana yaklaştı. Devesinin yularını tuttu ve hareket emrini verdi.

Meysere koştu, Hız. Muhammed'in (sa) devesinin yularını kapı. Kervan yürüdü. Hız. Hatice, gözlerini Hız. Muhammed'den (sa) ayıramıyordu. Kervana hâkim olan idare ve ağır başlılığının da sihriine tutulmuştu. Hatice, kervan ufukta kayboluncaya kadar orada kaldı. Dudaklarından duayı eksik etmiyordu.

SİYAH ÇİÇEKLER

Köle Meysere, bir is kokusunun genzini yakması üzerine, gözlerini açtı. Ortalık aydınlanmak üzereydi. Örtüsüne sarınarak doğruldu. Çevresine baktı. Pırıl pırıl yanan siyah yüzünde gezinen korkulu gölgeler hemen dağıldılar. Kollarını açtı, gülümseyerek gerindi.

Köle Meysere, kervanla yola çıktığı günden beri, akşamları uyumak istemez ve sabahları kalkınca önce, böyle dehşetle ürperir, sonra sevinirdi. Bu sevinci o gün yatma saatine kadar devam ederdi.

Henüz çölün gece ayazı çekilmemişti. Köle Meysere'nin açık yerlerine buzdan çiviler batır gibiydi. Biraz hareket ederek ısındı. Yine çevresiyle ilgilendi. Kervan bir kuyunun başında konaklamıştı. Hurma ağaçlarının altı otlaktı. İleride develer birbirlerine sokulmuşlar geviş getiriyorlardı sabırla. Çoğu da sere serpe uyuyordu.

İndirilen yüklerin çevrelediği alanda yatan sürücüler henüz uyanmamışlardı. Vadiyi görebilmek için tepeye çıkanlar bir nöbetçi, hem geziniyor, hem de sabahı selâmlıyordu:

*Yine gözlerin gülüyor ey sabah!
Yüzün aydınlık,
Esintilerin, kokun, ılık.
Dün gibi, geçen günler gibi,
Ümitleneyim mi?
Onlarda da güleç aydın ve ılıktan!
İyi gelecekler müjdeliyordun bana.*

*Ama her seferinde,
Aç tarlalar üzerinde gezinen,
Bir bulut parçası kadar bile,
Kalmadın bende,
Yağmadın sıcaklığıma,
Sevgiden muhabbetten haber getirmedin,
Sabrını olsun vermedin.*

*Yine baş musun ey sabah!
Gülüş aydınlığın bir süs mü? Yıldız mı?
Yalan mı? Teselli mi?
Yoksa ılık okşayışların,
Yaşayacağım günün cehennem ateşini,
Yaratan kıvılcımlar mıdır?
Susuyorsun!
Selâm için kalkan elimi görmüyorsun!
Gidecek misin?*

*Git güle güle ey sabah!
Ancak bir gecem var ki bahçemdir.
Yıldızların rahmetinde canlanır fidanlar,
Dallarında alın yazım siyahlığında,
Çiçekler tomurcuklanır,
Yapraklarına gözyaşım konar titreşir,
Hiç değilse onlara dokunma çalma ey sabah!*

Nöbetçi, hislerini bu türlü döktükten sonra, döndü konak yerine baktı. Mademki gün ısınmıştı, vazifesi bitmiş demekti. Köle Meysere'ye: "Geleyim mi?" anlamında bir işaret ayıptı. Köle Meysere: "Gel!" karşılığında el salladı. Nöbetçi beklemedi, tepeden inmeye başladı.

Köle Meysere, neden sonra, is kokusunun geldiği yerle ilgilendi. İs kokusu kuyu yanında tüten dumandan dağılıyordu. Üç sımk birbirine geçirilmiş ve arasına iri bir tencere asılmıştı. Hz. Muhammed (sa) yere çömelmiş, hem çalı atıyor, hem de ateşi üflüyordu.

Köle Meysere, Hz. Muhammed'i (sa) görünce iç geçirdi. Bu iç geçiriş üzüntüden doğmuyordu. Onda bahtiyarlık kaynağından kana kana içmesi sağlanmış bir insanın minnet ve şükran hisleri vardı.

Nihayet ateş parlamıştı. Hz. Muhammed (sa) ayrıldı, kuyuya gitti. Su çekti, yıkandı. Güneşin ilk ışıklarının fişkırmaya hazırlanmış dağlara döndü. Durdu.

Hz. Muhammed'in (sa) az ilerisinde kervanın koruyucu putu vardı. Bu koruyucu put, özel bir deveye taşınırdı. Torbasından akşam çıkarılmış, altı taş ve toprakla beslenerek ibadete hazırlanmıştı.

Köle Meysere, bu puta, sabah ışıklarına ve Hz. Muhammed'e (sa) tekrar tekrar baktı. Kendini tutamadı: "Ey Muhammed! Bugün daha aydınlık olacak. Çünkü senden, güneşten ileri nur saçılıyor. Puttan gayri ne varsa temizliyor. Sen beyaz, put siyahtır. Sen elmas, put is yığınıdır. Putu öylesine biz yarattık ve öğünüyor, tapıyoruz ona. Zavallılığımıza ağlayacağımız yerde, ondan beklediklerimiz var. Bu sabah öyle sihirli ve güzelsin ki ey Muhammed, arkadaşlarımızın linç etmeyeceklerini bilsem, puta değil, seni yaratana secde ederdim."

Köle Meysere, kendi kendine konuşurken, tepeden inen nöbetçi yanına geldi.

"Erken uyanmışsın ey Meysere!" dedi.

Köle Meysere nöbetçiye baktı. O da kendisi gibi, kuzguni siyahtı. "Sahibimiz Muhammed'in uyanık olduğunu bilseydim, elimi daha da çabuk tutardım ey Lemek!" karşılığını verdi.

Köle Lemek, Hz. Muhammed'den (sa) yana başını çevirdi. O da sevgi taşan bir iç geçirdi. "Muhammed'in bir insan olduğundan şüpheliyim. Çünkü uyuduğunu, dinlediğini görmedim" dedi.

Hz. Muhammed (sa)'e tekrar bakan Meysere şu cevabı verdi:

"Muhammed"le geçen yolculuğumun hiç bitmesini istemiyorum. Hep böyle gidelim ve hayatım sonuçlansın."

"Ben de öyleyim ey Meysere! Geçmişte değil, kervanla hareket ettiğimden beri yaşadığım kanaatindeyim."

"Muhakkak ki hanımım Hatice çok iyi bir insandır. Beni hoş tutmadığı, ilgilenmediği zaman yoktur. Ama Muhammed'de benliğime kavuştum. Henüz tatmadığım, tanımadığım birçok şeyler vardı. Bunları Muhammed bana verdi. Onlardan tekrar ayrılmak çok zor olacak."

"Nedir bunlar?"

"Sen ve ben birer köleyiz ey Lemek! Bir yerde doğmuşuz. O yeri, bizi doğurana bilmiyoruz. Tanımıyoruz. Sahiplerimize nasıl kul olduk, ondan bile habersiziz. Şu develer bizden pahalıdırlar. Hiç kimse insanlığımızı hatırlatmadı. Bize öyle davranmadı. Muhammed yaptı bunları. Şefkatini, muhabbetini, adâletini esirgemedi. Uyuduğumuz zaman sabaha kadar dolanıp üzerlerimizi örtüyor. Elleri vücûduma değdikçe, tadamadığım anne sevgisinin sıcaklığına kavuşuyorum. Muhammed, tekrar başucuma gelsin diye sık sık açılıyorum."

"Ben de öyle yapıyorum ey Meysere!"

"Şuraya bak. Bizden beklemek hakkı olduğu halde, çorbamızı pişirmesi ne demektir? Bunu hangi efendi yapar? Niçin Muhammed bizi bu kadar seviyor, üzerimize titriyor? Benim gözlerimde Muhammed, yol boyunca sık sık hüviyet değiştirdi. Baba, anne, kardeş, arkadaş, koruyucu, öğretmen oldu."

"Derecemize, hatta daha altına indi. Bizimle yürüdü, bizimle yük çözdü-bağladı. Hayvanları suladı, tımar etti, yemledi."

"Hastalıklarımızla ilgilendi. Hekimlerden ileri bir bilgiyle sağlık yollarını anlattı."

"Eski seyahatlerimizde, birbirimizden ayrılır, havamızda yaşar, başımıza buyruk olurduk. Dövüşür, kan dökerdik. Birer sinir makinesiydik. Muhammed bizi birleştirdi. Yolda, molada,

konakta oyalanacak sebepler buldu. Meğer birbirimizi sevecek pek çok yönlerimiz varmış."

"Konusmaları hiç bir zaman emir olmadı. Ama yapmamazlık edemedik. Aksine başarmak için yırtındık."

"Bizi, hislerimizi biliyor. İç dünyamızdan haberli. Dün akşamı hatırlasana. Nasıl çocuklaştı Muhammed? Bizi de öyle yaptı. Eğlendik, oynadık, koştuk, yarıştık."

"Bu yaşta bilmediği de yok. Sanırım onun üçüncü Şam seferi. Esasen diğerleri çocukluğunda geçmiş."

"Biz bu kadar sefer yaptık da ne elde ettik? Ancak bir alışkanlık kazandık, o kadar."

"Muhammed'de insanüstü bir kuvvet var."

"Bu kuvvet herkese benliğini kazandırıyor. Köleye bile hürriyeti tattırıyor. Şu anda köle olduğumu unuttum."

"Onu asıl bana sor. Muhammed noksansız bir idarecidir. Ey Lemek! Elimde olsa bütün insanları toplar, Muhammed'in gölgesine sürerdim. Yalnız çölde mi insanlar var? Hayır, denizlerin, dağların ötesinde insanlar yığın yığın. Sarı, siyah, beyaz, kırmızı insanlar. Fakir-zengin, hür-köle, dertli-dertsiz, tok-aç topluluklar var. Gücü yeten yetene bir hayat kavgası yapıyorlar. Kamçılardan, uçan yılanlardan daha korkunç."

"Evet, evet. Belki yıldızlarda bile yaşıyorlar. Bütün bunları Muhammed'in gölgesi altına nasıl sığdırabilirsin?"

"Biz nasıl sığdık? Eğer düşündüğümüz gibi, Muhammed'de bizden üstün bir kuvvet varsa, gölgesi yayılır. İnsanlığı nura boğar, kurtarır."

"Bilhassa sözleri ne kadar açık ve sıcak."

"Emrindekilerle böyle kaynaşüyor da küçülmüyor. Aksine büyüyor. Anlaşılr, çözülür mesele değil bu Lemek! Niçin bize serbestlik verdi de şımarmadık?"

"Muhammed de bir çekicilik var. Bilmem dikkat ettin mi ey Meysere? Geçtiğimiz, konakladığımız kabile ve kasabalarda ça-

buk dostluklar kuruyor. Çocuklar, büyükler, gençler, kadınlar, kızlar etrafını sarıyorlar. Her şahsa istediğini verebiliyor."

"Veya her şahıs onda istediğini buluyor. Bilhassa çok güven veriyor."

Meysere'yle Lemek tatlı tatlı konuşturlarken, yatanlar uyanmaya başlamışlardı.

"Yola çıkmadan önce, sahibem Hatice, bana rüyasında bile Muhammed'i korumamı tembihlemişti. Aksi oldu. O beni korudu. Hizmetimi reddetti... Kendi işini kendisin görüyor. Kanaatin son hududunda. Yediğimizden fazlasına el uzatmıyor."

"O'nun bir koruyucusu olsa gerek ey Meysere!"

"Evet. Ama o koruyucu, sanırım bizim sığındığımız şu put değildir."

Lemek ürperdi. "Sus ey Meysere!" dedi. Putumuzu gazaba getireceksin. Fırtınalar başlayacak. Kum tepeleri üzerimize yürüyecek. Boğulacağız. Bu tatlı hayat sona erecek."

"Bekliyorum. Put gazabını yağdırsın bakalım. Muhammed varken kılıma dokunamaz."

Lemek ayağa kalktı. Titriyordu. "Sen sapıttın ey Meysere" dedi. "Muhammed aşkı aklını aldı."

"Haklıyım, çünkü kendimi Muhammed'de buldum."

"Git, puta koş! Secde et! Yahut beraber gidelim. Korkuyorum. Korkuyorum."

Köle Meysere, bu kadar sohbetten sonra, Lemek'in tekrar karanlık dünyasına dönüşüne bir mana veremedi. Kendisi de puta tapar, putun ilâh timsali olduğunu sanırdı ama Lemek derecesinde kudret bulmazdı putlarda. Köle Meysere, Lemek'in bileğinden tuttu, uyardı:

"Kendine gel! Ne oluyorsun? Ben inandığımız ilâhlara değil, şu ellerimizden çıkan puta sitem ettim. İsyan değildi hareketim. Sızlanıştı. Dertlenişti."

"Hayır hayır."

"Geçen sene Yenus'un putunu tekmeleyen sen değil miydin?"

"Çirkindi o put. Yenus güzel yapmamıştı."

"Olsun. Yenus veya sen gazaba mı uğradınız?"

"Hayır, uğramadık."

"Put ilâh değildir. O'nu hatırlatan, istikametini veren, varlığını anlatan bir âlettir. Göstericidir. O kadar."

"Taş koy o halde."

"Süslü, şekilli olması fena mı?"

Lemek yatıştı. Gülümsedi. "Haklısın ey Meysere!" dedi. "Ben putun önünde secde ederken hiçbir zaman putu hatırlamadım. Dileklerimi görmediğim, bilmediğim yerlerdeki yaratıcıma söyledim. Onu aradım."

"Gördün mü? Yaratıcımız, bizim yaptığımız şu put kadar nasıl küçülebilir? O ki güneşleri, yıldızları, çölleri, dağları, suları yarattı. Birçok şeye can verdi."

Lemek, hem Meysere'yi dinliyor, hem de Hz. Muhammed'den (sa) yana bakıyordu. Ortalık iyice aydınlanmış ve ısınmıştı. Lemek, köle Meysere'ye ufukta beliren küçük bir bulutu gösterdi:

"İşte Muhammed'i güneşten koruyacak gölge geliyor" dedi. "Yol boyunca hangi saat başının üstünden eksildi?"

"Muhammed'i koruduğu gibi, kervana kılavuzluk yapıyor o bulut."

"Neden yalnız Muhammed'i koruyor ey Meysere?"

"Ben de günlerden beri bunu düşünüyorum. O ak buluta dikkatle bak ey Lemek! Kanatlı bir meleğe benzemiyor mu? Masallarda dinlediğimiz iyilik meleğine?"

"Öyledir ey Meysere! Arkadaşlar iş başı yaptılar. Onlara katılmaya gecikmiyor muyuz?"

Lemek bunu sorar sormaz uzaklaştı. Köle Meysere kalktı, devesine gitti. Tımara başladı. Gözlerini Hz. Muhammed'den

(sa) ayıramıyordu. Baktıkça neşeleniyor, kuvveti artıyordu. Bir ara, sefer dönüşü, artık Hz. Muhammed'i (sa) bu kadar sık görmeyeceğini hatırladı. Üzüldü. Kalbi ne Hz. Hatice'den, ne de Hz. Muhammed'den (sa) kopabiliyordu. Tek muradı ikisiyle birlikte yaşamaktı şu anda. Köle Meysere'nin tertemiz gönlünde bir ilham gezindi. Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice birleşeler Meysere'nin arzusu gerçekleşirdi.

Bu ilhamla köle Meysere hislendi. Ümide kapıldı. Çünkü aklına Hz. Hatice'nin verdiği emirler gelmişti. Bir kadın ancak sevdiği erkek üzerine bu kadar titrer, ilgilenirdi.

Köle Meysere'nin fikrine göre, Hz. Muhammed (sa) ile Hz. Hatice güneşle toprak kadar yaraşacaklardı birbirlerine. Toprak nura boğulup ılıdıkça bereket fışkıracaktı. Dünya yeşillere bürünecek, dertli kimse kalmayacaktı.

Köle Meysere artık coşmuştu. Hem devesinin ayaklarını ovuyor, hem de Hz. Muhammed'e (sa) içindekileri anlatıyordu:

"Zincir sesleri, kırbaç şakırtıları duymuyorum. Sızlamıyor, kanamıyor, etim, kemiğim, derim. Boynu bükük değilim artık. Aşğılık tasmaı koptu benden. Sürünmüyorum, ezilmüyorum. Kimsesizliğime, talihsizliğime yanmıyorum. Ama ey bunları bana bağışlayan, çamurumu temizleyen altın yürekli insan! Gözlerin niçin daima kırmızı, bakışların sınısıklamdır? Neden dudaklarında hüzün gölgeleri titreşir? Neden kalbindeki çırpınlar düşüncelerinden taşar?

Ne yapabilirdin başka ne verebilirdin? Bana indir! Kucakladın benliğimi. Tozumu silkeledin. Bedenim belki yerededir henüz, ama ruhumu yücelttin, azat ettin! Bunun için ümit dolu şafaklardayım, şarkılarda geziniyorum. Beni doğurduğuna kahreden bir annem olmalı, kaçırılışımı unutmayan bir babam olmalı. Dönüşümü gözleyen sıcak sıcak erkek-kız kardeşlerim olmalı. Konu komşum da vardı şüphesiz. İleride arkadaşlık edeceklerim sıra sıraydı. İşte bütün bu sevgiler ve sevgililer

neredeler, onlar da esir pazarlarına mı sürüldüler? Öldüler mi yaşıyorlar mı? Nasıl bilebilirim?! Rüyamda bile buluşamadım hiç birisiyle.

Belki onlardan da haberlisin ey dost! İstirabında yaşıyorsun insanların! Bakışın, duaların, gönlün, fikirlerin, çırpınanların ve düşmüşlerin yardımına koşmaktadır. Bir his var içimde, bir ilham yağmuruyla ıslanmaktayım: Günü gelince genişleyeceksin sen! Sığmayacaksın hava'na, dünyadan taşacaksın, karanlık ezilecek heybetinden. Seninle yeni bir âlem başlayacak. Bu müjdelerle doluyum. Ah gününe yetişebilsem, şükranımı katsam nefeslerime. İncancını kucaklasam, sarılsam, Allah'ını tanısam! Ağlaya ağlaya günahlarımdan temizlensem?"

Hz. Hatice'nin Hz. Muhammed'e (sa) emanet ettiği kervan, günlerce yol aldıktan sonra, nihayet Şam topraklarına girdi.

Hz. Muhammed'in (sa) kudretli iradesi altında döküntü verilmemiş, fena bir olayla karşılaşılmamıştı. Başta köle Meysere olmak üzere, kervandakiler Hz. Muhammed'e (sa) candan bağlanmışlardı. Üzerine titiyorlardı. Bir aya yakın zamandan beri, kızgın çöllerde değil, sanki masalların hafifliğinde gezinmişlerdi. Ve bu masal hayatın birinci bölümü bitmek üzereydi. Hz. Muhammed'in (sa) dostluğu, sevgisi, şefkati ruhlara sinmişti. Her fırsatta anlattıklarıyla başlar aydınlanmıştı. Bir avuç insan niçin yaşadıklarını, ne yapmaları gerektiğini öğrenmişlerdi.

Hiç şüphesiz doğuştan tertemizdi onlar. Zamanla kirlenip şerre âlet edilmişlerse, suç kendilerinin değildi elbette. Ama onlar yine de geçmişlerinden utanıyorlardı. Hz. Muhammed'e (sa) âşık olmuşlardı. Meysere'nin yaptığı gibi, zaman zaman kendilerinden geçiyorlar, hislerini şiirlerle açıklıyorlardı.

Kervan, Şam topraklarına girince Busrâ'da konakladı. On beş sene önce, daha Hz. Muhammed (sa) dokuz yaşındayken, amcası Ebu Tâlib'le yine burada konaklamıştı.

Hız. Muhammed (sa) bir ağaç altına oturmuş, hem o günü hatırlamaya çalışıyor, hem de konak yerinin tertiplenmesine nezaret ediyordu. Busrâ kasabasında bir hafta süreceğ yılın panayırı başlamıştı. Köle Meysere, Hız. Muhammed'den (sa) izin isteyerek, panayırdaki ticaret durumunu öğrenmeye gitti.

Manastır önünden geçerken bir rahip, köle Meysere'yi çevirdi. "Ben bu manastırın rahibi Nastura'yım" diye kendisini tanıttı. Köle Meysere yıllarca önce Busrâ'ya uğramıştı. Sordu:

"Ben de Mekke'den köle Meysere. Sizi hiç görmemişim. Rahip Bahîra ne oldu?"

"Öldü."

Köle Meysere oyalanmak istemiyordu. Ama aklına Hız. Hatice'nin verdiği emirler geldi, Meysere'ye: "Manastırlarda olacıklara dikkat et" demişti. Ayrıca Meysere yol boyunca, Muhammed'in davranışlarının tesiri altında kalmıştı.

Rahip Nastura'yla konuşmaktan fayda umdu. "Beni yolumdan çevirdiğimize göre soracaklarınız olsa gerek ey Rahip Nastural" dedi.

Rahip Nastura, kervan istikametini gösterdi:

"Ağacın altında oturan adam kimdir. Şimdi de gömleğini çıkardı, kuruması için dala astı."

"O genç Hâşimi oğullarındandır."

"Sırtında bir mühür var mıdır ey Meysere?"

"Evet."

Rahip Nastura sevindi. "Beni biraz bekle" diyerek koştu. Ağacın gerisine sokuldu. Gizlice Hız. Muhammed'in (sa) sırtına baktı. Tekrar manastıra döndü. Meysere'ye "Doğru konuşmuşsun, mühürü gördüm" dedi.

Meysere'yi büsbütün merak sarmıştı. Sormadan edemedi:

"Niçin onunla böyle ilgileniyorsun?"

"Kitaplar ve eski rahipler o ağacın altına yalnız peygamberlerin oturduğunu haber vermişlerdir."

Meysere'nin duyduklarıyla gözleri yaşardı. Meysere'deki değişikliği rahip Nastura gördü:

"Sen ağlıyorsun ey Meysere!"

O esnada arkalarından Sedda adlı bir Yahudi sokuldu. Duvar dibine çömelerek onları dinlemeye başladı. Meysere, rahip Nastura'ya, Hz. Muhammed'in (sa) Mekke'den beri yol boyunca yaptıklarını anlattı. Onu koruyan buluttan bahsetti.

Rahip Nastura büsbütün heyecanlandı. O da ağlamaya başladı. Arada konuştu yine:

"Gözünde bir kırmızılık var mıdır ey Meysere?"

"Evet, vardır."

"Adı Ahmed midir, Muhammed midir?"

"Her ikisidir."

Rahip Nastura yere diz çöktü. Semaya kollarını açtı. Yalvardı:

"Ey yüce Allah'ım! Bana Muhammed'in peygamber olacağı günü açıkla ve o vakte yetiştir."

Sonra Meysere'ye döndü: "Sakın Şam'a girmeyin" dedi. "Orada Yahudiler var. Peygamberliğin ellerinden gideceğinden haberiiler. Tevrat'ta yazılı işaretlerden Muhammed'i tanır-lar. Öldürürler."

Meysere korktu. O, hem Hz. Muhammed'i (sa) çok seviyor, hem de Hz. Hatice'nin verdiği emirleri düşünüyordu. Hz. Muhammed'i (sa) koruması lâzımdı. Yemin etmişti.

Meysere: "Mallarımızı satmak zorundayız" karşılığını verdi.

"Burada kurulan panayır çok hareketlendi. Her türlü mal iyi para ediyor."

"Gidip bakayım."

"Evet, git ey Meysere? Kervanı Şam yolundan önlemeye çalış."

Meysere, rahip Nastura'ya teşekkür ederek ayrıldı.

Onları dinleyen Yahudi Sedda, çömeldiği yerden ısrarla

Hz. Muhammed'in (sa) oturduğu ağaç istikametine bakıyor ve kötülükler düşünüyordu. İşte Hıristiyan ve Yahudilerin hanidir aradıkları peygamber olacak adamı bulmuştu. Onu evine yemeğe çağırıp öldürse, kazanacağı şeref ve sevap kim bilir ne kadar büyük olacaktı.

Şeytanına uydu Yahudi Sedda. Gitti Hz. Muhammed'i (sa) öğle yemeğine çağırdı. Hz. Muhammed (sa) hiç bir dâveti reddetmezdi. Gülerek ve memnun kalarak Yahudi Sedda'nın dâvetini kabul etti.

Rahip Nastura bu olaylardan habersizdi. Odasına çekilmiş, Rahip Bahîra'nın gelecek peygamber için yazdığı müjdeleri okuyordu:

"Geceleri uyuyamıyorum. Yorgunum, tedirginim. Kuytlara çekilsem de kulaklarım tırmalanıyor, başım uğulduyor. Sanki bakırcılar çarşısındaım daima! Yarasalar var; baykuşlar, çakallar var. Akşamdan sabaha kadar, öter, ulur, gezinirler; geceye dökülen ışıkları gölgelerler. Hani geleceğini haber verdiğin, beni sevindirdiğin, Ahmed- Muhammed? Nerede kaldı Peygamberim? Gelsin artık. Yarasa, baykuş, çakal sesleri dinsin! Vücutları bakışlarımdan çekilsin! Işıklar bana ulaşsın. Geceleirim yıkansın."

Yahudi Sedda, Hz. Muhammed (sa) dâvetini kabul edince, sevine sevine eve koştu. Bir gözü kör olan karısı Şimer çamaşır yıkıyordu. Ona emir verdi:

"Çamaşırını çabuk bırak ey Şimer! Yemeğe bir adam çağır-dım. Hazırlığa başla."

"Dost mudur?"

"Hayır, düşmandır. Sofraya oturduğumuz zaman sen tavan arasına çık. Başına bir taş atarak onu öldür."

Şimer fırsatı kaçırmadı, sordu:

"Bana, dün panayırda görüp beğendiğim bileziği alacaksın değil mi ey sevgili kocam Sedda?"

"Bunda şüpheden olmasın."

"O halde ben de arzunu yapacağım."

Yahudi Sedda gidince, kansı Şimer yemek pişirmeye başladı. Tam vaktinde her işi bitirip sofrayı hazırladı. Pencereye geçti. Kocasıyla gelecek zatı beklemeye koyuldu.

Gecikmediler, çeyrek saat sonra Hz. Muhammed'le (sa) Yahudi Sedda göründüler. Kapıdan girerlerken Şimer: "Şu öldüreceğim adamın hele bir yüzüne bakayım" dedi, kendi kendine ve baktı.

Ama kadında bir değişiklik oldu. Çevresi aydınlandı, parladı. Şimdi her şeyi daha iyi görüyordu. Bu değişikliğin sebebini bulmakta gecikmedi. Kör olan gözü de açılmıştı.

Yahudi kadın Şimer hemen toparlandı. Demek kocasının getirdiği adam fena birisi değildi. Aksine Allah tarafından korunan bir ermişti. Karar verdi. Onu değil, kocasını öldürecekti. Hattâ böyle hain bir kocadan olan çocuğunu bile.

Hz. Muhammed'le (sa) Yahudi Sedda sofraya oturunca, Şimer tavana çıktı. Getirdiği taşları kocasına ve çocuğuna fırlattı. İkisi de öldüler. Aşağıya indi, Hz. Muhammed'e (sa) davranışının sebebini açıkladı.

O sıralarda, Meysere panayırı dolaşmış dönüyordu. Gördüklerinden çok memnundu. Rahip Nastura'nın dediği gibi panayır hareketliydi. Mekke malları iyi para ediyordu. Mekke'ye götürülecek yerli mallar da o derece ucuzdular. Şam'a gitmeden, şimdiye kadar yapılmayan kazançlı bir alışverişe girişmek mümkündü panayırda.

Meysere, sokaklar arasından ilerlerken, Hz. Muhammed'in (sa) bir evden çıktığını gördü. Onu uğurlayan kadını çevirdi. Konuştu:

"Sen kimsin? Kervan sahibi burada ne arıyor?"

"Ben Yahudi kadın Şimer'im. O zatı yemeğe çağırmıştık."

"Memnun oldum."

"Sen kimsin?"

"Ben de onun kölesiyim."

Yahudi kadın Şimer, Meysere'nin Hz. Muhammed'in (sa) adamı olduğunu öğrenince, ona her şeyi anlattı. Gözünün açıldığını, kocasıyla çocuğunu öldürdüğünü söyledi. Sonunda da: "O adam bizden değildir ey Meysere!" dedi. "Büyüktür. Allah'ımız tarafından hayrımıza adanmıştır. İşaretler, kitap ve rivayetlere uyuyor. Gün gelecek kölelik diye bir şey kalmayacak. Kadınlar hürmet görecekler. İnsanlar eşit olacaklar. Ancak çalışmaları değerince ayrılacaklar birbirlerinden. O gün başlayınca koş gel, bana haber ver. Ben artık Rahip Nastura'nın manastrına çekileceğim. Onun mezhebiyle amel edeceğim. Ama son peygamberin dini hak dini olacaktır. Dinine gireceğim. Ayaklarına kapanacağım. Beni unutma ey Meysere!"

Meysere bunu yapacağına söz verdi. "Sen Muhammed'i kurtarmakla, insanlığı öksüz bırakmadın. Kara talihini yendin" dedi. "Çin'de olsan da seni gelir bulurum. Beklediğin müjdeyi veririm."

Meysere, kervanın konduğu yere varınca, iki devenin ağır hasta olduklarını gördü. Yanlarına koştu. Bildiği usullerle onları iyileştirmeye çalıştı. Ama kan ter içinde kaldığı halde, hiçbir şey yapamadı. Develer durmadan tepiniyor, ölümle pençeleşiyorlardı.

O sırada Hz. Muhammed (sa) geldi. Her zamanki güleç yüzüyle develere sokuldu. Dua etti. Çok geçmeden develer iyileştiler. Doğrulup geviş getirmeye başladılar. Köle Meysere hayretler içinde kalmıştı. Kendini tutamadı, Hz. Muhammed'in (sa) ellerine sarıldı. Gözyaşlarıyla ıslattı. Dudaklarındaki şükran sıcaklığını onlara verdi.

Kervan gideli iki buçuk ay olmuştu. Hiçbir kervan üç aydan önce Şam seferinden dönmezdi. Hz. Hatice bunu bildiği halde,

son haftada her akşam Nefise'yi yanına alarak konağın damına çıkıyor, gözlerini ufuklardan ayırmıyordu.

Nefise, hanımının üzüntüsünü gördükçe onu teselli ederdi:

"Daha en azından on beş gün var hanımım."

"Biliyorum. Ama Muhammed'in idare ettiği kervan erken döner."

"Kalbinle konuşuyorsun."

"En doğru kararı veren, iyiyi kötünden ayırt eden kalp değil midir?"

Nefise sustu. Hava karanlıca kadar damda kaldılar.

Esasen sık sık güneşin batışından, güvercinlerin oynayıp-
nından, sürülen dönüşlerinden duygulanırlardı. Hele bir çoban
şarkıya başlarsa, Hz. Hatice'nin gönlü altüst olurdu. Gözlerin-
den yaşlar boşanırdı. Nefise de dayanamaz, hanımıyla birlikte
ağlardı.

Çoban susunca Hz. Hatice büsbütün üzülür, bir başkasının
başlaması için ümitle bakınırdı diğer sürülere. Çok kere de,
Hz. Hatice'nin isteği yerine gelir, diğer bir çoban meselâ isyan
ederdi sevgilisine:

*Bana bugün de zorla,
Kitâbımdan bir sahife daha okuttular,
Sonra yırtıp savurdular boşluğa,
Şu sürüklenenler kanatlanırlar,
Sanki onlardır!
Günümün kırpıntıları,
Kuşlar sürüler değil.*

*Bende ne kaldı?
Batan güneşin kızılığından büyük bir yara!
Onu kim saracak?
Kim acıma kulak verecek?
Benimle ilgilenecek?
Sen mi? Hayır! Hayır!
Sevilenlerin nazlandığı dünya değişmedi ki henüz!*

*Dükkânlar kapanmadan pazara koşmalıyım yine,
Biçimi sana benzer.
Hislerin kadar soğuk bir testi şarap almalıyım,
Baş başa dudak dudağa verip,
Birbirimize akmalıyız.
O derdimle çatlamalı.
Ben içinin aleviyle yanmalıyım,
Küllenmeliyim nihayet.*

*Sabaha çıkmak!
Hayat kitabının yeni sahifesine eğilmek!
Başka nasıl mümkündür,
Uykuyu, rüyayı,
Hattâ hayâl kurmayı,
Bana yasak eden sen değil misin?*

Nihayet bir gün, ikinci vakti, Hz. Hatice daha çıkma saatini sabırsızlıkla beklerken, cariyelerinden Leylâ koşarak geldi. Nefise nefeseydi: "Şimdi gördüm, kervan geliyor" haberini verdi. Hz. Hatice çok sevindi. Boynundan gerdanlığını çıkardı. Leylâ'ya hediye etti.

O sırada Nefise odaya girmişti. Leylâ gidince sordu:

"Hayırlı bir haber mi var hanımım?"

"Evet! Evet! Leylâ görmüş, kervan geliyormuş. Haydi bakalım."

Nefise: "Belki başka bir kervandır" diyecek oldu. Hz. Hatice'ye. Kendini tuttu. Hanımının sevincini gölgelemek istemedi. Birkaç dakika sonra damdaydılar. Hatice, elini uzatarak ufukta bir yeri gösterdi:

"İşte işte Nefise. Hakikaten kervan geliyor."

Nefise bir karartı görmüştü. Ama o kadar uzaktaydı ki kimin kervanı olduğunu seçmek imkânsızdı. Bu yüzden de Hz. Hatice kadar sevinemiyordu. Hz. Hatice, Nefise'nin durgunluk sebebini anladı. "Senin şüphən var ey Nefise!" dedi.

"Şüphe değil, şaşkınlık."

"Saklama. Elbette bu mesafeden kimin kervanı olduğu belli olmaz."

"Öyledir."

"Semaya bak!"

"Baktım."

"Ne görüyorsun?"

"Hiç."

"Doğru. Semada küçük bir bulut parçası bile yok. Henüz kervanın üzerine bakmadın değil mi?"

"Evet."

"Şimdi oraya dikkat et."

"Bir bulut var. Gittikçe yaklaşıyor."

"İşte o bulut Muhammed'in gölgeliğidir. Koruyucu meleğidir. Kervan buradan giderken de ansızın belirmişti."

"O zaman söylemedin, göstermedin."

"Üzüntümden unutmuştum. Hem de büyüklüğü, biçimi, eskiden gördüğümün aynı."

"Kanatlıymış gibi."

"Koruyucu melek olduğuna şimdi anlattım."

Bir zaman, hiç konuşmadan kervanın yaklaşmasını seyrettiler. Kervan belirli bir mesafeye gelince, şehrin pazar kapısına saptı. Yalnız bir deve istikametini bozmamış hızını artırarak yoluna devam etmişti.

H z . Hatice: "Muhammed kervanı yerleştirmeye kaldı. Bize doğru gelen Meysere'dir" dedi. "Ben gidip hazırlanayım."

Yarım saat sonra Meysere H z . Hatice'nin karşısındaydı. Yer öpüp doğrulunca anlattı:

"Selâmetle gittik, selâmetle geldik ey sahibern! Şam'a girmeye lüzum kalmadan Busrâ panayırında malımızı en iyi fiyatla sattık. Yükllediğimiz malları da çok ucuza aldık. Hiçbir vuku atmız yok."

"Muhammed nasıl?"

"Bir kuştı sanki. Kervanı kanatları üzerine aldı. Hiç birimiz seyahatin yorgunluğunu duymadık. Selâmı var, kervanı yerleştirdikten sonra gelecek."

"Sana bazı emirler vermiştim Meysere. Onlar ne oldu?"

"Biliyorum."

"Konus o halde."

Esasen Meysere hazırlıklıydı. Hz. Hatice'yi bekletmedi. Yollarda, manastırda, Yahudi Sedda'nın evinde olanları uzun uzun anlattı. Konuşmasını bitirip başını kaldırdığı zaman Hz. Hatice'nin ağladığını gördü.

"Üzüldün hanımım."

"Hayır, bunlar sevinç gözyaşlarıdır."

"Huzurunda olmasam ben de boşanacağım."

"Sana çok teşekkür ederim ey Meysere! Artık git, dinlen. Ancak, görüp duyduklarından hiç kimseye bahsetme. Unutma ki Mekke'de de Yahudiler, bozulmuş Hristiyanlar, Rumlar, kötü kalpliler var. Muhammed'e zarar verebilirler."

"Bunu hep düşündüm. Kervan arkadaşlarıma bile manastırla Yahudi Sedda olaylarını açmadım."

Meysere ayrılınca, Hz. Hatice başka bir köle çağırdı. İçinde o zamanın geleneklerini eksiksiz yapmak arzusu yanıyordu. Köleye iki deve vererek Kâbe'ye yolladı. Kurban ettirdi. Ayrıca kervanın gelişi şerefine o gece konakta ziyafet vermek istedi. Hazırlıklara girişti. Akraba ve yakınlarına haberciler yolladı.

İşlerini bitirmiş, odasına geçmeye hazırlanmıştı. Hz. Hatice'nin kız kardeşinin oğlu Hakîm geldi. Yanında on yaşında bir oğlan çocuğu vardı. Hakîm selâm verdi ve: "Ey şerefli teyzem!" dedi. "Seni çok seven yeğenin şu küçük hediyesini kabul et. Onu sevindir."

Hz. Hatice, çocuğa baktı. Çok sevimliydi bu oğlan. Sıcak bakışlı, güleç yüzlüydü.

"Hikâyesi nedir ey Hâkim?"

"Bu oğlanın adı Zeyd'dir. Annesiyle beraber Maan kabilesindeki akrabalarına giderken düşman bir kabile tarafından esir edilmiş. Mekke'ye, pazara getirmişler. Şimdi gördüm. Pek beğendim. Satın aldım. Teyzeme koştum."

"Memnun oldum ey Hâkîm. Hediyeni hor kullanmayacağım."

"Teşekkür ederim."

Hâkîm gittikten sonra, Hz. Hatice hemen emir verdi. Zeyd'i temizleyip giydirdiler. Hz. Hatice kararını vermişti. Zeyd'i Hz. Muhammed (sa) gelince, sefer muvaffakiyeti armağanı olarak ona bağışlayacaktı.

BİR DİLİM EKMEĞİN İKİ PARÇASI

Hız. Hatice, kervanın gelişinin ertesi günü, dayanamadı, Varaka'ya gitti. Önceki gece ziyafeti vermiş ve Hız. Muhammed'le (sa) ticaret üzerine konuşmuştu. Sonuçtan çok memnundu. Hız. Muhammed'in Zeyd'i kabul edişi bilhassa Hız. Hatice'yi sevince boğmuştu.

Yolda, kardeşinin oğlu Hakîm'e tesadüf etti. Hakîm, Hatice'ye gereken hürmeti gösterdi ama kırgın gibiydi. Hız. Hatice bunu hemen anladı. "Ey Hakîm, sen bana darılmışa benziyorsun?" dedi. "Sebepler dün verdiğin Zeyd'i Muhammed'e hediye edişimse, buna bilhassa sevinmelisin. Çünkü armağanın değeri lendi. Zeyd henüz kaba bir elmadır. Muhammed onu işleyecek, kıymetlendirecek."

Hakîm'in kınlan kalbi düzelmişti. "Sana inanırım, bilip sezdiklerin var ki böyle yaptın" karşılığını verdi.

Hız. Hatice, Varaka'nın evine varmıştı. Varaka onun gelişine pek sevindi. Takılmadan edemedi:

"Daha dün akşam ziyafette beraberdik. Bana fazla sevgi gösterme ey kızım! Korkarım şımaracağım."

Hız. Hatice: "Elimde olsa yatağıma bile odana serip varlığını avunacağım ey babam yerine koyduğum amcamoğlu!" dedi. "Hele bu günlerde sana çok muhtacım."

"Ne var bu günlerde? Hepsi birbirlerinden güzel geçiyorlar."

"Ben huzursuzum ey Varaka! Kalbimi susturamıyorum."

"Güzel şarkılar dinlemektesin o halde. Üzüleceğine onlara kulak ver."

"Öyle mi yapayım?"

"Evet."

"Sanırım huzursuzluğumun kaynağının Muhammed olduğunu anladın?"

"Bunda şüphesi olmasın."

"Dün geceki ziyafette Muhammed'in Şam seferinde başından geçenleri sana anlattım. Onun son peygamber olacağı kanaati bende büsbütün kesinleşti."

"Tamam."

"O derece de Muhammed'e sevgim, saygım arttı. Bana yol göster."

"Sen yolundasın ey kızım! Sonu güneşlerle dolu bu yolun."

"Korkuyorum. Beni saadetinden edecekler var sanıyorum."

"Sen bir an önce Muhammed'e kavuşmak istiyorsun. Ama acele ediyorsun gibi geliyor bana."

"Bu kadar yıllık sabrım az mıdır?"

"Çok mudur?"

H z . Hatice, seksenini aşmış ve hakikaten artık gözleri zayıflayan Varaka'yla gönül sırlarını konuşurken, hâlâ utanıyordu. Renkten renge giriyordu. Cevap veremedi. Varaka sorusunu tekrarladı:

"Çok mudur?"

"Belki bir sabır taşı olmam mümkündür ama ben kendimden çok Muhammed'i düşünüyorum."

"Sana meylini mi açıkladı?"

"Oh! Hayır! Hayır! Muhammed bunu yapmaz."

"Hareketlerinden bir şeyler çıkarmadın mı?"

"Çalıştım. Başkalanna karşı gösterdiği yakınlık ve sıcaklıktan ilerisini görmedim. Dün akşamki ziyafette hatta bana biraz da ciddi davrandı."

"Bütün bunlarda içindikileri gizlemek isteyen bir şeyler bu-

lunduğunu sezmedin mi ey Hz. Hatice?"

"Beni ümitlendiriyorsun."

"Hakkındır da ondan. Bana bu konuyu daha fazla danışma kızım. Olaylar, aldığımız tedbirler sizi karşı karşıya getirdi. Bunu artık sen sonuçlandır. Hünerim göster. Hislerine kulak vermeni onun için istemiştim. Gönül yolu akıldan geçmez."

"Bunun farkındayım."

Varaka: "Bizi amcan Amr'ın dinlemesini isterdim" diye güldü.

"Neden ey amcamoğlu?"

"Akşamki ziyafette sana baktı da, 'Artık Hatice kendisi de istese onu evlendirmem. Çünkü Fil yılı ve Ficar Savaşları günleri gibi Mekke birbirine girer. Çok kan akar.' dedi."

"O halde bir de amcamla mücadeleimiz olacak?"

"Hazineeler toprak yüzünde değildirler. Bulmak, çıkarmak için terlemek gerekir."

"Bu yola canımı koydum ey Varaka."

"Kazanacaksın. Ne var ki beni bile dinleme, ilhamının havasına uy."

"İlhamları gün gününe uymuyor."

Varaka cevap vereceği yerde, başını çevirdi, gözlerini kapadı. Kendi kendine konuştu:

"Beni üç şey doğduğuma pişman eder: Bayıra kaçırdığım keçinin inadı, dişimin ağnsı, dostun sunduğu şekersiz şerbet. Ama bunlar gelip geçicidirler. Keçi doyar bayırdan iner, diş çekilir, şerbetin tadını kiskanmayan yeni bir dost bulunur. Asıl gönlün havalanışı vardır ansızın ki, gemi azağa almış deli kırağa benzer. Atlasan olmaz, beklesen olmaz. İpin ucu kaçmıştır artık."

Belki gökten bir avuç yıldız toplayıp onlarla zıpzip oynayabilirsin. Belki en yüce dağ olursun, Nuh gemisini sana bindirir. Bunların hepsi mümkündür. Ama kopan ipin ucunu yakala-

mak, hele deli kısrığın dizginini tekrar tutmak, kimin ne had-dine?!"

Varaka susunca, Hz. Hatice acı acı gülümsedi. Ancak: "Çare?" diye sorabildi.

Varaka: "Derdin dermanı, derttedir" karşılığını verdi. "Seven insan zindandan çıkan hükümlüye benzer. İlk anda ışıktan gözleri kamaşır, kör olur. Kendini yavaş yavaş bu aydınlığa alış-tır ey Hatice'm! Selâmet bundadır."

"Allah'ımın bana bağışladığı rüyaya inanmakla beraber, şüphe akrebi içimde dolaşıyor. Muhammed'i kaçıracağım sa-nıyorum."

"Tedbirini al."

"Çok erken olacak."

"Muhammed, bu birkaç gün içinde Şam'dan getirdiği mal-ları satar ve payını alırsa ne yaparsın?"

"..."

"Artık buluşup görüşme sebebi ortadan kalkar."

"Doğrudur. Bundan daha fenası da var. Ebu Tâlib'le, Atika, evlenme masrafını kazansın diye Muhammed'i kervanla Şam'a göndermişlerdi."

"Biliyorum."

"Para tamamlandı. Gelin hemen bulunursa. Hele Muham-med amcasıyla halasının hatrından çıkmazsa ne yaparım?"

"Yine ilk sözlerimi hatırlatacağım. Gönlüne danış, ona uy."

Hz. Hatice isteksizdi. "Öyle olacak galiba" demekle yetindi.

Varaka ona cesaret verdi: "Bütün iş ilk adımdadır ey Hatice! Gecikme ve sağlam yere bas."

Hz. Hatice, nihayet buna karar verdi. Böylece de sakinleşti. Hemen aklını kurcalayan diğer meselelere geçti. "Ey amcamoğ-lu, Muhammed gelecektek haberi değil midir?" diye sordu.

"Niçin ilgileniyorsun? Allah'la arasında geçenleri bileme-yiz."

"Ziyafette, sana Busrâ manastır rahibi Nastura'nın dediklerini, Yahudi Sedda'nın evinde geçenleri anlattım. Sanırım Muhammed peygamber olacağını biliyor. Hiç değilse şüpheleniyor."

"Bir şey söyleyemem."

"Öyledir, kanaatim kesindir. Ama Muhammed niçin kendisini korumuyor? Çevresinde dolaşan tehlikelere aldınış etmiyor? Onun peygamberliğini çekemeyenler burada da var."

"Ne biliyorsun aldınış etmediğini? Büyük adamların giydikleri zırh görülmez."

"Her ne kadar üzerine titreyen, kanat geren Ebu Tâlib gibi amcası varsa da, ben bir an önce konağıma almak istiyorum Muhammed'i. Kapılarım sağlam, muhafızlarım bol, fedâilerim yeminlidir."

"O halde sabırsızlığının asıl sebebi Muhammed'in hayatının emniyette olmayışıdır."

"Bilhassa bu sebep var."

"Seni anlıyorum ey altın yürekli kızım!"

Hatice'nin öğrenmek istediği bir konu daha kalmıştı. Onu da açtı: "Busrâ kasabasındaki manastırın rahipleri Hristiyan değil midirler? Ölen Bahîra ve şimdiki Nastura?"

"Hristiyan'dırlar."

"O halde nasıl oluyor da Muhammed'i koruyorlar? Yahudilerin, Rumların diğer Hristiyanların kötü yollarından gitme sebepleri nedir?"

"Bunu sana derslerimde anlatmadım mı ey Hatice?"

"Hatırlamıyorum."

"Dinle öyleyse: Çok eskiden Aryus adında bir rahip, Hristiyanlıkta Allah'ın birliğinden, üçlülüğüne dönüküp din bozulunca, böyle düşünenlere uymadı. Allah'ın birliği inancını korudu. Bu rahip Hristiyanlığın üç Allah'ını inkâr etti. İsa'nın Allah tarafından değil, Meryem tarafından doğulduğunu savundu.

Hemen kiliseden kovuldu. O da kendisi gibi düşünen arkadaşlarını topladı, bu mezhebi kurdu. Busrâ'daki manastıra çekildi. Rahip Bahîra ve Nastura, işte Aryus'un kurduğu mezheptendirler."

"Anladım, teşekkür ederim. Demek onlar biz Hanîfler'in başka bir türüsüdürler?"

"Evet kızım. Doğmamış, doğurmamış tek bir Allah'a inanıyorlar. Allah son bir peygamber daha gönderecektir. Haberler açıktır. Alâmetler bellidir. Bu peygamber Mekke'den, Hâşimoğullarından çıkacak."

Aradan dört gün geçti. Hz. Muhammed (sa). getirdiği Şam mallarını uygun fiyatlarla elden çıkardı. Hz. Hatice'den payını aldı. Görünüşte artık Hz. Hatice ile Hz. Muhammed'in (sa) ticaret münasebetler kesilmişti. Ama Hz. Hatice, Hz. Muhammed'den (sa) işlerini denetlemesini rica etti. Hakikaten de Hz. Hatice servetinin ne tuttuğunu kesinlikle bilmiyordu.

Hz. Muhammed (sa) Hatice'nin arzusunu kırmadı. Yeni görevine hemen başladı. Şüphesiz bu yeni vazife dolayısıyla, Hz. Muhammed (sa) gerektiğinde Hz. Hatice'nin konağına gidiyordu. Bazen de Hz. Hatice, Nefise'yi aracı ederek Hz. Muhammed'i (sa) yanına çağırıyordu.

Buluştuklarında, işlerinden artan vaktin müsaadesi nispetinde, çeşitli konuları konuşuyorlardı. Hz. Hatice en çok bu saatleri severdi. Hz. Muhammed (sa) öğretti tüccar hüviyetini bir yana atar, özüyle kalırdı Hz. Hatice'nin karşısında.

Konuşur, anlatır, kendisine has fikirler sürerdi. Hz. Hatice onu hazla dinler, yeni yeni şeyler öğrenirdi. Hayretten hayrete düşerdi. Hz. Muhammed'in (sa) bilgisi, düşünceleri Varaka'dan çok derindi. Hz. Muhammed (sa) konuşmaya başlayınca, Varaka Hz. Hatice'nin gözlerinden silinirdi. Hz. Muhammed'le (sa) Varaka arasındaki fark güneşle mum nispetindeydi.

Birisi yirmi beş, diğeri seksen yaşında olduğu halde, bu engin açıklık nasıl doğabiliyordu? Hele Varaka gezmiş, okumuş, incelemişti dünyayı. Hz. Muhammed (sa) bunlardan uzaktı.

Bütün ölçüler, Hz. Hatice'yi inandığına götürüyorlardı. Onu pekleştiriyorlardı. Hz. Muhammed (sa) Allah'ın sevgilisiydi. Peygamberlikle şereflenecekti. Elbette ki başındaki aydınlık binlerce güneş parlaklığında olacaktı.

Bu sohbetler esnasında, bilhassa toplum üzerinde dururlardı. Hz. Muhammed (sa) hemen başkalaşır, heyecanlanırdı.

Hz. Hatice buluşmalarının her seferinde, Hz. Muhammed'in (sa) gözlerine bakıp kalbinden geçenleri okumaya niyetlenirdi. Ama daha ilk anlarda Hz. Muhammed'in (sa) havasına girer, çektiği istikametlere sürüklenirdi.

Hz. Muhammed'i (sa) sık sık çağırması dolayısıyla, Nefise de Hz. Muhammed'le (sa) dost olmuştu. Hz. Muhammed (sa) Nefise'den pek hoşlanır, onunla şakalaşırdı. Kızdırmaya çalışırdı.

Mekke gençleri, zenginleri, asilleri hâlâ Hz. Hatice'nin eteğini bırakmamışlardı. Eksileceklerine artıyorlardı. Şüphesiz bu arada Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'nin münasebetlerinden, manalar çıkanyorlar, kuşkuda yaşıyorlardı.

Ama zamanla ağır konuşmaya, tehditler savurmaya başladılar. Hz. Hatice artık Yahudi ve Rumları unutmuş, bu gözleri dönmüş aşk dilencilerinin Hz. Muhammed'e (sa) kötülük yapmalarından korkmaya başlamıştı. Nefise hemen hemen her gün birkaç kere, Hatice'nin huzuruna çıkıyor, tekmil veriyordu:

"Ammar oğlu Abir size haber saldı hanımım. Ona yar olmayanı başkasına yar etmeyecekmiş."

Veya: "Zerih oğlu Urve'nin size selâmı var. Kalbi, belki Hatice'nin ayrılığına katlanabilirmiş ama başkasına meyletmesine dayanamazmış. Yaşadığımız müddetçe bu hayatınızı sürdürmeniz Mekkelilerin hayrına olacağı fikrinde" diyordu.

O kara yürekli bir şarkı da çıkarmışlardı. Hz. Hatice bu şarkıyı duydukça kızacağı yerde üzülürdü.

*Sarı konağın dulu,
Her akşam dama çıkar,
Mendil sallar,
Otlaktaki çobanı ayartır.*

*Garip çoban neylesin!
Korkar hanımın şerrinden,
Sürüsünü kör kargaya emanet eder çaresiz,
Düşer Hâcer sokağına giden yollara.*

*Etme! Sarı konağın güzeli etme!
Öksüz çobana yazık olacak,
İşinden kovulacak.
Aç yaşanır mı? Hele uyunur mu?*

*Sen çağırma! O çağırсын!
Sen mendil sallama! O sallasın!
Çoban sürüsü başında kalsın,
Ekmeğinden olmasın.*

*Çobanı seven en eder,
Sürüsüne katılır, keçisi, ineği olur.
Gönül için konak, kır, birdir çüncü.
Kara toprak pamuk olur.*

*Sarı konağın dulu,
Ama bunu düşünemez.
Dama çıkar sabah akşam,
Mendil sallar çobanı çağırır.*

Evet, Hz. Hatice bu şarkıyı her işitişinde, kızmaz, fakat acı gülerdi. İnsandı bu, koparamadığı en olgun hurma heven-gine elbette: "Ham!" diyecekti.

Hatice'yle rekabet eden tüccarlar da açıktan açığa cephe al-

mişlardı ona. Hz. Muhammed'i (sa) ellerinden kaçırmaları en büyük kayıplarıydı. Hz. Muhammed'e (sa) daha önce büyük işler vermediklerine pişmandılar. Hz. Muhammed'in (sa) Şam seferinde elde ettiği kazanç azımsanacak gibi değildi. Kendileri de pek âlâ hazırladıkları kervanları Hz. Muhammed'e (sa) teslim edebilirlerdi. Ama geç kalmışlardı.

Bu tüccarlardan birisi, bir gün Ebu Tâlib'i çevirdi. Dükkânına götürerek ağırladı. Konuşmasını, döndü dolaştırdı, Hz. Hatice'nin üzerine getirdi. "Huveylid kızı Hatice kırkundan sonra azıttı" dedi. "Muhammed gibi iftihar ettiğimiz bir gence yazık olacak."

Ebu Tâlib: "Ben Muhammed'den eminim" karşılığını verdi.

"Hepimiz eminiz ama Muhammed henüz çok gençtir. Esasen gözü kapalı büyüdü. Hatice'nin oyunlarına çabuk gelir."

"Muhammed'i benim kadar kimse bilemez."

"Rivayetler henüz kulağınıza gelmemiş olacak. Muhammed-Hatice dedikodusu çoktan sokakları kirletti."

Ebu Tâlib'in canı sıkıldı. "Muhammed erkektir. Varsın eğlensin" dedi ama o gün çok düşündü.

Ebu Tâlib'e göre, Hz. Hatice, Hz. Muhammed'le (sa) asla evlenmezdi. Ne yapacaktı onun gibi bir yoksulu? Belliydi, Hz. Hatice bugüne kadar gönlünün seslerine kulak tıkamıştı. Ama zengin olunca, hırsı duymuştu. Yaşı da ilerliyordu. Niçin artık kalan günlerini boşa harcasındı? Hz. Muhammed (sa) gibi alımlı bir gençle hoşça vakit geçirmesindi?

Ebu Tâlib, daha çok sevgili yeğenini düşünüyordu. Hz. Hatice, ileride bıkınca Hz. Muhammed'i bırakacaktı elbette. Hz. Muhammed (sa) çok hassastı. Bütün Mekke erkeklerinin delidivane oldukları bir kadına Hz. Muhammed'in (sa) âşık olması normaldi. Zamanla bu aşk karşılıksız kalınca, Hz. Muhammed (sa) incinecekti. Esasen içine kapanıktı Hz. Muhammed (sa). Şimdi büsbütün kapanacak, sararıp solacaktı.

Hemen kararını verdi Ebu Tâlib, ateş bacayı sarmadan Hz. Muhammed'i (sa) evlendirecekti. Nasıl olsa düğün için gerekli para temin edilmişti. Erkenden eve döndü. Kız kardeşi Afika'yla bunu konuşmak, bir gelin bulmasını tembihlemek istiyordu. Eve yaklaşınca Nefise'yi gördü. Ebu Tâlib'in kapısından çıkıyordu. Cariyelerinden Utbe onu uğurluyordu.

Nefise uzaklaşınca, Ebu Tâlib, Utbe'ye sordu:

"Münebbih kıza Nefise ne arıyor burada?"

"Muhammed'i Hatice istemiş."

"Muhammed nerede?"

"Kabul etti ve gitti."

Ebu Tâlib sinirlendi: "Çabuk sen de koş, Muhammed'le Hatice'yi kolla. Yaptıklarının haberini getir" emrini verdi.

Cariye Utbe hemen yola çıktı. O sırada, Ebu Tâlib'e fit veren tüccar, Ebu Tâlib'in evini gözlüyordu. Cariye Utbe'nin önüne kesti:

"İyi akşamlar ey güzel kıza!"

"İyi akşamlar efendimiz!"

"Sanırım dostum Ebu Tâlib'in cariyesisin?"

"Evet."

"Ebu Tâlib seni Muhammed'in peşinden mi gönderdi?"

"Muhammed'i Hatice çağırmış, ne konuştuklarını dinleyecektim."

"Beş altın kazanmak ister misin?"

"Beş altın mı? Bu da sorulur mu?"

"O halde Ebu Tâlib'e Muhammed'le Hatice'nin seviştiklerini söyle. Bu, efendilerin için hayırlıdır. Al şu altınları."

Utbe parayı aldı. "Efendim Ebu Tâlib'e, Hatice'nin Muhammed'in elini tutmuş kalbine bastırmakta olduğunu, gördüğünü söyleyeceğim."

"O kadar mı?"

"Az mıdır?"

"Sen yine Hatice'nin evine git. Belki daha ilerisini görürsün."

"Peki."

Utbe, Hz. Hatice'nin konağına vardığı zaman, Hz. Muhammed'le Hz. Hatice bahçede geziniyorlardı

Utbe, Hatice'nin adamları tarafından karşılandı. Oturtuldu. Cariye Utbe, geliş sebebinin Muhammed'e ulaştırılacak bir haber olduğunu söyledi. Beklemeye başladı.

Başını Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'den çevirmiyordu. Onlara baktıkça tüccara uyduğuna pişman oldu. Hz. Hatice'yi hiç görmemişti. Birdenbire ona ısındı. Kanı kaynadı. Hz. Hatice'yle Hz. Muhammed (sa) birbirlerine çok yaklaşıyorlardı. Bu derece denk bir çift ne işitmiş, ne de görmüştü. Dinlediği masallarda bile yoktu.

Eğer kalplerine hakikaten bir ateş düşmüşse, bunu söndürmek değil, arttırmak gerekirdi. Hz. Hatice o sırada içiyle pençeleşiyordu. Utbe'nin uydurduğu gibi, Hz. Muhammed'in (sa) elini tutup kalbine bastırmak ve ona şöyle seslenmek istiyordu:

"Canım sana feda olsun ey amcamoğlu! Yemin ederim ki davranışında fenalık yoktur. Allah'tan bir istediğim var ancak. Senin peygamber olacağını biliyorum. Onun için seni istiyorum. Çünkü sen Allah yanında beni korursun. Onun şefaatinin verirsin."

Hz. Hatice böyle konuşursa acaba Hz. Muhammed (sa) ne cevap verirdi? Şöyle der miydi?

"Seni kabul ediyorum ey amcamkızı! Eğer peygamberliğim gerçekleşirse dediklerini yaparım. Çünkü sen iyilik, temizlik meleşisin. Bundan beni de mahrum etmedin. Yok, eğer, peygamber olacak benden gayri birisiyse üzülme yine. Allah senin gibilerin muradını nasıl olsa gerçekleştirir."

Ama Hz. Hatice, ne Hz. Muhammed'in (sa) elini tutup kalbine bastırabildi, ne de düşündüklerini konuştu. Ancak bir ara

göz göze geldiler. Konuşacak bir bahane bulamadılar. Hz. Hatice'nin yüzü kızardı. Hz. Muhammed (sa) çabuk toparlanıp ileriye baktı. Peşinden de Hz. Hatice'yi yalnız bırakarak yürüdü.

Hz. Hatice durmuş, Hz. Muhammed'in (sa) nereye gittiğini, ne yapmak istediğini öğrenmeye çalışıyordu.

Hz. Muhammed (sa) çok uzaklaşmadı. Yakındaki hurma ağaçlarının birisinin yanına varınca yere çömeldi. Otların arasında beyaz, iri bir kır çiçeği vardı. Örselemeden onu toprağıyla beraber söktü. Tarhların kenarına dizilmiş saksılara sokuldu. En güzel çiçeği, kırmızı renkli karanfili seçti. Elindeki kır çiçeğini onun saksısına diki. İyice bastırdı, suladı.

İşini bitirince, kendisini seyreden Hz. Hatice'nin yanına döndü. Bir saksıya, bir Hz. Hatice'nin gözlerine baktı. İyi bir iş yapmış olmanın bahtıyarlığıyla gülümsedi. Utbe, hâlâ Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'nin davranışlarını izliyordu. Daha fazla dayanamadı, ayrıldı. Kısa yollardan koşa koşa evine gitti.

Ebu Tâlib, kardeşi Atîka'yla münakaşa ediyordu. Utbe içeriye girince gözyaşlarını tutamadı. Perişandı ve yaptığından utanıyordu. Saklamadı, tüccarın beş altın vererek kendisini nasıl aldattığını anlattı. Ebu Tâlib, işin iç yüzünü öğrenince kız kardeşine döndü:

"Senden özür dilerim ey kardeşim Atîka!" dedi. "Haklıymışsın. Yeğenim Muhammed bir elmastır."

Atîka onu teselli etti:

"Sen tüccara, Muhammed'in başına bir iş geleceği için korktun. İnandın!"

"Evet, öyle oldu."

Utbe sordu:

"Bu altınları ne yapayım?"

Ebu Tâlib: "Onları komşumuz İkrîşe'ye ver. Durumunu benden iyi bilirsin" dedi.

Atîka, cariye hikâyesinin sonunu öğrenmek istedi:

"Muhammed'in peşinden gittin mi?"

"Gittim. Hatice'yle beraber konağın bahçesinde dolaşıyorlardı."

Atıka, kardeşi Ebu Tâlib'e döndü: "Duydun mu ey Ebu Tâlib?" dedi. "Fikirlerinde kötülük olsa bahçede dolaşmazlardı."

"Çok doğru kardeşim. Kötüler karanlık yerlere sığınurlar."

Cariye Utbe dayanamadı: "Birbirlerine öyle de yaklaşıyorlar ki!" diye söze karıştı.

Ebu Tâlib'le Atıka cevap vermediler, iç geçirmekle yetindiler. Onların bu içli halleri Cariye Utbe'nin boşanmasına yetti. Çekinmeden konuştu:

*Bir dilimin iki parçası,
Onlar kadar yakın,
Onlar kadar eş,
Olamazlardı.*

*Tarlada bir başaktaydılar.
Aynı değirmende öğütüldüler,
Teknede yoğrulurken,
Tandırda pişerken aynımadılar.*

*Kokularında kalbime kavuştum,
Bakışlarım yıkandı kirinden,
Kanım ıldı havalarında,
Yeniden doğmuş gibiyim.*

Hz. Muhammed (sa) gidince, Hz. Hatice uzun zaman bahçeden ayrılmadı. Kır çiçeğinin dikildiği saksı önünde hareketsiz duruyor, dalıp gidiyordu ona.

Acaba Hz. Muhammed'in (sa) bu hareketi bir mana mı ifade ediyordu? Yoksa alışkanlıkla mı, çiçek sevgisiyle mi yapılmıştı. Bunu çözmeye çalışıyordu Hz. Hatice.

Hz. Muhammed (sa), çiçeği saksıya aldıktan sonra, yaptığı iş üzerinde hiç durmamış, başka konuları konuşmuştu Hz. Ha-

tice'yle. Vakti gelince de müsaade isteyerek ayrılmıştı.

H z . Hatice bahçede dalmış düşünürken Nefise koştu geldi. "Hanımım, akşam yaklaşıyor, hani misafirlige gidecektik?" diye hatırlattı.

H z . Hatice isteksizdi: "Bugün kalsın" dedi. "Biz bize konuşalım daha iyi."

Nefise: "Nasıl uygun görürsen" karşılığını verdi.

H z . Hatice, Nefise'ye saksıyı gösterdi:

"Şuna bak Nefise."

"Ne var? Ah gördüm! O kırmızı çiçeğini sen mi saksıya aldın? Kırmızı çiçekle birbirlerine pek yaraşmışlar."

"Hayır, Muhammed'in işi bu?"

"Öyle mi? Güzel bir buluş."

"Niçin bunu yaptı dersin Nefise?"

"Kim bilir! Kendisi söylemedi mi?"

"Hayır. Ben bir sebep buldum ama ona bel bağlayarak fazla sevinmek istemiyorum."

Nefise, dikkatle saksıya baktı, düşündü. Sonra el çırttı:

"Müjdeler olsun ey hanımım! Muhammed seninle evlenmek istiyor."

"Öyle mi dersin ey Nefise?"

"Evet, evet. Saksı konağındır, kırmızı çiçek de servet, kuvvet ve iffet sahibi olan sensin. Muhammed'in çok yılları kırdı, çobanlıkta geçmedi mi? Yani saf, temiz bir kırmızı çiçeği değil midir Muhammed? O çiçeği saksıya dikmekle, birbirinize yaklaştığınızı, birleşmek arzusunda olduğunu açıkladı."

H z . Hatice, Nefise'nin yorumunu beğendi. "Tıpkı benim gibi konuştun ey Nefise!" diyerek sevindi. Arkalarında bir ayak sesi duyular. Dönüp baktılar. Varaka yaklaşıyordu. Koşup karşılaştılar. Hasırlardan birisini yanastırıp oturdular. Varaka, H z . Hatice'ye Nefise'nin davranışlarından iyi bazı olayların geçtiğini hemen anladı. Zor gören gözlerini dikkatle açtı. H z . Hatice'nin

yüzünde saadet dalgaları uçuşuyordu.

"Bana güzel haberleriniz var" diye konuştu. "Öyle olmasa kalbime uyup yollara düşmezdim."

Hız. Hatice, Varaka'yı bekletmedi, Hız. Muhammed'in (sa) yaptıklarını, Nefise'yle beraber bunu nasıl yorumladıklarını anlattı.

Varaka aynı fikirdeydi: "Muhammed, muradını sana böyle belirtmiş ey kızım!" karşılığını verdi. "Şimdi sıra sende."

"Bende mi?"

"Ona aynı muradı taşıdığını bildir."

Nefise durmadı, ayağa kalktı:

"Ben Muhammed'e gideyim o halde."

Varaka, Hız. Hatice'nin itirazına fırsat bırakmadan, Nefise'ye bu izni verdi: "Git!" dedi.

Hız. Hatice heyecanlanmıştı yine: "Amcam Amr'a danışmadık. O artık beni evlendirmemeye karardır" diyecek oldu.

"Bu haberi sana ben vermişim. Mekke erkekleri arasına ni fak sokmak istemiyor amcam."

"Evet"

"Yanlış bir düşünce bu. Hiç kimse saadetinle oynayamaz."

"Ama hakikatle yüz yüzeyiz."

"Amcam Amr çabuk parlar çabuk söner. Doğduğün gün de sana baş düşman kesilmişti, sonra herkesten çok sahip çıktı."

"Hakkında neler düşünüyorsun ey Varaka?"

"Amr, Muhammed'i pek sever. Dayanamaz, hemen evlenmenizi kabul eder."

"Ya aksi olursa?"

Varaka güldü: "Amcamı sarhoş eder, nikâhı kıyars. Ayıldığı vakit iş işten geçer" diye takıldı. Hız. Hatice bunun farkına varmadı:

"Hayır, böyle bir hileye başvurmayalım ey amcamoğlu!"

"İnandın mı sözlerime?"

"Ah yoksa şaka mı ettin?"

"Başka ne olabilir? Sen tabii bilmezsin, belki duymadın. Deden Eseb, annen Fâtıma'yı baban Huveylid'e vermek istemiyordu. Ninen, dedeni sarhoş ederek nikâhı bir oldu-bittiye getirmişti. Onu hatırladım da seninle lâtife ettim."

"Anladım ey amcamoğlu."

"Sen amcam Amr'dan yana tasalanma. Bana bırak."

Nefise çok çabuk dönmüştü. Yüzü, bakışları ıslı ıslıdı. Beklenen müjdeyi verdi:

"Muhammed, yarın ikindide söz kesme ve nikâh için geliyor."

Hız. Hatice, oturduğu hasıra tutundu. Şaşırmış, kendinden geçmişti. Yıllardan beri kurduğu hayâlin, beslediği ümitlerin böylesine bir süratle ve kolaylıkla hakikat oluşuna inanamamıştı.

Varaka:

"Hayırlı işlerde rahatlık vardır" dedi.

Hız. Hatice, kendine gelmiş, toparlanmıştı. Sordu:

"Nasıl oldu bu iş ey Nefise?"

"Muhammed'e evlerinin avlusunda rastladım. Önce yine benimle şakalaştı. Takıldı. Ama ansızın konuşmama fırsat vermeden, geliş sebebini anladığını, arzusun, arzusu olduğunu, yarın işi bitireceğini söyledi. Böylece beni çöpçatanlık görevinin zevkinden mahrum etti. Halbuki ben ona, niçin evlenmediğini soracak ve hanımımı uzun uzun methedecektim. Belki evlenmesini geciktiren sebepler vardı, bunları hanımının gideceğini anlatacaktım."

Varaka, Nefise'yi yatıştırdı:

"Muhammed, senin bu temiz niyetlerinden haberdardır. Onları duydu sen söylemeden" dedi. "Böylelikle yine arzun yerine gelmiş oluyor. Sakın üzülme."

Ertesi gün, Hz. Hatice'nin konağı toplantıya hazırlanmıştı. İlk gelenler, Hz. Hatice'nin amcası Amr ile Varaka oldular. Çok geçmeden Hz. Muhammed (sa), amcası Ebu Tâlib'le diğer amcası Hamza göründüler. Bunları iki taraf ailelerinin büyükleri ve yakınları tâkip ettiler.

Hz. Hatice Yemen'in en kıymetli kumaşı Habre'den dikilmiş nakışlı bir elbise giymişti. Gelenlere koku serpildi, çeşitli içkiler sunularak ağırlandılar. İki uğur ineği kurban edildi. Sofada herkes yerini alınca, geleneğe göre Hz. Muhammed'in (sa) amcası Ebu Tâlib kalktı. Nikâh konuşmasını yaptı:

“Şükür Allah'ımıza, binlerce şükür, bizi İbrahim kanından, İsmail soyundan yaratan O'dur. Emriyle Kâbe'ye bekçi, halka başkan olduk. Kardeşim oğlu Muhammed karşınızdadır. Onu bilir, tanırırsınız. Mekke gençleriyle karşılaştırm. Kim Muhammed'le boy ölçüşebilir? Kim, ahlâk ve akılda, fazilette ondan üstündür? Malı şüphesiz azdır, ama mal geçici bir gölgedir. Alınır, verilir. Ödünçtür mal. Muhammed ise kanaat hazinesine sahiptir. Muhammed genç yaşında şerefli'dir. Bu hali durmadan artacaktır. Sevgi, saygı görüyor, güveniliyor, sözü dinleniyor. Kureyş kadınları içinde bir inci vardır. Yeğenimiz Hatice'dir o. İffet, şerefli, temizliği şehri aşmıştır. Örnek yaratılmıştır. Muhammed'le soyları birdir. İşte öyle bir Muhammed; böyle bir Hatice'yle yaşamak istiyor. Bundan daha yakışanı, daha hayırlısı olur mu? Yeğenim adına durumu açıkladım. Yirmi deve ayırdım saadetlerine.”

Hz. Muhammed'in (sa) amcası Ebu Tâlib nikâh konuşmasını bitirip yerine oturunca, Varaka söz aldı:

“Allah'a şükürler olsun. Evet dediğin gibi bizi Allah yarattı. Üzerimize faziletler yağdırdı. Şerefimiz, ünümüz hudutsuzdur. Biz, iki taraf, kabilelerimizin büyükleriyiz, başlarıyız, asilleriyiz. Esasen akrabaydık, şimdi daha kaynaşmak isteriz. Ey beni dinleyenler! Görünüz, şahit olunuz! Hatice'yi Muhammed'e nikâh

ettim. Yuvalarına dört yüz altın verdim.”

Varaka susunca, Ebu Tâlib Varaka'ya: “Ey Varaka, Hatice'nin ve senin amcan Amr'ı da dinlemek isteriz” dedi.

Amr, Hz. Muhammed'in (sa) Hz. Hatice'yi istemesinden, Varaka'nın tahmin ettiği gibi, çok memnun olmuştu. Mekke gençlerinin birbirlerine girmesine aldırış etmemişti artık. O da kalktı, kısa konuştu:

“Ey hemşerilerim! Soydaşlarım! Hâşimoğulları! Şahit olun, yeğenim Hatice'yi severek ve isteyerek Muhammed'e bırakıyorum.”

Nikâh merasimi bitince, Hz. Hatice'nin yanında oturan Hz. Muhammed (sa) kalktı, avluya indi. Amcası Ebu Tâlib'in nikâh ağırlığı için getirdiği develerden birisini seçti. Kurban etti. Bekleyen halka dağıttı.

Derhal, düğün başladı. Davetliler konakta, avluda ve bahçe-de ağırlandılar. Düğün, gün ağarana kadar devam etti. Sabah-leyin, Ebu Tâlib sevgili yeğeni Hz. Muhammed'i (sa) konakta bırakıp evine dönerken, saadetten gözleri yaş içindeydi.

Kız kardeşi Atfika'ya: “Çok şükür Allah'ımıza ki bizi en büyük üzüntümüzden kurtardı” dedi.

Düğün dağılınca, Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice baş başa kalmışlardı. Oda-larına çekilecekleri sırada Hz. Hatice sofadaki iki puta baktı. Geleneğe göre, uykudan önce onlara tapmak gerekiyordu.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'e (sa): “Ben putlara inanmam” demeyi aklından geçirdi. Hz. Muhammed (sa) buna ne cevap verecekti? Elbette: “Ben de inanmam” diyecekti.

Hz. Hatice vazgeçti içinden düşündüklerini Hz. Muhammed'e (sa) anlatmaktan. Gülümsedi ve odasına yürüdü. Hz. Muhammed de (sa) onu takip etti.

BİR KISIR AĞAÇ ALTINDA

Hız. Muhammed (sa), günlük işler için konaktan henüz ayrılmıştı. Hz. Hatice onu avluya bakan pencereden uğurlamıştı bir kere daha.

Tam içeriye çekileceği sırada, dışardan bazı sesler kulağına kadar çalındılar. Baktı. İki köle, avlunun duvarına sırt vermişler, yüksek sesle konuşuyorlardı. Birbirlerine anlattıkları Hz. Hatice'yi ilgilendirdi. Hız duya duya dinlemeye başladı.

Köle Afsa: "Sahibimiz Muhammed kaç yaşındadır ey Abdut?" diye sordu.

Köle Abdut cevap verdi:

"Sanırım yirmi altı yaşındadır."

"Peki, nasıl oluyor da ben ondan çok yaşlı olduğum halde bir babadan ileri kendisine bağlandım?"

"Hepimiz öyle değil miyiz? Sağ olsun, sahibemiz Hatice bizi hoşnut etmiştir daima. Anamız olmuştur. Ama bir eksikliğimiz vardı. Arar arar bulamazdım. Demek babasızlığımızı, o eksiklik."

"Evet, Muhammed altı aydır konaktadır. Ne yaptı, ne etti de bizi böylesine kendisine bağladı?"

"Bu kolay, bize bizden birisi gibi davrandı. Adâleti, şefkâti, yakınlığı öksüzlüğümüzü, yabancılığımızı giderdi. Artık hakikaten kendimizi bu konağın öz evlâtlarından sayıyoruz. Ona nasıl hizmet edeceğimizi bilemiyoruz. Emir vermediği halde, bir işi unutacağız diye ödümüz kopuyor."

"Kendini bizden ayırmıyor. Bu kadar serveti olduğu halde bizim kadar yiyor, bizim gibi giyiniyor."

"En çok sahiplerimize, huzurlarına çıkınca secde etmekten

yıldardım, için için yıkılırdım. Bizi bundan kurtardı.”

“İyi hatırlattın Ey Afsa! Geleneği ezmek büyük bir cesarettir. Hele böylesini! Şimdilik evde bu külfetten kurtulduk ama çok geçmez her tarafa yayılır, uygulanır.”

“Muhammed’in düşman kazanmasından korkuyorum.”

“Hele kılma dokunsunlar, fedailerinden önce ben canımı veririm yoluna.”

“Bu gidişle konağın zindanı, kırbaçlar, bir kâbus hatırası olarak kalacaklar.”

“Sahibemiz Hatice de onlara başvuramazdı. Kahyâlar yaparlardı yapacaklarını.”

“Demek onlar da gönülsüzlermiş ki, Muhammed’in arzusu-
nu, yasağını nimet bildiler.”

“İnsanız, elbette hatâ işleyeceğiz. Ama hatânın derecesi düşünülmeden derhal kırbaça, işkenceye mi başvurmak gerektir? Zindan mı karşılığı her suçun?”

“Şüphesiz değildir. Dikkat ettin mi bilmem? Muhammed bize onlardan çok daha ağır cezalar veriyor. Suçumuzu yüzümüze vurmuyor ama karşılaşınca selâm vermemesi, hatır sormaması, gülümsememesi ne demektir? Aklımız gidiyor, böyle bir davranışıyla baş başa kalacağız diye.”

“İnsanın elinde öğüt ve öğretmen gibi iki silâh varken, sevgisini kesmek dururken kırbaça sarılmak fayda değil, kin tohumu ektir. O kalbi çalıştığı yerden soğutuyor.”

“Altı aydır konak; insanlarıyla, hayvanlarıyla, ağaç ve çiçeğiyle, taş-toprağıyla yeniden canlandı gibi. Dert, keder kalmadı. Her şey zengin bir neşe içinde yüzüyor. Aydınlıkta, huzurda boğuluyoruz.”

“Kim kârlı bu işten? Yine sahiplerimiz değil mi? Canla, başla çalışıyoruz. Kazançları artıp duruyor.”

“Hele bizim için tertiplediği eğlenceler! Eskiden akşam olunca dışarıya, sefahat yuvalarına kaçmak için çareler araştırırdık.

Şimdi kovsalar gitmeyiz. Çoban, bahçıvan gibi dışarıda çalışanlarımız, akşamla birlikte meyhanelere değil, konağa koşuyorlar. Konak hangi gece düğün evi gibi değildir?"

"Muhammed eğlencelerimize katılıyor. Seyretmekle yetinmiyor. Halbuki duyduğuma göre böyle şeylerden hazzetmemiş. Demek yalanmış o sözler. Muhammed sefahat eğlencelerinden kaçıyormuş."

"Çok da bilgili. Ne zaman öğrenmiş, tecrübe sahibi olmuş? Sıkımadan, yormadan az şeyler mi öğretti?"

"Kısacası, şimdi bizi azat etse yine kapısından ayrılmayız."

"Elbette! Elbette!"

Hız. Hatice konuşmaların birdenbire kesilmesi üzerine eğildi baktı. Köleler kalkmış işlerine doğru uzaklaşmışlardı.

Kendi kendine: "Ey Muhammed'im!" dedi. "Şu insanların senin hakkında neler konuştuklarını duymanı isterdim" Ama hemen peşinden ekledi: "Yanıldım Ey Muhammed. Ey Allah'ın sevgilisi! Sen bunları yedi dağ arkasında olsan da iletirsin."

Doğru, hatta azdı kölelerin konuştukları.

Hız. Hatice'nin sabırla geçiştirdiği üzüntülü yılları geride kalmışlardı. O, şimdi Hız. Muhammed'in (sa) temizliğinde saadetin tepelerinde geziniyordu.

Geçen altı aylık evlilikleri süresince Hız. Muhammed'i (sa) daha iyi tanımış, Allah'ının kendisine nasıl bir bağışta bulunduğunu, varlığını kime emanet ettiğini, yakıştırdığını büsbütün anlamıştı.

Hız. Hatice'nin gördüğü rüyanın birinci bölümü eksiksiz hakikat olmuştu. Güneşlerin güneşi Hız. Muhammed (sa) Hatice'nin konağına tanınan, bilinen, görülen, anlatılan nurların en büyüğü olarak girmişti. Konak, Hız. Süleyman'ın hazinelerinin saklandığı yerden çok daha parlak, göz kamaştıncıydı içiyle ve dışıyla.

Bu rüyanın bir de ikinci bölümü vardı. Bu bölüm de kısa za-

manda gerçekleşir, insanlık kurtuluşunu bulursa Hz. Hatice'nin saadeti tamamlanacaktı. O günlerin geleceğine de inanıyordu Hz. Hatice. Hazırlanıyordu kendi kendine.

Hz. Hatice zaman zaman diz çöker, Allah'ına içini dökerdi:

"Ey ulu Allah'ım!" derdi. "Sana binlerce şükür. Beni bahtıyar kıldın. Kocam Muhammed, senin insanlara en büyük lütfundur. İçiyle-dışıyla pırl pırlıdır. Güzellik, sevgi, saygı, bilgi, şefkat, inanç hamuruyla yoğurmuşsun onu. Kendisine güvenim, muhabbetim sonsuzdur. Beni bunlardan mahrum etmey Allah'ım? Muhammed'e nasıl faydalı olacağım hakkında yol göster."

Hz. Hatice'nin üzüntüleri de vardı. Ona bütün servetini verdiği halde, Hz. Muhammed (sa), şahsı için kuruşuna el sürmüyordu. Yine ticaretle uğraşüyor, kazançtan aldığı parayla yetiniyordu.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) bu davranışında kendisini hâlâ bir yabancı tuttuğu mânasını çıkarıyordu. Ama şu anda birden bire Varaka'nın sözlerini hatırladı. Varaka: "Ey kuzum Hatice!" demişti bir zamanlar. "Allah'ının seni iki kocanın mirasına sahip etmesi sebepsiz değildir. Çalış, bu serveti arttır. Çünkü günü gelince o, insanlığın kurtuluşunda gerekecektir."

Bunu elbet Hz. Muhammed (sa) de biliyordu. Onun için el sürmüyordu Hz. Hatice'nin servetine. Mekke'nin en zenginleri arasına girdiği halde kanaat elbisesini soyunmamıştı.

Daha şimdiden Varaka'nın dediği yollarda bu serveti zaman zaman harcamıyor muydu Hz. Muhammed (sa)? Yetimler, yoksullar, hastalar, dertliler niçin çoğalmışlardı kapılarında? Hem de hiç boş çevirmiyor, aksine tekrar gelmelerini bekliyordu. Veya kendileri gibi olanları haber vermelerini istiyordu.

Hz. Muhammed'in de (sa) Hz. Hatice kadar eli açıktı. Çok cömertti. Ama bunu yerinde yapıyordu. Karşılığında kazandıkları çok büyüktü. Vicdan huzuruydu bu. Dünyaya değişilmez

bir iç rahatlığıydı.

Hız. Hatice'nin diğer bir üzüntüsü de, Hız. Muhammed'in (sa) hassas olduğunu öğrenmesiydi. Hassaslık elbette güzel bir hasletti. Ama Hız. Muhammed (sa) insanlığın derlerinden çok azap çekiyordu.

Hız. Hatice'yle baş başa yaptıkları sohbetlerde, Hız. Muhammed'in (sa) derhal değıştiği konu halktı. Onların böylesine karanlık bir hayat sürüşleriydi. Belliydi, Hız. Muhammed (sa) halkı da konağı gibi yaşatmak istiyordu. O, yalnız Hız. Hatice'nin kocası, konağın sahibi değil, Mekke'nin sorumlu başı görüyordu kendisini. Elinden geleni de yapmak istiyordu. Çaresiz kalınca perişan oluyordu.

Hız. Hatice, işte bunlara üzülyordu. Gözünün bebeğı bildiğı, üzerine titrediğı Hız. Muhammed'in (sa) hastalanıp yataklara düşeceğinden korkuyordu.

Sık sık bu üzüntüsünü Varaka'ya, Nefise'ye açıyordu. Varaka: "Allah yolunda gidenlere bir şey olmaz" karşılığını veriyordu Hız. Hatice'ye. "Sen gönlünü ferah tut. Muhammed, Hind'in, Roma'nın, Mısır'ın başı olsa yine bir halk çocuğı olarak kalır ve onların ıstırabını can evinde duyar. Ne mutlu ona ki böyle büyük bir hasleti var. Bak, kısa zamanda yardımına koştuğunuz insanların sevgilisi oldunuz. Birlikte anlatılıp söylenmeye başlandınız. Daha ne istersin kızım? Ayrıca arkadaşlarını da çok iyi seçmiş. Ebu Bekir ve Osman gibi gençler günümüzün pırlantalandırlar. Onlarla Muhammed'in sık sık buluşup konuşma imkânlarını hazırla konağında. Böylelikle Muhammed avunur. İstırabını bölüşür."

Hız. Hatice, Varaka'nın bu öğüdünü derhal yapmıştı. Hız. Muhammed'in (sa) arkadaşlarını evinde toplanıp eğlenmeye yöneltmişti. Hız. Hatice'nin bu davranışından Hız. Muhammed (sa) çok duygulanmıştı. Hemen her gece Hız. Muhammed'in (sa) yakın arkadaşları koşarak konağa gelirler ve geç saatlere

kadar kalırlardı.

Hız. Hatice bunları düşünüp hatırlarken canı bahçeye çıkmak istedi. Öteden bir bülbül onu çağırır gibiydi. Hemen kalktı, bahçeye indi.

İlk karşılaştığı, teyze oğlu Hâkim'in kendisine hediye ettiği ve Hız. Hatice'nin de Hız. Muhammed'e (sa) verdiği köle çocuk Zeyd oldu.

Zeyd, kapıdan çıkan hanımını görünce, sıcak sıcak gülümse-
di. Hız. Hatice onun bu yakınlığına ve güleç yüzüne bayılırdı.

Sordu:

"Nasılsın Zeyd? Burada ne bekliyorsun?"

"Az önce babamı uğurladım, şimdi de sen annemi görüp içimi yıkamak istedim."

Hız. Hatice, Zeyd'e takıldı:

"Bizi öylesine seviyorsun demek?"

"Ben değil, taş-toprak bile sizi seviyor. Eskiden ağaçlarda yuvalar azdı. Şimdi her dal kuşlarla doldu. En emniyetli yer olarak burasını biliyorlar."

"Bir bülbül de gelmiş."

"Evet, üç gündür var."

"Güzel ötüyor."

"Hele sizi görünce daha ötecek."

Hız. Hatice yürüdü. Zeyd de yanından ayrılmadı. Hız. Hatice, Zeyd'e baktı:

"Sen bana bir şeyler söylemek istiyorsun galiba."

"Bülbülü anlatacaktım."

"Anlat o halde."

"Bu sabah gün ışıırken ötünce ona içimden şöyle seslenmek geldi:

Tatlı tatlı hıçkır! Hıçkır ey kuş! Vaktidir.

Bu saatte, seherde.

Artık kötülük uyumuştur gün ışıırken,

*Temizdir toprak,
Havada yapraklarda titreşen,
Şebnemlerin ışığı var.*

*Biliyorum sen
Gülün vefasızlığından,
Dikenin sertliğinden incinmiş değilsin,
Çağırdıklarının görünmeyişinden yaralısın,
Tükenip taşıyorsun.*

*Sabah sabah bu sabırsızlık niçin?
Neden gözlerin pencerelerdi,
Portakal çiçeklerinin solmadığı,
Üzüm ve incirlere sepet bulunamadığı,
Bahçeleri nasıl bıraktın benim gibi,
Kaçmamızı önleyen bir kuvvet mi var?*

*Olmaz mı şüphesiz?
Bekle bekle ey kuş!
Elbet yakında perdeleri açılır pencerelerin,
Seyrine doyamadığımız bir çift güzel görünür,
Gülümserler sana bana her şeye,
Neşemiz tazelenir.*

Hz. Hatice, bu henüz on üç yaşındaki çocuğun kendinden geççe geççe kalbini dışına vermesinden nerdeyse boşanacaktı.

Zorlukla: "Çok güzel Zeyd!" dedi. "Sen ileride büyük bir insan olacaksın. Çünkü vicdanın var. Haydi, bir şeyler getir de bahçede karşılıklı kahvaltı edelim."

Zeyd sordu:

"Henüz kahvaltı etmediniz mi ey annem?"

"Ettim, fakat canım yine istedi."

Hz. Hatice'nin bu mesut hayatını yeni bir olay büsbütün renklendirdi. Hz. Muhammed'le (sa) evlenmelerinin senesinde bir oğlan çocuğu dünyaya getirdi. Hz. Muhammed (sa) oğlu-

nun adını Kasım koydu.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'e (sa) karşı vazifelerini ihmal etmemekle beraber çocuğa gönlünü verdi. Bakmaya, büyütmeğe koyukdu. Geleceği için birbirinden güzel hayaller kurdu.

Görünüşte Hız. Muhammed'le (sa) Hız. Hatice'nin evlenmeleriyle beraber onları elde etmeye çalışanlar bu emellerinden vazgeçmişlerdi.

Hız. Hatice, amcası Amr'ın korktuklarının olmayışına, gençlerin birbirlerine girmemelerine sevinmişti.

Ama Kasım'ın doğmasıyla beraber inlerine çekilenler tekrar açığa çıktılar. Onlara Hız. Muhammed'le (sa) Hız. Hatice'nin görülmemiş, işitilmemiş saadetlerini kıskananlar da katılmışlardı.

Bu üç grup insan bir sene beklemişlerdi. Ama ümit doluydu bekleyişlerinde.

Erkekler: "Muhammed'den çabuk bıkar, yine bize kalır" diye düşünmüşlerdi.

Kadınlar: "Muhammed küçüktür. Gözü çabuk açılır. Hatice'yi boşar, onu elde etmek fırsatı elimize geçer" kanaatini beslemişlerdi.

Kanlarında haset yılanının zehrini dolaştıranlar, nasıl ki neredede bir gülen yüz, açmış bir çiçek görüp saldırırlarsa: "Bu en uygunsuz evlenmenin sonunda epeyce güleceğiz, eğleneceğiz" diyorlardı.

Ama Hız. Hatice, Hız. Muhammed'e (sa) bir erkek çocuk verince, bu fikir ve kanaatler alt-üst oldu. Çünkü çocuk onların bağlarını kopmaz yapıyordu.

Artık beklemek nafilaydı. Harekete geçmeli, yuvayı dağıtmalıydılar. Esasen Mekke'nin durumu böyle şeylere pek elverişliydi. Hız. Hatice'nin sevgili annesi Fâtıma'nın her sokağa çıkışında gördükleri, şimdiki sapıklık yanında hiç kalırdı.

Sokaklarda içki akıyor, fahişeler sabahlara kadar geçit resmi yapıyorlardı. Hırsızlık, tecavüz, kan davaları artmıştı. Ne olduk-

ları, niçin yaratıldıklarını, neler yapmakta görevlendirildiklerini bilmeyen kadınlı-erkekli yığın yığın insan, güçleri nispetinde sözde günlerini gün ediyorlardı.

Sihirbazlar, üfürükçüler, kumarbazlar yine meydanların en aranan insanlarıydılar. Hiç uğruna yumruklar kalkıyor, kılıçlar sıyrılıyordu. Toprak bir damla suya hasretken oluk oluk kanla sulanıyordu.

Dinlerini bölüşemeyenler, eskisinden fazla, birbirleriyle cenkleşiyorlardı. Kervanlar maldan çok köle taşıyorlardı Mekke'ye. Bunların derileri gibi alinyazıları da siyahtı.

Çöllerde de bir değişiklik yoktu. Aynı dinde olan kabileler hâlâ birbirlerine düşmandılar. Çocuklar gömülüyor, kervanlar soyuluyordu. Bir damla kan, kaybolan bir arpa tanesi iki aşıretin karşılıklı savaşmasına yetiyordu. Belki Adva gibi, dişiliğin kamçısında ninesinin boynundaki gerdanlığı almaya uğraşırken onu boğanlar kocamış veya ölmüşlerdi ama yerlerine betelerle tıremişti.

Kadının itibarı hâlâ bir dişi deveden çok gerideydi. Kısacası, yeryüzünde: "Sen yeme-ben yiyeyim, sen yaşama-ben yaşayayım" parolası insanların kılavuzuydu. Derlenmek, toparlanmak yoktu, ayrılmak, paralanmak vardı.

İşte bu türlü bir dünyada, hele Mekke'de Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'nin sürdükleri temiz hayat elbette yadırganacaktı. Yuvalarını yıkmak, onları birbirlerinden soğutmak için ne gerekirse yapılacaktı.

Hele Kasım doğunca.

İlk harekete geçenler Hz. Muhammed'e (sa) gönlünü kaptıran kadınlar oldu. İtibarlı kimseleri aracı koyarak Hz. Muhammed'le (sa) evlenmeye kalkıştılar. Bu davranışları, o zamanki Mekke için çok normaldi. Erkekler evlenme konusunda sınırlandırılmamışlardı. Câriyeler dışında elliye yakın karısı olanlar vardı. Ne çıkardı Hz. Muhammed (sa) de üç beş kadınla

evlense? Çünkü tek kadınla, Hz. Hatice'yle yaşaması normal dışıydı.

Ama Hz. Muhammed (sa) bütün bu teklifleri reddetti. Kulaklarını tıkadı. Böylelikle hevesleri kursaklarında kalan kadınlar, yılmadılar, arkadan arkaya Hz. Hatice'ye saldırmaya başladılar.

Şöyle konuşuyorlardı:

"Hatice büyücüdür. Muhammed'e büyü yaptı."

"Doğrudur. Çünkü biz Hatice'den güzeliiz. Hele çok genciz. Servet bizde de var."

Büyüyü ancak büyü bozardı. Buna bel bağladılar.

Artık hemen hemen her gün Hz. Hatice, kapısında ve yollar-da çirkin niyetli sihirbazlarla karşılaşılıyordu. Bunlar çekinmeden açıktan açığa okuyup üflüyorlar, Hz. Hatice'nin yüzüne su veya toprak atarak kaçıyorlardı.

Köle ve cariyeler sık sık eşik altlarından, duvar diplerinden, alınan malların arasından büyü, sihir eşyası çıkanyorlardı. Allah'ın kudretinden başka bir şeye inanmayan Hz. Hatice, onları haber aldıkça ve gördükçe acı acı gülümsemekle yetiniyordu sadece.

Ama zamanla aklına uydu. Hz. Muhammed de (sa) niha-yet bir erkekti. Cinsinin yolundan yürümesi tabiiydi. Niçin hâlâ başka kadınlar almıyordu? Hz. Hatice'ye saygı mı ediyordu yoksa? Teklifi ondan mı bekliyordu?

Hz. Hatice çok düşünmedi. Uygun bulduğu birkaç kızı eve aldı. Hz. Muhammed'e beğendirmeye çalıştı. Ama Hz. Muhammed (sa) onlara bakmadı bile. Hz. Hatice'ye gülümsemekle yetindi. Bu sefer Hz. Hatice, cariyeler edindi. Hz. Muhammed bunlarla da ilgilenmedi.

Neden böyle yapıyordu Hz. Muhammed (sa)? Erkeklerden ayrı davranmanın da bir hududu vardı. Bir gün Nefise'yle konuşurken, Nefise Hz. Hatice'nin sıkıldığını hissetti. Çekinme-

den sordu:

"Senin bir derdin var sanıyorum ey sahibem"

"Ne olabilir? Mesudum ve bilhassa oğlum Kasım sıhhatte."

"Bu öylesi değil, niçin saklıyorsun?"

Hz. Hatice çok düşünmedi, uzun siyah kirpiklerini araladı, ıslak bakışlarını Nefise'ye çevirdi: "Saklamasam ne olacak?" dedi. "Seni üzmemekten başka bir işe yaramaz."

"Kederini paylaşmak istiyorum. Ferahlarsın."

"Öyle mi? Düşüncem Muhammed hakkındadır."

"Şüphesiz öyle olacak."

"Muhammed nasıl bir erkektir ki benden başkasını gözü görmüyor, gönlü istemiyor? Şüphesiz peygamberlikle müjdelenmiştir ama bedeni bizdendir. Bu bedende elbette diğer erkeklerin hisleri vardır. Kendisine yapılan bütün teklifleri reddettiğini işittim. Niçin bu? Ben Muhammed'in saadetini tamamlamak, her arzusunu yerine getirmek istiyorum. Yoksa saygısından mı, içindekileri saklıyor diye düşündüm. Çeşit çeşit kızlar gösterdim, cariyeler aldım, hiçbirisine bakmadı. Üste de bana manalı manalı gülümsedi. Ağlamaklı oldum. Saçlarımı okşamakla yetindi."

Nefise güldü.

"O halde sen kendinden habersizsin."

"Nasıl olur kardeşim?"

"Aynan seninle hakikati konuşmuyor olmalı. Ben aynan olayım istersen. Sen, her gün ayrı bir şekilde güzelleşiyorsun. Ben bile şaşıyorum. Sarışın, esmer, kumral arasında değişiyorsun. Erkeklerin de istedikleri bu değil midir? Onun için çok evlenmezler mi? Hâlâ, gözlerin ne renktir, hüküm veremem. O kadar kararsızdılar. Havan, kokun her an farklıdır. Muhammed, gönlünün istediği değişik kadın karakterlerini Hatice'sinde bol bol buluyor. Bilgin, ahlâkın, huyun, temiz hislerin, iffetin kimde var?"

"Beni sevindirdin ey Nefise! İhya ettin. O halde Muhammed'in, bilhassa saygısından, bana açamadığı böyle bir arzusu yok?"

"İnan ki seni teselli etmiyorum. Esasen bunu derhal fark ederim. Bakın bir Çin düşünürü neler söylüyor:

"Bana bir kısır ağaç altında, niçin pineklediğimi soruyorlar! Her meyvenin tadına baka baka, bahçeleri dolaşmalıymışım onlar gibi. Aç sanıyorlar beni. Kanım kuruyacakmış, vakitsiz ölecekmışım. Onlara hak veremem fakat üzülürüm. Çünkü gölgesine sığındığım ağacı kısır, kuru, sanıyorlar. Gözlerinde ihtiras perdesi vardır. Meyvesini, yaprağını göremezler ağacımın; serinliğinden kokusundan habersizler.

Niçin dolaşacakmışım bağlarda, bahçelerde. Ağacımın her dalı ayrı meyveler verir. Bahar uçuşur tepesinde, meltemler oynar. Bunları ancak ben görürüm. Kanım, kalbim, gözlerim doyar. Hayat iksirini içerim canım istedikçe. Benden mesut kim var?

Bahçeler bütün yeşillikler onların olsun. Ağacımdan hoşnudum. Bana yol gösterenler kendilerini uyarsınlar. O da beni sever besler. Tek meyvede her meyvenin tadını, kokusunu rengini bulmaya çalışsınlar, bunun sırrını öğrensinler."

Hız. Hatice bir kere daha Nefise'ye teşekkür etti. "Bilhassa bu düşünür saadetimi tamamladı" dedi.

"İşte sen de tıpkı her dalında başka başka meyve yetişen, kuru kısır sanılan o ağaç gibisin ey sahibem? Kudretinden Muhammed haberdirdir. Başkasını ne yapacak?"

Hız. Hatice'den vazgeçmeyen erkeklere gelince, onlar kadınlar gibi sinsi değil, açıkça Hız. Muhammed (sa)'e meydan okuyorlardı. Onu öldürmeyi bile tasarlayanlar vardı. Hız. Hatice, Hız. Muhammed (sa)'e sık sık daha tedbirli olmasını söylemeye kalkışıyor, fakat karşı karşıya kalınca dili bağlanıyordu. Derhal

kanaat değiştiriyordu. Hz. Muhammed (sa) çok büyüktü, düşmanlanıysa böcektiler. Ne yapabilirlerdi ki?

Hz. Hatice yalnız kalınca yine vehimlerine dönüyordu.

Hz. Muhammed (sa), sanki inat olsun diye, yanına muhafız almaz, yalnız başına gezerdi. Hz. Hatice onu korumak için adamlarını gizlice peşinden yollardı. Hz. Muhammed (sa), Hz. Hatice'yle gezmeyi ister, çok severdi. Sık sık sebepler bulurdu bunun için. Birlikte mezarlığa uğrarlar, büyüklerinin, sevdiklerinin hâtıralarını tazelerlerdi. Ruhlarını hoş ederlerdi. Hastalara koşarlardı. Kâbe'yi tavaf ederlerdi. Pazarlarda, dükkanlarda yeni gelen malları incelerlerdi. Kervanların uğurlanış ve karşılanış merasimlerine katılırlardı. Bütün bu gezintileri süresince yan yana yürür, konuşurlardı.

Hz. Muhammed'in (sa) bu davranışlarında sanki hemcinslerine: "Siz de eşlerinize böyle muamele edin" demek isteyen bir fikir hâkimdi.

İhtimal Hz. Muhammed (sa), halka saadetin yuvadan başlayacağını, böylelikle çevreye yayılacağını ilân ediyordu. Kan kocanın birbirlerine saygı ve sevgisi bahtıyarlığın temeliydi. Kadının ayak altında çiğnenecek bir yaratık değildi. O öyle günler için doğmamıştı. Baş üstünde tutulmalıydı. Hakkı verilen, onu korunan, hislerine hürmet beslenen kadın, ne yapar yapar kocasına destek olur, onu başarıya ulaştırırdı. Yükselmesini, büyümesini sağlardı.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) uzun seferlere gitmesine taraftar değildi. Evlendikten sonra iki kere gitmişti. Daha yeni evli olduğu için bu gidişleri önlemeye kalkışmamıştı. Ama çok korkmuştu. Çocuğu olduktan sonra, onu bahane etmiş ve Hz. Muhammed'in (sa) yakın, üç-beş günlük seferlere gitmesini sağlamıştı. Uzun seferleri köle Meysere idare edecekti eskisi gibi.

Ama Mekke'deki düşmanlar ne olacaktı?

Hız. Hatice, oğlu Kasım'ı yatırmış, pencere önünde bunları düşünüyordu. Sokak boyunca, Hız. Muhammed'in (sa) halası Atika'nın gelmekte olduğunu görünce sevindi. Karşılama için hazırlandı.

Atika o gün neşeliydi. Ama gelinini mahzun görünce canı sıkıldı. "Ey Hatice'm!" diye söze başladı. "Sana bu hali yakıştıramıyorum. Şu anda ve gelmiş gelecekte senden mesut kim vardır?"

Hız. Hatice iç geçirdi:

"Haklısın siteminde ey halam! Çok şükür Allah'ıma ki bana her arzumu verdi."

"O halde?"

"İçimde Muhammed hakkında bir sıkıntı var."

"Gönlün Muhammed'le nasıldır?"

"Bu da sorulur mu? Muhammed'i her görüşümde yeniden doğuyorum. Saadetim tazeleniyor. Üzerimden o eski ağırlık kalktı. Evlendikten sonra, sayende yeni, renkli bir âleme taşındım. Ancak Muhammed üzerine endişeliyim."

"Biliyorum. Seni ve onu çekemeyenler çoğaldı."

"Evet, yapmadıklarını bırakmıyorlar. Muhammed'in şeref ve şanı arttıkça rahatsız oldular. Görüyorsun, tüccarlar onunla iş yapmak için birbirlerine giriyorlar. Mekke'den ayrılanlar saklayacak paralarını yalnız Muhammed'e emanet ediyorlar. Anlaşmazlıklarında, kavgalarda Muhammed'in hakemliği aranıyor."

"Öyle oluyor güzel gelinim."

"Ama artık açıktan açığa hakarete başladılar. Putlara hürmet etmediğini, Kâbe'yi tavafla yetindiğini dillerine doladılar. Maksatları onu küçük düşürmek. Sağ olsun amcamız Ebu Tâlib olmasa ne yapardık? Nihayet ben bir kadınıym. Gizliden gizliye Muhammed'i koruyorum ama yine de aklım onda kalıyor."

"Haklısın ey Hatice! Sana sevineceğin bir haber vereyim:

Ebu Tâlib her tarafa ilân etmiş. Yeğeni Muhammed'e dil ve el uzatacakların karşılarında kendisini bulacaklarını söylemiş."

"Ah, işte bu en güzel haber. Ebu Tâlib'e saadetimi borçluyum."

Köle Meysere, Hz. Muhammed'in (sa) uzak seferlere artık gitmeyeceğine üzülmüştü. Ama bunun gerekli olduğuna da inanıyordu. Aradan çok geçmeden bir kervan hazırlandı ve köle Meysere'ye teslim edilerek uğurlandı.

Hz. Muhammed'siz (sa) yapılan bu Şam seyahati Meysere'nin gözlerinde bütün câzibesini kaybetti. Bir işkence oldu. Yollar uzadıkça uzadı. Bu seyahat esnasında Meysere'yi biraz olsun oyalayan inançlarına katıldığı rahip Nastura ile Yahudi kadın Şimer oldu.

Bu iki iyi insan Meysere'yi görünce çok sevindiler. "Üzerinde âhir zaman peygamberinin kokusu var" diyerek sandılar Meysere'ye. Kokladılar. Öptüler.

Rahip Nastura, Meysere'ye sordu:

"Ahmed ve Muhammed'imizden haberler var mı, bâzı mucizeler belirdi mi ey Meysere?"

"Kendisi başlı başına bir mucize değil midir?"

"Evet öyledir."

Yahudi kadın Şimer, Hz. Muhammed'in (sa) özel hayatını merak etti. Köle Meysere, Hz. Muhammed'in (sa) Hz. Hatice'yle evlendiğini söyledi. Mesut geçen günlerinden uzun uzun konuştu. Yahudi kadın Şimer, Meysere'yi dinledikçe kendinden geçti. Sanki çocuklaştı. Bir masal dinliyor ve onun yarattığı ülkede yaşıyordu.

Köle Meysere susunca, gittiği yerlerden Yahudi kadın Şimer kolay dönemedi. Tatlı bir uyuşukluk içinde konuştu:

"Ne mutlu Hatice'ye! Ben Muhammed'in ayağına su dökmeye razıyken, o sofrasında oturur; sedirde karşılıklı söyleşir;

gömleğini diker, giydirir; yatağını, uykusunu bölüşür. Muhammed'in öylesine sevdiği insan, beğendiği, saydığı, hoş tuttuğu kadın, elbette benden başkadır. Hepimizden üstündür. Muhammed için yaradılmıştır. Selâm olsun ona. Her tuttuğu ıstıdasın. Bahtsız analar, kızlar, kara yazılı dullar gelinler, Hatice'yi düşünüp avunacaklar."

Yahudi kadın Şimer susmuş, fakat ağlıyordu. Rahip Nastura onu dışarıya yüzünü yıkamaya gönderdi. Sonra Meysere'ye döndü:

"Muhammed yeni mi evlendi ey Meysere?"

"Hayır, seneyi aştı."

"O halde çocuğu oldu?"

"Evet, bir oğlan."

Bu cevap üzerine, birden bire Rahip Nastura'nın yüzü gölgelendi. Köle Meysere bunu fark etti:

"Sevinmedin ey Nastura!"

"Öyle oldu."

"Neden?"

"Çünkü bu oğlan yaşamayacak."

Köle Meysere duyduklarına inanamadı, çok üzüldü:

"Yanılmanı isterdim ey Nastura!"

"Ne yazık ki, hayır. Kitaplar ve ilhamların açık konuşuyorlar. Muhammed'in Hatice'den, çok yıllar sonra bir oğlu daha olacak ama her iki oğlan kendilerini bilemeden ölecekler."

"Bu bahtsızlık, alın yazısı niçin?"

"Çünkü peygamberlik bir kişiye adanmıştır. Ve artık sonudur. Peygamberlerin oğulları, bundan sonra peygamberlikle vazifelendirilen olmayacağına göre, babalarının yaydığı hak dinlerini sapıtırılar. Millet arasında ayrılığa sebep olurlar. Miras, dinlere girmemelidir. Hatta duymuşsundur, milletler ne çekmişlerse başlarındaki oğuldan oğla devreden sülâlelerden çekmişlerdir."

"İşittim. O halde Allah'ımız niçin Muhammed ve Hatice'ye bu oğlanı verdi. Mademki alacaktı yüreklerini evlât acısıyla dağlamamalıydı."

"Onlara oğlan çocuğunun saadetini tattırdı. Mahzun etmedi. Ayrıca oğlan baba ve annesi yapmakla millet içinde itibarlarını tamamladı. Bir peygamber, hele onun ailesi evlât kaybı nedir bilmelidirler. O zaman bu konudaki halk ıstırabını daha iyi anlarlar. Lüzumsuz savaşları karşılar, kan dökülmesine fırsat vermezler."

"Hanımı Hatice bunları işitirse perişan olur."

"Söyleyecek misin? Sakın söyleme. Vâdesini bekle."

"İmkân var mı söylememe? Değil söylemek, kendim unutmaya çalışacağım."

"Ama çok geçmeden Muhammed'le Hatice tesellilerini kızlarında bulacaklar."

Köle Meysere ne de olsa sevinmişti:

"Demek kızları olacak öyle mi?"

"Hatice'den dört kız doğacak ve çok yaşayacaklar."

"Pek fazla değil mi bu kızlar? İtibarları sarsılacak her kız doğuşunda."

"Bu da Allah'ın kullarına bir ihtandır. Çünkü onlar kız evlâda hor bakarlar, istemez öldürürler. Allah'ımız peygamberimize bol bol kız evlât vermekle kullarının bu gelenegini yıkmak istiyor."

"Evet, seni anlıyorum. Ama ey Nastura, hep Hatice'den şu kadar kız, şu kadar oğlan doğacak diye konuştun. İçine şüphe düştü. Yoksa Muhammed başka kadınlarla evlenecek midir? Evlenirse hakkıdır ama gönlüm Muhammed'le Hatice arasına başka bir kadının girmesini kaldıramıyor."

"Bunu bilemem ey Meysere! Çünkü şu anda ilâhî lütuflar Muhammed'le Hatice üzerine geziniyorlar. Birlikte geçen hayatlarını aydınlatıyorlar. Gerisi karanlıktır. Göremem. Ama şu

bellidir ki, Muhammed, Hatice sağken evlenmeyecektir. Sonra belki evet, belki hayır. O zaman oğlu olsa bile o da yaşamayacaktır.”

“Sözlerinden bir sır daha elde ettim ey Nastura.”

“Nedir o?”

“Muhammed, Hatice’nin acısını da görecek.”

Rahip Nastura içlenmişti. Yavaşça Meysere’den rica etti:

“Susalım, bu konuyu değiştirelim artık.”

Aradan beş-altı ay daha geçti. Bir ikindi vakti Hz. Hatice, Nefise ile beraber oturuyordu. Yanlarına Zeyd geldi: “Ey anam, amcanız oğlu Varaka dönmüş. Ziyaretine giderseniz memnun olacaktım” dedi ve ayrıldı.

Nefise sordu:

“Varaka nerdeydi ey sahibem?”

“İşitmedin mi? Son günlerde sık sık dağ ve kırlarda geziniyor. Hattâ gecelediği oluyor.”

“Gözleri iyice bozuldu. Yaşlandı da, nasıl dayanabiliyor?”

“İlham, ümit, inanç ve aşk insana neler yaptırmaz!”

“Ne anyor oralarda?”

“Artık sabrı tükendi. Yükseklerle çıkıp, tenhalarda dolaşıp Allah’ıyla baş başa kalmaya çalışıyor. Belki bir ilhama ereceğini ümit ediyor.”

“Muhammed hakkında mı ey sahibem?”

“Evet, belki de peygamberliğini çabuklaştırmasını, değilse, o güne kadar yaşamasını Allah’ına yalvarıyordur.”

“Çok haklı. Hele bu senelerde insanlar tam kudurdular. Onları Nûh’un tufanı bile durduramaz. Muhammed güçlük çekecek.”

“Tahmin ediyor ve yardımına hazırlanıyorum.”

“Ben de elimden geleni yapacağım. Muhammed sana hiçbir şey açmıyor mu ey sahibem? O elbette ki Allah’ımıza en yakın

ve sevgili olandır. Bilir."

"Hayır açmıyor. Ben de bu konuya değmemek için çok dikkat ediyorum."

"Niçin?"

"Allah'la elçisi arasına nasıl girebilirim?"

Nefise uyuyan Kasım'a baktı: "Varaka'nın dâvetine gidecek misin?" diye sordu Hz. Hatice'ye.

"Sen burada olmasaydın gidemezdim ey Nefise! Oğlumu kime emanet edecektim? Varaka'nın sanırım bir derdi var. Yoksa beni zamansız çağtırmazdı."

"Belki de müjdesi var. Bir ilham yağmuruna tutulmuştur."

"Bunu nasıl isterdim!"

"Git ey sahibern! Gözün oğlunda kalsın. Kalbim ve iyi dileklerim seninle beraberdir."

Hz. Hatice Varaka'nın evine vardığı zaman, rastladığı her yüzde, keder gölgelerinin gezinmekte olduklarını gördü. Hiç kimseye sebebini sormaya cesaret edemedi. Oyalanmadan Varaka'nın odasına girdi. Varaka, her zamanki yerinde oturuyordu. Kapı açılınca başını kaldırmadan güldü:

"Geldin nihâyet Hatice'm? Beni ihya ettin."

Hz. Hatice koştu, Varaka'nın elini öptü:

"Sen çağırırsın da nasıl gelmemelik ederim ey hocam?"

"Teşekkür ederim."

"Sana bugünümü, hatta yarınlarımı borçluyum."

"Benim de tek sevgim sensin ey Hatice! Otur karşıma."

Hz. Hatice mindere yavaşça ilişti. Israrla Varaka'yı incelemeye başladı:

"Dışarının havası sana yaramış ey amcamoğlu!"

"İnsanların elinden, nefesinden, kirlenmemiş yerler kime yaramaz?"

"Çok sevindim."

"Sen nasılsın? Muhammed nasıl?"

"İyiyiz."

"Çocuğun?"

"O da sıhhatte."

"Bir haber, alâmet var mı?"

"Yok."

"Bunu boşuna sordum esasen. Olsa, ben çağırmadan, ko-
şar gelirdin."

"Şüphesiz."

"İlhamların da kesildi. Eskiden şu odada bile buhurlardı
beni. Şimdi dağlara çıkıyorum da boş dönüyorum. Kalbim
dondtu."

"Bu hal gelip geçicidir amcamoğlu! Tekrar özelliğine kavu-
şursun."

"Öyle ümit ediyorum."

H z. Hatice bu konuşmalar sırasında, bakışlarını hiç Vara-
ka'dan ayırmamıştı.

Neden böyle yapıyordu? Yüzüne acı bir ifade de yürümüş-
tü.

H z. Hatice'nin birdenbire etine diken batmışçasına canı
yandı. Varaka galiba görmüyordu artık. Çünkü H z. Hatice'yle
bakışları çatıştıkça göz bebekleri parlamıyor, gülümsemiyordu
Varaka.

H z. Hatice kendisini tutamadı: "Ah, korktuğuma uğradım
sanırım!" diye bağırdı. "Bakışların sönmüşler. Bana bile ulaş-
mıyorlar."

Varaka Hatice'yi uyardı:

"Sus ey Hatice'm! Sakın üzülme hele. Kaderde yazılı olan-
dan kaçınılmaz. Düşün ki anadan doğma kör de olabilirdim.
Halbuki şimdi geride bıraktığım seksen yıllık bir hatıra dünyam
var. Renkleriyle, ışıklarıyla yine karşımda."

Varaka ne dese boştu. H z. Hatice sarsıla sarsıla ağlıyordu.

Varaka'ya sarılmış, parmaklarını yüzünde dolaştırıyor, gözlerini ümitle inceliyordu.

Güçlkle toparlandı: "Bu geçicidir" dedi. "Bakımla düzelir. Tekrar görürsün. Seni hekimlere götürüyem."

Varaka kabul etmedi:

"İstemez ey temiz kızım! İstemez! Bu boşuna bir zahmettir, aldanıştır. Gözlerim belki birkaç gün için açılır. Ama neye yarar? Esasen ne görecekim? Allah'ım bana acıdı da, öğrendiğim, tiksindiğim manzaraları önümden çekti aldı. İkiyüzlü insanları dinlerken, gözlerine bakıp içlerini okumak azabından kurtuldum. Put, sapık, sarhoş, kan, fuhuş görmeyecekim. Kırbağ, tekme altında inleyen, sürünen zavallıları seyretmeyecekim. Çıplaklar, açlar yolumu kesmeyecekler. Her şey bir sestten ibaret kalacak. Canım isterse kulağıma hurma lifi sokar, o sesleri de uzaklaştırırım. Hayal ettiğim dünya ile baş başa kalırım. Eskiden de gözlerimi beni rahatsız edenlerden kaçınır, kirpiklerimi kapatırdım. Şimdi bu sürekli olacak... O kadar. Beni anla ve üzülme ey Hatice!"

"Buna çalışıyorum."

"Aksine sevin."

"Elde mi?"

"Tek ıstırahim Muhammed'le senin temiz yarınlara aydınlıklarla yıkanmış yüzlerinizi göremememdir. Ama kalbime öyle yerleştiniz ki, daima canlısınız karşımda. Sizi istediğim zaman bütün haşmetinizle görebiliyorum."

Hız. Hatice, verecek cevap bulamadı. Mendilini çıkarıp yaşlarını kuruladığı sırada Varaka, başını kaldırdı. Tavan köşesine bakarak konuştu:

"İki pencere vardı, açılmasını istemediğim iki pencere. Onlar emrim dışına çıkar ve ruhuma yabancı bir dünyaya baktırlardı. Nihayet perdelerini indirebildim. İstırahı seyretmek azabından kurtuldum ve iç dünyama kavuştum! Bağlar, bahçe-

ler, dağlar, dereler uzak olsunlar benden. Renge, boyaya gönlük tok. İnancı alınmış yıldız ışıklarıyla ıslanmak istemiyorum! Kendi dünyam oyalıyor beni. Çünkü onu zevkime göre dayar döşerim, süslerim, renklendiririm. Bıkınca derhal yıkarım. Evet orada yeni bir cihan kuranım kendime. Kimse kimseyi hor görmez, kınamaz, kırmaz, incitmez. Fena, çirkin yoktur. Sevgi ve dostluk rüzgânıyla döner günler. Allah'ıma çıkarım yavaş yavaş. O da mahzun etmez beni, eğilir üzerime, kucaklaşırsınız."

Varaka'nın böyle konuşup içinden geçenleri açıklaması az da olsa Hz. Hatice'yi teselli etti.

"Artık üzülüyorum. Ben de senin gibi düşünüyorum ey amcamoğlu!" dedi. "Ancak rahat gezemeyeceğine canım sıkılıyor."

"Onun kolayı var ey Hatice'm! İnsanları idareden firavunlar âcizdir ama kuru bir asa daha kudretlidir. Yol gösterebilir. Gezeceğim. Konağına sık sık geleceğim. Yine arkadaşlarımla Kâbe gölgeliklerinde sohbet edeceğim. Görmemek, ölmek demek değildir."

"Okuyamayacaksın."

"Bu doğru. Kitaplarını sana vereceğim. Giderken bir köleye yükle. Artık çocukdusun, pek çıkamazsın. Onlardan faydalanırsın. Ben de ziyaretine her gelişte kitaplarımdan okuturum sana. Dinlerim. Gözüm olursun."

İKİ SEVGİLİM VAR TOPRAKTA

İki yıl daha mazi olmuş, 597 senesinin baharı başlamıştı. Hz. Hatice'nin oğlu Kasım artık kendi kendine yürüyebiliyordu.

Mekke'deki hayranlar ve kötü niyetliler hâlâ Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'nin peşini bırakmamışlardı. Ama Hz. Hatice bunları kanıksamış, önem vermiyordu. Huzuruna da kavuşmuştu.

Hz. Muhammed'le (sa) Kasım'ın bakımları esasen pek dışarı çıkmasına da fırsat vermiyordu. Böylelikle fena bir olayla karşılaşma ihtimali azalıyordu. Gittiği yerler, çoklukla Varaka'yla, Ebu Tâlib'in eviydi.

Ebu Tâlib'in Hz. Muhammed'i (sa) aşk derecesinde sevmesi, onu hayatı karşılığı koruması, Hz. Hatice'yi ihya etmişti. Artık Ebu Tâlib'i Varaka derecesinde seviyor, buluştukça şükran ve minnet duygularını açıyordu.

Ebu Tâlib'le kız kardeşi Atîka da Hz. Hatice'yi gözbebeklerinden ileri tutuyorlardı. İki gün bile görmeden edemiyorlardı. Hz. Hatice gelmezse kendileri koşuyorlardı ona. Öylesine içli-dışlı olmuşlardı.

Hz. Hatice'yi zaman zaman düşündüren Ebu Tâlib'le Atîka'nın korkunç derecede putlarına bağlanmış olmalarıydı. Onlar putlarıyla et-tırnak gibiydiler. Hz. Hatice bunu daha ilk anda anladığı için kendilerine Hz. Muhammed'in (sa) gelecekteki mertebesini açıklamıyordu. Nihayet bunu da zamanın akışına bırakmıştı.

Yürümeye başlayan Kasım açıklık yerlerden hoşlanıyordu. Hz. Hatice, her fırsatta onu bahçeye çıkıyor, oynatıyordu.

Kasım çiçeklere el sürmez, üzerlerinde gezinen böcek ve kelebekleri havalandırmaya çalışırdı. Yalnız bir çiçek saksısı onu daima ilgilendirirdi. Koşar, başına çömelirdi. Dikkatle bakar, koklamaya doyamazdı.

Kasım'ın küçücük gönlünü verdiği saksıda Hz. Muhammed'in (sa) diktiği beyaz kır çiçeğiyle diğer kırmızı çiçek vardı. Bu çiçekler, Hz. Hatice'nin titiz ilgisiyle üç yıldır gittikçe gelişerek açıyorlardı. Onlar Hz. Hatice'nin uğuru, Hz. Muhammed'le (sa) tertemiz geçen hayatlarının canlısıydılar.

Kasım bahçeye çıkınca, köle Meysere hemen koşar, uzaktan uzağa çocukla bakışırdı. Onun bir gün gelip aralarından ayrılcığını düşünerek üzülmüdü.

Kasım'ın oynaması için köle Meysere kuzu, oğlak, güvercin, civciv getirirdi. Kasım, bu hayvanları görünce Meysere'ye gülümser, fakat Zeyd'i çağırırdı. Onu yaşına daha uygun bulurdu.

Zeyd, Kasım'ı çok severdi. "Kardeşim. Sevgili Kasım'ım" diyerek üzerine titredi.

Hz. Hatice, oturduğu hasırdan oğluyla Zeyd'in arkadaşlığını hazla seyredirdi.

Köle Meysere, rahip Nastura'nın dediklerini dikkatle Hz. Hatice'den saklamıştı. Kendi bile unutmaya çalışıyordu ama Kasım'ı her görüşünde hatırlıyordu. Bu hatırlayış Meysere'yi çocuğun sonucuna götürüyor, içinin kan ağlamasına yetiyordu.

Hz. Hatice'nin gözlerinden Meysere'nin durumu kaçmıyordu. O'nun duvar dibine çömelip Kasım'a baka baka üzülmesine mâna veremiyordu.

Köle Meysere hep düşünürdü. Sadece anne-babanın ve konakta yaşayanların değil, kuşların, çiçeklerin, hayvanların sevgilisi olan Kasım misafirliği bitince ne olacaktı? Onunla beraber konaktaki saadet de uçup gidecekti.

H z. Hatice, sık sık Meysere'ye sorardı:

"Senin bir derdin var ey Meysere!"

"Ben insanların en talihlisiyim. Ne derdim olabilir?"

"Yoksa hasta mısın? Dinlen o halde."

"Hayır, ey sahibem! Çalıştıkça açılımm."

"Farkındayım. İki yıldan beri sana bir durgunluk geldi, dalgınsın, kederlisin. Çok kuruyor, düşünüyorsun."

"Size öyle gelmesin?"

"Belki yaşlandın da sıra ateşi içini yakıyor. Seni azat edeyim... Memleketine, Sudan'a dön."

"Benim toprağım, vatanım senin ayak bastığın yerdir ey sahibem! Muhammed'le sen anam-babamsınız. Ancak sizlerden ayrılırsam sıra, gurbet ateşlenir içimde."

O sırada, çok kere Kasım, Zeyd'den kaçır ve yanlarına sokulur, köle Meysere'yi elinden yakalar, arzuladığı bir tarafa sürüklerdi.

Köle Meysere, Kasım'a uyardı. Hem yürür, hem de bakışları ıslana ıslana Allah'ıyla konuşurdu:

*İki sevgilin var toprakta,
Üzerlerine titrersin Allah'ım!
Melekler dolaşır başlarında,
Gece gündüz nöbet tutarlar.*

*Onlarındır şu canlı çiçek,
Baharlarından derlendi,
Sesi ciğerime işler,
Gönlüme dokunur gülüşü.*

*Misafirlik günleri sayılı,
Sen verdin elbette sen alacaksın!
Belki bir sabah veya akşam,
Yarına çağıracaksın!*

*Arkada bırakacağı nedir?
Deryalar dolusu gözyaşında boğuluyorum,
Nefesim kesiliyor şimdiden,
Allah'ım, emrini durdurmak ne haddime?
Hiç değilse beni erken iste huzuruna.*

Köle Meysere'nin korktuğu çok çabuk başına geldi. Birkaç gün sonra Hz. Hatice oğlu Kasım'ı yıkadı, giydirip süsleyerek sokağa çıkardı. Önce Varaka'ya uğradı. Oradan Ebu Tâlib'e gitti. Akşama kadar vakit geçirdi. Döndü, geldi. Bütün bu saatler içinde Kasım, her zamankinden ileri bir neşeye bürünmüştü. Uyuduğu vakit de sıhhatliydi. Hz. Hatice, daima yaptığı gibi, gece birkaç kere kalkmış, Kasım'ı yoklamıştı yine. Hiçbir şeyi yoktu.

Ama sabahleyin gözlerini açar açmaz Kasım'a koşan Hz. Hatice, oğlunun ateşler içinde yandığını görünce ne yapacağını bilemedi. Çığlık üstüne çığlık attı.

Hz. Muhammed (sa) uyandı ve durumu çabuk kavrayarak, Hz. Hatice'yi çocuğun başucundan uzaklaştırdı. İki cariye Zeyd ve köle Meysere koşup gelmişlerdi. Köle Meysere manzarayı görünce neredeyse bayılacaktı. Duvara zor tutundu.

Hz. Muhammed (sa), Kasım'ın yatağı başında duruyordu. Kasım, vücudunu kavuran yangından habersizdi. Gözleri her zamanki gibi gülüyor artık bir daha göremeyeceği yakınlarını arastırıyordu.

Köle Meysere, Hz. Muhammed'in (sa) bir şeyler yapmasını bekliyordu. Belki Kasım'ın henüz vâdesi gelmemişti. Hz. Muhammed (sa), elini şöyle bir Kasım'a dokundursa, ateşini söndüreceğini sanıyordu. Şam seferinde o iki ağır hasta deveyi tekrar hayata kavuşturan Hz. Muhammed (sa) değil miydi?

Ama Hz. Muhammed (sa), Kasım'ın gülüşlerine karşılık vermekten başka bir şey yapmadı. Bir ara dışarıya çıktı. Uzun uzun gökyüzüne baktı. Dudakları titredi. Yüzü ıstırapla gerildi.

Nihayet zorlukla kendisini buldu. Odaya döndü. Kasım'a sokulup bir daha baktı. Kasım artık hareket etmiyordu. Serptiği gülüşler, dağıldıkları yerlerden tekrar üzerine yağmışlar, çiçeklenerek yüzünü örtmüşlerdi.

Hz. Muhammed (sa), Kasım'a eğildi. Öptü, kokladı. Tekrar kalkınca, sedirde dalgın oturan Hz. Hatice'nin yanına gitti. Onu alarak diğer odaya götürdü.

Kasım'ın ölümü Mekke'de çok çabuk yayıldı. Dostlar: "Nazara uğradı. Belki zehirlendi" dediler. Üzüldüler. Duşmanlar: "Putlarımız Muhammed'i cezalandırdılar" fikrini yaydılar. Sevinçlendiler.

Akrabalar, yakın komşular konağa koşmuşlardı. Oğlan çocuğunun doğumunu nasıl ki en büyük şerefti ve o derecede kutlanırdı. Aynı çocuğun ölümü de çok ileri bir talihsizlikti. Yine büyük merasimlerle toprağa veriliirdi.

Aradan daha iki saat geçmeden konağın içi, bahçe, avlu dolup taşmıştı. Alışılan gülüşler, cıvıltılar yerine havayı feryatlar, mersiyele doldurmuştu.

Hz. Muhammed'in (sa) yardımıyla, Hz. Hatice biraz olsun kendisine geldi. Hazırlıklara bakıyor, gelenlerle ilgileniyor, hatıraları teselliye çalışıyordu.

Nihayet öğleye doğru Kasım, Hz. Muhammed'in (sa) kolları üzerinde yolculuğuna çıkarıldı. Hz. Hatice odasına koştu. Pencereden bakmak istedi, yapamadı. Dışarıda birisi merasimde bulunanlara yüksek sesle hitap ediyordu. Hz. Hatice onu dinledi:

"Dünya bir tarladır. Sahibinden habersizdir! Nasıl sürülür, ekilir; ne zaman sulanır bakılır? Bilmeyiz! Yeşeririz boy boy, sıra sıra. Güneşe koşarsınız yükseliriz. Heveslerimizin esintisinde, sallanınız keyfimizce. Sahibimiz mevsimi beklemez. Hamı, çürüğü, olgunu, ayırmaz. Kendi hesabına göre devşirir bizi. Böylelikle var oluşumuza şaşarken, yok edilmemizin sebebini ararz.

Kimden geldik? Kime götürülüyoruz? Yem mi olacağız acaba? Başka bir tarlaya mı serpileceğiz? Ambar da mı bekletileceğiz yoksa? Haber vermediler gidenler.

Ters dönmüş bir kazanda yaşarız. Yumruklarımız kazanı deviremez. Bir delik bile açıp bakamayız dışarıya. Hiç olmazsa düşünebilsek. Belki başımızı sonumuza ekler, benliğimize kavuşuruz...”

Hz. Hatice: “Bu şair bizden, Hanifler’den” diye geçirdi içinden.

Odada yalnızdı. Misafirleri dışarıda bırakmıştı. Çaresiz onlara dönecekti. Yapamadı. Pencereye sokuldu yine. Perdeyi aralamaya muvaffak oldu ama giden gitmiş sokak normal hayatına dönmüştü.

Hz. Hatice, ıslak gözlerini kurularken düşünüyordu:

Daha önce de bir kızı olmuş ölmüştü ikinci kocası Ebu Hâle’den. Ama her nedense, Hind diye adlandırdığı o kızının ölümünde bu kadar sarsılmamıştı. Sanki şu anda Hind fakirinin çivili tahtasına yüzükoyun yatırılmıştı. Üzerine bastırılıyordu. Göğsü öylesine acıyordu. Ama yara henüz sıcaktı da acısını dışarıya vermiyordu. Belki tahammülüne, gözyaşlarını içine akıtmasına sebep misafirlerdi. Onlar uzaklaşıp hisleriyle yalnız kalınca ne yapacaktı?

Birdenbire Hz. Hatice’nin kapısı vuruldu. Köle Meysere içeriye girdi. Kapının sağ tarafına çömeldi. Başını önüne indirdi. Hz. Hatice, Meysere’nin bu halinden duygulandı. Kendi kendini bir tarafa atarak başucuna gitti: “Ey sadık adam!” dedi. “Görüyorum ki senin de benim gibi için yıkıldı.”

“Öyle oldu hanımım.”

“Kasım nasıl bir hastalığa tutuldu ki kurtulamadı?”

“Putların gazabı, nazar, sihir, zehir, büyü diyorlar.”

“İnandın mı?”

"Hayır."

"Dünkü gezintide sudan veya yiyeceklerden dert kaptı sanıyorum."

"Bunun üzerinde niçin duruyorsun hanımım? Sebep ne olursa olsun, sonuç aynı değil midir?"

"Evet öyledir."

"Neden Allah'ımızı hatırlamıyorsun? Seyahatte gözlerimle gördüm, Hz. Muhammed develeri iyileştirdiği halde Kasım'a el sürmedi. Dışarıya çıkıp Allah'ına danışmakla yetindi. Belki siz de fark ettiniz. Niçin böyle yaptınız?"

"Sözlerinden hiçbir şey anlamadım ey Meysere!"

Meysere ayağa kalkarken: "Ben Kasım'ın öleceğini biliyordum" dedi. "İki yıldan beri merak ettiğin üzüntümün sebebi buydu."

Hız. Hatice, Meysere'ye inanmamazlık edemedi. "Seni dinlemek isterim ey Meysere" karşılığını verdi.

Köle Meysere, Hız. Hatice'ye Rahip Nastura'nın kendisine açıkladığı haberleri tekrarladı.

Hız. Hatice: "O halde Muhammed'in peygamberliği çok yaklaştı" kanaatinde bulundu. "Öyle olmasa Allah'ım Kasım'ı bu yaşta almazdı. Onunla biraz daha avunmamıza fırsat verirdi."

"Doğru düşündün ey sahibem! Artık üzülmiyorsunuz ya?"

"O kadar değil. Demek bol bol kızların olacak. Bir de en sonra yine oğlum. Ama o da ölecek. Bu ikinci ıstırap niçin?"

"Bilmiyorum. Rahip Nastura söylemedi."

"Sanırım yıllar geçtikçe Kasım'ın acısı içimizde küllenecek de ondan. Bu ibret tekrar tutuşturulacak."

"Öyle olacak."

"Sana çok teşekkür ederim ey Meysere!"

"Muhammed gelince Rahip Nastura'nın dediklerini ona anlatsanız nasıl olur ey sahibem? Böylelikle acısı geçştirilir."

"Ama Muhammed'e bunları açmak, peygamber olduğuna

inandığımızı haber vermek değil midir? Bence susmak daha iyi olacak. Vakti gelsin hele. Esasen Muhammed, oğlu hakkındaki emri biliyordu. Öyle olmasa Kasım'la uğraşır, iyi etmeye çalışırdı."

Köle Meysere'ye bunları Hz. Hatice söylerken kapısı vuruldu. Kız kardeşinin oğlu Hâkim içeriye girdi. "Başın tekrar sağ olsun ey teyzem!" dedi.

"Teşekkür ederim. Cümlemizin başı sağ olsun. Senin Kasım'ı toprağa verirken bulundun?"

"Evet."

"Muhammed nerede kaldı?"

"Gelecek. Amcası Ebu Tâlib bırakmadı. Ben Zeyd'le döndüm."

"Sen bir hoşsun ey Hâkim?"

"Sana bir haberim var."

"Hayırla yüklü değilse söyleme."

"Sevineceksin."

"Öyle mi? Konuş o halde."

"Mezarlık dönüşünde karşımıza Zeyd'in babası Hârîse'yle amcası Kâ'b çıktılar."

"Fena."

"Zeyd'i esir alanların onu Mekke'ye getirip sattıklarını öğrenmişler."

"Hele şükür."

"Zeyd'i istediler."

"Muhammed verseydi."

"Derhal verdi... Üzüldü ama anne babasına kavuşacağını düşünerek sevindi. Ama Zeyd râzı olmadı. Gitmedi. Bunun üzerine Muhammed hepimizi aldı. Kâbe'ye götürdü. Orada hakemler tayin etti. Zeyd, hakemlerin önünde de aynı kararını söyledi."

"Babası üzülmüştür."

"Çok üzüldü. Ama Muhammed, Zeyd'in sadakatine karşılık onu azat etti ve halka Zeyd'in, oğlu olduğunu, mirasına sahip çıkacağını açıklayınca sevindiler."

"Sevinmekte haklılar. Yoksul anne babalar evlâtlarının kölelikten kurtulmasını, hele varlığa, görgüye kavuşmasını nasıl istemezler? Bilirler ki oğulları iyi yetişecek, gün görecek. Muhammed tam gönlüme göre davranmış."

"O hep iyilik yapar."

"Şükür Allah'ıma ki Kasım'ı aldı ama sıcağı sıcağına Zeyd'i vererek acımı azalttı."

"Ey teyzem! Bilirsin ki Zeyd'i sana ben hediye etmiştim. Sen de Muhammed'e uygun bulmuştun. Kırıldığımı sanarak Zeyd'in yine sana dönüp geleceğini, ileride büyük adam olacağını söylemiştin."

"Evet, bunları hatırlıyorum."

"Sen ermişsin ey teyzem! Zeyd sana döndü ve oğlun oldu."

"O kadar. Büyük adam olacağı henüz belli değil. Ben kanaatlerimi açıklamıştım. Yoksa ermiş değilim."

"O halde müsaade et de sözlerimi bitireyim. Zeyd'le gelirken Varaka gölgeliklerde oturuyordu. Elini öpmeden geçemedim. Yanımdakinin Zeyd olduğunu bildi. Senden ona iyi bakmanı, yetiştirmeni istedi. Çünkü Zeyd, Hak dini uğruna emek harcayacak ve bir savaşta vurulacakmış. Allah'ımız onun adını söyleyecekmiş."

604 senesi başlamıştı. Hz. Muhammed (sa) otuz dört, Hz. Hatice kırk dokuz yaşındaydılar artık. Geride bıraktıkları dokuz yılı aşkın evlilik hayatlarında en küçük bir leke yoktu. Bir değirmenin iki taşı gibiydiler. Birlikte tutukluk yapmadan dönüyorlardı. Günlerini aralarında öğretiyorlardı. Bu günlerden torbaya dökülenler saadetten başka şeyler değildiler.

Hız. Hatice'nin bütün sevdiği insanlar henüz hayattaydılar. Dokuz yıl kocamışlardı ama benliklerinden hiç bir şey kaybetmemişlerdi. Hız. Hatice, rahip Nastura'nın köle Meysere'ye haber verdiği gibi, bol bol kız evlât dünyaya getirmeye başlamıştı. Şimdiye adar doğan üçüne, sırasıyla, Zeyneb, Rukiyye, Ümmü Gülsüm isimlerini takmışlardı.

Hız. Hatice'nin özel hayatında hiçbir can sıkıcı hâdise geçmemekle beraber, ağzını bıçaklar açmıyor, bakışlarına karışan hüzün bir türlü çekilip gitmiyordu.

Bunun tek bir sebebi vardı: Uzun zamanlardan beri Mekke çevresinde, çölde, diğer şehirlerde korkunç bir kuraklık sürüp gidiyordu. Toprakla hava tutuşmuştu. İkisinin arasında kalan Hicaz yanıyor. Gökyüzü rahmetini kıskanmış, hayata bir damla yağmuru çok görmüştü. Bir değil, iki ekin mevsimi sonu vermemişti. Tarlalarda bir serap gibi beliren yeşillikler hemen kavruluyorlardı. Her şey dev alevli bir fırına kapatılmış, yanmaya mahkûm edilmişti.

Hız. Muhammed de (sa) çok üzgündü. Ama belli etmemeye çalışıyordu. Gün ağarmasıyla beraber sokağa fırlıyor, akşama kadar yoksulların, muhtaçların kapılarını dolaşıyordu.

Hız. Hatice, adamları vasıtasıyla her biri diğerinden beter haberler alıyordu:

"Hayvanlar birbirlerinin kuyruklarını yemeye, tahtaları kemirmeye başladılar..."

"Ey sahibem! Zemzem kuyusu başında bugün de kan dö-küldü. Başkanımız Ebu Tâlib düzeni sağlamakta çok sıkıntı çekiyor. Fazla yoruluyor..."

"Şehre leş kuşları geldiler. Canlılara bile saldırıyorlar..."

"Dış mahallelerde salgın başladı..."

"Çölde bir damla su bulmak için insanlar arslanlarla, sırtlanlarla, çakallarla beraber geziniyorlarmış..."

"Her tarafta, kemikleri birbirine geçmiş ceylân sürülerine

...rastlanıyor..."

"Zenginlerin ambarları yağma ediliyor..."

"Putlar çatılıyor, sıvaları dökülüyor..."

"Elbiseler, yataklar, terden-kirden koktular. Çürüyorlar..."

Hz. Hatice, bu türlü haberler aldıkça ve çoğuna kendisi rastladıkça perişan oluyordu. Allah niçin bunu lâayık görmüştü kullarına? Ne olacaktı sonları. Ne zaman toprak yine rahmete boğulacaktı?

Hz. Hatice sık sık bahçeye inerdi.

Bahçe yangın yerine dönmüştü. Çiçekler, çimler kurumuşlardı. Ağaçlar can çekiyorlardı. Çatlayan, dağılan topraktan kökleri görünüyordu. Hz. Hatice, ancak Hz. Muhammed'in (sa) kır çiçeğini diktiği saksıyı kaçırabilmişti bu kuraklıktan.

Hz. Hatice toprağı koklamayı çok severdi. Şimdi dayanamayıp yerden bir kesek alsa, ateş tutmuş gibi avucu yanıyordu. Atınca kesek dağılıyor, havaya doğru is kokulu bir duman yükseliyordu. Gökte gezinen bakışları hiç bir ümit verici belirtiyile karşılaşmıyordu. Sema öylesine ağır ve hissizdi. Toprağın çektiğinden habersizdi. Feryatlara kulaklarını tıkamıştı. Bir zamanlar insanları rahmete boğan, şimdi terlete terlete kurutuyordu. Limon gibi sıkarak eziyordu. Kanlarını canlarını alıyordu.

Her yaratılanın öldüğü, geldiğı yere döndüğü, aslını bulduğu bir hakikatti. Ama toprağın öleceğı kimsenin habırından geçmezdi. Toprak ki anaydı, doğurandı. Hayat fışkırdı içinden. Nimetlerin yatağıydı. Demek o da su ve ışıktan olunca bütün gücünü kaybediyordu.

Hz. Hatice bahçe gezintileri esnasında avluya geçer, sokak kapısına kadar giderdi. Ama dışarıya çıkmak değil, kapıyı aralayamazdı bile. Çünkü buna birkaç kere teşebbüs etmişti. Gördüğü manzaralardan tüyleri diken diken olmuştu.

Sokaktan geçenlerin bazıları inler gibi konuşur, zehir kusardı dilinden. Hz. Hatice bunları dinlerdi daima:

Bahar yüzlü çocukların nerede?
Hani dualar heykeli annem?
Ne oldu kahraman babama?
Dudaklarından hayat içtiğim,
Seugilim niçin yok?
Ben mi körüm, sağırım yoksa?

Kardeşlerime arkadaşlanma hasretim,
Devemi, inegimi arıyorum,
Tek yeşil olsun da,
Bir tutam ota razıyım.
Ama kayalardaki yosun,
Zümrüt bakışlı gözler bile,
Soyundular yeşilden.

Göç var toprağa!
Üsttekiler alta iniyorlar,
Topraktan akrep çıkan,
Kurt, solucan, yılan fıskırıyor,
Demek derinler daha sıcak,
İç cehennem! Dış cehennem!
Bu göç nasıl bitecek?!

Bendeki yaşama ihtirası nedir?
Niçin kervana katılmıyorum?
Biliyorum hayat çok tatlı,
Ondan kopmak istemiyorum!
Belki terimi, gözyaşlarımı,
Biriktirip bir bardağa,
İçeceğim damla damla!
Dünyamdan olmayacağım.
Yeşili bekleyeceğim.

Hz. Hatice'yi tek teselli eden şey yoksulların kadir bilirlilikle-
riydi. Yıllarca, aksatmadan Hz. Muhammed'le (sa) beraber on-
ları arayıp bulmuşlar, yardımlarına koşmuşlardı. İşte şimdi de

daha fazlasıyla devam ediyorlardı buna. Halk hemen hemen bütün zenginlerin ambarlarını, mallarını yağma etmişti ama konağa saldırmak hiç kimsenin aklının köşesinden geçmemişti.

Ancak, bu kara günlerde bile Hz. Muhammed'le (sa), Hz. Hatice'yi çekemeyenler fırsatı kaçırmak istememişlerdi. Halkı konağı talana çağırmışlardı. Ama halk buna uyacağı yerde, aksini yapmış, konağın çevresinde nöbet tutmaya başlamıştı. Saldırsalar ne ele geçireceklerdi esasen? Haklarını her gün veriyordu. Konak onlara hiçbir şeyi esirgemiyordu.

Hz. Hatice, şimdi Hz. Muhammed'i (sa) daha iyi anlıyor ve takdir ediyordu. Servetini emrine verdiği halde, Hz. Muhammed'in (sa) ona dokunmayışındaki hikmeti görüyordu. O servet böyle günlere saklanmıştı. Şimdi bol bol dağıtılıyordu.

Bir gün Hz. Hatice ikindiye doğru odasına çekilmiş Nefise'yi bekliyordu. Onu epeydir ziyaretlerine gidemediği Varaka'yla Ebu Tâlib'e göndermişti. Gelmesi yaklaşıyordu Nefise'nin.

Nitekim Nefise vaktinde geldi. Yüzünden belliydi, iyi haberlerle yüklü değildi. Esasen böyle günlerde Hz. Hatice nasıl iç açıcı haberler umabilirdi?

Nefise'nin anlattıklarına göre, Varaka sıhhatteydi. Elindeki imkanlarla ailesini idare ediyordu.

Bütün sıkıntı ve ağırlık Ebu Tâlib'in üzerindeydi. Hem kut imkânlarıyla kalabalık ailesini geçindirmeye çalışıyor, hem de başkanlık görevini yürütüyordu. Şu anda en zor iş zezem kuyusu muhafızlığıydı.

Ebu Tâlib, son bir ay için kahinlerle ve halkla en az on defa yağmur duasına çıkmıştı. Ama elleri boş dönmüştü.

Nefise sözlerine şöyle devam etti:

"Ebu Tâlib'in bir ricası var hanımın."

"Elimdeyse derhal yaparım."

"Yarın sabahki yağmur duasına Muhammed'in de katılmasını istiyor."

"Kendisi niçin konuşmamış?"

"Ben oradayken aklına geldi."

"Amcam Ebu Tâlib, Allah'ın Muhammed'i kırmayacağını nereden biliyormuş?"

"Ona güveniyor. Sanırım hatırlarsın hanımım. Otuz yıl önce yine buna yakın bir kıtlık olmuştu."

"Bilirim ey Nefise. On sekizimi sürüyordum."

"İşte o sene Muhammed'in rahmetlik dedesi Abdulmuttalib, Ebu Tâlib'e Muhammed'i yağmur duasına hazırlamasını emretmiş. Sanırım Muhammed üç yaşındaymış o sırada."

"Öyle olması gereklidir."

"Halkla birlikte Kubeys Dağına ıkılmış. Abdulmuttalib Muhammed'i havaya kaldırmış ve Kâbe'ye dönmüş. Üç defa Allah'a Muhammed hakkı için rahmet vermesini yalvarmış. Saati geçmemiş, bol yağmur yağmış."

"Evet yağdı. Öyle ki her tarafı seller götürdü. Kâbe'nin yıkılacağından korkuldu."

"Ebu Tâlib işte o günü hatırlayarak, Muhammed'den ümitleniyor."

Nefise gittikten az sonra, köle Meysere Hz. Hatice'ye uğradı. Artık o da yaşlanmıştı. İşten ziyade, Hz. Hatice'ye arkadaşlık yapıyor, sırnını, derdini, zorluklarını bölüşüyordu. Hz. Hatice'yle karşılıklı oturup kıtlıktan ve Mekke'nin ahvalinden konuştular.

Bir ara Hz. Hatice açıldı:

"Amcam Ebu Tâlib'in durumu beni düşündürüyor."

"Ne var durumunda ey sahibem?"

"Başı Mekke'nin işleriyle yüklü. Ailesi kalabalık, kendisi fakirdir."

"Sahibim Muhammed, kazancından daima ona verir."

"Biliyorum. Ama yeter mi bu?"

"Yetmezse Muhammed eklerdi."

"Çocukları üzerinde düşünemez miyiz?"

Hız. Hatice bu sualini sorarken kızarmıştı. Meysere hemen fark etti:

"Sizin galiba bir kararnız var ey sahibem?"

"Evet var. Bir taraftan fakirlik, maişet derdi. Diğer taraftan bilgisizlik Ebu Tâlib'in evinde devriye geziyor. Çocuklarına yazık olacak. Oğlanlar iyi yetiştirilirse kim bilir ne olurlar? Şimdi o evde Muhammed de yok. Hele Ali'yi pek düşünüyorum."

"Beş yaşına bastı sayılır."

"Onu gördükçe Kasım'ı hatırlıyorum. Aynı günleri sürüyorlar. Muhammed de Ali'yi çok seviyor. Gürbüz ve bilhassa akıllıdır. Muhammed, Ali'nin ileride kahraman olacağı fikrinde. Onu alıp yetiştirsem, ilgimi aktarsam kim bilir nasıl olur! Işığı, göz kamaştıran bir elmasa benzer."

"Bunda hiç şüphelen olmasın ey sahibem! Allah'ımın, oğullarımızı yaşatmayacağından da habersizsin."

"Yıllar sonrası bir oğul daha verecek ama yine hemen alacak."

"Evet, öyle olacak. Ali'yi evlât edinirseniz bu hasretiniz de diner."

"Kalbimi okuyorsun ey Meysere!"

"İç i iyilik dolu kalpler gizli çalışmazlar ki."

"Ali'yi nasıl bir sebeple alabilirim?"

"Sanırım Muhammed de bunu arzulamaktadır. Size açılmak için gününü bekler."

"Belki teklifin benden gelmesini ister. Çünkü hep öyle yapar."

"Kıtlığı bahane edip Ali'yi istesenez nasıl olur?"

"Amcam Ebu Tâlib incinir."

"Yetiştirmek için olsa?"

"Bu sefer de Ali'nin annesi alınır."

"Sanmam. Bir anne veya baba çok evlâda sahip olursa, yetiştirmekte zorluk çekerler. Gönüllerine göre, iyi bir alaya

veya yere vermek isterler.”

“Manastırlara yollayanlar gibi...”

“Evet. Zeyd’in anne ve babası nasıl sevinmişlerdi?”

“O halde sebep bulundu. Muhammed’e açayım. Elbette ki Muhammed daha iyi düşünür. Bir dargınlığa, kırgınlığa fırsat vermeden Ali’yi bana getirir.”

O gece Hz. Hatice, Muhammed’e düşüncelerini anlattı. Muhammed pek sevindi. Çünkü Ali’ye kavuşmak onun da başlıca emeliydi.

Hz. Hatice, yağmur duasını unutmamıştı. Ebu Tâlib’in ricasını Hz. Muhammed (sa)’e tekrarladı. Hz. Muhammed (sa) çocuk olmadığını ileri sürdü ve yalnız başına gitme kararı verdi.

Hz. Muhammed (sa), ertesi sabah erkenden uyandı. Ebu Tâlib’e uğradı. Ali işini açmadı. Sadece tek başına dağa çıkacağını bildirdi ve ayrıldı. Kubeys Dağına gitti.

Allah, Hz. Muhammed (sa)’i kırmadı. Daha ilk yalvarışında Mekke’nin semasını bulutlar sardılar. Boşanmaya başladılar. Öğleden sonra, Hz. Muhammed (sa) konağa yanında Ali olduğu halde dönüyordu.

Dağdan inince amcalarından Abbas’a uğramış, onu alarak Ebu Tâlib’i ziyarete gitmişti. Ebu Tâlib’le karısını incitmeden oğullarını aralarında bölüşmüşlerdi. Ebu Tâlib, Âkil’i kendisine ayırmış, Cafer Tayyar’ı Abbas almış, Ali de Hz. Muhammed’in (sa) olmuştu.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed’in (sa) Ali’yle beraber gelmekte olduğunu görünce çok heyecanlandı. İşte apaçıktı. Allah’ın en sevgilisi Hz. Muhammed (sa) idi. Geciktirmeden arzularını yapmıştı. Rahmet yağdırmış, Ali konağa gelmişti.

Hz. Hatice bu büyük gerçek karşısında gözyaşlarını nasıl tutabiliirdi? Hele Ali’yi Zeyd karşılayıp “Bana oğlan kardeş mi getirdin ey babam? Sağ ol!” diye sevinince Hz. Hatice pencereden çekildi. Döktüğü saadet ve şükran yaşlarına mendiller

yetmedi.

Ama insan her şeyi çabuk unutuyordu. Hiç olan mallar, canlar, sevgiler başlarda sisli hâtıralardan ibaret kalmışlardı. O acı sahneler gözlerden silinmek üzereydiler. Sûratle uzaklaşıyorlardı.

İnsanlar normal hayatına dönmüştü yine. Bildiğinden, gördüğünden şaşmıyordu. Kötülükler, yerden ot biter gibi çıkmışlar, dört yana dağıtılmışlardı. Hiç olmuş zenginler, en kısa yoldan servete kavuşmaya koyulmuşlardı. Bu uğurda hak-hukuk tanımıyorlardı.

Yaşlılar, eski felâketleri bilenler ve dinleyenler korkuyorlardı. Çok tecrübe edilmişti. Her kuraklıktan sonra âfet bastırırdı.

Kıtlık günleri üzerinden ancak bir sene geçmişti. Açılan yaralar çok ve derindi. Kolay kolay geçiştirileceğe benzemiyordu.

Nitekim öyle oldu:

Ansızın şehrin semalarını kaplayan bulutlar günlerce aynmadılar. Peşlerinden gelenlerle beslendiler. Çarpıştılar, homurdandılar, yıldırımlar yağdı. Gürültüden kulaklar sağır oldu. Gök delinerek boşandı. Çevresindeki dağlardan inen seller Mekke'ye saldırdılar. Her taraf bataklık oldu.

En büyük zararı da Kâbe gördü. O sıralarda Kâbe, iki metre yüksekliğinde dört duvarla çevrili bir yerdı. Üzeri açıktı. Bir köşesine Hacerü'l Esved (siyah taş) oturtulmuştu. Hazine bir kuyuda saklanıyordu.

Hz. Muhammed (sa), günlük işine başlamadan önce, sabahları daima Kâbe'ye uğrar, tavaf vazifesini yapardı. Bazen de Hz. Hatice'yi alırdı beraberinde.

Âfet geçiştirildikten sonra, Hz. Muhammed (sa), Hz. Hatice'yi alarak Kâbe'ye gitti. Gördüğü manzaradan üzüldü. Kâbe'nin bilhassa iki duvarında zarar pek çoktu. Kuyuya hırsızlar girmiş, hazineyi talan etmişlerdi. Kâbe derhal tamir edilmezse,

kısa zamanda harap olacaktı.

Hız. Muhammed (sa), yaşının küçüklüğünden çekinmedi. Mekke büyükleriyle görüştü. Onlara Kâbe'nin geleceği hakkında endişelerini anlattı.

Mekke ileri gelenleri, Hız. Muhammed'in (sa) yaptığı teklif üzerinde önemle durdular. Derhal şehir içinde ve çölde olan kabile reislerine haber gönderildi. Mekke'ye çağrıldılar. Başkanlar geldiler. El birliğiyle Kâbe'nin tamirine karar verildi.

O günlerde Mekke'nin limanı olan Cidde'de bir gemi karaya çarpmış ve parçalanmıştı, Muğayre oğlu Velid Cidde'ye gönderildi. Gemi parçaları satın alındı. Develere yüklenip Mekke'ye taşındı.

Parçalanan gemide Bakom adlı bir mimar vardı. Yoluna devam etmek için başka bir gemi bekliyordu. Muğayre oğlu Velid bu mimarla anlaştı. Kâbe'nin tamir işini idare etmek için beraberinde Mekke'ye getirdi.

Bakom Kâbe'yi tamire başladı. Ama daha ilk anda anlaşmazlık baş gösterdi. Çünkü Kâbe'nin her kısmı bir kabilenindi. Bu yerin yok olmasını istemiyorlardı.

Anlaşmazlık büyümeden bastırıldı. Kâbe eşit parçalara ayrıldı. Dağıtılarak, kabileler tarafından onarılması istendi.

Artık herkes asaletini, büyüklüğünü bir tarafa bırakmış işçi olmuştu. Canla başla çalışıyordu. Üzerlerinde ne varsa soyunuyor ve çınçıplak kalıyorlardı. Giyecekleriyle taş, kum, toprak taşıyorlardı.

Şüphesiz Hız. Muhammed de katılmıştı işe. Ama diğerleri gibi her soyunmaya kalkışınca utanıyor, vazgeçiyordu. Amcalarından Abbas onu soyunmaya zorladıkça kaçıyordu başka bir tarafa. Nihayet Hız. Muhammed (sa) soyunmadan çalışmak çaresini buldu. Konaktan getirttiği araçlarla su, taş, kum taşıdı. Duvar ördü.

Kâbe'nin tamir işi bitince en çok sevinen Hız. Muhammed

(sa) oldu. O gece rahat bir uyku uyudu.

Sabah olunca işlerine sarıldı. Kâbe'nin onanılması sırasında her şey yüzüstü kalmıştı. Bilhassa Uzzaoğlu kabilesinde görülecek hesapları vardı. Hz. Hatice'ye kararını açıkladı. Seyahati ancak üç-beş gün sürecekti. Hemen yola çıktı.

Hz. Muhammed'in (sa) bildiği gibi Kâbe'nin tamir işi bitmişti ama büyük bir anlaşmazlık patlak vermişti. Bütün kabilelerce çok mukaddes bilinen Hacerü'l Esved'i yerine koymak mesele olmuştu. Kabileler bu şerefi kaptırmak istemiyorlardı. Taşı kendilerinin yerine koyması gerektiğini iddia ediyorlardı.

Dört gün, dört gece uğraşıldı. Anlaşmazlığa hiç bir çare bulunamadı. Aksine büyüdü. Kabileler kan dolu çanakları ortaya getirdiler, parmaklarını kana batırdılar. Taşı yerine koymak için canlarını vereceklerine yemin ettiler. Bilhassa Abdüddaroğlu kabilesinin sınırları iyice gerilmişti. Kılıçlarını çekmiş öyle konuşuyorlardı.

Dördüncü günün akşamında, bu korkunç anlaşmazlığa barış yoluyla çare araştıranlardan Huzeyfe, kabile başkanlarını bir araya toplayarak şu teklifi yaptı:

"Yarın sabah Kâbe'ye ilk geleni hakem yapalım. Ne derse, düşgümü nasıl çözerse kabul edelim."

Kabile başkanları teklifi uygun buldular. Hiç kimseye açmama yemin ederek, gece Kâbe'de beklediler.

Aynı gece, sabaha doğru, Hz. Muhammed (sa) Mekke'ye dönmüş, doğru konağa gitmişti. Tahminine göre, bulunmadığı dört gün içinde, Kâbe'nin kalan ufak-tesek işleri bitirilmiş ve Kâbe tavafa açılmıştı. Hz. Muhammed (sa), yeni Kâbe'de ilk tavafını Hz. Hatice'yle yapmak kararındaydı. Konağa varınca Hz. Hatice'yi uyandırdı. Hemen yola çıktılar.

Anlaşmazlıktan Hz. Hatice de haberli değildi. Hz. Muhammed (sa) sefere gidince, rahatsızlanmış yatağa düşmüştü.

Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice Kâbe'ye yaklaşıkları sıra-

da gün ısıdı. Hz. Muhammed (sa), daha uzaktayken, Kâbe'de normal dışı bir havanın esmekte olduğunu sezdi. Hz. Hatice'yi bıraktı. Yalnız başına Kâbe'nin kapısına gitti.

Orada Huzeyfe'nin yaptığı teklifi uygulayacak heyet bekliyordu.

Heyet başkanı, Hz. Muhammed'i (sa) görünce, ona anlaşmazlığı ve aldıkları kararı anlattı. Sonunda: "Ey en emin olanımız Muhammed!" dedi. "Kâbe'ye bu sabah ilk gelen sensin. Hakemliği kabul et. Sana uyacağız."

Hz. Muhammed (sa) çok düşünmedi. Hakemliği kabul etti. Halkın çağrılmasını istedi. Hemen haberler salındı. Çok geçmeden Kâbe hınca hınç doldu.

Hz. Hatice de içeriye girmiş, anlaşmazlığın ne olduğunu öğrenmişti. Hakem tayin edilen sevgili Muhammed (sa)'inin yüzünün kara çıkmaması için Allah'ına yalvarıyordu. Kendini tutamıyor, bir Hz. Muhammed (sa)'e, bir Hacerü'l Esved'e bakıyordu.

Hacerü'l Esved, çapı ancak on sekiz santim olan, siyaha çalar renkte koyu kırmızı bir taşı. İçinde nokta büyüklüğünde beyazlıklar ışıdardı. Gökten düşmüştü. Cennet taşlarındandı.

Vakit tamam olunca, Hz. Muhammed (sa), Hacerü'l Esved'in yanına gitti. Kâbe tamir edilirken soyunmaktan utanan Hz. Muhammed (sa) gözleriyle Hz. Hatice'yi araştırdı. Sanki ondan müsaade ister gibi gülümsedi. Üzerine çevrilen bakışlardan çekinmedi. Gömleğini çıkardı, yere yaydı. Hacerü'l Esved'e eğildi, öptü. Sonra kaldırıp gömleğinin üzerine bıraktı.

Doğrulunca, kabile başkanlarını çağırdı. Her birine gömleğin bir tarafından tutturdu. Hacerü'l Esved'i yerine kadar yavaş yavaş taşıttı. Gömleğini çekip aldı. Taşı oturttu ve tekrar öptü.

Kabile başkanları ve halk Hz. Muhammed'in (sa) buluşuna hayran olmuşlardı. Hiç kimse incinmemiş, adalet yerini bulmuş ve anlaşmazlık ortadan kalkmıştı. En önemlisi de birlik ve bera-

berlikten kuvvet doğacağı, her başa iyice yerleşmişti. Başkanların gönlü alınmıştı. Herkes seviniyor, Hz. Muhammed (sa)'i alkışlıyordu.

O zamana kadar Hz. Muhammed (sa) Mekke dışında tanınmazdı. Şimdi şöhret ve itibarı alabildiğine taşmış, genişlemişti. Daha orada kabile başkanları: "Ey dost!" hitabıyla onu kabilelerine dâvet ettiler. Onlar bu hitabı ancak uğruna canlarını verecekleri insan için kullanırlardı.

Hz. Hatice, halkın Hz. Muhammed (sa)'e gösterdiği taşkınlık, muhabbet coşkunuğu karşısında heyecanlanmıştı. Elli yıllık hayatının en güzel günlerinden birini yaşıyordu. Sevincini nasıl açıklayacağını bilemiyordu. Sık sık Allah'ını buluyor: "Ey ulu Allah'ım, Muhammed'e olan engin sevgini burada da gösterdin. Sana nasıl şükranlarımı sunacağımı bilemiyorum. Yalvarırım, ileride vereceğin o büyük vazife esnasında da Muhammed'inin üzerinden elini çekme! Onu koru" diyordu.

Hâlâ halk durulmamıştı. Âdet olduğu üzere şairler, hatipler ortaya yürümüşlerdi. Biri susmadan diğeri başlıyordu. Billhasa bu mutlu günle beraber, Hz. Muhammed'i (sa) övüyorlardı. Hele Hanifler'den bir şair, cesaret edip, şöyle konuşunca, Hz. Hatice hıçkırıklarını tutamadı.

*Kımsin sen ey Ahmed! Muhammed!
İbrahim, İshak, Yâkub musun?
İsmail mi canlandı tekrar,
Yusuf mu serpti bereketini üzerine,
Süleyman'ın hazineleri mi ışıldar başında?!*

*Hayır! Hayır!
Sen de onlar gibi bir kulsun,
Etten sinirden kemikten yaratıldın,
Ama özünde bir şey var,
Nur mudur? Nimet midir o?*

Hz. H A T İ C E

*Başında beyaz bulutlar gezinir,
Şefkat, merhamet, fazilet melekleridir onlar.
Korunur, gölgelenirsin kanatlarında.
Dilin, tatlı, yüzün tatlı, bakışların aydın,
Elinde, bilgi akıl kılıcını taşırsın.*

*İnsan desem sana yanılırmı,
Ermiş diyemem azdır,
Ayn yaratıldın bizden bu muhakkak
Nereden geldin?
Güneşten mi koptun? Aydan mı indin?*

VİCDANIMI GÖRDÜM

Hız. Muhammed'in (sa) Kâbe'de yaptığı hakemlikten sonra, dört seneye yakın bir zaman, Hız. Hatice'yle Hız. Muhammed (sa)'i çekemeyenler sindiler.

Hız. Hatice büsbütün rahatladı. Kızları büyümüşlerdi. Zeyd güçlü, boylu poslu bir yiğit olmuştu. Ali dokuzunu sürüyordu. Hız. Hatice'den ders alırken onu dikkatle dinliyor, ne anlatsa hemen aklına yerleştiriyordu. Oyunları esnasında hep güreşiyor veya silâh talimleri yapıyordu. Konağın muhafızları, fedai-leri, Ali'yi kendilerine uğur sayıyorlardı.

Bilhassa Hız. Muhammed (sa) Ali'yle ilgileniyordu. Konakta aynı, beraberinde işe götürdüğü zamanlar ayrı, yetişmesinde ısrarla duruyordu.

Hız. Muhammed (sa) spora önem verirdi. Uyuşukluktan asla hoşlanmazdı. Kureyşliler'in çoğunun yaptıkları gibi, Kâbe duvarları dibinde uyuduğu görülmemişti. Vücudunun en küçük uzvunun bile hareketsiz kalmasından çekinirdi. Her fırsat ve imkânda koşar, atlar, yarışır, hatta güreşirdi.

Ali gürbüzdü. Sağlam yapılıydı. Hız. Muhammed (sa), Ali'nin bu kabiliyetini geliştirmeyi kendisine vazife bildi.

Hız. Muhammed (sa), 609 senesine doğru kırk yaşına yaklaştığı sıralarda birdenbire gençleşti. Çok hareketlenmişti. Yerinde duramaz olmuştu. Neşeliydi, canlıydı. Ticarete kendisini büsbütün kaptırmıştı. Kâbe'nin onarılmasından sonra, kendisini davet eden bütün kabilelere gitmişti. Oralarda günlerce kalmıştı. Hız. Muhammed'in (sa) tek unuttuğu şey yoksullara bakmaktı. Elini kabilelere kadar uzatmıştı.

Hanifler içinde, bilhassa Hz. Muhammed'in (sa) peygamber olacağına inananlar sabırsızlanmışlardı. Kâbe'deki hakemliği sırasında cesaretle şiir okuyan ve Muhammed (sa)'e adıyla hitap eden şair sık sık konağın önünden geçiyordu.

Ona ümit bağlayanlar, "Muhammed ticaretle böylesine uğraşırsa, dünya malına itibar gösterirse, nasıl olur da Allah'ını bulur" diye düşünüyorlardı. Bazıları da yanıldıklarını sanıyorlardı.

Varaka, Hz. Hatice'yi sıkıştırıyor: "Haber, ilham!" diye yır-tınıyorlardı. Rahip Nastura'yla, Yahudi kadın Şimer hemen hemer: her kervanda köle Meysere'ye adam yolluyorlar: "Gözlerimiz yollarda kaldı. Hâşimoğullarından çıkacak peygambere ne oldu?" diyorlardı.

Nefise, gün ışımadan Hz. Hatice'ye koşuyor, gözlerine bakıyor, onlarda aradığını bulamayınca sararıp soluyordu.

Köle Meysere, imkân olsa, her dakikasını Hz. Muhammed (sa) ile geçirecek, böylelikle Allah'ın onu görevlendireceği anı herkesten önce öğrenmeye çalışacaktı.

O sıralarda bez ticaretiyle uğraşan Ebu Bekir, Hz. Muhammed'in (sa) peygamber olacağından habersizdi ama sık sık buluşur, putlardan yanar yıkılırdı. Kurtuluş yollarını gösterecek birisinin çıkmasını açıkça isterdi. Elleriyle yontup yaptıkları putlara tapılmasından utanıyordu.

En zor durumda olan Hz. Hatice'ydi. Düşkünler, yoksullar da bir kurtuluş bekliyorlardı konaktan. Kapıda toplanırlar, Hz. Hatice'ye ümitle bakarlar ve sessiz sessiz uzaklaşırlardı. Hz. Hatice onların haline çok üzülüyordu. Çünkü bunların hepsi ıstırap çekerken ne olduklarını, niçin yaratıldıklarını, ne yapmaları gerektiğini bilmek isteyen insanların çoğunluğuydular. Bilme-yerek koşuyorlardı konağa. Bir his, onlara bunu yapıyordu.

Hız. Hatice, günlük işlerini bitirince, hemen Varaka'nın verdiğini İbranice yazılı kitapların üzerine eğiliyordu. Allah'ın eski

peygamberlere emrini nasıl verdiğini tekrar tekrar araştırıyordu.

Hız. Hatice'nin kanaati kesindi. Hız. Muhammed (sa) elbette ki gündüzleri ticaretle uğraşırken Allah'ından emir almayacaktı. O halde ne olaksa gece olacaktı. Geceleri başlayacaktı emirler gelmeye.

Bu düşüncelerine bel bağlayan Hız. Hatice, en çok Hız. Muhammed'in (sa) yatağıyla uğraşmaya başlamıştı. Titizlikle ve Hız. Muhammed'in (sa) rahat edeceği şekilde hazırlıyordu onu. Çarşafını her gün yıkıyor, kokular sürüyordu. Yatağı sık sık havalandırıyor ve kabartıyordu.

Ama akşamları Hız. Muhammed (sa) eve gelince, eskisi gibi, toplum üzerinde uzun uzun sohbet etmiyordu. Hız. Hatice ile günlük işleri hakkında saatlerce konuşuyordu. Sabahları da erkenden tasarladığı işlere koşuyordu. Hiçbir sabah Hız. Hatice'ye rüya gördüğünü müjdelemiyordu. Hâlbuki Hız. Muhammed (sa), sık sık rüya görür ve bunları anlatırdı. Hepsini de hakikat olurlardı.

Görünüşte derdi, tasası yok gibiydi Hız. Muhammed'in (sa).

Niçin böylesine değişmişti?

Hız. Hatice, ondaki bu değişikliği saadetine veriyordu. Çünkü Hız. Muhammed (sa) seviyor ve seviliyordu. Helalinden kazanıyor, evine bakıyordu. Konak, emirlerine göre idare ediliyordu. Şan ve şerefi Hicaz'ı tutmuştu. Haber aldığı muhtaçların hemen kapısına koşuyordu. Kötülük nedir bilmiyordu. Böyle bir insan elbette ki gün geçtikçe gençleşecekti. Pırıl pırıl olan vicdanı dışına vuracaktı. Kabına sığmayıp hareketlenecekti. Gülecek, sevinecekti.

Ama Hız. Hatice, bütün bir insanlığı aklına getirince fikrini değiştiriyordu. Hız. Muhammed'in (sa) bir an önce insanlara çare bulmasını arzuluyordu.

Sonra hemen pişman oluyordu sevgili eşi üzerinde yaptığı

yorumlardan. Hz. Muhammed (sa) de nihayet herkes gibi bir insandı. Allah müsaade etmedikten sonra ne yapabiliirdi? Belki çalışırsa bir başkan, hükümdar, imparator olurdu. Ama bunların gelmiş-geçmiş hangi birisi dünyadan dışarı taşmıştı? Milletlerine hayat sonrası için gerekli yolu gösterebilmişti? Onlar sadece toprağa ve topraktakilere hükmetmişlerdi.

Hz. Hatice, bedenlerin değil, ölümsüz olan ruhların asıllarındaki temizlik ve iman'a, saadete ulaşmasını Hz. Muhammed'den (sa) bekliyordu. Bu da ancak Allah'ın izniyle olabilecekti.

Allah'ın birliğine, bir âhırzaman peygamberinin geleceğine inanan Hanifler gittikçe çoğalıyorlardı. Bu peygamberin Hâşimoğullarından çıkacağını öğrenmişlerdi. Kim olacağına kararsızdılar. Hatta bazıları bu şerefın kendilerine verileceği ümidini besliyorlardı.

Hz. Hatice, böyle düşünenlerin varlığından haberliydi. Hâlbuki Hz. Muhammed (sa), kendisindeki insanüstü kuvvetten haberliydi. Ama bunun bir gün olsun çevresindekilere hissettirmemişti. Öğünme vesilesi yapmamıştı. Hz. Hatice'ye bile açılmamıştı.

Hz. Hatice, bunları düşündükçe kendi kendisine konuşuyordu: "Büyükler topluma eğildikçe, onlara karşıtıkça daha çok büyürler" diyordu. Hz. Hatice, bir taraftan da Hz. Muhammed'in (sa) kalbi hislerini düşünerek rahatsız oluyordu.

Hz. Muhammed (sa), baharının başlangıcındaydı. Otuz dokuz yaş bir erkek için başka neyi ifade ederdi? Hz. Hatice'ye elli dördünü sürüyordu.

Her ne kadar Hz. Hatice, aynaya baktıkça kendisini beğeniyor ve Nefise de yine: "Tükenmez güzel!" diyorduysa da, Hz. Hatice'nin kalbinde bir: "Acaba?" vardı. Bu kelimayı uzaklaştıramıyordu başından. Eski vehimleri depresmişti yine.

Acaba Hz. Muhammed (sa) genç bir kadının hasretini mi çe-

kiyordu? Hz. Hatice'ye saygısından mı açılmıyordu. Kendisini bu derece ticarete kaptırmasının sebebi avunmak için miydi?

On beş yıla yaklaşan birlik hayatları boyunca, Hz. Hatice'ye karşı olan davranışlarında hiçbir değişiklik yapmamıştı. Başka bir kadına meyletmek şöyle dursun, Hz. Hatice'yi her gün artan bir hisle seviyordu. Onda aradığı her şeyi buluyordu.

Hz. Hatice, bütün bunların farkındaydı ama kalbinden çıkan şüphelere söz geçiremiyordu. Bir gün, Ebu Tâlib'in kız kardeşi Atıka, Hz. Hatice'ye uğramıştı. Pencereyi açmışlar, önünde oturmuşlar, konuşuyorlardı. Bahar başlamıştı. Bir kadın sesi duydular, ilgilenererek baktılar. Karşıdaki evin avlusunda iki kadın dil yarışı yapıyorlardı.

Hz. Hatice bunları tanıyordu. Yaşlısı çocukluk arkadaşı Nebite'ydi. Genci Sitti'ydi. Sitti, Nebite'ye bu yıl ortak gelmişti.

Sitti şöyle diyordu:

"Sen kasten bana ağır işleri veriyorsun."

Nebite'nin karşılığı kısa oldu:

"Hayır."

Sitte diretti:

"Evet, öyle yapıyorsun."

"Ben ortaklık haklarını gözetirim."

"Böyle mi gözetirsin? Biliyorum, çabuk eskimem tek arzundur."

"Hiç düşünmedim."

"Beni kendine benzetmek istiyorsun."

"Sus ey Sitte!"

"Kıskanıyorsun."

"Seni mi? Ne eksikim var senden? Güzelliğimiz denk. Üste senden marifetliyim. Tecrübeliyim. Senin nereni kıskanayım? Bunları sana gençliğin mi söyletiyor? Ona güvenme."

Hz. Hatice, Nebite'ye dikkatle bakıyordu. Şaşımıştı. Atıka'ya: "Nebite doğru söylüyor" dedi. "Nasıl olmuş da bu kadar

güzelleşmiş?"

Atika sordu:

"Nebite çirkin miydi?"

"Değildi ama artık benim gibi kocamıştı. Birdenbire güzel-
leşti yine. Eski günleri buldu."

Atika güldü:

"Üzerine Sitti ortak gelince böyle olmuştur."

"Niçin ama ey yengem?"

"Çünkü biz kadınlara erkeklerimizi kıskanmak pek yaraşır.
Tekrar serpilir, açılır, baharımıza döneriz."

"Öyle midir?"

"Evet öyledir. Öyle geçkin kadınlar bilirim ki, tekrar dirilmek
için erkeklerini kendi elleriyle başkalarına verirler. Evlenmeye
zorlarlar."

"Acıdır sanırım."

"Zehirden farksızdır ama yine de severek içilir. Milkan kızı
Hebi'yi tanırırsın sanırım?"

"Evet, güzel nakış işler. Örtülerimden birçoğunu ona yap-
tırmıştım."

"Kıtıkta ortaklarının hepsi öldü. Yalnız kaldı. Geçen sene
kocasına şöyle sitem ettiğini işittim:

Bende ne anyor bakışların,

O eski günleri mi?

Aşk bahçesinin çağlası koptu dalından,

Sen çaldın yedin onu inafsızca,

Dişlerin hâlâ kamaşıyor demek,

Tadına doyamadın mı?

İstersen yine bir çağla olabilirtm sana!

Baharımda yaşarsın kıyasıya,

Kokumla renklerle sarsılırsın,

Bu senin elindedir her zaman,

Eğil de kulağına fısıldayım sırrını,

Beni bol bol kıskandır sevgilim."

Atika gittikten sonra, Hz. Hatice çok düşündü. Demek bir kadının erkeğini kıskanması güzellik iksiriydi. Kendisi de bundan yoksundu. Şu anda yalnız Mekke'nin değil, belki Hicaz'ın, belki Hind'in, Çin'in, Mısır'ın, Roma'nın ortaksız yaşayan ve ihanete uğramayan tek kadınıydı Hz. Hatice.

Ya Hz. Muhammed (sa)? O da Hz. Hatice'den başka çiçek koklamayan biricik erkekti. Gülüne âşıktı. Onunla yetinmeye kararlıydı. Hz. Hatice, bir zehir de olsa, güzellik iksirini içmeyi aklına koydu. Atika'nın sözlerinde onu bu yola sürükleyen bir öz vardı. Atika, karşı evde olan kavgayı bahane ederek, Hz. Muhammed (sa) için konuşmadığı ne malûmdu?

Hz. Hatice hemen kararını yapmaya koyuldu. Yine ilk evlilik senesindeki çareye başvurdu. Hz. Muhammed'e birbirinden güzel kızlar gösterdi, fayda etmedi. Cariyeler aldı, boş bir külfet oldu.

Hz. Muhammed'e (sa): "Yalnızım, sırdaşım yok" diye yakındı. Hz. Muhammed (sa) güldü. Önüne bakınmakta yetindi. Sanki Hz. Hatice'ye: "Allah'ı olan bir insan nasıl yalnız kalır, sınıını bölüşecek bulamaz?" demek istedi.

Hz. Hatice çabuk toparlandı. Kıskanma hevesini aklından uzaklaştırdı. Hz. Muhammed'in (sa) gönlü üzerinde kurduğu vehimler dağıldılar. Onun hiçbir erkeğe benzemediği, kendine has bir yaratılıştaki olduğu kanaati kuvvetlendi içinde. Belki Hz. Muhammed (sa), arzuladığı anda, baktığı şeyi gönlüne, arzuna göre değiştirebiliyordu. Allah, sevgili resulüne bu kudreti vermişti.

Birkaç hafta sonra bahar gelmişti. Hertaraf cennete döndü. Çiçeklerdeki renkler kelebeklerle, kuşlarla yarışa çıktılar. 609 yılının bu baharı, yaşlıların bile benzerini hatırlamadıkları bir güzellikteydi.

Bir sabah Hz. Muhammed (sa), Hatice'sine, çocuklarına veda ederek işlerinin başına koştu. Yol boyunca yapacağı işleri önemine göre sıralıyor, acele acele yürüyordu. Neredeyse işinin başına varmak üzereydi. Ansızın içi sıkıldı. Durdu. Derin nefes aldı. Tekrar yürümek istedi. Ayakları ileriye gitmiyorlardı. Çaresiz kalarak onları serbest bıraktı.

Hz. Muhammed (sa), yarım saat sonra Mekke'nin dışındaydı. Engin bir yeşillik, renkler cümbüşü, güneşin ilk ışıkları altında pırıl pırdılar. Hz. Muhammed (sa), otlara, çiçeklere, ağaçlara baktı. Çocukluğunda çok yıllar peşlerinde yürüdüğü sürüleri inceledi. Ötüşen kuşlarla, sıçrayan çekirgelerle, tavşan ve kekkiklerle, ceylanlarla ilgilendi. Yollar uzanıyordu iplik iplik. Hemen hemen hepsinde taban tepmişti. Hz. Muhammed (sa) Şam'a, Yemen'e, Cidde'ye gitmişti. O yerleri düşündü. Eski hatıralarını yaşadı.

Mekke'den ancak yaya gidişle bir saat çeken Hıra Dağı'na gözleri ilişti. O anda ova bir kuyu tabanı gibi geldi Hz. Muhammed (sa)'e. Yüksekçe, Hıra Dağı'na çıkırsa ancak ferahlayabileceğini sandı. Ama güneş artık tepesindeydi. Gezine gezine, ovada yarım gününü harcamıştı demek. Hıra Dağı'na gidiş, dönüşü, orada biraz oyalanışı geceyi bulurdu. Esasen yorulmuştu, dinlenmek istiyordu. Beğendiği bir ağaca doğru yürüdü.

Ağaç yüksek bir kaya üzerindeydi. Arkasından dolanıp çıktı. Gölgesine oturdu. Esniyordu, yarı uyur bir haldeydi. Çevresine zorlukla bakmaya çalışırken iki melek sokuldu Hz. Muhammed'in (sa) yanına.

Birisi diğerine sordu:

"O; bu mudur?"

"Evet, budur."

"Ne kadar ağır geldiğini bulalım, ancak inanırım."

"Peki, bir kişiyle tartalım."

Terazilerini çıkardılar ve Hz. Muhammed'i (sa) bir kefesine

koydular. Diğer kefesine de bir insan yerleştirdiler. Hz. Muhammed (sa) daha ağır gelmişti.

Teklifi yapan melek: "Bu sefer iki kişiyle tartalım" dedi. Tartılar. Yine Hz. Muhammed (sa) ağır baştı. İnsanları arttırdılar. Yüze, beş yüze, bine çıktılar. Netice değişmedi.

İlk melek: "İnandım" diyerek sevindi. "Onu bütün insanlarla tartsak yine ağır basacak. İcini açabiliriz."

İki melek, Hz. Muhammed'i (sa) teraziden çıkarıp yatırdılar. Vücudunu yardılar.⁵

Birisi diğetine emir veriyor, o da yapıyordu:

"Kalbindeki şeytanı çıkar!"

"Peki."

"Hırsını temizle!"

"Peki."

"Göğsünü ve karnını yıka! Öyle ki tabaktan, örtüden temiz olsun."

"Peki."

"Sükûneti getir, kalbine yerleştir.!"

"Peki."

"Mührünü tekrar kürek kemiklerinin arasına koy."

"Peki."

Hz. Muhammed (sa), ameliyat olurken hiç bir acı duymuyordu. Tatlı bir gevşeklik içindeydi. Çevresine değişen gözlerle bakıyordu. Meleklerin "sükûnet" dedikleri canlıyı beyaz bir kedi yavrusunun başına benzetmişti. İş bitince, melekler ansızın yok oldular. Hz. Muhammed (sa) doğruldu. Vücudunu yokladı. Yarası-beresi yoktu. Rüya mı görmüştü yoksa?

Hz. Muhammed'in (sa) gördüğü rüyalar açıktı ama böylesine canlı değildi. Her, gözlerini kapatışında o iki meleği tekrar karşısında buluyordu. Kalktı. Konağa dönmek istedi ve öyle yaptı.

Konağa vardığı zaman akşam olmak üzereydi. Avluda oy-

naşan çocuklar, Hz. Muhammed'i (sa) görünce, hemen ona sarıldılar. Hz. Muhammed (sa) birisini kaldırıp öpüyor, diğerini alıyordu.

Hız. Hatice iç kapının önünde durmuş, onlara gülerek bakıyordu. Her çocuk yere bırakıldıkça: "Babam çok güzelleşmiş, pamuk kadar yumuşamış. Öyle de tatlı kokuyor ki!" diyordu.

Hız. Hatice de farkındaydı. Evet, Hız. Muhammed (sa)'de büyük değişiklikler vardı. Hız. Muhammed (sa), çocuklarına doyunca, elini Hız. Hatice'ye uzattı. Yan yana içeriye girdiler.

Hız. Hatice merak ediyor. Hız. Muhammed'in (sa) konuşmasını bekliyordu. Çünkü Hız. Muhammed (sa) akşamları dönünce gününü anlatırdı. Böylelikle Hız. Hatice ticaret hakkında hemen bilgi edinir, hem de oyalanırdı.

Hız. Muhammed (sa), ancak yemekten sonra açıldı. Hız. Hatice'ye başından geçenleri anlattı. Hız. Hatice evine giren güneşin, rüyasında gördüğü gibi, artık insanları aydınlatacağını sezdi ve çok sevindi.

Hız. Muhammed (sa)'e eski bildiklerini söylemek istedi. Ama Hız. Muhammed'in (sa) gözlerinde bir çocuk uysallığı, yumuşaklığı görerek çekindi.

Bir cariye geldi. Hız. Muhammed (sa)'i Ebu Bekir'in evinden bekledikleri haberini getirdi. Hız. Muhammed (sa) az sonra oraya gitti. Hız. Hatice şaşırmişti. Konuşmıyor, düşünemiyor, hele en fenası bir karara varamıyordu. Ne yapmalıydı? Bunu bilemiyordu. Varaka'ya danışmayı uygun buldu. Yola çıkmak için hazırlandı.

Hız. Hatice hazırlanırken, Meysere ile Nefise birlikte geldiler. "Muhammed'i şimdi gördük, bir başkaydı. Sevinelim mi?" dediler.

Hız. Hatice, onlara Hız. Muhammed'in (sa) başından geçenleri anlattı. Bitirince tembihledi:

"Sakın ne kimseye açın, ne de Muhammed'e hissettirin."

Hz. Hatice, az sonra Varaka'nın evindeydi. Varaka Hz. Hatice'yi karşısında bulunca heyecanlandı:

"Müjde yüklüsün ey Hatice'm! Yanılmadım ya?"

"Evet, öyle sanıyorum ey amcamoğlu! Galiba sabrımızın meyvesini devşirmek üzereyiz."

"Seni dinliyorum."

Hz. Hatice, Varaka'ya da bildiklerini sıraladı. Varaka hiç kesmeden Hz. Hatice'yi sonuna kadar dinledi. Hz. Hatice'nin konuşması bitince: "Muhammed'in gördükleri ister rüya olsun; ister hakikat. Netice değişmez ey kızım!" dedi, "Sen de çok iyi hareket etmiş susmuşsun. Hz. Muhammed'in peygamberlik emri çıkmış. Meleklerin kanatlarında dolaşıyor artık."

"O kadar yakın mı?"

"Belki bir saat, belki birkaç gün veya üç-beş ay."

"Muhammed'in gördükleri bunu mu ifade ediyor?"

"Evet."

"Ya, meleklerin yaptıkları?"

"Ey Hatice! Sen peygamber olacak insanın başına geleceklerden habersiz görünüyorsun."

"Bu muhakkaktır."

"Şüphesiz Muhammed'in ruhu özünü muhafaza etmektedir. Ama bedeni öyle midir? Otuz dokuz yılda elbette ki vücudunda yıpranmalar oldu. Ne de olsa bilmeyerek toplumun bazı huy-larını kapı."

"Öyledir."

"Bu sebeple Allah Muhammed'in vücudunu yeniden kurdu. Temizledi, pekleştirdi."

"Ama eski, hele son zamanlarda kazandığı canlılığı kalmadı. İmkân olup görebilseydin onu, bana hak verirdin."

"Görür gibiyim. Yumuşadı değil mi?"

"Evet."

"Ona bakarken, bir tas temiz suya bakar gibi içini görmek-

tesin?"

"Oh, tıpkısı oluyor ey Varaka! Acaba başkaları da benim gözlerimle bakacaklar mı Muhammed'e?"

"Hayır, onlar içini görmezler. Görebilmeleri için ilhama sahip olmaları gerekir."

"Muhammed bu uysal hâliyle, o çok zor olduğunu anlattığın vazifeyi nasıl başarır? Bence daha atak, daha güçlü olmalıydı. Halka fazla tesir ederdi."

"Doğru konuştun ey Hatice'm!"

"O halde?"

"Şimdiki durumu gelip geçicidir. Peygamberliğe başlayınca akıl, söz ve kuvvette tek olacaktır."

"Beni sevindirdin ey Varaka!"

"Allah onu sükûna kavuşturmakla, ilk emrine tahammül imkânını verdi. Hz. Muhammed'e. Yoksa emirleri getirecek meleşî görünce heybetinden ve sesinden çıldırdı. En zor vakit işte bu başlangıçtır."

"Anladım ey Hocam! Ama işleri nasıl yürütecek?"

"Ticaret işleri değil mi? Artık onları bir zaman için unut ey kızım! Muhammed bugünden sonra senin - benim değil, bir insanlığındır. Onlar için uğraşıp didinecektir."

"Şimdiden mi?"

"Muhammed hazırlanma safhasındadır. Onu gönlünün, ilhamının havasına bırak. Önüne geçme. Dertlenme de! Sanırım Muhammed evinden, işinden çok tenhaları mekân edecektir. Dağlarda, bayırlarda dolaşacaktır."

"Onu kaybedeceğim."

"Etmeyeceksin. Kalbi her zamanki gibi sana ve çocuklarına çarpacak. Sık sık gelecek."

"Üzüleceğim ama. Çünkü halk ona başka gözle bakacak. İtibarı, şanı silinecek. Düşmanları tekrar baş kaldıracaklar."

"Daha fenası da olacak. Bunları sana anlatmıştım. Bir pey-

gambere hayat arkadaşlığı yapmak kolay mıdır? Bu şerefi Allah sana ayırdı. Vehimlerinden sıyrıl ey amcamkızı! Sen de fırsatı kaçırma, kendini hazırla. Bu türlü dünya korkularıyla dolarsak, sevineceğimize boğuluruz.”

“Haklısın ey Varaka! Göreceksin, dereceme lâıyk olacağım. Sabrım ve direnmem yanında, bir zırh, bir kalkan bile kâğıtlaşacak.”

“Buna şüphem yoktu esasen. Asıl ben kendimi düşünmeliyim. Doksanı çoktan aştım. Muhammed, toplumu Hak dinine çağırdığı günü göremezsem ne yaparım?”

“Sus ey Varaka!”

“Bak, sözüne bile tahammül edemiyorsun.”

“Allah’ımız seni koruyacak.”

“Belli olmaz. Belki bir günah işledim. Son anda cezalandırıldım.”

“Sen benden temizsin ey amcamoğlu!”

“Bunu hiçbirimiz bilemeyiz. Gömleğimizi temiz sanınız ama yine de kirli yerleri vardır.”

Varaka elleriyle üstünü başını yokladı. Kolumu sıktı, gövdesini sarstı. Sonra tekrar konuştu:

“Dayan! Biraz daha dayan ey ağaç! Köklerin toprağa sıkı tutunsun! Kurtlanan gövden boşalmasın! Hayat rûzgârından korkma! Güvenin yeter, devrilmezsin! Seni besliyor sandığın suyu gördün mü? Ne taşıdığına dikkat ettin mi? Verdiği yeşile, çiçeğe aldanma! Dal dal serpilişinle oyalanma! O suda, kamçıl原因 bir zehir vardı. Nihayet kocaltı, çürüttü seni! Diren, ağacım diren! Köklerine bir iksir yaklaşmakta! Kurtusuz, dertsiz, zehirsizdir o! Damarlarına karışınca bir yediveren gül olacaksın! Ölümsüzlüğe ereceksin! Zaman aşındır, mayacak seni! Bahar diyecekler adına.”

Varaka’nın tahmin ettiği gibi Hz. Muhammed (sa) daha ertesi günden işini - gücünü bıraktı. Kurların yolunu tuttu. Billhas-

sa Hıra Dağı mekânı olmuştu.

Öteden beri Hıra Dağı düşünürlerin uğrağıydı. Hz. Muhammed'in dedesi Abdulmuttalib, Hanifler'den peygamber olacağını vehmeden Ümmiye, Varaka ve birçokları daha Hıra Dağı'nda kalırlardı.

Hıra Dağının manzarası çok güzeldi. Kayalar arasında irili ufaklı sayısız mağaralar vardı. Hepsisi serin idiler. Tabanları kumdu.

Hz. Muhammed dağda, Mekke'ye ve ufuklara baka baka düşünüyordu hep. Eskiden beri rüyalarına inanırdı. Gözlerinden önünden beyaz hayaller geçirdi. Ama bunların hiçbirisi, iki melekle karşılaştığı olay kadar onu değiştirmemişlerdi. Şimdi çevresini inceliye inceliye bir hakikate doğru gidiyordu. Allah'ı nı anıyordu. Çağnıldığı kanaatindeydi.

Zamanla bu düşüncelerine gündüz kâfi gelmedi. Hz. Hatice'ye döneceği gün ve saati haber vererek dağda gecelelemeye başladı. Orada bile kendisini bulan yoksullarla ekmeğini bölüşüyordu.

Mekke'ye, Hz. Hatice'ye söz verdiği saatte iniyor, Kâbe'yi yedi kere tavaf ettikten sonra konağa gidiyordu. Hz. Hatice onu dalma destekliyor, durumuna üzöldükçe avutuyordu.

Şöyle konuşuyordu onunla:

"Git, yine git! Bunca yıl çalıştın, yoruldun. Açılırsın. Ancak dönüş vaktini bileyim de meraklanmayayım ey Muhammed'im!"

Hz. Muhammed (sa), sevgili Hz. Hatice'sinin onu anlamasından memnun kalıyor, ihtiyaçlarını tamamlayarak tekrar Hıra Dağına çekiliyordu.

Sapıklar, Allah'a ortak koşanlar, dağlarda - kırlarda dolaşanlara şair veya sihirbaz gözüyle bakarlardı.

Bunlar, Hz. Muhammed'deki (sa) değişikliği hemen fark ettiler. O Hz. Muhammed (sa) ki putlarına tapmamıştı. Hz.

Hatice'yi ellerinden almıştı. Zengin ve asil olduğu halde aşağı tabakayla düşüp kalkmış, büyüklerin itibarını düşürmüştü. Kendisi büyümüş, onları gölgelemişti. Şimdi tam sırasıydı. Hz. Muhammed (sa) muhakkak ki, diğerleri gibi, ya delirmiş veya büyüye başlamıştı. Bol bol alay ederlerdi onunla.

Her yerde, bilhassa Ebu Tâlib'in bulunduğu toplantılardı: "Muhammed âşık olduğu Allah'ıyla vakit geçiriyor" diyerek gü-lüşüyorlardı.

Bazıları da "Muhammed'in kudreti, yaptığı sihirden geliyor-muş. Nihayet kendi sihriyle çarpıldı" fikrini yayıyorlardı.

Birkaç sapık da, Hz. Muhammed (sa)'i Hıra Dağında gör-düklerini apayrı bir şekilde ibadet ettiğini söylüyorlardı. Ebu Tâlib, hepsine gerekli cevabı veriyordu ama için için üzülüyor-du Hz. Muhammed'in (sa) haline. Hz. Hatice'nin de üzüldüğü-nü düşünerek hemen onu teselliye koşuyordu.

Hz. Hatice çok zor bir durumda kalmıştı. Tek koruyucusu Ebu Tâlib'di. Bütün kuvvetini Allah'tan ve onun eksilmeyen yardımından alıyordu.

Ebu Tâlib'e üzülmeyişini, Hz. Muhammed'in (sa) hayırlı bir sebeple gezindiğini söylüyordu ama onu inandıramıyordu.

Hz. Muhammed'in (sa) hali, amcası Ebu Tâlib'in durumunu da sarsmaya başlamıştı. Çünkü Ebu Tâlib, çok eskiden Hıra Dağına gidenler için bir şiir söylemişti. Şimdi sapıklar bu şiiri Ebu Tâlib'in duyacağı şekilde tekrarlayarak onu iğneliyorlardı:

Hıra Dağına kimler gider?

Niçin gider?

Kimi şiir öğrenir söyler,

Kimi büyü otu arar.

Dağa çıkan sağlam çıkar,

İndiğinde delirir,

Başta, hiçe, secde eder,

Putlarımıza çarpılır.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed (sa) için: "Büyücü, deli" dediklerini duydukça öfkeleniyordu. Çünkü Hız. Muhammed (sa) bunlardan nefret ettiğini söylemişti. Hız. Hatice'yi çekemeyenler, kocadıkları halde, bu fırsatı kaçırmadılar. İstedikleri gibi dedikodu ettiler. Zaman zaman bunları Hız. Hatice'nin yüzüne haykırmaktan çekinmediler.

Birisi sokakta yolunu kesiyordu:

"Ey Hatice! Demek Muhammed bir nankörmüş. Sen çok fedakârlıklar ettin. Servetini ayaklarına serdin. Muhammed tatlı dili ve güler yüzüyle seni oyaladı. Şimdi yüz çevirdi."

Hız. Hatice cevap veriyordu:

"Muhammed senin dediğin, bildiğin gibi değildir. Beni hiç ihmal etmez. Gönlünden çıkarmaz. O, insanların en hayırlısıdır."

"Peki, bu haline sebep nedir?"

"Sabret, göreceğ öğreneceksin."

Hız. Hatice, Kâbe'yi tavaf ederken başka bir kadın yanına sokuluyordu:

"Muhammed'e inandın, saçını süpürge ettin de ne kazandın? Kocayınca senden kaçtı. Delilik bahanesiyle başka kadınlardır."

Hız. Hatice, onu da cevapsız bırakmıyordu:

"Senin düşündüklerin aklımın köşesinden geçmezler. Muhammed'in bu halinin sebebi yakında anlaşılacak. O benden ayrılmaz. Muhammed'de saadet nişanları, efendilik belirtileri vardır. Nice yıllardan beri beklediğim hakikate kavuşmam çok yaklaştı."

Hız. Hatice, düşmanları tarafından böylece tedirgin ediliyordu. Ama bir sabır taşı olmuştu Hız. Hatice. Hiç bir şeye aldınış etmiyor, bütün gücünü Hız. Muhammed (sa) üzerinde topluyordu.

Fazla bunalırsa Varaka'ya, Atika'ya koşuyor, Nefise ve köle Meysere'yle dertleşiyordu. Ama bir gün uydurulan bir şarkı kulağına kadar gelince çok fenalaştı. İstemeye istemeye dinledi:

*Bir âşık var dağda,
Ninesinden kaçmış,
Selâmeti çarpılmada bulmuş,
Keyfince hayat sürüyor.*

*Kıpti kızlarıyla eğlenir,
Başlarına altın serper,
Bitecek, diye düşünmez,
Ninesi altın yaratır.*

*Kalbur delindi, sepet eskidi,
Maşalar kırıldı,
Kıpti kazlar gelmez artık,
Biz gidelim baskın verelim.*

*Bir âşık var dağda,
Su yerine süt içer,
Sevgililerini besler,
Arada iner, geçisini sağlar.*

Hız. Hatice'nin bu fenalaşması, şarkıda anlatılanlara inanmasından değildi. Varsın onu "nine", "keçi" yapsınlardı. İnsanlar niçin zaman zaman böyle diken bakışlı, yılan dilli oluyorlardı? İşte bu sorulardı onu sarsanlar.

Aylar birbirini kovaladı. Hız. Muhammed'in (sa) taşra hayatında hiçbir değişiklik olmadı.

Bir gün Hız. Hatice çok erken uyanmıştı. Kalbine Hıra Dağına gitmek arzusu girdi. Çıkmadı artık. Hız. Muhammed (sa), Ramazan başından beri oradaydı. Bugün gelecekti. Hız. Hatice, en çok Hız. Muhammed'in (sa) yattığı yeri merak ediyor, orasını

kendi elleriyle tertiplemek, temizlemek istiyordu. Kalbinden taşan arzuya kapıldı. Derhal gitmeye karar verdi. Akşama doğru Hz. Muhammed (sa)'le beraber dönerdi.

Hemen Zeyd'le Ali'yi uyandırdı. Hazırladı. Ali dokuz yaşını bulmuş, Zeyd yirmisini geçmişti. Dağa, babalarına gideceklerini iştirince çok sevindiler.

Yol boyunca, sağda-solda eğleşecekleri yerd, Hz. Hatice'yi aralarına aldılar, şaka ve hikâyeleriyle ona yol yorgunluğunu hissettirmediler.

Hz. Muhammed (sa), uzaktan, canından ileri tuttuğu üç yakınının gelmekte olduğunu gördü. Çok memnun oldu. Ne yapacağını bilemedi.

Dördü bir arada saatlerce güleştüler, eğlendiler. Çocuklar çalı topladılar. Süpürge yaptılar. Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) mağarasını süpürdü, gönlüne göre tertipleddi. Hz. Muhammed (sa) onların bu yakın ilgisinden içlenmişti.

Büyük bir tesadüf eseri olarak o gün dağda hiç kimse yoktu. Sanki konaktaymışlarcasına serbest yaşadılar. Hz. Muhammed'e (sa) orada bir ilham geldi ve Zeyd'e: "El Habib" diye hitap etmeye başladı.

Hz. Hatice, hiç kimseye hissettirmeden hep çevresine dikkat ediyordu. Hakikaten Hz. Muhammed (sa) hangi tarafa gitse, ağaçlar, kayalar, taşlar ayaklarına kapanır gibi hareket ediyorlardı. Dönme vakti yaklaşınca, Hz. Muhammed (sa) bir gece daha kalmak arzusunda bulundu. Yarın sabah erkenden döneceğini vaat etti.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) bu arzusunu kabul etti, hatta destekledi. Belliydi, Hz. Muhammed (sa), sevgili Hatice'siyle çocuklarının düzenledikleri yatağında hiç değilse bir gece kalarak, onların emeğini boşa çıkarmak istememişti.

Hz. Hatice: "Peki, kal Muhammed'im!" dedi. "Gönlünü ve kalbini ferah tut. Nasıl olsa biz sevgili canlarının kokusu, elleri-

nin değdikleri yerlerdeki izler, seninle beraberdirler."

Hız. Muhammed (sa), onları dağın eteğine kadar indirdi. Oradan uğurladı. Hız. Hatice sık sık arkasına bakıyordu. Niha-yet kendisine el sallayan Hız. Muhammed'i (sa) seğemez oldu. Ama üzüleceği yerde içinde rahatlık duydu. Bir an durdu. İsrar-la ve gülümseyerek bir yere baktı.

Zeyd sordu:

"Canım annem! Nereye bakıyorsun. Hoşlandığın bir şey gördünse haber ver, gidip getireyim."

Hız. Hatice kendisini tutamadı. "Vicdanımı gördüm ey ođ-lum!" dedi.

"Hani, nerede?"

"Sen göremezsin. Beni taşıyor o. Vazifelerimi yapmış olma-nın huzurunda gezdiriyor."

Hız. Muhammed (sa) misafirlerini uğurladıktan sonra, tekrar yerine çıktı. Neşesi hâlâ devam ediyordu. Akşam yaklaştı, güneş batmaya hazırlanıyordu. Her yanı hüzün sarmış, bakını ağlamaklı yapıyordu.

Hız. Muhammed (sa), her akşam bu saatlerde içlenirdi. Şim-di aksine gülmek istiyordu. Öylesine rahat, hafif ve mesuttu. Bu halini Hız. Hatice'nin ziyaretine veriyordu. Şu anda yine Hız. Hatice'nin yıllar boyu devam eden vefasını hayırla yâd ediyor-du.

Hız. Muhammed (sa), uzaklara bakarken, tarih olmuş olay-ları hatırladı. Hız. Âdem'den başladı. Hız. İsa'ya kadar geldi. Hız. İsa doğalı altı yüz dokuz sene olmuştu demek. Ne kazanmıştı insan? Kırk yıl kadar önce Ebrehe'nin Mekke'ye saldıran or-dusu, fili, askerleri işte şu dağlar arkasındaki vadileri de bozul-muşlardı. Onlar Hristiyan değil miydiler? İsa'nın getirdiği hak yolunu değiştirmişler, gönüllerinin istediği yöne çevirmişlerdi. Elbette bir şey kazanmazlardı.

Hz. Muhammed, kendisini de düşündü. Otuz dokuz yaşını dolduruyordu. Bugün Ramazanın on yedisiydi ve günlerden pazartesiydi.

Dikkat etti, gece yaklaştığı halde, güneş çekilmek istemiyordu. Yıldızlar erkenden gökyüzünde belirmişlerdi. Ağaçlar, kayalar kıpırdanıp duruyorlardı. Kuşlar hâlâ havadaydılar. Ötüyorlardı. Yuvalarını unutmuşlardı. Hz. Muhammed'in (sa) gözlerinin önünden sık sık beyazlıklar geçiriyorlardı? Sanki gece değil de, sabah başlayacaktı. Dünyada ne varsa öylesine uyanıktı. Hareketliydi.

Hz. Muhammed (sa), vakit gelince, atası Hz. İbrahim'in dinine göre tuttuğu orucunu bozdu. Sofrasında o gün sevgili Hatice'sinin getirdiği yemekler vardı. Onlara elini uzatırken Hz. Hatice'nin, kulağına fısıldadığı bir müjdeyi hatırladı. Nihayet şu üç-beş ay içinde yine bir evlât sahibi olacaktı. Oğul üzerinde hiç durmadı. Bir kız ismi aradı. "Fâtıma"da karar kıldı.

Çevresinde ne varsa uyumak istemediği halde, gecenin erken saatlerinde Hz. Muhammed (sa)'i uyku melekleri tutup götürdüler. Onlara uydu. Yatağına çekildi, örtüsüne sarınarak uyudu.

Uykusunun en derin bir anında uyandı ve oturdu. Korkunç gürültüler işitmişti. Sanki binlerce bulut birbirlerine girmişti. Yer sarsılıyor, mağaranın duvarlarından taşlar dökülüyordu. Hz. Muhammed (sa) kulaklarını tıkadı. Ama gürültü bir daha tekrarlandı. Aynı anda da mağaranın ağzında iki güneş çarpmışçasına ortalık aydınlandı. Hz. Muhammed'in (sa) gözleri kamaştı. Dayanamadı. Bayıldı.

Uyandığında karşısında bir melek vardı.

Melek derhal Hz. Muhammed'i (sa) selâmladı:

"Ey Muhammed! Ben Cebrail'im. Sen de Allah'ın resulüsün."

Hız. Muhammed (sa) artık sakindi. Cebrail'e aydın gözlerle bakıyordu.

Cebrail devam etti:

"Okul!"

Hız. Muhammed (sa) çevresine bakındı. Her taraf yine karanlığa gömülmüştü. Hiç bir şey göremiyordu. Kendi içine döndü. Orası da karanlıktı. Neyi görüp, nasıl okuyacaktı? Yahut çağrışıp haykıracaktı?

Sordu:

"Ne okuyayım?"

Cebrail, Hız. Muhammed'in (sa) içindeki karanlık sıkıntıyı anladı. Mağara aydınlandı hemen. Cebrail Hız. Muhammed'i (sa) kucağına aldı. Üç kere sarsa sarsa sıktı. Hız. Muhammed (sa), bu sıkılışların her seferinde kemiklerinin birbirine geçeceğini sandı. Nihayet içindeki karanlıklardan kurtuldu. Benliğini gündüz gibi görmeye ve okumaya başladı içinden.

Cebrail, Hız. Muhammed'i (sa) bıraktı. Karşısında oturup emrini tekrarladı. Hız. Muhammed (sa), Cebrail'le beraber okumaya hazırlandı:

Yaratan Rabbinin adıyla oku!

O, insanı bir kan pıhtısından yarattı.

Okul Rabbin nihayetsiz kerem sahibidir.

Kı O, kalemle (yazı yazmayı) öğretendir.

(Alâk: 1-4)

Cebrail, Hız. Muhammed'i (sa) okuttuktan sonra kayboldu. Hız. Muhammed (sa), yalnız kalınca başına gelenleri düşündü ve tekrar bayıldı. Uyandığı vakit sabah olmuştu. Hemen mağaradan dışarıya çıktı. Titriyordu. Şehre dönmeyi aklından ge-

çirdi. Ama kendisini deli sanacaklarından çekindi. Bu halinden kurtulmak için ölmeye kalkıştı. Uygun bir uçurum aradı atlayacak.

Bulduğuna kanaat getirdiği sırada, yine gökten bir ses duydu:

“Ey Muhammed! Sen Allah'ın resulüsün ben de Cebrail'im.”

Hız. Muhammed (sa), başını yukarıya kaldırdı. Aynı meleşî tekrar gördü. Akşama kadar dağda, kırdâ dolaştı. Cebrail karşı-sından çekilmedi. Hız. Muhammed'i (sa) korudu.

Hız. Hatice o sabah uyanmış, Hız. Muhammed'in (sa) gelmesini bekliyordu. Ama Hız. Muhammed (sa) görünmedi. Hız. Hatice çok meraklandı. Çünkü Hız. Muhammed (sa) sözüne sadıktı. Verdiği söze göre sabahleyin burada olacaktı.

Öğle sonu olunca, Hız. Hatice, sevgili Muhammed'inin (sa) hayatından endişelendi. Adamlarını onu aramaya yolladı.

Hız. Hatice'nin adamları, Hız. Muhammed'i (sa) ancak akşama doğru buldular. Cebrail, gelenleri görünce Hız. Muhammed'in (sa) karşı-sından çekildi. Artık görünmez oldu. Cebrail'in bu hareketi bir çeşit nöbet değıştirme, Hız. Muhammed'i emniyetli ellere teslim etmekte. Adamlar, Hız. Muhammed'e (sa) yaklaştılar. Selâm verip beklediler. Hız. Muhammed (sa) onları kırmadı. Önlerine geçti. Mekke'nin yolunu tuttu.

UÇAN HALILAR SERMİYORUM ALTINA

Hız. Muhammed (sa), kendisini bulan adamlarıyla şehre doğru ilerlerken, hâlâ toparlanamamıştı. Aklını, kaptırdığı yerlerde geziniyordu. Sık sık arkasına dönüyor, geride bıraktığı yollara, Hıra Dağı'na bakarak Cebrail'i tekrar görüp göremeyeceğini araştırıyordu.

Akşamla beraber, sürülerini toplayıp, ağıllarına doğru yaymaya başlayan çobanlar, önlerinden geçen Hız. Muhammed'e (sa) bakıyorlar ve üzümlere, onu takip eden adamlarına: "Ne oldu efendimize? Çarpıldı mı?" anlamına gelecek işaretler yapıyorlardı.

Hız. Muhammed (sa), bir aralık gözlerini kapamıştı. O anda da Cebrail'i bütün heybetiyle karşısında buldu. Vücudundan ter boşandı. Bir kar kuyusuna indirilmişçesine üşüdü. Titremeye başladı. Köle Meysere, Hız. Muhammed'i (sa) merak edenlerin başında gelenlerdendi.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'i (sa) aratmak için kirlara yolladığı adamlara katılamamıştı. Çünkü yaşlıydı. Ancak Mekke'nin dışına kadar çıkabilmiş, bir tepede ayakta durarak uzakları araştırmakla yetinmişti.

Köle Meysere, saatlerce tepede bekledikten sonra, nihayet Hız. Muhammed'in (sa) gelmekte olduğunu görünce, rahatlardı. Karşılama için geleceği yola indi.

Hâlbuki Hız. Muhammed (sa) artık çevresiyle ilgilenemiyordu. Kendisini Cebrail'e kaptırmıştı. Yalnız onu görüyordu. Nereye gittiğinden, yol boyunca kimlerle karşılaştığından habersizdi. Köle Meysere, Hız. Muhammed'in (sa) kendisine, o dünyalara

bedel gülümseyişiyle sıcak bakacağını hatta hatır soracağını ümit ederken, Hz. Muhammed (sa) gözlerini açıp kapatarak ve sarsılarak önünden geçince fenalaştı. Hz. Muhammed'e (sa) koşup, ona sarılmak ve: "Ne oldu sana ey babam? Yoksulların beklediği güneş! Doğmadan böylesine mi batacaktın?" demek istedi. Yapamadı.

Hz. Muhammed'in (sa) peşinden ilerleyen adamlar Meyse-re'ye acı acı gülümsediler ve çobanların yaptıkları gibi el ettiler: "Sapıttı. Cin-şeytan işi bu" dediler.

Köle Meysere perişandı artık. Hâlbuki Mekke dışına kadar ne ümitlerle gelmişti! Hz. Muhammed'in (sa) sağlık haberini, konakta bekleyen Hz. Hatice'ye yetiştirecekti sözde. Bütün bunları unutmuştu. Hz. Muhammed'le (sa) adamları uzaklaştıkları halde hâlâ yerinde duruyordu.

Nihayet başını yumrukluya yumrukluya bir taşla oturdu Meysere. Ağlamak istiyor ağlayamıyordu. Bu hali bir çeyrek saatten fazla sürdü.

Ayağa kalktığı vakit o eski akıllı köle değildi Meysere. Hz. Muhammed'in (sa) çarpıldığına inanmış, böylelikle şuuru dışına çıkmıştı.

Hz. Muhammed'in (sa) peygamberliği müjdesini bekleyenlerin başındakilerden birisiydi. Bu inanç ve ümide bütün benliğiyle kapılmıştı. Ama az önce gördüğü Hz. Muhammed (sa) bir başkasıydı ona göre. Korku ve zavallılık elbiselerini giymişti. Esasen günlerce önce nasıl değişmişti o... Demek cinler yapacaklarını yapmışlardı ona. Meysere'nin aklından geçen işte bunlardı.

Birden bire ayağa kalktı Meysere. Hıra Mağarası'na giden yollara, tepelere, yamaçlara, vadilere yumruk salladı. Ağzından çıkan ses ne feryat, ne de çığlıktı. Elinden bütün dünyası alınmış bir insanın tehditler savuran kükreyişiydi.

Köle Meysere, Hıra Dağına doğru koşmaya başladı. Niçin-

di bu koşuşu? Hz. Muhammed (sa) Mekke'ye girdiği, konağa döndüğü halde neden o ters istikamete gidiyor, kahkahalar savuruyordu? Onu yollara düşüren, sürükleyen, esmeye başlayan akşam rüzgârı değildi. Bir sesler işitiyordu. Bu sesler, Meysere'yi istiyorlardı, koşturuyorlardı. Rahip Nastura'nın, Yahudi kadın Şimer'in uyarılarıydı kulaklarında patlayanlar:

"Ey Meysere acele et! Dağa koş. Muhammed'in özü orada kaldı. Bu özü karanlık bastırmadan bul. Tekrar Muhammed'in bedenine yerleştir!"

Ve koşuyordu Meysere kahkahalar ata ata. Yumruklarını savura savura. Biliyordu Meysere, masallarda dinlediği, varlıkları inandığı fena ruhlar şu anda Hıra Dağındaydılar. Şeytanın emrine uymuş hazırlanıyorlardı. Hz. Muhammed'in (sa) peygamberliğini durdurmaya çalışıyorlardı. Eğer köle Meysere, Hz. Muhammed'in (sa) özünü bulmazsa, elbette ki fena ruhlar onu zift kokulu kazanlarına atacaklardı.

O anda Hıra Dağının bir yerinde ateş yakıldı. Köle Meysere büsbütün insanlığından oldu. "İşte oradalar. Alevler fena niyetlerinin bayraklarıdır" dedi. Yorulmuştu. Nefes nefeseydi. Sık sık düşüyordu. Ama yine koşuyordu.

Attığı kahkahalar Zümrüdüanka kuşuydular sanki. Köle Meysere'yi sırtlamışlar uçuruyorlardı. İleride, hedefinde, ümitlerinin yeşerdiği bir serap vardı. Bakışları bu seraba takılmıştı. Ah ona bir ulaşabilse! Efendisini kurtarabilecekti. İşte serabın yeşilinde Hz. Muhammed taht kurmuştu. Köle Meysere'ye el sallayıp duruyordu.

Köle Meysere Hıra Dağına değil, bu serabın istikametinde gidiyordu. Yanı çöllere açılan vadilerin içine doğru.

Akşamın hüznüyle içlenmiş bir çoban durmuş, Meysere'nin peşinden bakıyordu... Onun koşuşunun, yumruk sallayışının, kahkahalar atışının sebebini bilmediği halde ilhamlarında, köle Meysere'nin gidişindeki son, çöllerde karşılaşılabilecek olaylar var-

di. Meysere'nin ağzından Hz. Muhammed'e (sa) sanki seslendi çoban, Meysere'ye şöyle geldi:

"Seni gördüm! Kendinden çıkmıştın. Korkuyu giymiş, perişanlığı yüklenmiştin. Kim çaldı seni? Kime kaptırdın özünü? Tek ümidim sendeydi o da yıkıldı nihayet! Eziliyorum dağlar altında.

Ağlasam, hıçkırsam, belki açılabilirdim. Ama içim donmuş, bir damla yağ gezinemiyor kirpiklerimde. Dolu bulutların boşalamaması ne zor. Çarpışıp patlasalar hiç değilse.

Aklımı çıkardım, ayaklarına attım. Çılgınlığın kasırgalarında savrulmak pek hoş. Elbet ben de dolu bir bulutum. Bir yere çarpıp patlayacağım. Kahkahalarımın bunun müjdesi var. Şu tepeler oyuncak olacak bana. Vadiler salınacağım. Her gece çöl kumaşının beğendiğim yerinden, bir yatak keseceğim kendime. Uyuyup sana yetişme gücünü bulacağım. Hanımım, efendim, dostlarım üzülmeyin! Arkamdan adam koşturmasınlar! Kara derimi, yorgun etimi, gergin sinirlerimi sırtlanlara verdim. Kemiklerimde gün ışığı oynuyor, ruhuma büründüm. Nasıl tanırlar beni?

Avunmak isterlerse hatıralarıma sarınsınlar. Her akşam çöllere çıksınlar, kum tepelerinde gezinen esintiler var. Serin ıslak esintiler. Onlara yüzlerini çevirsinler. Serabına koşan kahkahalarımın dinişini, o tepelerin altından arasınlar. Kirpiklerinin uçlarından damla değil, bulutlar dökülür benliklerine. Hatıram ıslanır çiçeklenir kalplerinde."

Hz. Muhammed'le (sa) adamları Meysere'nin başına gelenlerden habersizdiler. Mekke'ye girmişler, sokak aralarından konağa doğru ilerliyorlardı. Alacakaranlık bastırmıştı. Hz. Muhammed'in (sa) durumunu görenler arzularına göre düşünüyorlardı:

"Hastalanmış. Sıtma nöbetine tutulmuş."

"Muhammed'in bu hali kâhinlik alâmetidir."

"Putlarımız ona kızdılar. Aklından ettiler" diyorlardı.

Hız. Muhammed (sa), konağa varınca, çocuklar, köleler, cariyeler sevinerek koştular. Ama Hız. Muhammed'in (sa) vaziyetini görünce, açıldılar. Duvarlara döndüler. Yüzlerini elleriyle kapatıp ağladılar. Hız. Muhammed (sa) bunlardan da haberi olmadı. En sabırlıları, tahammül gösterenleri Hız. Hatice idi. Güler bir yüzle Hız. Muhammed'i (sa) karşıladı. Koluna girerek odaya aldı. Hız. Muhammed (sa) hâlâ sarsılıyor, titriyordu. Güçlkle: "Beni ört ey Hatice'm!" diyebildi.

Hız. Hatice derhal Hız. Muhammed'i (sa) yatırdı. Üstünü örttü. Başucuna oturarak kendisine gelmesini bekledi. Telâş etmiyordu. Kalbinde şüphe yoktu. Aksine seviniyordu. Belliydi her şey... Hız. Muhammed (sa), artık Allah'ıyla bağlantı kurmuş olacaktı. O iki melek Hız. Muhammed'i (sa) ameliyat edip, kalbine sükûneti yerleştirerek onu uysallaştırmasalardı kim bilir Hız. Muhammed (sa) ne durumlara düşecekti? İşte olaylara hazırlandığı halde, Hız. Muhammed (sa) bu hallere girmişti. Ağır-lıkları altında ezilmişti.

Uzun bir bekleyişten sonra, Hız. Muhammed (sa) kendine geldi. Doğrulup yatakta oturdu. Hız. Hatice, Hız. Muhammed'in (sa) sırtını yastıklarla besledi. Ürkütmeden, tatlı tatlı sordu:

"Ey Muhammed'im! Ey nurum! Ne oldu sana?"

Hız. Muhammed (sa), dün gece ve bugün başından geçenleri Hız. Hatice'ye anlattı. Sonunda da korkusunu açıkladı:

"Şuurumdan olmaktan çekiniyorum."

Hız. Hatice bunu kabul etmedi.

"Sana kötü ruhlar sokulamazlar ey Muhammed'im!" dedi.

"Çünkü bilir ve onun için iğrenirsin, kâhinlik iblis şey'an işidir. Onlar güzelerde değil, fenada yaşarlar. Kötülüklerle beslenirler. Hâlbuki sen temizliğin kendisisin."

"Biliyorum... Ama vehmediyorum."

"O melek hâlâ görünüyor mu?"

"Gözlerimi kapatırsam, evet."

Hız. Hatice, Hız. Muhammed'i (sa) vehminden tamamen kurtarmak istedi. Tecrübeye girişti. Kalktı, Hız. Muhammed'in (sa) soluna geçti. Sordu:

"Şimdi görünüyor mu?"

"Evet."

Sağına geçti:

"Ya böyle?"

"Görünüyor."

Arkasında durdu:

"Şimdi nasıl?"

"Yine var..."

Hız. Hatice, giyindiği örtüyü açtı, Hız. Muhammed'i (sa) kucaklayarak göğsüne bastırdı. Tekrar sordu:

"Yine gözlerini kapat ve bak ey Muhammed'im..."

"Artık yok."

Hız. Hatice, düşüncelerinde yanılmadığını öğrenmekle sevinmişti. Kararını Hız. Muhammed'e açıkladı:

"Ey Muhammed'im! İşte tecrübesini kendin yaşadın ve gördün. Sana gelen ne iblistir, ne de şeytan. Öyle olsaydı, seni çıplak tenime bastıracağım vakit utanıp gitmezdi. Müjdeler olsun sana ve cümlemize. Yıllardan beri beklediğimi nihayet Allah'ım bana verdi. Çünkü sen peygamberlikle şereflendin."

Hız. Muhammed (sa), itimadını kazanmıştı:

"Bana hayat verdin ey Hatice'm!"

"Evet, insanlığın sabırsızlıkla beklediği âhırzaman peygamberi sensin. Çünkü doğrusun, merhametlisin, emanetleri kournsun. Hayatın güneş parlaklığındadır, temizdir. Yoksulları daima aradın. Kanaat ettin. Üzölüp şüpheleneceğine sevin ey Kasım'ın babası!"

Hız. Hatice'nin bu sözleri, Hız. Muhammed'i (sa) büsbütün

canlandırdı. Artık gülüyordu.

Hz. Hatice sabrelemedi. Hz. Muhammed'e (sa) uzun yıllardan beri başından geçenleri açıkladı. Babası Huveylid'in gördüğü rüyadan başlayarak kendi rüyasını, Varaka'nın, Rahip Nastura ve Rahip Bahîra'nın, Yahudi kadın Şimer'in sözlerini anlattı. Hz. Muhammed'in (sa) dikkatini her rüyasının hemen hakikat olması, gözlerinin önünden geçen beyazlıklar ve kitaplarda sıralanan haberler üzerine çekti.

Sözlerini bitirince sordu:

"Sen bunlardan haberli değil miydin ey Muhammed?"

"Haberliydim... Ama tereddüttüydüm."

"Bu kanaatin ne zamana kadar sürdü?"

"O iki melek gelip beni tartana ve ameliyat edene kadar. Melekler benim fikrimi değiştirdiler. Peygamber olma ilhamına kavuştum. Daha fazla gecikmeyerek, Allah'ımın emirlerini almak için tenhalara çekilmemin sebebi budur. Ne olursa olsun ey Hatice'm! Gördüğün gibi, bazen endişeleniyorum ve hayatıma kastetmek istiyorum."

"O iki melek seni ameliyat edip yumuşatmasalardı işte asıl o zaman dayanamazdın."

"Doğru."

"Sen uyu ey Muhammed'im! İzin verirsen ben Varaka'ya kadar gideceğim."

"Git ey Hatice! Ancak hiç uykum yok. Bana çocukları gönder."

"İyi olur. Çünkü onlar ve konaktakiler halini görüp üzölmüşlerdi."

"Kendimde değildim. Hiç fark etmedim. Bir şey görmeden, ihtiyarsız hareketlerle evimi buldum. Sana geldim."

"Nefise'nin burada olmasını isterdim."

"Peki, onu da çağır. Nefise şakacıdır. Beni oyalar."

"Ne yazık ki uzun bir zaman için arzunu yerine getiremeye-

ceğim ey Muhammed!"

"Niçin?"

"Yesrib'de bir ablası olduğunu bilirsin. Dün akşam haber gelmiş, ablası vefat etmiş. Çocuklar ortada kalmışlar. Eniştesi acele istedi. Bu sabahki kervana zor yetişti. Seni görüp veda edemediği için perişan oldu."

"Ben de sarsıldım ama elbet yine buluşuruz. Nefise'nin gidişinde hayır var gibi geliyor bana."

"Öyledir ey Muhammed'im. Eniştesi, Nefise'yle evlenecek."

"Bu saadete lâyıktır o. Çok sadıktı. Bizi kaynaştırmak için az mı çırpındı."

"Senin peygamber olacağına da inanıyordu. Sabırsızlıkla bekliyordu."

"Sağ olsun. Elbette arzusuna kavuşacaktır."

Hız. Hatice, yarım saat geçmeden Varaka'nın karşısındaydı. Varaka'ya Hız. Muhammed'in (sa) başına gelenleri müjdelemişti. Varaka, Hız. Hatice'yi dinlerken kabına sığamaz olmuştu. Arada-sırada, sönmüş gözbebekleri tekrar parlayacak gibi kıvılcımlanıyorlardı.

Hız. Hatice, sözlerini şöyle bağladı:

"Ey amcamoğlu! Sen daima Allah'ımın ilhamlarıyla bezen-din. Ne dedin ve ne yaptınsa hayırla doluydu. Muhammed'i ilk önce bilen sensin. Böylelikle annem Fâtıma'yı, babam Huvey-lid'i, beni hazırladın, yetiştirdin. Üzerimdeki hakkın büyüktür. Sen en bilgindin. Ben de sana bütün kalbimle bağlanmışım. Yine de göstereceğin yoldan şaşmayacağım. Anlattığım olaylar üzerinde bana söyleyeceklerin var mı?"

"Ey şerefliğin şerefli! Ey en temizimiz, en sadığımız! Sabır hamuruyla yoğrulmuş kızım! Sevin, çok sevin. Hepimiz sevine-lim. Şükür Allah'ımıza ki sabır ve tahammülümüzün meyvesini

bize yedirdi. Ey Hatice'm! Muhammed'e söyle, asla korkmasın, gördüğü melek Cebrail Aleyhisselâmdır. Muhammed'e âhirzaman peygamberi olduğunu müjdelemiştir. Çekinmesin, yine Hıra Dağına gitsin. Emirler alsın. Harekete geçsin."

"Her şey açık değil midir ey Varaka? Niçin peygamberliğini duyurmakta geciksin? Yoksa yayacağı din başka mı olacaktır?"

"Hayır, başka bir din olmayacaktır ey amcamkızı! Tek Allah'a teslim olma dinidir o da. Esasen Hak dini birdir. Âdem'le beraber gönderilmiştir. İnsanlar tarafından bozulmadığı zaman olmamıştır. Eskiden insanlar az olduğundan, Allah'ın emrine göre iş gören nebiler kâfi geliyordu. On binlerce nebi görev almıştır. Ama insanlar çoğalınca, bu yetmedi. Peygamberler Allah'ın kitabını insanlara ulaştıran elçiler oldular. İşte Musa, İsa bu sebeple nebi değil, resuldürler. Tevrat ve İncil de Allah'ın emirleridir. Ne yazık ki onlar da bozuldular. Hz. Muhammed dün gece nebi oldu sadece. Yakında resul olacaktır. İşte o zaman vazifesine başlayacaktır."

"Her şeyi anladım ey amcamoğlu!"

"İbrahim dini tamdır. Muhammed'in yolu da aynısı olacaktır. Yahudiler, İbrahim'i kendilerinden sayarlar ve ona sahip çıkarlarsa da, değildir."

"Dün gece Cebrail'in Muhammed'e seslenişi açıktır. O'na peygamberliği getirdi. Allah'ın emrini ulaştırdı."

"Öyle oldu. Muhammed artık ne yapacağını bilir. Bütün zorluk başlangıçtadır. Bu safha da bitmek üzeredir."

"Bir de gecikmeden eski kuvvet ve kudretini kazansa! Yumuşaklığından, uysallığından kurtulsa! Bu hali bana çok dokunuyor."

"Arzun fazlasıyla olacak ey Hatice'm! Sen artık gecikme, Muhammed'ine koş. Dediklerimi anlat. Gönlüne su serpilsin. Başında Allah'ın nuru vardır. Dilinden insanlığın hayrı döküle-

cektir. O hayır, baban Huveylid'e Yusuf'un verdiği etek dolu su hurmadan kat kat tatlıdır. Muhammed elçilik emrini alınca, gecikmeden bana koş kızım! Çünkü tek Allah'ıma teslim olmak ve Muhammed'in resullüğüne şahadet etmek arzusuyla kavnul-maktayım."

Hız. Hatice, muhafızlarıyla birlikte Varaka'dan ayrıldığı zaman gece bir hayli ilerlemişti.

Yol boyunca çok şeyler gördü, çok şeyler işitti yine:

Açlıktan uyuyamayan çocukların iniltisi sokaklara taşıyordu... Bir adam ay ışığı altında put yontuyordu... Çok evler, içindeki delirmiş, sarhoş kadın-erkekler gibi, dam-kapı ve pencereleriyle yalpalıyorlardı... Asil çocukları, yoksulları köşelere sıkıştırmışlar döverek eğleniyorlardı. Onlar sindikçe şımarıklar cesaretlenerek kahkahalar atıyorlardı. Günlük kazançlarından edindikleri nafakalarını koydukları çıkınları yere savurmuşlar çığnıyorlardı. Hasta ve dermansız birkaç kadın, çocuklarını bağrılarına basa basa avlularından çıkmışlar, karanlıklara karışmışlardı. Yine kız mı doğurmuşlardı? Onları gömmeye mi gidiyorlardı?

Hız. Hatice, gördüklerinden çok duygulandı. Annesi Fâtima'da gezintilerinde aynı şeylerle karşılaşmıştı. Ne fark vardı? Değişen ne olmuştu yarın yüz yıl içinde? Belki daha beteri şimdiki. Hız. Hatice, fazla dayanamadı, adımlarını açtı. Koşarcasına yürüyordu. Kanı çekilmiş dudakları titriyordu:

*Sabret ey insan,
Çilen tükenecek yakında,
Sarmayacaksın başka yumak,
Sana yakışanda yaşayacaksın.*

*Saray müjdelemiyorum,
Uçan halılar sermiyorum altına,
Sihirli yüzük takmayacağım parmağına,
Safran kendiliğinden kurulmayacak.*

*Çünkü bir oyukta barınabilirsin, saraydan ileri.
Tabanların çatlasa da yorulmazsın,
Keyfince yürüyorsan.
Çiğnediğin otta nimet tadı bulursun.
Arzunu hayal beşiğinde sollar avunursun.*

*Ama kula kulluk ne demektir,
Hakkımı, vicdanımı, inancını bağlamışlar senin!
Alın terini çalmışlar!
Düşünemiyor, konuşamıyorsun istediğini!
İşte bütün bunlara kavuşacaksın yakında,*

*Hayatına kendin çeki düzen vereceksin,
Hürriyet şarkıları dağları aştı geliyorlar,
Onlara kulak ver ey insan!*

H z. Hatice konağa varınca H z. Muhammed'i (sa) kendine iyice gelmiş buldu. Köle, cariye ve çocuklar da neşelerine kavuşmuşlardı.

H z. Hatice, H z. Muhammed'i (sa) odalanna götürdü. Varaka'nın fikirlerini anlattı. Böylelikle, H z. Muhammed'in (sa) güveni pekleşti. Ertesi sabah tekrar dağa çıkmaya ve Ramazan ayını orada geçirmeye karar verdi. H z. Muhammed'in (sa) tek üzüntüsü, bugün konağa dönerken Kâbe'ye uğramayı unutmuş olmasıydı.

H z. Hatice, H z. Muhammed'e (sa) bir teklif yaptı. Buna göre, yarın sabah birlikte Kâbe'ye gidecekler ve tavaf edeceklerdi. Oradan da H z. Muhammed'i (sa) Hıra Dağına selamtle-yecekti H z. Hatice.

H z. Muhammed (sa), H z. Hatice'nin teklifini çok uygun buldu. O gece rahat bir uyku uyudular. Gün ışıırken kalktılar ve birlikte Kâbe'ye koştular. Tavaflarını bitirdiler. Bir gölgeliğe çekilerek dinlendiler. H z. Hatice orada uzaktan Varaka'yı gördü. Koştı yanına aldı, oturdukları yere getirdi.

Varaka, Hz. Muhammed'in (sa) gölgelikte olduğunu anla-
yınca, olanları bir kere de onun ağzından dinlemek istedi. Hz.
Muhammed (sa), atlamadan hepsini tekrarladı. Varaka, karşılık
olarak şöyle konuştu:

"Ey amcamoğlu! Seni tebrik ederim. İsa'nın kendisinden
sonra Ahmed adıyla geleceğini söylediği peygamber sensin.
Görünen melek Cebrail'dir. Namusu Ekberdir. İmran oğlu Mu-
sa'ya da görünmüştü. Allah'ın emirlerini tebliğ etmişti. Sen de
yakında tebliğe memur edileceksin. Ah ne olurdu, keşke genç
olsaydım da hizmetinde bulunsaydım. Sıkıntılarını azaltsay-
dım."

"Sıkılacak mıyım ey Varaka?"

"Evet, hem de çok sıkılacaksın. Sana yalancı diyecekler. İş-
kencenin her türlüşünü yapacaklar. Nihayet şehirden uzaklaş-
tıracaklar."

"Öyle mi, demek beni istemeyecekler?"

"Halk bir kere kıskanmaya görsün, aklına her geleni yapar.
Her peygamber kıskanıldı ey Abdullah oğlu! Milletlerin hışmına
uğradı. Bu sana da yapılacaktır. Ama sonunda insanlığın en şe-
refli mevkiine yükseleceksin. Hükümdarlar bile adını dudakla-
rına tespih edecekler, şefaatine sarılıp ağlayacaklar. Merhamet
gölgene yüz sürecekler."

Ramazan'ın sonuna kadar Hz. Muhammed (sa) dağda kal-
dı. Ama umduğuna kavuşamadı. Çünkü Cebrail yeni bir emir
getirmemişti. Hz. Muhammed çok üzüldü. Zaman zaman şüphe
ve vehimlerinin etkisi altında kaldı. Vadileri de dolaştı. Uçurum
kenarlarında gezindi. Hayatına son vermek istedi. Her kararını
tatbik edişinin son anında Cebrail karşısına çıkıyor ve kararnı
bozduruyordu:

"Ey Muhammed! Sen Allah'ın peygamberisin."

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'i (sa) Hıra Dağında da yalnız

birakmadı. Bir kaç kere Zeyd'le, Ali'yi alarak gitti ve akşama kadar dağda kaldı. Hz. Muhammed (sa), Hz. Hatice'ye şüphelerinden bahsettikçe Hz. Hatice hemen onu teselli ediyordu:

"Varaka öyle söyler. Benim de kanaatim aynıdır ey Muhammed'im. Tahammül kabiliyetinin gelişmesi ve genişlemesi için Cebrail bir müddet sana emir getirmeyecek."

Bu sözler, Hz. Muhammed'e (sa) ekmekten ileri nimet oluyordu. Tekrar hayata bağlıyordu. Hz. Hatice, Meysere'nin kaybolduğunu, ertesi günü fark etmişti. Adamlar koşturmuştu arkasından.

Bu adamlar boş dönmüş, ancak çobanların gördüklerini anlatabilmişlerdi. Hz. Hatice'ye:

"Bir adam, kahkahalar ata ata, yumruklarını savura savura kuzeye doğru koşuyordu. Teni siyahtı. Bir köleydi şüphesiz. Ama Meysere olduğunda kararsızlar" dedi.

Hz. Hatice çok üzölmekle beraber, kendini bırakmadı, tahkikatını genişletti. Meysere'nin aklından olmasını, onun Hz. Muhammed'i (sa) Cebrail'i ilk görüşünde düştüğü duruma verdi.

Köle Meysere, her şeyini sağlığına bağladığı Hz. Muhammed'i (sa) o durumda görünce fazla heyecanlanmış ve şuurunun dışına çıkmıştı demek. Aklından olan bir insan ne yapardı? Bunun çeşitleri vardı.

İşte Meysere de kuzeyin yolunu tutmuştu.

Niçin?

Köle Meysere kuzey yollarında taban patlatmıştı. Hiç değilse yirmi defa Şam'ın yolunu bitirmişti. İradesi dışında yine bu yolda koşuyordu. Yolun sonunda da Bahira Manastırının rahibi Nastura'yla Yahudi Kadın Şimer vardı. Ondan haber bekler dururlardı. İhtimal onlara Hz. Muhammed'in başına gelenleri anlatacaktı. Bol bol gözyaşı dökerek dertleşecekti. Çare bulmalarını isteyecekti.

Hz. Hatice aldığı haberle sarsıldı, lâkin ümitsizliğe düşmedi.

Yola çıkan kervanlara köle Meysere'yi aramalarını tembihledi.

Hız. Muhammed (sa) Hıra Dağındaydı. Nefise, Yesrib'e göç etmişti. Köle Meysere kayıptı. Varaka yatalak olmuş, zor konuşuyordu. Çok kere ziyaretçileri seslerinden bile tanıyamıyordu.

Böylelikle Hız. Hatice, kısa bir zamanda en yakınlarından olmuştu. Dertleşecek candan bir kimsesi yoktu. Akıabalar, komşular pek çoktu ama onlar inançtan yoksundular. Sohbetlerinden nasıl tat alabilirdi. Hız. Hatice?

Bu durum Hız. Hatice'yi yalnız da kalsa mes'ud olma sıralarına götürdü. Allah'ına sığındı. Hız. Muhammed'in (sa) resullük haberine bel bağlayarak avundu.

Aradan dört ay geçti. Hız. Muhammed (sa) hâlâ aynı kararsızlıklar içinde çırpınıp duruyordu. Ama bir akşam Hız. Muhammed'i (sa) görünce, onun yeni hayatına alışmış, tahammül hırkasını giymiş olduğunu anlayarak sevindi. Aynı akşam birbirinden güzel iki haber daha almıştı. Nefise evlenmişti. Rahip Nastura, Hız. Hatice'ye şu haberi göndermişti:

"Köle Meysere yanımdadır. Akli biraz bozuktur. Tedavi ediyorum. Çok yakında kendisine geleceği hususunda tam kanaatim var..."

Aynı gece, bu müjdelere bir yenisi de katıldı. Hız. Hatice, son kızı Fâtıma'yı dünyaya getirdi. Hız. Muhammed (sa) Hıra Dağındaydı yine. Hız. Muhammed'in (sa) halasının oğlu Cahş oğlu Ubeydullah, gün ışıırken eve geldi.

Ubeydullah Hanifler'in büyüklerindendi. Çeşitli dinlere girmiş, sonunda Hristiyanlıkta karar kılmıştı. Ama Hristiyanlığın bozulan kısımlarını kabul etmiyordu. Aşağı-yukarı rahip Nastura mezhebindeydi. Çok bilgili oluşu onu kararsız ve yanılır yapmıştı. Allah'ın birliğine ve bir resul göndereceğine inanıyordu. Hız. Muhammed'in (sa) başına gelenleri işitmiş, sık sık ona gelmeye başlamıştı.

Hız. Hatice, Ubeydullah'ın geliş haberini aldığı zaman alıştığı

doğum rahatsızlığını atlatmış, sedirde oturuyordu.

Ubeydullah'ı kabul etti. Ubeydullah, odaya girince Hz. Hatice'ye doğru ilerleyeceği yerde, ansızın istikamet değiştirdi ve Fâtıma'nın yatmakta olduğu beşiğe ilerledi. Yüzü hayret, sevinç ve şaşkınlık gölgeleriyle yıkınıyordu. Çocuğun örtüsünü açtı ve yere diz çökerek ona eğildi. Bileğini öptü. Kokladı.

Hız. Hatice, Ubeydullah'ın yaptıklarını dikkatle izliyor ve bunlara hiç bir mana veremiyordu. Ubeydullah, nerede olduğunu unutmuş, kendi kendisine söyleniyordu:

"Uykum dağıldı. Dama çıktım, geceye bakındım. Rüyadan uzak, ilhamdan ayrı düştüm. Beni çağıranda kaldım. Her gece gibi gökte şenlik vardı. Yıldızlar kopuyor parçalanıyorlardı. Samanyolları ışıktan bir bahardılar. Eğlencelerine katıldım. Bir yıldız kaydı üzerime, yanı başıma geldi oturdu. Ey güzel kız o sendin! Doğumunu haber verdin bana. Yıldızlar da hayattan çekilirler, dağılarak sönerler. Sen bu kanun dışındasın, unutulmayacaksın! Hayatını yaşadım saatlerce. Bir nurla arkadaşlık edeceksin. İnsanın kelepçelerini kıracak, bir ucu kılıç, bir ucu kalemdir onun..

İki çiçek açtı göğsünde, ışıktan gözlerimi aldı. Biri koptu senden, subaşına kondu. Çatlak yapraklarına bir damla rahmet bekledi. Nehir kıyısında kuraklık, kıtlık olur mu? Lânetlenmiş kalplerdeki karanlık fikir, o çiçeği de soldurdu. Su yüzünde kıyıda esen nemli rüzgâr, daima ağlayacak dövünecek, hikâyesini dinleyecek çiçeğin."

Hız. Hatice, Ubeydullah'ın Fâtıma'yı öpe-seve bu çeşit konuşmasından irkılmışti. İyi haberler vermiyordu Ubeydullah. Sordu ona:

"Niçin böyle davranıyorsun ey kaynım?"

"Elimde değil, gördüklerimi anlattım ey yengem!"

"Bekleyebilirdin."

"Hislerimi dizginleyemedim."

"Rüyanı yorumlamak istemez misin?"

"Bunda acizim."

"Demek kızım Fâtıma unutulmayacak öyle mi? Bir kahraman ve bilginle evlenecek. İki oğlu olacak, bunlardan birisi nehir kıyısına götürülüp orada susuzluğa mahkûm edilecek."

"Bu senin yorumun ey Hatice."

"Başka türlü nasıl yorumlayabilirim?"

"Mana âleminden nasibim olsaydı sana çok şeyler söyleyebilirdim. Varaka'ya danış."

"Varaka kendinde değil artık. Ümitsizim. Niçin torunlarını susuzluktan çatıatacaklar?"

"Bilmem."

"Diğer kızların için ilhamsızım. Demek onlar normal bir hayat sürecekle. Fâtıma ise bana da başka bir hayat yaşayacağını ilham etti."

"Ey yengem, dikkat ettin mi? Fâtıma tıpkı annene, o pırlantaya benziyor."

"Evet. Muhammed de öyle doğacağını bilmiş olacak ki annemin adını koydu ona. Beni de hoşnut etti."

"Şimdi habırladım. Baban Huveylid bir rüya görmüştü. Bana anlatmıştı."

"Annemden dinlemiştim."

"Yusuf'un babanın eteğine doldurduğu hurmalar diğer kızlarındır. Ama ağzına verdiği tek hurma şu çocuktur. Fâtıma'dır. Tadı sonsuzlaşacak."

"Soyum ondan devam edecek."

"Doğrudur ey yengem!"

Bir hafta sonra, Hz. Hatice, Varaka'ya gitti. Doğum dolayısıyla onu ihmal etmişti. Varaka büsbütün kötüleşmişti. Hemen hemen hiç konuşmuyor, yiyip içmeden yatağında oturup duruyordu. Hareketlerinde bir çocuk iradesizliği vardı...

Hız. Hatice, Varaka'nın durumundan büsbütün iğlendi. O gün geç saate kadar başucunda bekledi. Havaşında kalmak bile Hız. Hatice'ye garip bir kuvvet veriyordu.

Böylece günler geçti. Hız. Hatice hiçbir gün Varaka'yı yalnız bırakmadı. Varaka, Hız. Hatice'nin geldiğini hissediyor, onunla yalnız kalıncaya kadar hırçınlaşıyordu. Misafir ve evdekiler çekilince rahatlıyordu, konuşamıyordu Hız. Hatice'yle. Ancak sık sık "Allah!" diyordu. Bununla sanki Hız. Hatice'ye avunacağı, bel bağlayacağı yolu göstermek istiyordu:

"Ey Hatice'm! Sır ortaklarından, en yakınlarından oldun. Muhammed'in Allah emirlerini alma peşinde. Belki ben de gideceğim. Üzülme. Her şeyin sonu vardır. Ama Allah öyle midir? Onu ara ve sığın."

Hız. Hatice, Varaka'nın demek istedikleriyle hakikaten avunuyordu.

Tek üzüldüğü şey, Varaka'nın beklediğine kavuşmadan ölmesiydi. O, asırlık yaşta Hız. Muhammed'in (sa) elçiliğine şahadet etmeden göçmesi çok acı olacaktı Hız. Hatice için. Varaka, eskiden daima, Allah'ın kararında bir sebep bulunduğuna kanaatini söyler dururdu. Belki bilmediği bir günah işlemiştir de bu türlü cezalandırılacaktı.

Yine bir sabah, Hız. Hatice erkenden Varaka'ya gitmişti. Evi her zamankinden daha yaşlı buldu. Hatta dışarıda bekleyen Varaka'nın yakın arkadaşları artık ona mersiyeler söyleyerek ağlaşıyorlardı. Ev halkı perişandı. Hız. Hatice, kendi acısını bir yana bırakarak onları teselli etmek zorunda kaldı. Odaya girdiği zaman, odada Varaka'nın büyük kızı vardı. Hız. Hatice'ye: "Artık tamam" manasına gelen işaretler yaptı. Ellerini ağzına kapatarak odadan çıktı.

Hız. Hatice Varaka'ya sokuldu. Varaka hareketsizdi. Ama Hız. Hatice'nin geldiğini hissetmişti. Yavaşça havayı kokladı ve: "Bu sensin" dedi.

"Evet, benim ey amcamoğlu!"

"Haber... Hani haber?"

"Az kaldı."

"Evet... Ben yolun sonundayım. Görüyorum az kaldı."

"O mesut günü beraber kutlayacağız."

"Ben dünyada değil, gittiğim yerde Muhammed'e şahadet edeceğim. Eğer kabul edilirse..."

"Bahtiyarsın ey Varaka!"

"Belki de..."

Varaka yorulmuştu. Hâlbuki Hz. Hatice, Varaka'nın bu kadar uzun konuşmasından ümitlenmişti. Onun tekrar hayata bağlandığını sanmıştı...

Uzun bir zaman Varaka konuşmadı. Dalgındı. Ne düşündüğü, ne gördüğü belli değildi. Zaman zaman yüzünü aydınlıklar yıkıyordu. Hz. Hatice bunları iyiye yordu.

Varaka tekrar kımıldadı. Hz. Hatice'ye daha yakına sokulmasını işaret etti. Hz. Hatice, yatağın başucuna geldi. Varaka'ya kulak verdi. Varaka yavaş bir sesle, nefes nefese konuştu yine:

"Yumak sarmakla ömrümüz geçti. Arzu yumağı sonsuzdur. Daima istedik, vermeden istedik. Tutunduğumuz ipin kopacağını düşünmedik. Şurada bir yıldız vardı, nereye gitti farkında mısın? Ya oradaki niçin parladı ansızın? Titreyişlerinde neler saklı. Bu an birisinin sonu, diğerinin başlangıcı mıdır dersin? Belki de öyledir. Bir ümidin söndüğü yerde diğeri parlar..."

Küllenen bedenimde korlar çırpınıyor. Tutuşturulmalarını istiyor. İnsan arzu yumağını düşürmemeli. Sonunu hazırlamalıdır. Küçük olsun büyük olsun, bir yumaklık hayatımızdan kopunca üzülmek niçin. Gelmek için gideceğiz. Parlamak için söneceğiz. Her son, Allah'a bir gidiş, her başlangıç Allah'tan bir dönüştür çünkü. Varlığına tutundukça, O, bizdedir. Allah en büyük arzu yumağımızdır."

İkinciye kadar Varaka başka bir şey konuşmadı... Derin derin uyudu. Merak edip sık sık kapıyı aralayanlara, Hz. Hatice sadece: "Yaşıyor" diyordu.

İkinci ortalarında Varaka tekrar kendine gelir gibi oldu. Hz. Hatice'nin daha da sokulmasını istedi. Hz. Hatice, yastığını düzeltti. Alnını, bileklerini ovdu. Varaka gülümsüyordu hep. Hz. Hatice onu dinlemek istiyordu yine. Hz. Hatice'nin arzusu gecikmeden yerine geldi. Varaka tekrar konuştu ama bunlar son sözleri oldular:

"Beklediğim, uğruna nelerimi feda etmediğim, o büyük vuslat anı yaklaştı. Seni görüyorum. O kadar baş başayız ki, istediğim zaman dokunabileceğim varlığına. Ama kalbimde yeşeren, şu şüphe filizleri yok mu? Korkutuyorlar beni. Sana kavuştuğum anda. Senden olacağım, Senden kopacağımı sanıyorum. Evet, beklediğim vuslat ânı yaklaştı. Ne olursun yavaş yavaş sokul, uzasın kavuşmamız."

612 yılı girmişti. Hz. Muhammed (sa) kırk üç, Hz. Hatice elli sekiz yaşındaydı. Hz. Muhammed'e (sa) ilk vahiy gelip nebi oluşu üzerinden üç yıl geçmişti. Hz. Hatice sabırla bekliyordu. Hz. Muhammed üzülükçe, şüphelere düştükçe onu teselli ediyor ve güvenini tazeleyerek Hıra Dağına gönderiyordu.

Varaka ölmüştü. Nefise dönmemiş, Meysere'den iyilik haberi gelmemişti.

Hz. Hatice'nin tek oyalandığı kuvvetler çocuklarıyla Ali ve Zeyd'di. Bilhassa koca bir delikanlı olan Ali'nin varlığından, sohbetlerinden tat alıyordu. Ali her bakımdan Hz. Hatice'nin eseri olmuştu. Onunla iftihar ediyordu. Hakikaten Ali, bir ucu kılıç, bir ucu kaleme benzeyen nurdu.

Fâtıma da üç yaşındaydı. Daha şimdiden nasıl bir hazine olacağı belliydi. Hz. Hatice, Ali'nin Fâtıma'yla özel surette ilgilenmesinden hoşlanıyordu. Onları birbirlerine yakıştırıyordu. Ah o günü de görebilseydi!...

Bu kalp arzusunu Hz. Muhammed'e (sa) açtıkça, Hz. Muhammed (sa) her zaman yaptığı gibi, gülümsüyordu.

Mekke'de bir değişiklik yoktu. Düşmanlar yine düşman, dostlar yine dosttular. Halk sınıfı Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'yi büsbütün tutmaya başlamışlardı. Hâlâ çekemeyenler, Hz. Muhammed'in (sa) Hıra Dağına gidiş-gelişleriyle alay ediyor, onun büyücü olduğunu yayıyorlardı ortalığa.

Bir gün Hz. Muhammed (sa) Hıra Dağından iniyordu. Bir aylık ziyaretini bitirmişti. Dağın eteğine ulaştığı sırada ansızın Cebrail'i gördü. Cebrail, yerle sema arasına kurulmuş bir kürsüdeydi. Hz. Muhammed (sa) Cebrail'in, hele bu seferki heybetinden çok ürktü. Titreye titreye eve geldi.

Aynı gün Hz. Hatice de erkenden kalkmıştı. Kalbinde bir ferahlık vardı. Hayırlı olayların başlayacağı ilhamıyla tıka-basa doluydu.

Ne yaptıysa oyalanamamış, dama çıkmıştı. Bir zamanlar Hz. Muhammed'i (sa) kervanla beklediği günlerin heyecanıyla sarsılıyordu. Gözleri Hıra Dağındaydı. Ondan gelen yollardaydı.

Saatler sonrası Hz. Muhammed'i (sa) yaklaşıyor görünce çok sevindi. Karşılama koştu. Hz. Muhammed (sa) hâlâ titriyordu. Hz. Hatice'ye: "Ey Hatice'm!" dedi. "Yüzümü-gözümü ıslat ve beni hemen yatır. Üzerimi ört."

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) arzusunu yerine getirdi. Başucuna geçerek sabırla beklemeye başladı. Hz. Muhammed (sa) uzun zaman sarsıldı. Nihayet titremesi durdu. Uyuyacağını sanırken Cebrail karşısına çıktı ve ona şu ayetle elçiliğini müjdeledi:

Ey bürünüp sannen (Habîbim),

Kalk, artık (kâfirleri azap ile) korkut.

Rabbini büyük tanı,

Elbiseni (bundan sonra da) temizle(mekte devam et),

Azâb(a götüreceğ şeyleri) terk(de yine sebat) eyle.

*İyiliği -çoğu isteyerek- yapma.
Rabb'in (in rızası) için katlan.
(Müddessir 1-7)*

Hz. Muhammed (sa) Cebrail'in tebliğ ettiği bu ayetle derhal kendine geldi. Uysallığı ve yumuşaklığı geçti. Tam bir peygamber hüviyetine büründü. Yıllar yılı süren endişe ve şüpheleri parçalandılar. Kalktı, oturdu. Hz. Hatice, onun daha dinlenmesini istiyordu. Sordu:

"Ey Kasım'ın babası, niçin uyuyup dinlenmedin?"

Hz. Muhammed'in (sa) cevabı Hz. Hatice'yi sevincin tepelerinde gezdirdi:

"Hatice, artık uyumak, dinlenmek benden geçti."

Hz. Hatice, bir heyecan kasırgasına tutulmuştu. Hz. Muhammed'e (sa) dikkatle baktı. Baktıkça da onda olan büyük değişiklikleri gördü. Zorlukla:

"Anlat da ben de emellerimin hakikat oluşuna şükredeyim" karşılığını verdi.

Hz. Muhammed (sa), az önce Cebrail'in getirdiği emri Hz. Hatice'ye tekrarladı. Hıra Dağından dönüşte Cebrail'in kendisine nasıl görüldüğünü söyledi.

Hz. Hatice'nin dili tutulmuştu sanki. Hz. Muhammed'i (sa) ne tebrik edebiliyor, ne de sevincini açıklayabiliyordu. İşte, rüyasının ikinci safhası da hakikat olmuştu. Hz. Muhammed (sa), aldığı resullük görevine derhal başlamak ateşiyle yanıyordu. Hz. Hatice'ye bu arzusunu açtı:

"Ey Hatice'm!" dedi. "Kimi davet edeyim? Beni kim tasdik eder?"

O anda Hz. Hatice'nin dili çözüldü ve Hz. Muhammed'e (sa) yıllardan beri söylemeye hazırlandığı cevabı verdi:

"Ey Allah'ın elçisi, ben seni tasdik ederim. Hak dinini, herkesten önce bana öğret. İlk seni doğrulayıcı olmak istiyorum."

"Beni çok sevindirdin ey amcamkızı! On sekiz yıldır bana

yaptığın hizmetlerin en büyüğü bu sadakatindir.”

H z. Muhammed (sa), hemen tekbir getirdi. H z. Hatice de ona uyarak tekbiri tekrarladi. H z. Muhammed'in (sa) önüne oturarak Hak dinini öğretmesini bekledi.

H z. Muhammed (sa) bunu derhal yaptı. Sonunda da: “Ey Hatice'm! Sen kemal mertebesini buldun” dedi. “En çok sevdiğim insan tarafından ilk önce tasdik edilmem beni ihya etti. Allah katında makbul olan kadınlardan birincisi Firavunun zevcesi Âsiye, ikincisi İmran kızı Meryem, üçüncüsü de sensin.”

İSLAMİYET YAYILIYOR

Hız. Muhammed'e (sa) üç yıl arayla nebilik ve resullik gelince, Hız. Hatice artık elli sekiz yıllık geçmişini unuttu. Yeni bir hayata başladı. Nasıl ki Hız. Muhammed (sa) uysallık ve yumuşaklığından sıyrılmışsa, Hız. Hatice de engin bir canlılığın akıntısına kapıldı.

Sanki o yaşta değil, otuzundaydı. Beden ve ruhunda tekrar bir bahar başlamıştı. Bu bahar, eski yaşadığı baharlardan çok renkli, çekici, ileri ydi. Hız. Hatice, her aynayı eline alıştır inançının dışına vurduğunu, gözlerinden ve teninden nur halinde fışkırdığını görüyordu.

Konaktakiler, akrabalar, dostlar ve bilhassa Hız. Hatice'nin kızları, Hız. Hatice ve Hız. Muhammed'de (sa) olan bu büyük değişikliği gördükçe hayret içinde kalıyorlardı.

Hız. Hatice, o telâşlı yıllarda her üç kızını evlendirmişti. İlk kızı Zeyneb, Ebü'l-Âs'taydı. İkinci kızı Rukiyye önce Ebu Leheb'in oğluyla evliyken ondan ayrılmış, Affan oğlu Osman'a gitmişti. Üçüncü kızı Ümmü Gülsüm de Ebu Leheb'in diğer oğluyla evliydi. Bu kızlar doğan çocuklarını Hız. Hatice'ye getirmekten utanıyorlardı. Çünkü Hız. Hatice'nin gençliği karşısında ona, nine olarak çocuklarını uzatmalarını hürmetsizlik sayıyorlardı.

Bütün bu dostlar, Hız. Hatice'yle Hız. Muhammed'i (sa) sevenler, onlardan pek çok iyilik görmüş olanlar, sık sık ikiye ikiye baş başa veriyor ve aralarında şöyle konuşmaya başlıyorlardı:

"Muhammed'le Hatice'nin ansızın gençleşip güzelleştiklerinin farkında mısın?"

"Ben de bunu sana soracaktım. Ey kardeşim, değil vücudları, ruhları bile değişti. Her yanlarına gidişimde bir gül bahçesine girdiğimi sanıyorum."

"Nedendir bu?"

"Bilmem."

"Çok sık yıkanmaya ve değişik vücut hareketleri yapmaya başladılar."

"Bana kalırsa Muhammed dağda üç yıldan beri bir şeyler aradı durdu."

"Ben de öyle tahmin ediyorum. Lokman'ın sırrını mı, gençlik ilâcını mı buldu?"

"Tamam, onu bulmuştur."

"Ne yapsak da ele geçirsek? Bazen dayanamıyor, gizlice sağı-solu karıştırmak istiyorum."

"Sakin yapma ey kardeşim! Muhammed'le Hatice'nin ne kadar iyi olduklarını bilirsin. Şimdiye kadar bizden neyi esirgediler? Elbet günü gelince verirler."

"Her gün odalanna kapanıp şiir de okuyorlar."

"Dinledim, çok güzel şeyler bunlar."

"Şiire de benzemiyorlar. Muğayre oğlu Velid'e dinletseler. Her şair gibi onu hakem yapsalar, şiirleri Kâbe'nin en yüksek yerine asılırdı."

Dostların bu türlü konuşmalarına karşılık, düşmanlar birbirlerinin kulaklarına kötülük fısıldıyorlardı:

"Muhammed büyüünün en âlâsını buldu."

"Evet buldu. Biz çarpıldığını sanırken o, Yusuf'un güzellik suyunu ele geçirdi."

"Dağa gidip Muhammed'i gözetleyelim."

"Bunu yapalım. Kim bilir hangi çiçeklerin köklerindedir o su?"

"Belki de sihirle gözlerimiz bağlandı. Muhammed'le karısı Hatice'yi öyle güzel ve genç görüyoruz."

"Ama Ebu Bekir, Ali ve Zeyd de öyleler."

"Demek onları da sihirlediler."

"Bu sihri ya bozmalı veya güzellik suyunu ele geçirmeliyiz."

Düşmanlarından bir kısmı, Cebrail'den Allah'ın emirlerini sık sık almaya giden Hz. Muhammed'in (sa) gizlice peşine takılıyorlardı. Büyü yaptırarak Hz. Muhammed'le (sa) Hz. Hatice'nin yaptırdıklarını sandıkları sihirlerini bozmak istiyorlardı.

Hız. Hatice, bütün bunlardan habersizdi. Kuvvetini, ilk olarak müjdelendiği hak dinini yaymada, Hz. Muhammed'e (sa) yardımında kullanıyordu.

Allah, elbette ki Hz. Muhammed'in (sa) elinden tutacaktı. Bunu biliyordu Hz. Hatice. Ama ancak bu tutuş gönderdiği emirlere yol göstermektir. İnsanlara neler öğreteceğini anlatacaktı. Ama bu görevi nasıl yapacağını söylemiyordu. Hz. Hatice bundaki sebebi çok çabuk buldu: Okuduğu kitaplar, dinlediği bilginler, her peygamberin aynı durumla karşılaştığını açığa koyuyordu.

Nedendi, niçindi bu?

Allah hangi sebeple insanlara var olduğunu doğrudan doğruya göstermiyor, İslâmiyet'in çok çabuk yayılmasını sağlamıyordu?

Hız. Hatice, Allah'ın insana bir akıl verdiğini düşünüyordu. Her insan beğendiği, istediği yolda yürüyordu. Eğer Allah, varlığını elle tutulur, gözle görülür bir şekilde ortaya korsa iyiyle kötü birbirinden nasıl ayrılırdı? Kimi ceza, kimi mükâfat görür müydü?

İşte çevrede, Allah'ın var olduğunu öğreten binlerce olay vardı. Bütün iş, insanın gözündeki gaflet perdesinin yırtılmasındaydı. Hz. Muhammed'e (sa) bu görev verilmişti. Ama bazı insanlar o gaflet perdesinin yırtılmasını istemezlerse, kendi bilecekleri işti.

Cebrail tarafından tebliğ edilenler apaçıktı: İyilik öğretiyor-

lardı. Bütün tavsiyeleri mucizelerle yüklüydüler. Onlarla amel edenler pırl pırl yanıyorlardı. Hangi biri konuşulan, yazılan dile benziyordu? Hz. Hatice, ilk günlerde, ayetleri ezberlerken şaşırır, bazı kelimelerin yerini değiştirirdi. O anda da ayet bütün cazibesini kaybederdi. O halde Allah sözü değildi de neydiler onlar?

Hz. Hatice, düşüncelerinin sonunda tatlı tatlı gülerdi ve: "İşte ben aklımı kullandım, ilk Müslüman olmak şerefine nail edildim. Muhammed'in uyarışlarına uysunlar, herkes aklını kullansın" derdi.

Hz. Hatice bazen içinden şu soruyu da geçirirdi:

"Niçin ilk Müslüman, erkek değil de bir kadın oldu?"

Bu soruya çok sebepler bulurdu: Kadın, var olduğundan beri çok çekmişti. Böylelikle mükâfatlandırılmıştı. Allah, her erkeğin, karısından hiçbir şeyini gizlememesini ihtar ediyordu bu olayla. Kadın erkeğine gittiği yolda yardımcı olurdu çünkü. Kadın, hiçbir zaman erkekten geri değildi. Belki ileriye bile. Çünkü insanların yaratılma vasıtasının en ağır yükünü kadın çekiyordu.

İslâmiyet, yalnız Allah'a teslimiyet değildi. Her emir edilen ibadetin yapılması gerekiyordu. O, ahlâk ve doğruluk diniydi. Eşitlik ve hüriyet temeli üzerine kurulmuştu. Bunları da, daha doğar doğmaz çocuğa kadın öğretirdi. O halde kadın sevilip sayılmalıydı. Sözlere dinlenmeliydi. Allah, kadına ilk Müslüman olma rütbesini vermekle işte bu imkânları sağlamış oluyordu ona.

Hz. Muhammed (sa), İslâmiyet'i yayma işine büyük bir titizlikle başlamıştı. Hz. Hatice'den sonra üç kişi daha Müslüman olmuşlardı. Bunlar, büyüklerden Ebu Bekir, çocuklardan Ali, kölelerden Zeyd'di. Her üçü de Hz. Muhammed'in yaptığı teklif karşısında en küçük bir tereddüt geçirmemişlerdi.

Henüz çocuk sayılacak olan Ali bile, babası Ebu Tâlib'e danışmayı lüzumsuz görmüş ve: "Babam, Muhammed'in dediklerini eksiksiz yapmamı tembihlemişti" diyerek hak dinine sarılmıştı.

Hz. Muhammed (sa), dağda olsun, evde olsun aldığı emirleri ilk Müslümanlara derhal açıklıyordu. Kulaktan kulağa yayıyordu. Günler geçtikçe, dikkat ve titizlikle seçilenlere İslâmiyet anlatılıyor ve Müslümanlar çoğalıyorlardı.

Halk tabakası yüzyıllardan beri buna hasretti. Sabırsızlıkla kendilerini kurtaracak dini bekliyorlardı. Eski kitapların müjdelilerinden haberliyidiler. Ama Hz. Muhammed (sa) temkini, ihtiyatı elden bırakmıyordu. Temel yavaş, ancak sağlam yapılmıyordu.

Çok kere Zeyd, Hz. Hatice'nin yanına gelir dert yarırdı:

"Ey annem!" derdi. "Halk her şeyi seziyor ve beni sıkıştırıyor. Babama söyle izin versin, hiç değilse kölelerimizi hidayete erdirelim."

"Ben de bu ıstırapı can evimde duyuyorum ama çare yok, sabredeceğiz. Henüz on kişi bile değiliz. Köleler, yoksullar çabuk Müslüman olurlar. Ama büyükler, varlıklılar, asiller öyle midirler? Hangi birisi zevkinden, sefasından fedakârlık eder? Duyulursak derhal hücumu uğranız. Bırakalım ve bekleyelim, parlayan nur biraz daha kuvvetlensin. Ona çalışalım. Hiç değilse beş-on varlıklıyı İslâmiyet'e sokabilirsek nurumuz artar."

"Haklısın ey annem! Babam Muhammed çok doğru düşünüyor. Yalnız sapıklar değil, Yahudi, Hıristiyan gibi bütün gericiler hesaba katılmalı. Hele sihirbazlar, kâhinler, büyücüler. Hele Allah'ın yokluğunda ısrar edenler, putlara bile önem vermeyenler!"

"Öyledir ey Zeyd! Bu kadar ihtiyatlı hareket etmesine karşılık, ileride Muhammed'e reva görülecek işkencelerden haberin olsa."

"Oh, işte bu beni yıkar! Dayanamam ey annem!"

"Allah sabrını verir."

"Olacak mı böyle şeyler? Nereden biliyorsun?"

"Bir zamanlar Varaka anlatmıştı. Her peygamber bu işken-
celere katlana katlana görev yapmış. Ey oğlum Zeyd! Allah'ın
emri de bu yoldadır. Muhammed'e nazil olan bu yoldaki ayet-
leri hatırlasana."

"Evet, her şey açık ey annem!"

"Ama üzülme oğlum. Varaka ne söylemişse hepsi çıkmıştır.
Çünkü o, Allah'ın verdiği ilhamlarla yüklüydü. Senin gelece-
ğinden bile haberliydi."

"Öyle mi? Bunu bilmek isterdim."

"Sen kahraman olacaksın ey oğlum Zeyd! Nihayet şehitlik
şerbetini içeceksin. Allah'ımız senden kullarına haber verecek.
Böylelikle, ebediyete kadar dillerde konuşulacaksın."

"Sana inanıyorum ey annem! Ve o müjde dolu günleri bek-
liyorum."

"Halk, gizliden gizliye bana da koşup yalvarıyorlar. Onlara
sabr tavsiye ediyorum. Çünkü sahipleri duyarsa mahvolurlar.
İşlerinden atılırlar. Aç kalırlar. Sen de öyle yap, beklmelerini
telkin et."

Zeyd: "Peki, ey annem! Dediğin gibi hareket edeceğim"
derdi ama gözlerine biriken yaşları tutamazdı. Koşardı haber
bekleyen yoksullara, esirlere, biçarelere.

Onlara çok şeyler anlatmak isterdi. Ama aldığı emir ve ettiği
yemini hatırlayarak dişlerini sıkardı, ağzından herhangi bir söz
kaçırmamak için. Bu bahtsız insanlara rastladıkça uzaktan, içi-
le seslenerek, avunmaya çalışırdı:

"Ey çıplak! Ey yorgun kardeşim! Boynundaki tasma çok ka-
lın. Koparmak için çırpınma. Son gücünü harcama, daha ağır-
na mahkûm edilirsin. Çünkü hükümdarın sana bakıyor. Bekle,
yalnız olmadığını düşün! Seni sevenleri hatırla. Gülümse yine

hayal kura kura, nefeslerini kokla. Bir ferahlık duyacaksın havada. Kurtuluş ateşin parladı yayılıyor.

O ateşten bir nur fışkıracak; tasmana, zincirine uzanacak. Eriyecek karanlığın, parçalanacak dağılacak çilen. Kalbini, başını, bir güneş saracak; İrem Bağları'nı göreceksin.

Emeğini kemiren, terini içen, insanlığını çalan canavar! O, çöl timsahı çukurunda boğulacak! Ne zaman mı? Sorma bana. İstrabınla perişanım. Gözlerime bakınmakla yetin."

Ali, bir akşamüstü Hz. Hatice'ye koşarak geldi. O sırada Ali on dört yaşındaydı. "Ey yengem!" dedi. "Bugün amcam Muhammed'le beraber dağda namaz kılarken, babam Ebu Tâlib bizi gördü."

Hz. Hatice, korkacağı yerde sevindi:

"Sanırım bir müjde taşıyorsun ey Ali?"

"Pek değil. Amcam Muhammed, babamı hak dinine çağırırdı. Ama babam kabul etmedi. Atalarının dini ve Abdulmuttalib soyunu bırakamayacağını söyledi."

"Sana ne yaptı?"

"Müslüman oluşumdan sevindi."

"Sevindi demek?"

"Evet. Amcamın dininin Hak dini olduğunu söyledi ve bu dinden ayrılmamamı istedi."

"Tuhaf bir davranış!"

"Bana da öyle geldi ey yengem!"

"Başka neler konuştu?"

"Amcam Muhammed'e çok düşman kazanacağını haber verdi."

"Öyle olacak."

"Ama babam sağ oldukça amcam Muhammed'i koruyacak."

"Bunlar güzel şeyler Ali."

"Ama ben üzgünüm. Babam Mekke'nin en iyisidir, akıllısı-

dır. Hemen Müslüman olmasını isterdim.”

“Bunda sebepler aramalısın ey oğlum! Bana göre baban içinden Allah’a teslim olmuştur. Öyle olmasa sana izin vermez ve Muhammed’i koruyacağını açıklamazdı.”

“Beni teselli ettin ey yengem!”

“Öyle sanıyorum ki baban Ebu Tâlib, İslâmiyet kuvvet kazanana kadar gericilerden yana görünecek. Eğer hak dinini tanıdığını şimdiden açıklarsa itibarı sarsılır, gücünü kaybeder. Muhammed’i koruyamaz. İslâmiyet parladığı yerde söner.”

“Hiç değilse amcama gizlice söyleseydi.”

“Muhammed, babanın kalbini okumuştur. Esasen sözlerinden de o mana çıkmıyor mu?”

“Evet, çıkıyor. Ben bir şey daha düşündüm. Babam Ebu Tâlib seksenine yaklaştı, amcam Muhammed ise henüz yarı yaşındadır. Babam Müslümanlığı kabul etmekle onun emrine girecektir. Gericiler bu duruma gülerler. Alay ederler. O yoldan da babamın gücü sarsılır.”

“Şüphesiz öyle olur ey oğlum! Artık üzölmüyorsun ya?”

“Hayır.”

Çok geçmedi. Ertesi gün, Ali yine Hatice’ye geldi. Bu sefer yüzü gülüyordu:

“Ey yengem! Dün anlattıkların doğruymuş.”

“Yeni bir şeyle mi karşılaştın?”

“Öyle oldu. Bugün babam Ebu Tâlib, kardeşim Cafer’i amcam Muhammed’e getirdi. Hak dinine sokması için teslim etti.”

H z . Hatice’yi bu haber çok sevindirdi. H z . Muhammed’e (sa), Ebu Tâlib gibi bir koruyucu verdiği için Allah’ına şükretti. Aynı hava içinde günler haftalara, haftalar aylara yerlerini bıraktılar. Yıllar birbirlerini kovaladılar.

Gericileri destekleyen ve sapıklıktan ayrılmayan Mekke ile gelenlerinin, bütün ihtiyata rağmen, H z . Muhammed’in (sa)

yaydığı İslâmiyet'ten haberleri oldu. Ama henüz kendilerine bir zararı dokunmadığını ve dokunmayacağını sanarak önem vermediler. Ne de olsa Ebu Tâlib'i ve Hz. Hatice'yi sayıyorlardı. Hz. Muhammed'le (sa) bol bol alay etmekle yetindiler.

Yine bir gün, o zamanın en kuvvetli şairi olan Hassan konağa geldi. İlk Müslümanlar arasındaydı. Şair Hassan, Hz. Muhammed'in (sa) çocukluğu sırasında Yesrib'de otururdu. Hz. Muhammed'in doğduğu gece, onun peygamber olacağını haber veren bir şiir de okumuştı.

Şair Hassan, Hz. Hatice'ye, Hıra Dağına gittiğini, Hz. Muhammed'le (sa) görüştüğünü söyledi. Hz. Hatice, şair Hassan'a birdenbire cevap veremedi. Onun Hz. Muhammed'in (sa) doğumunda söylediği şiiri hatırlamış ve bilhassa bir mısra üzerinde durmuştu:

...
Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu.

Bu şiirden sonra, bir diğerine geçti:

Hiçbir göz,
Senden daha güzelini görmedi.
Hiçbir kadın,
Senden daha güzelini dünyaya getirmedir.

Sen hiçbir ayıbı olmayarak,
Dünyaya geldin!
Sanki,
İstedığın gibi hâlk edildin.

Şair Hassan, Hz. Hatice'nin neler düşündüğünü sezmiş, gülümsüyordu. Nihayet, Hz. Hatice: "Şükür Allah'ıma ki, sevgili resulü Muhammed'in vazifesini kolaylaştıracak her imkânı yaratıyor" dedi.

Şair Hassan sordu:

"Bunlar nedir ey kardeşim?"

"Ebu Tâlib gibi bir kuvvet. Senin insanların kalbini oynatacak İslâmiyet'i öven şiirlerin. Halkın hüriyete susayışı. Bir de..."

"Evet, bir de?"

"Bu uğurda harcayacağım servetim."

"Muhammed'e candan bağlılığın, sadakatin."

"Teşekkür ederim ey Hasan!"

"Sen yalnız Muhammed için yaratıldın. Meziyetlerin sonsuzdur."

"Demek Hıra Dağından geliyorsunuz? Muhammed'in herhangi bir arzusu var mıdır?"

"Var ey kardeşim! 614 yılındayız. Muhammed'e risâlet verilmesi üçüncü sene tamamlandı."

"Öyle oldu."

"Muhammed cesur kararlar aldı."

"Ah! Ne iyi! Yoksa İslâmiyet'i açıklayacak mı?"

"Evet. Artık Kur'an'ı yüksek sesle okuyacak ve ibadetimizi serbest yapacağız."

"Hâlbuki daha dün, Muhammed henüz Müslümanların otuz kadar olduklarını, sabretmemizi söylüyordu. Elbette karar değiştirmesinde bir hikmet saklıdır."

"Ey kardeşim! Mahzumogullarından Erkam'ı tanırsın."

"Tanırım."

"Evi, Safa ve Merve tepeleri arasındadır. Muhammed, senin konağının sapa olduğunu düşündü, Erkam'ın evine göçecek. Senden hazırlanmanı rica etti."

"O halde derhal hazırlanayım. Hakikaten o ev Muhammed için çok uygundur. Ama ey Hasan, Muhammed'in karar değiştirmesindeki sebebi açıklamadın."

"Cebrail yeni emirler getirdi Muhammed'e."

"Öyle mi? Demek açığa çıkmamızı isteyen Allah'ımızdır? Ayeti ezberledinse derhal oku ey biraderim! Böylelikle nurlanayım."

"Ezberledim ey Hatice! Ağır ağır tekrar edeyim de aklında tut."

Şimdi sen ne ile emr olunuyorsan (kafalarını çatlatırcasına) apaçık bildir. Müşriklere aldırış etme. Allah'la berâber diğer bir tanrı daha tanıyan o alaycılara muhakkak ki biz yeteriz. Onlar yakında uğrayacakları akıbetleri bileceklerdir.

And olsun, biliyoruz ki onların söyleyip durduklarından göğsün cidden daralıyor (habîbim).

(Hicr: 94-97)

Hz. Hatice, Mahzumoğlu Erkam'ın evinde iki seneye yakın kaldı. Bu iki sene, Hz. Hatice için, bir ömre bedel ıstırapla dola dola geçti.

Son çocuğu bu yıllarda doğdu. Bir zamanlar rahip Nastura'nın Meysere'ye söylediği gibi, bir oğlan dünyaya getirmişti. Hz. Muhammed (sa) ona kendi babasının adını verdi. Abdullah koydu. Arada da: "Tayyib, Tâhir..." diye çağırdı. Ama Abdullah, senesini doldurmadan gözlerini kapadı. Dünyasından ayrıldı.

Hakikaten, gerek Hz. Muhammed'de (sa), gerekse, Hz. Hatice'de ilk oğulları Kasım'ın acısı küllenmişti. Abdullah'ı kaybetmeleriyle beraber bu acı tekrar ateşlendi. Böylelikle başkalarının evlâtlarının ölümü üzerine titrediler. Bilhassa Hz. Muhammed (sa), İslâmiyet'i kan dökülmeden yaymak için daha titiz davranmaya başladı.

Hz. Hatice'ye sık sık kızları uğrayarak, torunlarını getiriyor, sevmek fırsatını veriyorlardı ama daha çok evdekilerle avunuyordu Hz. Hatice. Zeyd ve Ali'de başkalık vardı.

Hele Fâtıma!

Onda annesine kadar uzanan hatıralarını yaşıyordu. Soyunun gelecekteki serpilmesini hayal ediyordu. Çünkü evlenen kızlarının hepsi kız doğmuşlardı.

Hâlbuki Cahş oğlu Ubeydullah, Fâtıma doğarken çok şeyler görmüş ve bunları Hz. Hatice'ye, daha doğum sabahı gelerek anlatmıştı.

Hz. Hatice'nin kalbinde, Ali'yle Fâtıma'nın birleşmeleri emeli gittikçe artıyordu. Onların birbirlerinden hoşlanmaları, anlaşmaları tek kuvvetiydi. Hele Hz. Muhammed (sa), Fâtıma'yı çok seviyor, üzerine titriyordu. Her fırsatta şöyle konuşarak gönlündekileri açığa vuruyordu:

Fâtıma kadınların en muhteremidir.

O, Meryem'e eşittir.

O, bir yerden geçerken bir uyarıcı gökten:

"Ey durakta olanlar, gözlerini kapatın,

Muhammed (sa)'in kızı Fâtıma geçsin..." der.

Fâtıma'yı üzen beni üzmüştür.

Ona karşı hınç duyan bana karşı duymuştur.

O, benden bir parçadır.

Onu hoşnut tutan beni hoşnut eder.

Hz. Hatice, Erkam'ın evinde oturmakla beraber, konağı ve işleriyle ilgileniyordu yine. Kâhya ve adamlarını çağırarak, bazen de kendisi giderek, emirler veriyordu.

Hz. Muhammed'in (sa), Safa ve Merve Tepeleri arasında olan Erkam'ın evine taşınması hakikaten iyi olmuştu. Çünkü ev en işlek yerdeydi. Kim Müslüman olmak isterse kapıda dururdu. Hz. Muhammed (sa) hemen çıkar ona ayetler okuyarak din hükümlerini öğretirdi. Hz. Hatice, bu olayları pencereden hazla takip ederdi.

Ama gericiler, ağır ağır baş kaldırmaya başlamışlardı.

Evvelâ, kölelere, yoksullara, zavallılara sataştlar. Müslüman olanları veya buna heveslenenleri işlerinden ettiler, aç bıraktılar. Mekke dışına, çöle sürüklediler... Kızgın kumlara gömdüler. Ateşlenmiş taşların üzerinde tuttular. Su, yiyecek vermediler. "Putlarımız ve tanrılarımız Muhammed'in dininden iyidir" sözlerini zorla bağıştırmak istediler.

Hele, putları yalanlayıcı ayetler inince, büsbütün azıttılar... Kan dökmekten çekinmediler.

Böylelikle İslâmiyet'in ilk şehitleri, Sümeyye ve Yâsir adlı bir kan-koca oldu. Hele Sümeyye ayakları iki deveye bağlanarak parçalatıldı.

Hz. Hatice, bunları görüp işittikçe çok üzüyor, sabrını Allah'ı sığınmakta buluyordu. İşinden, ekmeğinden olanlara ambarını açıyor, onlara iş veriyordu. Para, sermaye dağıtıyordu. Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in de (sa) çok kederlendiğini, ıstırap çektiğini fark ediyordu.

Ama bütün bu eza ve cefaya karşılık İslâmiyet nuruna doğru koşanlar eksilmiyor, artıyordu. Müslümanlar Kâbe'de namaza başlamışlardı. Ebu Bekir ilk hutbe'yi okumuştı.

Gericiler orada çığına döndüler. Müslümanları taş yağmuruna tuttular. Kovaladılar. İçlerinden yakaladıkları kimseleri işkencelere oturttular. Onların bağırıp ağlamalarını, yalvarmalarını boşuna beklediler. Sapık ruhları tatmin edilemedi. Kan çanağına dönmüş gözleri aradıklarını göremedi.

Çünkü işkence edilenler, acıya katlanıyorlardı. Dudaklarında acı şöyle dursun, saadet gülümseyişleri uçuşuyordu. O hallerinde bile sık sık tekbir getiriyorlar ve gericileri Hak dinine davet ediyorlardı:

Hz. Muhammed (sa), Allah'tan, yakın akrabalarını dine davet emrini alınca, Hz. Hatice çok ümitlendi. Ama hiçbir yakın akraba açıktan açığa Müslüman olmaya cesaret edemedi. Yal-

nız Ali, o genç çocuk akrabalarının içinde Müslüman olduğunu haykıran tek kahraman oldu.

O halde niçin Allah, Hz. Muhammed'e (sa) akrabalarını dine davet emrini vermişti? Hz. Hatice bundaki uyarıcı sonucu buldu. Ali'nin gösterdiği mertlik bir tohumdu. Ruhlara ekilmişti. Elbet günü gelince bereketlenecekti. Gericiler, toplantının boşa çıktığını görünce büsbütün halka saldırdılar.

Hz. Muhammed (sa) beşi kadın olan on altı kişilik bir kabile hazırladı gizlice. Artan işkenceler dolayısıyla bunlar Hicaz dışında bir yer hazırlayacaklardı Müslümanlara. Nihayet Hz. Muhammed (sa) onlara izin verdi. Habeşistan'a göçtüler. Uzak ülkelerde İslâmiyet'in yayılışının öncüleriydiler. Hz. Hatice, bu göç yüzünden ilk evlât hasretini de tattı. Çünkü Ebu Leheb'in oğlundan ayrılan ikinci kızı Rukiyye, göçen kabileye başkanlık eden Hz. Osman'ın karsıydı ve onunla gitmişti.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) Mahzumoğlu Erkam'ın evine taşınmasının ikinci yılında büsbütün acı çekti. Çünkü gericiler, sapıklar, kara yürekli, artık açıktan açığa Hz. Muhammed'e sataşmaya başlamışlardı.

Bu sataşmalar sinsice yapılıyordu. Mert insan işi değildiler. Korkaklar, hilekârlar ancak böyle davranırlardı. Hz. Hatice bunları idare edenlerin başında Ebu Leheb ve Ebu Cehil gibi, Hz. Muhammed'in (sa) çok yakın akrabaları, kızlarının kayınbabaları olduğunu öğrenince dehşete düştü. Diğer kızını da Ebu Leheb'in öteki oğlundan ayırdı.

Ebu Leheb, karısını ve kızını her gün dağa gönderiyor, çalı toplatıyordu. Çalılan Hz. Muhammed'in (sa) evi çevresine ve geçeceği yollara serptiriyordu. Kapısına insan pisliği bırakıyordu.

Hz. Hatice, bunları hemen topluyordu ama görmedikleri oluyordu. Öylelikle Hz. Muhammed (sa), dikenlere basıyordu.

Bu türlü sinsice davranışlar, Hz. Hatice'nin gözünde en zalim işkencelerden daha ileriydiler.

Kadınlar, Hz. Hatice'nin halini görerek üzülmelerdi. Ama ona daha çok hürmet etmeye başlamışlardı. Hz. Hatice'nin istese, konağında bir Belkis gibi saltanat süreceğini biliyorlardı. Bu refahtan, huzurdan, evlâttan, servetten olma niçindi? Kim böyle bir fedakârlık yapmıştı veya yapabilecekti? Bu gidişle belki Hz. Hatice bir dilim ekmeğe muhtaç olacaktı.

İstese, Hz. Muhammed'i (sa) konağa, o eski altın devre, hayatına, çevirebileceğini sanıyorlardı. O halde niçindi bu bile bile ıstırap elbisesine bürünmek? Sebebinin bulunca hemen Hz. Muhammed'in (sa) karşısına koşarak Müslüman oluyorlardı.

Hz. Muhammed'e (sa) sataşmalar büsbütün artmıştı. Yolunu kesiyor, yüzüne karşı hakaret ediyorlardı. Taşıyorlardı. Uydu-ruklarını sihirbazlık şiirlerini okuyorlardı. Hz. Muhammed (sa) daima susuyor, gülümsemekle yetiniyordu. Bu, aczinden ileri gelmiyordu. Haklı ve gayeli olan insanın en büyük hasletiydi gülümsemekle yetinmek.

Hele bir gün Hz. Muhammed (sa), Kâbe'de namaz kılarken Ebu Cehil'in yaptıkları akla, vicdana sığar şeylerden değildi. Ebu Cehil, bir ineğin dölyatağını Hz. Muhammed'in (sa) gömleği arasından sırtına bırakmıştı.

Hz. Hatice, bunu işitince sabrından oldu. Ama Hz. Muhammed'in (sa) işkenceyi fark etmeyecek derecede kendisini Allah'ına vermiş olduğunu, namazını bozmadığını duyarak avundu çabucak.

Hz. Hatice, gericilerin daha ileri gideceklerini hiç aklından çıkarmıyordu. Gününü bekliyor ve elinden geldiği kadar geciktirmeye çalışıyordu.

Hz. Hatice'nin korktuğu şeyler çok çabuk başına geldi.

Gericiler, işi büyütmeyle beraber, huzursuzluğa da kalktılar. Kendilerini haklı göstermek için belki on defa Ebu Tâlib'e baş-

vurdular. Hz. Muhammed'i (sa) susturmasını istediler. Ama Hz. Hatice'nin umduğu gibi, Ebu Tâlib onları reddetti. Hz. Muhammed'den (sa) yana oldu.

Gericiler, bu sefer Mugayre oğlu Velid'den faydalanmayı düşündüler. Velid, çok akıllı ve zengindi. Bilhassa şiirden pek anlardı. Onun beğendiği şiir derhal Kâbe'ye asılırdı.

Gericiler, Velid'in, Hz. Muhammed'in (sa) sözlerini incelemesini istediler. Maksatları Velid'in beğenmemesini temindi. Velid gitti. Hz. Muhammed'den (sa) Kur'an'ı dinledi. Tesiri altında kaldı. Ama gericiler, başlarından kuyruklarına kadar, Velid'i sıkıştırdılar. O da şöyle karar vermek zorunda kaldı: "Muhammed'i can kulağıyla dinledim. Sözlerini inceledim düşündüm. Bunlar çok kuvvetlidirler. Böylesini işitmemiştim. Muhammed'in sözleri, baba-oğlu birbirine düşürüyor, karı-kocayı ayırıyor. Bu ancak büyü kudretidir, o sözler sihirle malyanmıştır."

Velid'in verdiği hükmü Hz. Muhammed'de (sa) işitti. Onan bunu beklemiyordu. Hatta Müslüman olacağını umuyordu. Çok üzüldü.

Hele Hz. Hatice, büyük bir fırsatın kaçtığını düşünerek hayıflandı. Ama yine de Velid, Hz. Muhammed'in (sa) sözlerindeki ululuğu açıklamıştı ya. Şimdilik bu yeterdi.

Hakikaten ilk anlarda Müslüman olma sebebiyle, baba-oğul birbirlerine düşüyorlar, karı-kocalar ayrılıyorlardı. İşte Hz. Hatice'nin kızları Rukiyye ile Ümmü Gülsüm ayrılmışlardı. Bugün yarın da sapıklardan Ebü'l-Âs'la evli olan büyük kızı Zeyneb aynı akıbete uğrayacaktı.

Gericileri, Velid'in hükmü tatmin etmedi. Bu sefer bilginlerden Rabia oğlu Utbe'ye başvurdular. Onu Hz. Muhammed'e (sa) gönderdiler.

Utbe, Hz. Muhammed'i (sa) ziyaret dönüşünde, sapıklara bambaşka bir öğüt verdi. Bu öğüt, Utbe'nin sapıklarla Hz. Mu-

hammed'in (sa) arasını bulmak, belki de İslâmiyet'in genişlemesini kolaylaştırmak emelinin gizli bir ilhamını taşıyordu:

"Size yemin ederim ki, ondan işittiğim şeyler bizim bildiğimiz sözlere katıyen benzemiyor. Onların her kelimesinde bir büyüklük, bir azamet hissediliyor. Eğer beni dinlerseniz ona eza-cefa etmekte ileri gitmeyiniz. Onu kendi haline terk ediniz. Varsın başka kabileler kendisiyle uğraşsınlar. Eğer onlara Muhammed yenilirse sizin de muradınız olur. Eğer o kazanırsa siz de onunla kazanır, şan ve şerefınızı arttırırsınız."

Utbe'nin bu öğüdünü de gericiler beğenmediler. Kendi kendilerine konuşuyor, davranışlarını savunuyorlardı.

Putları hor görülmüştü.

Halk isyana hazırlanıyordu.

Hükmetmekten olacaktı.

Köleleri, esirleri dağılacaktı.

Oturdukları yerde, bol kazanamayacaktı,

Zevk ve sefa devrini son bulacaktı.

Dünya malı ellerinden gidecekti.

Geçmişlerinden hesap vereceklerdi.

Soyları çiğnenecekti.

Tekrar Ebu Tâlib'in kapısını aşındırdılar. Kadınlarını Hz. Hatice'ye gönderdiler. Hatta bizzat Hz. Muhammed'e (sa) başvurdu. Her seferinde boş ellerle döndüler.

Onların gelecekte korkmaları, Hz. Muhammed'e (sa) güven vermekten başka bir işe yaramadı. Demek İslâmiyet muhakkak zafere ulaşacaktı ki, Mekke'nin bu ileri gelenleri tedirgindiler.

Ama bir seferinde, Ebu Tâlib bile durumun gittikçe kötüleştiğini düşünerek çekindi. Hz. Muhammed'e (sa) uysallık tavsiye etti. Ama Hz. Muhammed (sa), dünya yüzündeki koruyucularının en büyüğü Ebu Tâlib'in sözlerinden incindi. Ebu Tâlib, Hz. Muhammed'in (sa) hâinden perişan oldu. Nedamet getirdi. "Bildiğini yap ey Muhammed'im! Ben seni canım pahasına

koruyacağım" dedi.

Sapıklar muhakkak gayelerine ulaşmak istiyorlardı. Hz. Muhammed'i (sa) öldürmeye karar verdiler. Ebu Tâlib'e başka bir genç hediye ederek, kararlarını açıklamaktan çekinmediler. Ebu Tâlib bu garip teklife çok sinirlendi. Son sözünü söyleyerek onlara meydan okudu.

Hız. Hatice, Ebu Tâlib'in davranışlarını günü gününe haber alıyor, böylelikle direnme gücünü tazeliyordu. Derhal Hz. Muhammed'e (sa) aktarıyordu. Hz. Muhammed'de (sa), Hz. Hatice'yi güler yüzlü, inanç ve ümit yüklü gördükçe, canlanıyor, daha rahat çalışıyordu.

Ebu Tâlib, gericilere meydan okumuştı ama onlardan ürkmüştü. Akıldan ve vicdandan yoksul olan bu kara yürekli ilk fırsatta çekinmeden Hz. Muhammed'in (sa) canına kast ederlerdi. Ebu Tâlib'in bundan şüphesi yoktu.

Derhal karşı tertibe geçti. Hâşim ve Abdulmuttalib oğulları soyunup evine davet etti. Şu parlak şiiirle toplanmalarının sebebini anlattı:

*Muhammed büyük kerem sahibidir,
O'nun temiz ve mukaddes yüzü hürmetine
Sıkışınca Allah'tan rahmet dileriz!
Muratlarımız Muhammed'le gerçekleşir.
O yetimleri yoksulları korur,
Bîçare dulları gölgeler,
Soyumuzun iyilik ve faziletleri;
Muhammed'de toplanmıştır.*

*Soyumuz elbette şereflidir,
Ünümüz Hicaz'dan taşmıştır.
Ama inkâr edemeyiz ki,
Muhammed bizi daha da nurlandırmıştır.
Muhammed tehlikededir,
Etrafında toplanalım,
Mal can kan düşünmeyelim,
Ona siper olalım koruyalım.*

Ebu Tâlib'in bu şiirinden toplantıda bulunanlar içlendiler. Hz. Muhammed'i (sa) koruyacaklarına yemin ettiler. Olanları gerici ve sapıklar haber almışlardı. Bir kere daha Ebu Tâlib'e başvurdular. Sonuç alamayınca, Hz. Muhammed'i (sa) öldüreceklerini ilân ettiler.

Ebu Tâlib hemen savunma tertibi aldı. Hz. Muhammed'i (sa), Hz. Hatice'yi ve çocukları ilk Müslümanların ileri gelenlerini kendi mahallesine göçtürdü. Bu mahalle kenar bir mahalle idi ve barınanların çoğu Hâşimoğullarındandı. Emniyetliydi.

Böylelikle Hz. Hatice, aradan iki yıl geçmeden 616 senesinin sonlarına doğru, bir kere daha ev değiştiriyordu. Hak yolunda her türlü rahatı kenara savurmuştu. Altmış yaşını aşmış halde hiçbir şeyden yılmıyordu.

Hz. Muhammed'in (sa) bu şekilde korunması gericilerin akıllarını başlarından aldı. Derhal toplanıp bir antlaşma yazdılar. Mühürlediler. Kâbe'ye astıkları gibi, adam çıkararak ilân ettiler.

Bu beyannameye çok zalim maddeler vardı:

1. *Tüccar ve esnaf onlarla alışveriş etmeyecek.*
2. *Selâm verilmeyecek soylarına.*
3. *Mahalleye yararlı her şey onlardan esirgenecek.*
4. *Muhammed hayatta olduğu müddetçe barış, hatta mütareke yapılmayacak.*

Bu beyannameyle Ebu Tâlib'in mahallesindekilerin hepsi ve dışarda kalan soyları bütün haklarından mahrum edildiler. Mahalle kuşatıldı. Sokak başları tutuldu. Her türlü iç-dış bağlantılar kesildi. Girme-çıkma yasaklandı.

İki hafta geçmeden mahallede kutluk baş gösterdi. Çünkü

gizliden gizliye bile yardım edilemiyordu. Ölümdü cezası bu davranışın. Ama mahalledekilerin sabrı, tedbirleri kıtlığı çabuk önledi.

Abluka iki yıla yakın, bütün şiddetiyle sürdü. Çok sıkıntılı günler geçirildi. Ama akrabalar sözlerinde durdular. Hz. Muhammed'i (sa) bir gölge gibi izleyerek, korudular. Hele Ebu Tâlib hiçbir fedakârlıktan kaçınmadı. Sonucuna severek ve isteyerek katlandı.

Hz. Hatice, bu iki yıl içinde, yalnız mahalleye, Mekke'ye değil, gelecek bütün dünya kadınlarına örnek olacak yararlıklarda bulundu. Kadının hor görülmemesi gerektiğini ispat etti.

Kadın yalnız bir süs, bir eğlence, bir ihtiyaç giderme âleti değildi. Her şeyi yapabiliyordu. Her türlü zorluğun üstesinden gelebiliyordu. İyi günlerin değil, kara günlerin de yuvasına vereceklerinden sorumluydu.

Hz. Hatice, arasına ah ve haram girmemiş olan servetini bu iki yıl içinde İslâmiyet uğrunda aç kalanlara, yoksul düşenlere harcadı. O kadar ki, kuşatma bittiği zaman artık fakir düştü. Sönmeye yüz tutan her ocağı tekrar yakmakla beraber, kadın, kız ve çocukların bozulan morallerine eğildi. İbadetten boş kalan zamanını onlara verdi. Tatlı, yumuşak sesiyle ruhlarını besledi:

"İçimi, dışımı temiz tutuyorum! Varsın ekmeğim olmasın, ağaç kabuğu kemireyim. Huzurum hana yeter! Dünya nimetleri ödünçtür! Sık sık almır elimizden! Servetimiz inancımızdır, bereketi bitmez tükenmez! Âdem ve Havva toprağa bastıkları zaman, bizden beterdiler. Allah'larına sığındılar, toprak yeşilini buldu. Biz de hiçten başlayalım. Şeytanın sesine uymayalım. Akdımız, elimiz, ayağımız sağlam. Kendi dünyamızı kendimiz kurabiliriz."

Hz. Hatice'nin bu türlü öğütleri, dinleyenleri canlandırdı. Hele ayetlerin emrettikleri! Kısa zamanda herkesin yüzü gül-

dü... Direnme gücü arttı. Hz. Hatice, öğütle yetinmedi. Elbirliğiyle neler yapılabileceğini gösterdi.

Kadınlardan, kızlardan, çocuklardan (yardımlaşma, bakım, nakış, dikiş, temizlik, ev idaresi, yemek, sağlık, çocuk yetiştirme...) kolları kurdu. Mahallenin uygun yerlerinde ilk yardım teşkilâtı açtı. Çocukların oyun yerlerini ayırdı. Büyükler ve kızlar için eğlence gösterileri tertipledi.

Kim bir şeyi en iyi biliyorsa, diğerlerine öğretiyordu. Belki dünya yüzünde ilk hemşire teşkilâtı bu abluka sırasında başlatılmıştı. Çoğalan hastalar, yaralılar, işkence edilenler akıbetlerine bırakılmadılar. Hz. Hatice'nin şefkati ve önderliği altında iyileştiriler.

Erkeklerin üzerinden kadınlarının, çocuklarının yükü kalkınca, Hz. Muhammed'in (sa) çevresinde daha rahat ve huzurla çalışmak fırsatını buldular.

Hz. Hatice, Allah'ın Hz. Muhammed'e (sa) ilk emrinin "Okul" ile başladığını daima hatırlıyordu. Derhal mektep açtı. Kadınlar, kızlar, çocuklar için. İslâmiyet'in ilk öğretmeni oldu. Artık hiç kimse, mahalle dışını aramıyordu. Can sıkıntısından patlamıyordu. Aksine bu hayatın bir gün gelip biteceğine üzülüyordu.

Erkekler evlerine dönünce, her işin bitmiş, her tarafın tertemiz olduğunu görüyorlardı. Kadın ve çocukları onları giyimli, güler yüzle karşılayıp, uğurluyorlardı. Ev içinde, komşuda sürüp giden geçimsizlikler, kıskançlıklar, dedikodular, erkeğe yapılan kaptisler bitmişti.

Sapıklar, gericiler şaşkınlık içindeydiler. Ebu Tâlib'in mahallesinin değil iki senede, iki ayda yerle bir olacağını sanıyorlardı çünkü. İnsanlar dayanamayacaklar, teslim olacaktı sözde. Hâlbuki düşündüklerinin, umduklarının tersi olmuştu. Paniğe kapıldılar.

Esasen, mahalleyle alışverişlerinden olan tüccar ve esnaf da

homurdanmaya başlamışlardı. Durumu izleyen birçok insan Müslüman olmuştu.

Nihayet gericiler, Hüşşam'ın yaptığı aracılığı bahane ederek, sözlerinden döndüler. Mühürledikleri beyannameyi Kâbe duvarından indirerek yırttılar. Sokak başlarından çekildiler. Abluka kalktı. Mekke'de normal hayat başladı.

Bu abluka ilk Müslümanlara çok büyük tecrübeler kazandırdı. Birlikten kuvvet doğacağını, her türlü müşkülün yenileceğini öğrendiler. Hz. Hatice, bütün dünya malından olmuştu ama vazifesini yapmış, âhiretini hazırlamıştı.

Sabır ağacı nihayet zafer çiçekleriyle donanmıştı. Onları seyretmek ve bol bol minnet, şükran gözyaşları dökmek kime nasip olacaktı bundan sonra Hz. Hatice'den başka? Hz. Hatice mesuttu. Hem de çok mesuttu.

Bu saadetini tamamlayan bir hâdise de oldu. Ablukanın kalkışından bir hafta sonra, sanki sözleşmişlercesine Nefise'yle Meysere tekrar Mekke'ye geldiler.

Nefise yuvasında rahat olduğunu müjdelemişti. Köle Meysere, rahip Nastura'nın gayretiyle tekrar aklına kavuşmuştu.

HÜZÜN YILI

619 yılı ortalarında bir gün Meysere, Hz. Hatice'ye çıktı. Bir zaman konuşmadan oturdu. İçiyile mücadele etti. Nefise'yle beraber Mekke'ye döner dönmez Müslüman olmuştu.

Hanımının eski konak hayatını bilmesi, Hz. Hatice'nin bugünkü yokluk durumuyla karşılaştırması onu perişan ediyordu. Tekrar hanımını o hayata kavuşturacak imkânları hazırlamaya çalışıyordu. Düşüne düşünce bazı çareler bulmuştu ama Hz. Hatice'ye açmaya cesaret edemiyordu.

Hz. Hatice, Meysere'nin zaman zaman gelip konuşmadan karşısında durmasından, sonra çekilip gitmesinden kuşkulandı. Tekrar aklından olacağını sanarak üzülmüyordu. Köle Meysere çok ihtiyarlamıştı. Ama bir deri, bir kemik görünmesine rağmen, hâlâ dik yürüyordu. Hareketleri çevikti. Hz. Muhammed'i (sa) çok seviyordu Meysere. Onun ev dışı işlerini kimseye kaptırmıyordu. Hz. Hatice bugün kararlıydı. Meysere kendiliğinden açılmazsa, o deşecekti. Gecikmeden de bunu yaptı. Köle Meysere'nin hâlâ konuşmadığını görünce takıldı:

"Ey Meysere! Sen de, ben de artık kocadık."

Köle Meysere, telâşla Hz. Hatice'nin sözünü kesti:

"Belki ben kocadım ama. Sen hayır... Ey sahibem! Ben seni gençliğinden ileri bir halde görüyorum. Yılların hırçın rüzgârları kayalıkları aşındırdılar şüphesiz. Ama sana dokunamadılar."

"Bu senin görüşündür."

"Hayır hayır... Şehirde gezinirken, belki artık bükülmüş hayranlarının sana nasıl baktıklarının farkında değil misin?"

"Kocayan ruh değildir ye Meysere! Kalp ise ruhtan gıdasını

alır. Böylelikle daima genç kalır."

"Öyledir ey sahibem!"

"Onu sormak istiyordum... Bir ömrü beraber yaşadık. Bana çok hakkın geçti ey Meysere! Hiç senden incinmedim. Bir arzun varsa söyle. Elimden gelirse derhal yapayım."

"Ey hanımım! Muhammed'den ve senden ayrı düştüğüm son on senem yüzümün karasıdır. Asıl o günlerde bulunup çalışmak, sıkıntıları beraber yaşamak isterdim."

"Her şey kismettir ve hikmetle doludur."

"Hiç değilse beni şimdi fikirlerimde serbest bırakın da son kulluğumu yapayım."

"Nedir o ey Meysere?"

"Seni tekrar konakta, aynı bolluk içinde yaşar görmek istiyorum. Bu, yalnız benim değil, bütün yardımlarından nasibini alanların arzusudur. Bir melike hayatı sürerken, şimdiki halini içimiz kaldırmıyor."

"Belki görünmez ama ben asıl şimdi özlediğim hayat içindeyim. Toplum ruhça ve malca sürünürken sarayda yaşamak, bir eli baldâ - bir eli yağda olmak, vicdanım dışıdır."

"Evet hanımım. Ömrün boyunca yoksulların vücut ve ruhlarını besledin."

"Artık Allah'ımız bile acımişti bizlere. Muhammed'i memur kıldı. İnsanlık toplu ve özlü bir kalkınmanın çabası içindedir."

"Bu muhakkak."

"Önce içimizdeki harabeliği şenlendirmeliyiz."

"Bilhassa gereklidir. Şam'dan gelirken yolda bir bilgine tesadüf ettim. İnsanların davranışlarından sıkılmıştı. Başını, gönlünü dinlemek için tenhalara çekilmişti. Beni sevdi, uzun uzun dertleşti. İnsanlar üzerinde sizin gibi konuştu:

"Harabelerde baykuş, yarasa gördüm! Örümcekler perde perdeydi! Canavarlar kucak kucağa yatıyorlardı. Sesleri iniltili halinde korkunçtu! Ben kendimden insanlığımdan kaçtım.

Onda daha yıkık, daha karanlıktı hayat. Fazilet, hak, ahlâktan yoksun temellere oturtulan hangi saray yerle bir olmadı! Kurtlu tohumdan ne beklenir? Yosun tutan testinin taşıdığı su değil, zehirdir.”

“Doğru konuşmuş ey Meysere! Biz iyi-kötü katlandık. Önemli olan yarının insanlarıdır. Onlara sabahlar hazırlarsak ancak vazifemizi yapmış oluruz. Dinimiz de bunu emrediyor. İlk surenin bazı ayetlerini hatırla! Okumak, yazmak! Bunlar yarının, o kurulacak dünya cennetinin harçlarıdır.”

“İnanıyorum ey sahibem!”

“Ben de, gelirken rastladığımı bilgin gibi, bazen hafifler, adeta kanatlarımla. Yükseklerden bakarım ibret ve hayretle yeryüzüne. Kalbim dile gelir:

*Aklım, kuvvetim, zekâm, isteklerime yeterler!
Dilersem gece gündüz olur zamanla,
Yürümem, uçarım! Yıldızlarda yerleşirim.
Başka günışıklarında aydınlanırım.
Toprağın içi, ummasının derinliği, sırnı kaybeder.
Mevsimleri gönlüme göre ayarlarım.
Bedenim bir gömlek kadar basitleşir.
Eskiye yerlerini yamar değiştiririm.
Bunların hepsi mümkündür.
Allah her imkânı bana bağışlamışlar!*

*Hükümdarlar ecel orduları mı kuracaklardı?
Kan mı fışkıracaktı topraktan bereket yerine?
Nefeslerde is mi gezinecektir?
Afrika insanı aslanlar için mi yaralıdı?
Kula kulluk mu edecekti yoksa?
Azın çoğu ezme çabası nedir? Nedendir?
Bunlar mı beklenecekti insandan?
Kendini aramadı bulmadı önce,
İçindeki sese işğa sığınmadı!
Allah'ını attı ruhundan!
Ter, nasır çaldı kurbacının gölgesinde.*

*Yaptıklarına kuruldu, övündü, ilâhlaştı.
Elbette cüce-kısır, kör-sağır olacaktı!
Ruhsuz nursuz kalacaktı eserleri.
Bin yerine bir verecekti insan gücü,
Başanlar tökezlenip gecikecekti!
İnanç yağmuruyla beslenmeyen çaba,
İsterse insan yapsın ona can versin hatta,
Bu ruhsuz vicdansız yaratık,
Ölüm toprağında dolaşan hortlağa benzer!*

Köle Meysere, Hz. Hatice'yi dinlerken ağlıyordu. Sarsıla sarsıla: "Şükür Allah'ıma ki beni iman gününe yetiştirdi" dedi arada.

Hz. Hatice devam etti:

"İnsanlığın şu anda kurtuluş savaşı yapılıyor. Bu savaş eskiden de yapılmıştı ey Meysere! Düşman aynı düşmandır. Yaratım sandığı zavallı eserlerine bakıp şımaran, kendisinde Allah'lık gücü gören sapıklarla, onlara bağlı kuyruklarıdır bu düşman."

"Hepsi helâk olacak ey sahibem!"

"Bu arzumuzdur elbette. Ama iyilik-kötülük mücadelesi da-
ima yapılacak."

"Muhammed'imiz son peygamber olduğuna göre, sanırım durum değişecek."

"Evet, İslâmiyet kemal dinîdir ve Muhammed son peygamberdir. Ama uyanış üç-beş yıla, hatta binlerce yıla sığmayacak. Çünkü insan en bereketli yaratıktır. Bire yüz verir. Alabildiğine çoğalacak. Bir sapık, serpeceği soyuyla, seksen yılda sekiz yüz olacak. Hele eserleri büyüdüğüçe büsbütün tutulmaz hâle gelecek. Yine Allah'ından arkada kalacak, gerileyecek."

"Çare ey sahibem?"

"Sabır ve daima mücadele. Er geç inanç zafere ulaşacaktır. Görülen ve görülmeyen bütün âlemler İslâmiyet'in havasında huzura kavuşacaklardır."

"Diktığımız tohumlar, suladığımız topraklar çocuklarımız için."

"Daima öyle olmamış mıdır ey Meysere?"

"Olmuştur."

"Sen bana bir şey söylemek istiyordun. Nedir o?"

"Artık önemini kaybetti."

"Olsun, bilmek isterim."

"Ey sahibern! Senin çok iyiliklerini gören ben ve benim gibiler, sana eski hayatını vermeyi düşünmüştük."

"Bunu nasıl yapacaktınız?"

"Kimimizin devesi, kimimizin malı veya parası vardı. Benim de tecrübem. Birleşip bir kervan hazırlayacaktık. Kervanda haram bulunmadığından ve bir hayra çalıştığından bereketlenecekti."

Hız. Hatice, kendisini sevenlerin bu kadirbilirliğinden içlendi. Onların arzularını önlemek istemedi. Düşünülen iş bir yenilikti de. İşbirliğine atılan adımdı. Küçük sermayeler toplanıp büyük yatırımlarda kullanılacaktı.

Hız. Hatice: "Bunu bilhassa yapın ey Meysere!" dedi. "Örnek olun. Ancak ben hiçbir şey istemem. Kazancınızı, benim yaptığım gibi, bugünlerin zaferi için harcayın. Belki küçük bir hediyenizi kabul ederim. O kadar."

Köle Meysere, Hız. Hatice'nin izin vermesine çok sevindi. "Böylelikle rahip Nastura ve Yahudi kadın Şimer'e, bekledikleri İslâmiyet esaslarını da götürmüş olacağım" karşılığını verdi. "Bendeki hakları çok büyüktür. Şimer, Muhammed'imizin hayatını da kurtarmıştı."

"Gideceklerin hepsi dindaşımız mıdır?"

"Biz azınlıktayız. Ancak yollarda onları çabuk uyarınız. Belki başkalarını bile."

"Bu muhakkaktır ey Meysere! Kararnızdan Muhammed memnun olacak. Onu gör, elbette ki sana öğretecek çok şeyleri

vardır.”

Üç gün içinde kervan hazırlanmıştı. Hz. Hatice, onu, du-daklarında hayır duaları titreşe titreşe yolcu etti. Kervanı gören sapıklar şaşırmışlardı. Hz. Muhammed’le (sa) Hz. Hatice’nin ektiği iyilik tohumlarının yeşerdiğinden habersizdiler. Birbirle-rini soru yağmuruna tutuyorlardı:

“Hani Hatice’nin serveti tükenmişti?”

“Yoksa kumdan altın yapmanın sırrını mı buldular?”

Kuşatmanın kalktığı 619 yılı henüz bitmemişti.

Hz. Hatice bir sabah, her zamankinden bambaşka hislerle kalktı yatağından. Hasta değildi. Yaşı altmış beşe yaklaştığı hal-de yorgun değildi. Morali yerindeydi. Ama ruhundaki denge ansızın bozulmuştu.

Üzerinde, yolculuğa çıkacakların son dakikalarındaki tedir-ginlik vardı. Sanki bir anda şu gördüğü, tuttuğu içinde yaşadığı her şeye yabancıydı. Onlar yabancılaşmışlar, uzaklaşmışlardı kendisinden.

Yatağını toplarken bile, sanki ilk defa görüyormuş gibi ba-kıyordu. Sedirler, iskemleler, testi, sini, hatta üzerindeki elbise gurbet kokusuyla genzini yakıyorlardı. Bir sıra ateşi parlamıştı içinde. Etini dağlıyordu. Evde karşılaştığı insanlar, onların ses-leri rüyalar arkasında geziniyorlardı.

Pencere’ye sokuldu. Sokağı inceledi. Üzerindeki hâli atama-dı. Şu anda, sevgili Muhammed’inin emir almak için tırmandığı Hıra Dağı bile eski yerinde değildi. Açılabilirdiği kadar açılmış-tı Hz. Hatice’den. Ne oluyordu? O mu dünyadan kopuyordu, yoksa dünya mı kendisinden?

Korkmadı. Ürkmedi. Sadece: “Niçin?” dedi, durdu saatler-ce. Evet, niçin değişmişti? Ruhuna misafirliğin yabancılık duy-gusu neden çıkmıştı? Kim, kirpiklerinden yaş sızdıra sızdıra şu gurbet şarkısını fısıldıyordu kulağına:

Yalnızım! İssiz her yer!
 Gurbet kalbime damlıyor!
 Meçhullerin rüzgârlarıyla sürükleniyorum!
 Vadileri kıvınp yalçın yarıları iniyorum!
 Altımda dereler çağlıyor!
 Üstümde bulutlar kükrüyor!
 Kalbimdeki sevinç bende değil!
 Mehtabı süsledi yıldızları şenlendirdi!
 Vicdanımın temizliği sabahları yıkar!
 Ama ben yine yalnızım ıssız her yer!
 Akşamın rengine gözyaşlarım var!

İlerliyorum sılamı bulmak için!
 Tepelerden fışkıran seher kuru!
 Kızıl çöllere hasret olan sular donuk!
 Göllerin sazları çatlamış,
 Şarkılar çalgılarından olmuşlar!
 Muhteşem mabetlere giden yollar boş,
 Dualarda sabrın beyazlığı titriyor.
 Uzandığım her dal dikenli!
 Her kopardığım meyve acı, buruk!
 Gün batıyor gurbet ülkelerinde!
 Aradığımı kim verecek? Neredir o?

Sahiller hüznü!
 Eteklerinden lâcivert dudaklar çekilmiş,
 Kumsallar kuru, çitir çitir.
 Sahipsiz bir sandal beni çağırıyor!
 Küreği yelkeni kim olacak?
 Bu inleyen yalnızlığım mı?
 Sarsıldığım gurbet şarkıları mı?
 Hangi yıldız kılavuzluk edecek bana?
 Hepsi yerlerinden oynamış tepiniyorlar.
 Önlerini görecek halde değil!

Bu seslerden zorlukla kurtuldu. Bahçeye indi. Bahçenin ye-
 şiliyle ilgilenmedi. Baş, kuru yalın topraktaydı. Onda anyordu

kaybettiğini. Toprağı daha yakın buluyordu kendisine. Eskiden yaptığı gibi, avucuna alarak kokluyordu nefesi kesilene kadar.

Bahçe de Hz. Hatice'yi kandırmadı. Oyalamadı. İkinci sıcağı çekilir çekilmez, Ali'yi ve Fâtıma'yı alarak dışarı çıktı.

Ali yirmi, Fâtıma dokuz yaşlarını sürüyorlardı. İkisi de bu gezintiden sevindiler. Hz. Hatice'yi aralarına aldılar. Hz. Hatice, hâlâ yalnızlık duygusundan sıyrılmamıştı. O kadar ki Ali'yle Fâtıma'nın varlıklarından şüphelendi. Ellerini tuttu onların. Sıcaktılar, yasemin gibi kokuyorlardı. Şüphesi dağıldı. Ali'yle Fâtıma, hiçbir şeyin farkında değildiler. Hele Ali, Hz. Hatice'nin sapıklara gözdağı vermek için gezmeye çıktığını sanmıştı.

Çünkü sapıklar, ablukayı kaldırmışlardı, sözde Hz. Muhammed'in (sa) canına kast etmekten vazgeçmişlerdi ama Müslüman halka etmediklerini bırakmıyorlardı yine. İslâmiyet'in umulmayan bir hızla yayıldığından habersizdiler.

Ali'nin sandığı gibi, hakikaten Hz. Hatice'nin bu dolaşması sapıklara gözdağı veriyordu. Ona rastlayanlar, garip bir korkuya kapılarak çekiliyorlar, hürmet eder bir durum takınıyorlardı. Fâtıma onlardan bir şey anlamıyordu, fakat Ali sapıkların haline kahkahalar atmak istiyordu.

Hz. Hatice sapıklara karşı kalbindeki kırıklığın yok olduğunu görünce hayret etti. Şaşırdı. Hepsini affetmiş gibiydi. Gözleri çatışınca, onlara gülümsüyordu. Sapıkları perişan eden işte bu gülümseyişlerdi. Tertemizdiler onlar. İslâmiyet'in zafer çiçekleri gibi Hz. Hatice'nin yüzünde açılıp duruyorlardı.

Hz. Hatice bir yol kavşağında dinlendi. Ali ve Fâtıma'ya dikkatle baktı. Sonra başını bir topluluktan yana çevirdi. Uzun boyu, dik duruşu ve hele nur fişkıran teniyle bir gurur abidesi olmuştu. Sapıklara şöyle seslenmekten kendisini zor alıkoydu:

"Sizi affettim ve daima edeceğim. Çünkü kabahat, suç sizde değildi. Sizi böyle yetiştirenlerdeydi. Ama yakında hepiniz İslâmiyet'in çağlayanları altına koşacak yıkanacaksınız. O zaman

akrabadan yakın olacağız birbirimize. Belki değil, muhakkak, günü gelince peygamberimiz Muhammed'le birlikte ilk Müslümanlar yeryüzünden çekileceğiz. Siz, sizden olacaklar, Allah'ın dinini ve Muhammed'in adını sürdüreceksiniz, yaşatacaksınız. Gelecek kuşaklar tekbir seslerinden kuvvet alacaklar. Bu değişti-rilemez. Niçin yanımdakilere dikkatle bakıyorsunuz? Tanımadınız mı Ali'yi, Fâtıma'yı? Siz göremezsiniz ama ben görüyorum. Muhammed'le benim soyumu sürdürecekteler bunlardır."

Hz. Hatice çarşıya varınca birdenbire irkildi. Hatıralarının sağanağına tutuldu. Sırılsıklamdı artık. En önemlisi de çocuklaşmıştı. Dilini tutamıyordu. Ali ile Fâtıma'ya meydanı göster-di:

"Muhammed'i ilk defa burada görmüştüm" dedi. "Henüz on beş yaşındaydı. Şair Kuss konuşuyordu. Halk sözlerinden alınmış, kaynamıştı. Muhammed, beni ezilmekten kurtardı."

Fâtıma: "Babam hep öyle yapar" karşılığını verdi.

Ali: "Amcamın zafer kılıcı, başbği toprağın özü, sağlamlığı olacağım" diye ekledi.

Hz. Hatice gülümsedi:

"Sizinle gezmek, kalplerinizden geçenleri dinlemek, benim için Süleyman hazinelerinde yaşamaktan ileridir."

Tekrar yürüdüler. Hz. Hatice bağlandığı hatıralarından bir türlü kopamıyordu. Bir evi gösterdi:

"Şu evde yirmi yedi yıl önce bir düğün yapılmıştı. Muhammed de gelmişti. Ama geceyi uyumakla geçirdi."

Ali sordu:

"Niçin öyle yaptı?"

"Şeytana en yakın günlerini yaşıyordu. Allah, uykuyla Muhammed'i korumak istedi."

Geze geze, göçlerden önceki konaklarının sokağına gelmişlerdi. Hz. Hatice, birdenbire şair kadın Zühre'nin linç edilme gününü tekrar yaşadı. O günkü olayları Ali'ye, Fâtıma'ya an-

lattı.

Konuşmasını bitirdiği halde, hâlâ şair kadın Zühre karşısından çekilmemişti. Etinden kanlar sızan devede değildi Zühre. Yüzüne kum atılmıyor, şarap serpilmiyordu. Şair kadın Zühre, Hz. Hatice'nin ufkunu, görüşünü doldurmuştu büyüyerek. Gü-lüyor, bazen da sitem ediyordu:

Doğumundayım hâlâ!
O gün niçin yaratıldın diye düşünmüştüm?
Ne vardı akşamın direnmesinde?
Neden ben üzerine titremiştim?

Uzaktan çok uzaktan,
Yıldızların ötesinden,
Sana sesleniyor,
Bu sını açıklayabiliyorum artık!

Çıplak toprağın,
Ondan daha çıplak kadınlığın,
Tülü, sırması, duvağıydın sen!
İlâhımın gelini,
İffetlerin gelinliğiydin!

Azabı güzelleştirdin!
Çilede ümit, sabır oldun!
Yaralar bir dokunuşunla kapandı!
Nefesinde ahlar dindi.
Utandı baktışından günah!
Sağırlar koştu sesine,
Gönüllere taht kurdun!
Muhammed'in duasını aldın!

Doğmamış, doğmayacak ülkelerdeyim!
Oradan dünyana eğiliyorum.
Topraktan kopacağın vakti bekliyorum!
Yolculuğun komşuya geçmekten az yorucudur!
Gün boyunca seni bekledim yine.
Geciktin nerede kaldın?

Hz. Hatice, şehirdeki gezintisini bitirdiği zaman akşam yaklaşmıştı. Ama umduğunu bulamamıştı. Hele eve hiç dönmek istemiyordu. Kirlara açıldı. Davranışları normaldi ama içinde bir telâş vardı. İşlerini vaktinde yetiştiremeyeceklerin kapıldıkları vehme benziyordu bu telâş. Hakikati kırdı buldu. Fâtıma çiçek toplamak için açılmıştı. Ali, çobanlarla konuşuyordu.

Hz. Hatice, bir kaya dibine oturmuş, çevresine baka baka düşünüyordu:

İşte burada da her şey; tepeler, dereler, tarlalar, kuşlar, sürüler, çobanların akşamın hüznünden kopan şarkıları, Hz. Hatice'ye yabancıydılar.

Açıkça görüyordu Hz. Hatice, bu hali, geçmişini bütün canlılığıyla yaşaması, düşmanlarını affetmesi. Bütün bunları, misafir edildiği dünyadan ayrılmak üzere olduğunu haber veriyorlardı.

Ama niçindi bu?

Allah, Hz. Hatice'nin daha yapacak çok işleri olduğundan haberliydi elbette. Hz. Muhammed (sa) dönmeden nasıl dönerdi aslına? Onu nasıl yalnız bırakabilirdi? Hizmetlerini kim görürdü? Yüzlerce, binlerce sebep bulsa, sıralasa, nafileydi. İçinden bir ses: "Hazırlan ey Hatice!" diyordu. "Misafiriğin bitiyor. Ebedî hayatına döneceksin."

Ama neden?

Hz. Muhammed'e (sa) yapılacak işkenceler bu kadar değildiler ki. Hani Mekke'den bile uzaklaşılacak, evinden, ocağından olacaktı? O sürgün hayatında kim, Hz. Hatice'den ileri Hz. Muhammed'i (sa) teselli eder, oyalandı? Yaralarını sarardı? Ona direnme gücü olurdu? Yoksa o sözler doğru değil miydiler?

Aynı ses, Hz. Hatice'nin kalbini tekrar doldurdu:

"Hepsi doğrudur ey Hatice! Muhammed'in, hiçbir peygamberin başına gelmeyenlerle karşılaşacaktır. Sen vazifeni tamamladın. Muhammed'in resullüğünde açıklanan Hak Dini uğrun-

da bütün imkânlarını harcadın. Dünya yaratılalı beri en iyi eş, en iyi anne, en iyi yoksul barındıran sen oldun. Muhammed'i tasdik ederek, Hak Dinine teslim olarak, inanç meşalesinin ilk kıvılcımı seninle parladı. Sana bir melike hayatı yaşatacak servetini gönül rızasıyla, temiz kalbinin ilhamıyla kara güne ışık tutsunlar diye harcadın. Bu harcayişta zor yoktu. Dünya heveslerine yüz çevirdin. İffet koruyucun oldu. Anneler annesinin sen. Emegün çok büyüktür. Elinde ne kaldı? Altmış beş yıllık bir nur yığını olan ihtiyarlığın. Gurbetlere, Muhammed'in peşinden gidemezsin. Ona fayda yerine zarar verirsin artık. Yük olursun. Muhammed'in aklı sende kalır, vazifesini aksatır. Mekke'de yaşamaya devam etsen, Muhammed içlenir, daha fena olur. Sarsılır."

Fâtıma hâlâ çiçek topluyor, Ali çobanlarla konuşuyordu.

H z . H a t i c e ' y i u y a r a n s e s d e v a m e t t i :

"Ey Hatice! Allah'ın sana en uygun sonucu hazırladı. Yakında huzuruna çıkacaksın. Orada iyiler var. Sohbetlerinden zevklenerek dinleneceksin. Dünyadaki temiz davranışlarına karşı verilen armağanlara boğulacaksın. Oradan, her şeyi bilmek, görmek, yaşamak mümkündür. Üzülme ey Hatice! Muhammed'ini daha yakından izlemek imkânına kavuşacaksın. Elbet, bir gün gelecek, onun da vazifesi bitecek. Sana ulaşacak. Ebedî hayatınız başlayacak."

H z . H a t i c e , h i ç ş ü p h e e t m i y o r d u . D o ğ r u y d u b ü t ü n b u n l a r , i ç i n d e g e z i n e n s e s , k e n d i a k l ı , f i k r i y d i ç ü n k ü . . . V e H z . H a t i c e o n l a r d a h a k i k a t e u l a ş m ı ş t ı . A c a b a g ü n a h i ş l e m i ş m i y d i ? K ı r d ı ğ ı , i n c i t t i ğ i k i m s e l e r v a r m ı y d ı ? H z . H a t i c e , ş i m d i b u n l a r ı d ü ş ü n ü y o r d u .

Altmış beş yıllık hayatı, renkli, saf, pırıl pırıl bir nehirden farksızdı. Bu nehir hiçbir zaman taşıp yatağını aşmamıştı. Hiç kimsenin ocağını yıkmamıştı, emeğini söndürmemişti. Yuvasını dağıtmamıştı. Aksine, yoksullara oluk oluk hayat dağıtmıştı.

İhtirasında boğulan tek kimse olmamıştı. Hz. Hatice, bu nehre, ömrünün akışına yukardan bakıyordu. Gözlerini kaynağından, bugüne kadar yatağında gezdiriyordu. Nehrin suyunda iğne topuzu kadar bir bulanıklık yoktu.

Hz. Hatice rahatladı. Güldü huzur dolu bir yüzle.

Hira Dağına baktı. Sevgili Muhammed'i oradaydı. Yine Cebrail'in getireceği emirleri bekliyordu. Hz. Hatice iç geçirdi. Allah'ına yalvardı:

"Ey ulu Allah'ım! Bana biraz daha müsaade et. Hiç değilse, Muhammed'e ulaştıracağın emirler sonuçlansın. Ve ben şu insan bedenimle hepsini ifa edeyim. Huzuruna tam varayım."

Hz. Hatice, Allah'ından bunu diledi ama çabuk toparlandı. Allah'ın emirleri sonsuzdu çünkü. Şimdi yağanlar Hak Dininin özleri, nurlarıydılar. Bir de her gün yaşanan binlerce olaylar vardı. Bunlar Allah'ın uyarıları, ihtiyacı. Alınacak ders ve ibretlerin aynasıydı. Her insan, Allah'ın dili Kur'an ışığında bunlara bakacak, kat kat sarıdığı örümcek ağlarını parçalamak kuvvetini ele geçirecekti.

Bir aralık Hz. Hatice, kuzeye açılan vadide yükselen toz bulutları gördü. Kalbi heyecanla titredi. İşte bir kervan geliyordu. Belki de Meysere'nin kervanıydı o. Ama Hz. Hatice hesap etti. Meysere gideli elli gün olmuştu. Şam seferinden iki aydan önce dönemezdi.

İyi bir alışveriş yapmış mıydı Meysere? Bundan Hz. Hatice'nin şüphesi yoktu. Yine birçok yoksulun yüzü gülecek, göz yaşları denecekti. Hz. Hatice gülmeyecek miydi? En çok o gülecekti şüphesiz.

Hz. Hatice, bir de, Meysere'nin kendisine nasıl bir hediye getireceğini merak ediyordu. Bunu beklemenin tadı Hz. Hatice'nin damarlarında ılık ılık dolaşıyordu. Allah'ı, sevgili yaratanı, Hz. Hatice'ye müsaade edecek miydi o zamana kadar?

Bunu umuyordu.

H z . Hatice, o günden sonra aldığı ilhamı, misafirliğini, çevresine hissettirmemeye çalışarak yaşadı. Mekke içinde ve dışındaki dolaşmalarını sıklaştırdı. Onu her an karşılarında gören sapıklar, korkuyorlar ve arkasından dertleşiyorlardı. Kararlar alıyorlardı:

“Ne tükenmez bir hayat bu! Hâlâ gençliğini sürüyor.”

“Evet. En azından bir bu kadar daha yaşar. Yine akıl alır, göz kamaştırır.”

“Hatice ve Ebu Talib varken, yakamızı Muhammed'den kurtaramayacağız.”

“Muhammed'in dini şehir sınırlarını aştı.”

“Biz de seyirci kalıyoruz.”

“Bir şeyler yapmalıyız.”

“Doğru, yapmalıyız.”

Bu gericiler, Allah'ın nurundan daima uzakta, geride kalanlar, H z . Muhammed'i (sa) asıl kimin, nasıl bir heybetin, kudretin koruduğundan habersizdiler. Allah'ı tanımadıkça, binlerce yıl geçse de sapıklıklarından, gericiliklerinden kurtulamayacaklardı. Çünkü gerideki karanlığın özü Allah'sızlıktı. İleriye inanç, sabahlar saçıyordu. İleri aydınlıktı. Mayası ilâhî nurdu.

H z . Hatice düşünüyordu: “İnsana bağışlanan her şeyden nasibimi aldım mı?” diye. Bulamıyordu eksik kalanını.

Değil emelleri, hayalleri, rüyaları bile hakikat olmuşlardı. Nefsi tıka basa, dünya nimetleriyle dolmuştu. Gözü arkada değildi.

Bir sabah, henüz yeni kalkmıştı H z . Hatice. Nefise geldi ve H z . Hatice'yi görür görmez sevinç çılgınları attı:

“Ah ey sahibem! Bu ne güzellik böyle! Sanki otuz yıl ötesine dönmüşsün.”

H z . Hatice, Nefise'nin mübalâğa ettiğini sandı. Ama yine de aynaya uzanmaktan kendisini alamadı. Aynaya bakar bakmaz,

Hız. Hatice de şaşırdı. Çünkü doğru konuşmuştu Nefise.

Dünya hayatının sona ermekte olduğu bu günlerde, bedeni niçin yeni bir bahar daha sürüyordu? Bunun cevabını bulmakta gecikmedi. Bakışlarına hüznün dolarak titreştiler.

Nefise: "Üzıldün, ama niçin?" diye sordu.

Hız. Hatice aynayı bıraktı. Nefise'yi, bileğinden tutarak, sedire oturttu. Karşısına geçti:

"Üzülmedim. Sadece değişikliğimin sebebini düşündüm."

"Nedir?"

"Kıskançlık."

"Öyle mi, nasıl olur?"

"Atfika'nın dediği gibi, bir kadının erkeğini kıskanması onu süslüyormuş."

"Hâlbuki bir zamanlar sen, Muhammed'i kendi elinle evlendirmeye kalkışmıştın."

"Bütün bunlar doğrudur ey Nefise! Kısmet bugüne kalmış. Dünyanın her nimetini bana tattırmıştı kıskançlıktan başka. Onu da, geç de olsa yaşadım."

"Yoksa Muhammed evleniyor mu?"

"Hayır."

"Gönlünün bir başkasına meylinden mi şüphelendin?"

"Asla!"

"O halde senden sonra olacağını düşündün."

"Değil. Elbet Muhammed'im arkamdan evlenmek zorunda kalacaktır."

"Zorla olur mu?"

"Olur. Düşünsene ey Nefise! Muhammed, gençliğinin o coşkun çağında gözü benden başkasını gördü mü?"

"Görmedi."

"Şimdi ellisindedir. İlerideki evlenişlerinde kalp ateşi bulunabilir mi?"

"Haklısınız ey sahibem!"

"Muhammed artık bir peygamberdir. Daha doğrusu, ezel-den beri var olan peygamber ruhu, insan bedenine yerleşti. Muhammed, memur edildiği din uğruna her türlü fedakârlığı yapacak, eza ve cefaya katlanacaktır. Zorla evlenmesi de fedakârlıktan başka ne olabilir?"

"Biraz açıklayın ey hanımım!"

"Buna hazırlanıyordum esasen. Bir arkadaşı, çocuğunu Muhammed'e hediye etse veya bu arzuyu taşısa, Muhammed reddedebilir mi? Arada kırgınlık, dargınlık başlar. Henüz yerleşmekte olan Hak dinin yayılması gecikir. Tefrika alır, yürür."

"Bunlar mümkündür."

"Belki kabile reisleri İslâmiyet'e girmek için, kızlarının Muhammed'le evlenmesini şart koşacaklar veya bunu hissettireceklerdir. Şehit ailelerinin daha dünya yüzündeyken mükâfâtlandırılmaları gerekecektir. Muhammed, ihtimal köleleri azat edip haremîni açacaktır. Bu haremden genç-ihtiyar, siyah-beyaz kadınlar bulunacaktır. Bütün bunlar ihtimaldir ey Nefise! Gerçekleşseler de hiç birisi hissî olmayacaktır. Çünkü elliden aşağı kadınla evlenmemenin gülünç olduğu bu çağda, Muhammed yalnız benimle yaşamak cesaretini gösterdi. Her türlü baskıya göğüs gerdi. Önüne saçılan hazinelere başını çevirmedi."

"Biliyorum, hatırlıyorum."

"Bundan sonra mı huy değiştirecek. Muhammed'ime kalsa, çok önem verdiği kadın-erkek eşitliğini tam gerçekleştirecek. Mecburiyetler dışında tek kadından ileriye gitmez."

"Sözlerin altından ilhamlardır ey sahibem! Gerçekleşmesi kadınların saadeti olur."

"Bu ilhamımda Allah'ın uyarışı vardır. Aynısıyla Muhammed de doludur."

"O halde kimi kuskandın ey hanımım?"

"Hâlâ aynı halde miyim ey Nefise?"

"Değilsin. Teninde açan bahar çabuk olgunlaştı."

"Demek Allah'ım bana, ancak bir an için erkeğimi kıskanmak zevkini tattırdı. Bir bu kalmıştı çünkü. Beni ondan mahrum etmedi."

"Sebep nedir?"

"Sabaha karşı bir rüya gördüm ey Nefise! İmran kızı Meryem ve Firavun'un ailesi Âsiye'yle beraberdim. Bana Muhammed'le nikâhlı olduklarını söylediler. Ürperdim, kuskandım ve hemen uyandım. O sırada sen geldin."

"Sonra nasıl teselli buldun ey sahibem?"

"Muhammed'in peygamberlik ruhu ezelden beri, Âdem'den önceleri vardı. Bu ruhun, İsa'nın annesi olan Meryem'e ışık tutması tabiidir. Mûsâ'yı evlât edinip bağrına basan Âsiye'yi şeref lendirmesi de uygundur. Şimdi düşünüyorum ve onları kıskandığım için utanıyorum. Kıskanmak değil, aksine sevinmeliydim. Çünkü gördüğüm rüyada onların katına yükseldiğim haberinin müjdesi vardı."

Nefise: "Hakikate konuştun ey sahibem!" karşılığını verdi. "Şükür Allah'ıma ki o kıskançlık azabından çabuk kurtuldun."

"Kıskançlık azaptır demek?"

"Bana öyle geldi. Tatlı bir azap, serin bir zehirdir kıskançlık. Ama aşkı bol bol besliyor. Güzelleşmemiz bu beslenişin çiçekleridir. İnanır mısın ey sahibem? Ben bazen ölen ablamı kıskanıyorum erkeğimden. Ablamın çocuklarına baktıkça bu hissim azıyor."

"Çok acı!"

"Ben insanım, çekeceğim. Sen bizden ilerisin. Buna mahkûm edilmedin. Ne mutlu sana!"

Hz. Hatice iç geçirmekle yetindi.

Hz. Hatice, Allah'ın huzuruna kendisinin çağılacağını beklerken, on beş gün sonra Ebu Tâlib'in hastalık haberini aldı. Çok sarsıldı. Hemen koştu. Günlerce başucundan ayrılmadı.

Bir taraftan Allah'ına yalvardı, diğer taraftan elinden geleni esirgemedi. Hz. Muhammed'e en büyük yakınlığı gösteren, ona siper olan Ebu Tâlib'in yaşaması için şu anda ateşlerde yakılmaya razıydı Hz. Hatice.

Ebu Tâlib dünyadan çekilince sapıklar meydanı boş bulacaklardı. Hassir çakalları gibi, gece-gündüz uluyacaklardı. Mekke'de yaşamak imkân dışına çıkacaktı. Yoksa Hz. Muhammed'in (sa) evinden, ocağından olması, gurbetlere düşmesi, Ebu Tâlib'in ölümü ile mi başlayacaktı? Hz. Muhammed (sa), yeni koruyucularını gittiği çöllerde mi bulacaktı? Hz. Mûsâ'yı Firavunun şerrinden Kızıldeniz korumuştı. Açılmış, yol vermişti ona. Elbette Hz. Muhammed'in (sa) peşinden sapık sürüleri koşacaklardı. Hz. Muhammed (sa) nasıl kurtulacaktı onlardan? Filli Ebrehe ordusuna saldıran, taş yağdıran Ebabil kuşları mı Hz. Muhammed'den (sa) yana olacaklardı? Yoksa kara çöl mü yeşerecekti? Bu yeşillikler mi İslâmiyet'i rahmete, berekete boğacaklardı?

Hz. Hatice hem üzüyor, hem de tesellisini o türlü sorularda araştırıyordu. Ebu Tâlib seksen yedi yaşındaydı. Fazla dayanacağı benzemiyordu yakalandığı derde. Her gün biraz daha eriyordu.

Hz. Hatice, boş durmuyor, fikirlerini, Hz. Muhammed'le (sa) kendisine yapacağı öğütleri öğrenmeye çalışıyordu. Hz. Hatice'nin bu istekleri karşısında, Ebu Tâlib utanıyor ve: "Muhammed öğüde muhtaç değildir. O, bizlerden başka türlü yaratılmıştır. Sonu aydınlıktır. Hiç üzülmeye ey Hatice, ey gelmiş, gelecek gelinlerin en hayırlısı!" diyordu.

Nihayet, Ebu Tâlib, bir akşamüstü Hz. Hatice'ye Kureyşliler'in ileri gelenlerini çağırmasını ricada bulunduğu zaman, Hz. Hatice, bütün sabrını kaybetti. Odasına kapanarak gizlice ağladı.

Az sonra Ebu Tâlib gelen Kureyş başlarına vasiyetini yapı-

yordu. Hz. Hatice odasından çıkarak kapıya sokuldu. Dinledi: "Siz Allah'ın seçkinlerisiniz! İleri bir soydansınız! Ne mutlu ki aranızda Muhammed var. Kuvvetiniz odur. Muhammed'le her dilediğiniz olur. Selâmete çıkarsınız. Ona uyunuz. Ailesine saygı gösteriniz. Kâbe'yi ululayınız, yurdu geziniz, ikram, yardım eliniz açık olsun. Emanetleri canınızdan ileri tutun. Muhammed emindir, doğrudur, hakikati konuşur. Yalanı tanımadı, keremi hudutsuzdur. Yayıdığı din Hak dinidir, onu belki dil inkâr eder. Ama kalp tanır. Gönül kuşu hakikatiyle çırpır. İşte görüyorum, bütün çevrem Muhammed'e koşuyor. Hak dinine giriyor, resullüğüne şahadet ediyor. Sapıklıkta direnenler alçalıyor. Tükeniyorlar geriliyorlar, onları binlerce Nuh gemisi, selâmete ulaştıramaz.

Ey Kureyşliler! Dostlarım! Sağ kalsam yine Muhammed'i korurdum. Muhammed emanetimdir size. Mertliğinize teslim ediyorum!"

Ebu Tâlib'in ağırlaştığını gören sapıklar, ertesi gün Ebu Tâlib'e koştular. Daha o hayattayken, Hz. Muhammed'in (sa) elini-kolunu, dilini bağlayacak bir anlaşma yapmayı düşünmüşlerdi. Hâlâ hileden, kurnazlıktan medet umuyorlardı. Hz. Hatice bu konuşmaları da işitti:

"Ey Ebu Tâlib! Biz senin büyüklüğünü kabul ederiz" diye söze başladı sapıklar. "Ama biliyoruz, senden sonra Muhammed bizimle çekecektir. Aramızı bul. Birbirimizin dinine satmayalım."

Ebu Tâlib, Hz. Muhammed'i (sa) çağırdı. "Oğlum!" dedi. "Kureyşliler'in senden bir ricaları var. Kabul edersen sana bağlanacaklar."

Hz. Muhammed (sa), bu isteğin elinde olmadığını, Allah tarafından İslâmiyet'i yaymaya memur edildiğini söyledi. Kureyşliler "Allah'tan başka tapacak yoktur" derlerse cihana hâ-

kim olacaklarını ilâve etti.

Sapıklar ısrarda direndiler:

"Ey Muhammed! Sen istiyorsun ki yüzlerce putumuzu bırakalım ve bir Allah'a tapalım. Bu, garip olur. Biz seni sayıyoruz ama sen bizi düşünmüyorsun."

H z . Muhammed (sa), ilk sözlerini tekrarladı. Böylelikle sapıklar kötü plânlarında muvaffak olamayarak gittiler. H z . Hatice odaya girdi. O sırada Ebu Tâlib, H z . Muhammed'e (sa) kanaatini açıklıyordu:

"Ey Muhammed'im! Senin Kureyş'ten istediklerin yerindeydi."

H z . Muhammed (sa), sevgili amcasının dakikalarının, aldığı nefeslerin, sayılı olduğundan haberiyle. Ebu Tâlib'in diliyle de İslâmiyet'e girmesini arzuladı.

Ebu Tâlib şu cevabı verdi:

"Ölüm korkusundan Müslüman olduğumu sanmayacaklarını bilsem, istediğini hemen yapardım."

H z . Muhammed (sa) üzölmüştü. Ebu Tâlib bunu gördü. Canından ileri tuttuğu yeğeninin haline dayanamadı. Bir şeyler söylemeye başladı alçak sesle. Ebu Tâlib'in kardeşi Abbas da başındaydı. Eğildi, dinledi. Sonra H z . Muhammed'e (sa) döndü:

"İstediğini söylüyor" dedi.

O ana kadar, H z . Hatice bir köşede duruyor, başını önüne indirmiş hıçkınıyordu. Abbas'ın söyledikleriyle doğruldu ve Ebu Tâlib'e koştu. Geç kalmıştı. Yetişemedi. Ebu Tâlib ruhunu teslim etmişti.

H z . Hatice, Ebu Tâlib'e uzun uzun baktı. Renkten renge girdi. Sonunda bütün kanı çekildi. H z . Muhammed'e (sa) döndü. H z . Muhammed (sa), acının en ağınyla yüklüydü.

H z . Hatice, sevgili Muhammed'ine koştu:

"Eyvah! Keşke hayatta olmasaydım. İçim yıkıldı. Yer-gök

sarsılıyor. Ey Muhammed! Ey resulüm! Bak nasıl perişanım."

Bayılmıştı Hz. Hatice. Hz. Muhammed (sa), onun düşmesi-ne fırsat vermedi. Kucakladı. Artık bir daha kendi gücüyle kal-kamayacağı yatağına yatırdı.

Ebu Tâlib'in ölümü, Hz. Hatice'de şok etkisi yaptı. Bir gün bir gece kendisine gelemedi. Hz. Muhammed (sa) yanından ayrılmadı. Eşsiz hayat arkadaşını kurtarmak için her imkâna başvurdu. Allah'ına sığındı. Ama Allah'ın karan kesindi. Dur-durulamaz, geciktirilemezdi.

Hz. Hatice, ikinci günün sabahında gözlerini açtığı zaman, Hz. Muhammed'i (sa) karşısında görünce, ona çok şeyler söy-lemek istedi. Ama öylesine bitkindi ki, bunu yapamadı. Hz. Muhammed (sa), durmuyor, Hz. Hatice'ye en güzel, tatlı, iç açıcı, gönül alıcı kelimelerle hitap ediyordu. Başını, yüzünü ok-şuyor, gülümsüyordu. Kirpiklerinden sızan hüznü gizlemek için, Hz. Hatice'ye bir sabah güneşi gibi bakıyordu.

Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (sa) bu içten gelen ilgisin-den, ıstırabından haberi-ydi. O hiç eğilmemiş boynunun nasıl büküldüğünü görüyordu. Ama karşılık veremiyor, üzülüyordu. Sevgili Muhammed'ine çok anlatacakları, soracakları vardı. Bütün bunlar boğazında kalıyorlardı.

Meselâ şöyle diyecikti:

"Ey Muhammed'im! Benden hoşnut musun? Sana olan vazifelerimi yaptım mı? Yemeğini hazırlamadığım, gömleğini yıkamadığım günlerim oldu mu? Burulduğumu, ihtirasıma kapıldığımı hatırlıyor musun? Benden beklediğin başka şeyler var mıydı? Sohbetlerimde seni sıktım mı?"

Şunları da rica edecekti Hz. Muhammed'den (sa):

"Eğer bir kusur işledimse insanlığıma ver. Affet! Son anda toprakta açacağın yatağıma beni ellerinle bırak. Senin zaferi-ne daima dua edeceğim. Ebedî hayatımda da kocamsın, Re-

sulümsün. Yalnız sana inanacağım. Seni seveceğim. Yolunu sabırla bekleyeceğim. Boynum fazla bükülmesin. Çabuk gel. Ali'yle Fâtıma'nın muratlarını unutma. Allah'ımın aciz bir kulum. Elbette ki günahlarım olmuştur. Bana şefa'at et ey Allah'ın resulü! Lütfunu benden esirgeme."

Ama o sıkışık anında, Hz. Hatice'ye bir ilham geldi. Üzüntüsünden sıyrıldı. Sevgili Muhammed'i bir peygamberdi. On yıldan beri peygamberlik ruhu girmişti bedenine. Elbette ki Hz. Hatice'nin kalbinden geçenleri okuyordu. Nitekim Hz. Hatice bunları düşünürken, Hz. Muhammed (sa) eğildi. Hz. Hatice'yi beklediği cevapların en güzelini verdi. Hz. Hatice'nin yüzü saadetle yıkandı. Bahtiyardı artık.

Hz. Hatice'nin hastalık haberi yayılınca, Mekke yerinden oynadı. Bilhassa kadir-kıymet bilir yoksul halk tabakası perişan oldular. Evine koştular. Sokağı doldurdular. Uyumadılar, sahlara kadar beklettiler.

Feryatları, yalvarmaları Hz. Hatice'nin kulaklarına kadar geliyordu. Hz. Muhammed (sa), pencereye gidip, onlara sükûnet tavsiye etmek istedikçe, Hz. Hatice işaretle önlüyordu.

Bu günler, Hz. Hatice'nin en şerefli günleriydi. Muhammed'in, insanların, cennettekilerin kalplerini doldurmuştu. Tek, biricik sevgilileri olmuştu. Paylaşamıyordu. Ali, Fâtıma, Zübeyr, kızları Nefise ve Atıka, diğer yakınları hazırıldılar. Acının en kalın elbiselerine sarınmışlardı.

Fâtıma, annesinin yanı başına diz çökmüş elini-yüzünü öpüyor ve: "Gündüzlerim yerlerini gecelere bırakacaklar" diye hıçkırıyordu. Dışanda, saçını-başını yola yola dövünen bir genç köle kız feryatlarıyla kalpleri titretiyordu:

*Derdin nedir ey annem!
Niçin kuruyorsun?
Soluyor sönüyorsun?
Ne noksanın var?*

Elbisen mi eskidir?
 Al! Derimi, saçımı, başımı,
 Kemiklerimi, sinirlerimi kuşan!
 Damarlarında kanım gezinsin!
 Kalbim göğsünde çırpınsın!
 Ben öleyim yerine!
 Hayatımı yaşa.
 Ruhun bırakmasın toprağı!

H z. Hatice, yatağa düştüğünün dördüncü günü daha çok ağırlaştı. Ruhu dudaklarına kadar gelmiş, uçacağı yerde, ebedi hayat ülkelerine doğru bakıyordu.

H z. Hatice, ruhuyla beraber bu ülkeleri görüyordu. Orada birçok dostlara rastladıkça gülümsüyordu. Ama yeryüzünde bırakacaklarını düşündükçe ürperiyordu. Çünkü o, artık toplumun malıydı. Bütün insanlığı sevmiş ve sevecekti. Daima onları kollayacak, hayırları, uyanışları için Allah'ına yalvaracaktı.

Dördüncü gün, ikindiye doğru, H z. Muhammed (sa), H z. Hatice'ye bir kere daha eğildi. Yerine getirilmemiş bir muradı olup olmadığını sordu. H z. Hatice, buna cevap verecek yerde, kapıya baktı. O anda da kapı açıldı. Köle Meysere içeriye girdi.

Sarsıla sarsıla ağlıyordu Meysere. Güçlkle yatağa ilerledi. Diz çöktü. Elinde bir saksı vardı. Onu H z. Hatice'ye uzattı. Kalbini dökmeye başladı:

"Ey sahibem! Ey ilk inanan! Ey en temiz, ulu kadın! Ne olursun aç gözlerini. Kölen, dünya ve âhiretteki hizmetkârın Meysere seferden döndü. Çok kazandık. Yine yoksulların yüzü gülecek, ocakları şenlenecek. Bana ancak bir hediye kabul edeceğini söylemiştin. Bu sözlerin beni ihya etmişti. Bilirim yıllardan beri, sen kırmızı-beyaz çiçekleri seversin. Hatta kuraklık yılında yalnız onların saksısını korumaya çalışmıştın. Bu saksıda da aynı renkten iki çiçek var. Şam'dan aldım. Çölün güneşinden, ayazından sakına sakına getirdim. Makbule geçeceğini

ümit ediyorum.”

Hz. Hatice, gözlerini açtı. Saksıya baktı. İçinde kırmızı-beyaz iki karanfil çiçek açmıştı. Çok hislendi. Tatlı tatlı güldü. Bir zamanlar Hz. Muhammed (sa) de kalbini, saksıdaki kırmızı çiçeğin yanına bir kır çiçeği dikerek, açmamış mıydı Hz. Hatice'ye? O günleri yaşadı Hz. Hatice.

Hz. Muhammed (sa) de aynı hatıralardaydı. Nihayet dayanamadı, saksıyı Meysere'den aldı Hz. Muhammed (sa). Meysere'nin sırtını okşadı. Saksıyı götürdü, pencerenin kenarına koydu.

Hz. Hatice, gözlerini çiçeklerden ayırmıyordu. Saksıya bakarken bazen gülümsüyor, bazen yüzü, canı yanarcasına geri liyordu. Ona bakanlar, hareketlerini izleyenler, Hz. Hatice'nin ecelle pençelediğini sandılar.

Hâlbuki hakikat öyle değildi. Hz. Hatice'nin dudaklarına sokulan ruhu, gelecek yüzyılların olayları üzerinde geziniyordu. Yeryüzüne nasip edilen istikbali yaşıyordu...

Hz. Hatice rahatlamıştı.

Dünyaya bir kere daha baktı. Dünya, bilgi ve barışın, gayret ve inancın sembolü al-beyaz renklere sarılmış, gururla dönüyor dönüyordu. Aydınlığı diğer âlemlere vuruyordu.

Hz. Hatice: “Daha güzel bir yuva, daha şenlik bir vatan ve daha temiz bir dünya” diye iç geçirdi. “İslâmiyet! Allah'ımın insanlara gönderdiği Hak dinî, işte bunu yapacak. Dünya hür, hakkını alan, eşit insanların yaşadığı toprak olacak.”

Hz. Hatice, gittiği yüzyıllar ötesinden bahtiyar bir yüzle döndü geldi. Bakışları hâlâ saksıdaydı. Ondaki çiçeklerdeydi. Pencerenin önünden bir beyazlık süzülüp geçti. Yükseldi. Yükseldi.

Belki bir kuştı o. Geç kalmış, yuvasına dönen bir kuş. Belki de bu kuş bir zamanlar Varaka'nın, adından ilham aldığı ve

onu Hz. Hatice'ye taktığı erken doğan, erken uyanan Hadiç Kuşu'ydu. Henüz gece bastırmamıştı ama o yine acele ediyordu.

İhtimal Hadiç kuşu da değildi o beyazlık. Saatlerden beri Hz. Hatice'nin dudaklarında gezinen ruhuydu. Kanatlanmış, altmış beş yıl barındığı yuvasından havalanmıştı.

Şair kadın Zühre'nin dediği gibi, dönüş, komşuya geçmekten kısa ve rahat olmuştu. Hz. Hatice'nin ardından en güzel mersiyeler, şiirler söylendi. En temiz ve yürekten taşan gözyaşları döküldü durdu.

Hız. Hatice, cennetinden bunları gördü, işitti. Hoşnut oldu. Yeryüzünün insanları için dua etti. Hayırlarını diledi. Onu Hz. Muhammed'in (sa) bir davranışı da hislendirdi.

Bu davranış şuydu:

Hız. Muhammed (sa), hiçbir zaman Hız. Hatice'yi unutmadı. Kalbinden çıkarmadı. Onu daima hürmetle yâd etti. Bu hislerini, sebepli evlenişlerinde bile, ailelerinden gizlemedi.

Hız. Hatice, Hız. Muhammed (sa) hakkında ulaştığı hükümde yanılmadığını tekrar anladı. Hele, Hız. Muhammed'in (sa), ikinci ailesi Hız. Aişe'ye sık sık söylediklerini, Hız. Hatice işittiği zaman Hız. Muhammed (sa) için bol bol şükran yaşları döktü.

Hız. Muhammed (sa), Hız. Aişe'ye şöyle demişti:

"Allah Hatice'den daha hayırlısını vermedi. Halk küfür içindeyken, beni yalanlarken, o doğruladı. İman getirdi."

SON

¹ Bir zamanlar Mekke'ye hakim olan Cürhüm kabilesi, Mekke ve Kabe'ye yakışmayan davranışlar sergilemeye başlayınca Allah onların başına düşmanları musallat etmiş, onlar Mekke'den kaçarken Kâbe hazinesinden bir hayli eşya alıp bunları Zemzem kuyusuna atmışlar, üzerine de taş toprak doidurup Zemzem'in yerini kaybettirmişlerdi. Burası nice yıllar böyle kaldı. Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib, gençlik günlerinde Allah'ın ona rüyada işaret etmesi ile kuyunun yerini bulmuş, Kureyşliler'in bütün engellemelerine rağmen oğlu Haris ile Zemzem kuyusunu açıp temizlemişti. Zemzem kuyusundan, eskiden olduğu gibi yine bol bol su kaynamaya başlamış ve Abdülmuttalib bu sudan Kabe'yi ziyaret edenlere bol bol dağıtmaya başlamış, böylece Kureyşliler Zemzem suyu üzerinde Abdülmuttalib'in yetki ve hakimiyetini kabul etmişlerdir.

² Abdülmuttalib, Allah tarafından gösterilen bir işaretle kapalı olan Zemzem kuyusunu açma girişiminde bulununca Mekke'deki diğer kabileler tarafından engellenmek istenmiş, bu sırada sadece bir oğlu (Haris) olduğu için Mekkeliler karşısında kendini savunmada çok güçsüz kalmış ve Allah'a, eğer 10 tane erkek evlat verirse onlardan birisini Allah'a kurban edeceğine dair söz vermişti.

³ İslam tarih kaynaklarından İbn Hişam, Hz. Hatice'nin Atik'ten Hind isimli bir kızı olduğunu ve bu kızın, peygamberimize iman edip kadın sahabi olma derecesine erdiğini söyler. İbn Hişam, *es-Siratü'n-Nebeviyye*, c. I, s. 187-189.

⁴ İslamiyetten önce Araplar arasında ardı arkası kesilmeyen savaşlar olurdu. Bunların en kanlılarından biri de Ficar Savaşları'dır. Bu savaşlar, savaşın yasak olduğu (Muharrem, Recep, Zilkade ve Zilhicce) Haram aylarda olduğu için Ficar (mukaddesatın çiğnendiği) Savaşlar ismiyle anılmıştır. Bu harpler, Kureyş ile Kays kabileleri arasında olmuş olup 4 yıl zamanda vuku bulmuş ve toplam 9 yıl devam etmiştir. Rivayetlere göre Peygamberimiz bu savaşlardan son ikisine amcalarının yanında katılmış, ancak düşmana ok veya mızrak atmamış, sadece karşı taraftan ahlan okları toplayıp amcasına vermiştir. Başlangıçta Kays kabilesi kazanmış görünse de savaşın sonunda Kureyş üstün çıkmış ve sonunda aralarında bir anlaşma yapılmıştır.

⁵ İslam tarihi kaynaktan Hz. Muhammed'in (sa) göğsünün yanılması ve kalbinin temizlenmesi olayının Hz. Muhammed (sa) küçük bir çocukken ve süt annesi Halime'nin yanında iken vuku bulduğunu söylerler ve bundan sonra ikinci bir göğsünün yanılması olayından bahsetmezler.

Hz.

HATİCE

Ahmet Cemil Akıncı

ahlakın ne olduğunun bilinmediği bir devrin kadınıdır. Genç yaşında
İslamına rağmen kötü gelenek ve alışkanlıklara kapılmamıştır. Bataklı
tutmamış, tertemiz yaşamıştır. Servetini ihtirasına değil, hayra harcan
çağda kadının dışı bir deve kadar değeri yokken, kız çocukları kuma
mülürken, bu özellikleri kendi kendine elde etmiştir. Okumuş ve olmuştur
. Ali gibi bükülmez bir irade, bir kahraman ve ilim deryası onun elinde
ışmıştır.

un sabırlı ve şefkatli yüreği, ayrıca maddi ve manevi fedakarlıkları İslam
pilipl gelişmesine paha biçilmez katkılarda bulunmuştur. Onun esine ve
stek ve anlayış ile İslam'ın toplumsal, ekonomik ve siyasi yükselişi arası
ğrudan bir ilişki vardır.

ygamberimizin en büyük destekçisi, dert ortağı ve ona ilk inanan insanın
yatını anlatan bu kitap alışılmış görüşlerden uzak, kendine özgü anlatımıyla
ırken büyük bir zevk verecek ve pek çok şeyi yeniden düşünmeye
vet edecektir.

lah, Hatice'den daha hayırlısını vermedi... Halk küfür içindeyken, beni
anlarken, o doğruladı. İman etti..."

Hz. Muhammed (sa)

azar Ahmet Cemil Akıncı daha evvel yayınladığı kitaplarla ustalığını ortaya
muştur. Böylesine ilmi bir konunun romanlaştırılması oldukça mesuliyetlidir.
konuda gereken hassasiyetin gösterildiğine inanıyorum."

Hekimoğlu İsmail

ISBN 975-450-062-2

9 789754 500622

Telefonla Sipariş - 0 [212] 521 03 03